

“ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವುಗಳು”

ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ

ಸಂಶೋಧಕರು

ಕವಿತ.ಆರ್.ಜಿ

ಕನ್ನಡಭಾರತಿ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಪ್ರೊ.ಕೆ.ಕೇಶವ ಶರ್ಮ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ಕನ್ನಡಭಾರತಿ

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಶಂಕರಘಟ್ಟ-೫೭೭೪೫೧

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಜ್ಞಾನ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ-೫೭೭೪೫೧

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ

೨೦೧೮

R/t
894.854
KAV

L- 3930

Kuvempu University Library
Inanasahyadri, Shankaraghatta

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಕವಿತ.ಆರ್.ಜಿ

ಸಂಶೋಧಕರು, ಕನ್ನಡಭಾರತಿ
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಶಂಕರಘಟ್ಟ-೫೭೭೪೫೧

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

“ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವುಗಳು” ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಭಾರತಿಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ **ಡಾ.ಕೆ.ಕೇಶವ ಶರ್ಮ**, ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ : ೦೨-೦೨-೨೦೧೮

ಸ್ಥಳ: ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ

(ಕವಿತ.ಆರ್.ಜಿ)

ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಡಾ.ಕೆ.ಕೇಶವ ಶರ್ಮ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡಭಾರತಿ
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಶಂಕರಘಟ್ಟ-೫೭೭೪೫೧

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಕವಿತ.ಆರ್.ಜಿ ಅವರು “ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವುಗಳು” ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವು ಸಂಶೋಧಕರ ಸ್ವಂತ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೇಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪದವಿಗಾಗಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ : ೨೭/೧೧/೧೮
ಸ್ಥಳ: ಚಿಕ್ಕನಗರ

(ಡಾ.ಕೆ.ಕೇಶವ ಶರ್ಮ)

ಅರ್ಪಣೆ

ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯ ನಂದಾದೀಪವಾದ

ಪೂಜ್ಯ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯವರಿಗೂ ಹಾಗೂ

ಮೆಟ್ಟಿದ ಮನೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಂಬೆಳಗಾದ

ಅತ್ತೆ ಮಾವನವರು, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪತಿ ಮತ್ತು

ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಅನುಭವಜನ್ಯ

ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಬಂಧವು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಅರಿವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅನುಭವಜನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರಿಪಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೂ ಆದ ಕೆ.ಕೇಶವಶರ್ಮವರನ್ನು ಮನದುಂಬಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಪ್ರೊ.ಶಿವಾನಂದ ಕೆಳಗಿನಮನಿ ಇವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆ.

ಪ್ರೀತಿಯ ಗುರುಗಳಾದ ಪ್ರೊ.ಜಿ.ಪ್ರಶಾಂತನಾಯಕ, ಡಾ.ನೆಲ್ಲಿಕಟ್ಟೆ ಎಸ್.ಸಿದ್ದೇಶ್, ಇವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕನ್ನಡ ಭಾರತಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು...

ಅನನ್ಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಅಂದವಾಗಿ ಬೆರಳಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅರ್ಪದಮೇರಿ, ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಂಜು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೆಂಟರ್, ಶಂಕರಘಟ್ಟ ಇದರ ಮಾಲೀಕರಾದ ಮಂಜುನಾಥ್ ಇವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೧ ೦೧ - ೦೮
ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ : ೨ ೦೯ - ೨೪
ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೩ ೨೫ - ೬೦

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ

೩ : ೧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ : ಹಿನ್ನೆಲೆ

೩ : ೨ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ

೩ : ೩ ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

೩ : ೪ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

೩ : ೫ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

ಅಧ್ಯಾಯ : ೪ ೬೧ - ೧೧೦

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ : ನಭಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು

೪ : ೧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

೪ : ೨ ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

೪ : ೩ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಲುವು

೪ : ೪ ಸ್ತ್ರೀವಾದ : ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು

೪ : ೫ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹುಡುಕಾಟದ ಆದ್ಯ ನೆಲೆಗಳು : ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿವೇಚನೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೫ ೧೧೧ - ೧೪೪

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೬ ೧೪೫ - ೧೮೭

ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ - ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕುರಿತ ನಿಲುವುಗಳು

೬ : ೧ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೭

೧೮೮ - ೧೯೯

ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿನೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಶೈಲಿ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೮

೨೦೦ - ೨೩೪

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿನೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು

ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ

೮ : ೧ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣ

೮ : ೨ ವಿವಾಹದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಶಿಕ್ಷಣ - ಮಹಿಳಾ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆ

೮ : ೩ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಚರಿತ್ರೆ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೯

೨೩೫ - ೨೩೯

ಸಮಾರೋಪ

ಅನುಬಂಧಗಳು

ಮೂಲಕೃತಿ

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ : ೧

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ,
ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ : ೧

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕಾದಂಬರಿ, ಕಾವ್ಯ, ಲೇಖನ, ಸಂಪಾದಕೀಯ - ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೊದಲು ಬರೆದುದು ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಅವರ 'ಸುಶೀಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು 'ನಭಾ', 'ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಸಂದರ್ಶನವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ನಾನು ಮೊದಲು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ, ಆದರೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದುದು 'ಸುಶೀಲೆ' ಎಂಬ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ. ೧೯೧೩ ಅಕ್ಟೋಬರ್ - ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. 'ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ'. ಅದುವರೆಗೆ ಬರೆದಿರಿಸಿದ್ದ ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ, ಲೇಖನಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಅವರದನ್ನು ನೋಡಿ (ಪ್ರಕಾಶಕರು) ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಶೋಕ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬೇಡ ಮುಂದೆ ಅವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲು ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಚಿತ್ರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿರಿ ಎಂದರು. ಅವರದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಕುಟುಂಬ.

ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಕಾಣದ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ಮಕ್ಕಳು ನಲಿದಾಡಿದವು. ದೈವಭಕ್ತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವಾಯಿತು. ಮುತ್ತಮ್ಮ, ತಿರುವೆಂಗಳಮ್ಮ, ತಿರುಮಲಮ್ಮ, ಜಾನಕಮ್ಮ ಇವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. (ಶಾಮು ಎಂಬ ಗಂಡು ಮಗು ತನ್ನ ಹದಿಮೂರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತದೆ.) ಮೂರನೆಯವರೇ 'ಸತೀ ಹಿತೈಷಿಣಿ' ಖ್ಯಾತಿಯ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಥಮ ಲೇಖಕಿ ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ. ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೭ರ ಮಾರ್ಚ್ ೨೫ ಶುಭ ದ್ವಾದಶಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು: "ಹಿರಿಯ ಪತ್ನಿ, ತಿರುಮಲಮ್ಮನವರ ತಾಯಿ ಅಲಮೇಲಮ್ಮ ಸತ್ತ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೩ರಲ್ಲಿ

ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರರು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಎಂಬುವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಕಂದಮ್ಮಗಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಗೆ ಮದುವೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಮಲತಾಯಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡವು. ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು ಸವತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಮಾತೃತ್ವದ ಸುಧೆ ನೀಡಿ, ತಬ್ಬಲಿಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆ ಲವಲೇಶವೂ ಮೂಡದಂತೆ ತಮ್ಮ ಉಸಿರಿರುವವರೆಗೂ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಇಂಥಾ ಪರಿಸರದಿಂದ ಬಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬರು ಕನ್ನಡದ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನಿಲುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

೧೯೧೩	‘ಸುಶೀಲೆ’	೧೯೨೦-೨೨	
		೧೯೨೨-೨೩	ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯವಾಗಿತ್ತು
೧೯೧೪	‘ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ’	೧೯೧೭-೧೮	ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮಿಡಿಯೇಟ್
		೧೯೨೮-೨೯	ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಇಂಟರ್
೧೯೧೫	‘ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ’	೧೯೨೬-೨೭	ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಸೀನಿಯರ್
ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ			
೧೯೧೫	‘ವಿರಾಗಿಣಿ’	೧೯೩೨-೩೩	ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ತರಗತಿ
೧೯೧೬	‘ರಮಾನಂದ’	೧೯೧೮-೧೯	ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ IV ಫಾರಂ
		೧೯೨೨-೨೩	ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮಿಡಿಯೇಟ್
		೧೯೨೩-೨೪	ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ತರಗತಿ
೧೯೧೬	‘ಪೂರ್ಣಕಲಾ’	೧೯೧೮-೧೯	ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ.ಎ.
ತರಗತಿ		೧೯೧೯-೨೦	ಬಾಂಬೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪದವಿ
೧೯೧೬	‘ಮಾತೃನಂದಿನಿ’	೧೯೨೧-೨೨	ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ V ಫಾರಂ.

೧೯೧೬ 'ನಿಶಾಕಾಂತ' ೧೯೨೨-೨೩ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.

೧೯೧೬ 'ವಿಕ್ರಮ' ೧೯೨೯-೩೦

೧೯೩೦-೩೧ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ೪ ಫಾರಂ

೧೯೩೨-೩೩ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಗೆ ಪಠ್ಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ೧೯೧೫, ೧೯೨೨, ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಇದು ಕಂಡಿದೆ. ಇದು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲೆಯು ಕಥಾನಾಯಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳ ಗಂಡ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿರುತ್ತಾನೆ. ಗಂಡನಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರರಿಂದ ಸುಶೀಲೆಯು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲೆಯ ಗಂಡನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸುಖಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಇತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ವಿವರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದು ಸತೀ ಹಿತೈಷಿಣಿ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯ ಮೂರನೆಯ ಕೃತಿ. ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ಇದು ಪತ್ತೇದಾರಿ ಮಾದರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾತೃನಂದಿನಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು.

ವಿಕ್ರಮ ಕೂಡಾ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ. ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೨೨ ಮತ್ತು ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ ಮರು ಪ್ರಕಟಣೆ ಕಂಡಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ನಗರದ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ದಯಾನಾಥನಿಗೆ ಗುಪ್ತಸಂಘದವರು ಸೂಚನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪೋಲಿಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಟ್ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ತೇದಾರನಾದ ವಿಕ್ರಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಕ್ರಮನ ಪತ್ನಿಯೂ ಶೂರೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿಗೂಢ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮನ ಸಾಹಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾಪತ್ತೆಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪತ್ನಿ ಲಲಿತೆಯ ಬಂಧ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವು ಇದೆ.

೧೯೨೧ ರಲ್ಲಿ ನಿಶಾಕಾಂತ ಮರು ಮುದ್ರಣ ಕಂಡಿತು. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಘಟನೆಗಳ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ರವಿವರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಮಣಿಮಾಲಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ೧೯೦೮-೧೯೦೯ರ ವೇಳೆಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ರಮಾನಂದ (೧೯೧೬), ಚಂದ್ರವದನಾ (೧೯೧೬), ವಿವೇಕೋದಯ (೧೯೨೨), ಭಾರ್ಗವಗರ್ವಭಂಗಂ (೧೯೨೮) ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ರಚಿತವಾದ ನಾಟಕಗಳಿವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ವಿವರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವೂ ಆಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆ

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕುರಿತು ಅರ್ಜುನಪುರಿ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಗೌಡರು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಧ್ಯಯನವು ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆಯವರು ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವು ನಡೆದಿದೆ. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ ಅವರು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ಅಧ್ಯಯನವು ಆಗಿದೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆಗಳ ಚರ್ಚೆಯಿದೆ. ಮುಂದೆ ಅಧ್ಯಾಯ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ : 'ನಭಾ', 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಚರ್ಚೆಯು ಇದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ ಐದರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮದ ಚರ್ಚೆಯಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ ಆರರಲ್ಲಿ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕುರಿತ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ ಏಳರಲ್ಲಿ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ

ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ ಎಂಟರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಮಾರೋಪವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಆಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಮುಖ್ಯವಾದ ತಾತ್ವಿಕ ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಈವತ್ತು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಕ್ರಮಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಯಾಮದ ಮೂಲಕವೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ವಿವೇಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಲೇಖಕಿಯೊಬ್ಬರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವೇಚಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಗುರಿಯೂ ಆಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದೇಶ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೇಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಗ್ವಾದವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಹೇಗೆ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿವೇಚಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಮಂಡಿಸುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ

ಇಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದುದನ್ನು ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ತರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಹೌದು. ಏನಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ವಾಸ್ತವವೆನ್ನುವುದು ಬರವಣಿಗೆಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹಾಜರಾದುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಥನವಾಯಿತು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಥನವು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ದೈನಂದಿನ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಅದು 'ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಹುಡುಕಾಟ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕುಟುಂಬ, ದೈನಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಗಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅವಳು ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಥನದ ನೆಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಒಂದರ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ವಿಧವೆಯಾಗುವುದು ಅವಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಪಲಾಯನ ಹೇಳುವುದು ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ವಿರಾಗಿಣಿ (ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ)ಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು. ಆದರ್ಶ ವಿಧವೆಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರದ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಒಂದು ಏಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಂಕಥನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಮಹಿಳಾ ಸಂಕಥನದ ಒಂದು ಮಾದರಿಯೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು

ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಯ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಕೌಶಲವೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯಬಹುದು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವಸಾಹತು ಅನುಭವ ಎನ್ನುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಅದು ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಅದು ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 'ನಭಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ'ಯರ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಅವರ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳು ಹೇಗಿವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಅವಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು

ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದ್ದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ಇತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಚಿತ್ರಣಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾರು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದವರು. ಅವರು ಅನೇಕ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವರದು ಸಾಹಸದ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳತೆಗಳಿವೆ. ಅತಿಯಾದ ಆದರ್ಶಗಳಿವೆ.

ವಿಧವೆಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕೀಯತೆಯಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವೈಭವೀಕರಣವು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾರು ಕನ್ನಡದ ಅಪರೂಪದ ಲೇಖಕಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೨

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಜೀವನ

ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೨

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ

“ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಕಾಣದ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ಮಕ್ಕಳು ನಲಿದಾಡಿದವು. ದೈವಭಕ್ತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವಾಯಿತು. ಮುತ್ತಮ್ಮ, ತಿರುವೆಂಗಳಮ್ಮ, ತಿರುಮಲಮ್ಮ, ಜಾನಕಮ್ಮ ಇವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. (ಶಾಮು ಎಂಬ ಗಂಡು ಮಗು ತನ್ನ ಹದಿಮೂರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತದೆ.) ಮೂರನೆಯವರೇ ‘ಸತೀ ಹಿತೈಷಿಣೀ’ ಖ್ಯಾತಿಯ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಥಮ ಲೇಖಕಿ ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೭ರ ಮಾರ್ಚ್ ೨೫ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಶಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತಾರೆ.”^೧ ಅವರ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು: “ಹಿರಿಯ ಪತ್ನಿ ತಿರುಮಲಮ್ಮನವರ ತಾಯಿ ಅಲಮೇಲಮ್ಮ ಸತ್ತ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೩ರಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರರು ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಎಂಬುವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಸುಕಂದಮ್ಮಗಳ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಗೆ ಮದುವೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಮಲತಾಯಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡವು. ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು ಸವತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತೃತ್ವದ ಸುಧೆ ನೀಡಿ, ತಬ್ಬಲಿಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆ ಲವಲೇಶವೂ ಮೂಡದಂತೆ ತಮ್ಮ ಉಸಿರಿರುವವರೆಗೂ ನೋಡಿಕೊಂಡರು.”^೨

“ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ ಕುಟುಂಬದ ‘ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂಗಾರ್’ ಎಂಬ ಅನುರೂಪ ವರನೊಡನೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ವಿವಾಹ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ರಂಗುರಂಗಿನ ಜರತಾರಿ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು, ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಭರಣ ಧರಿಸಿ, ಸಂತಸ ಸಂಭ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿದ ಹುಡುಗಿಗೆ ವರ್ಷ ತುಂಬುವುದರೊಳಗೆ, ೧೪ರ ಶೈಶವದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ಲೇಗ್‌ಮಾರಿಗೆ ಅವಳ ಗಂಡ ಬಲಿಯಾದರು.”^೩

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕಾದಂಬರಿ, ಕಾವ್ಯ, ಲೇಖನ, ಸಂಪಾದಕೀಯ - ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೊದಲು ಬರೆದುದು

^೧ ಅರ್ಜುನಪುರಿ ಅಪ್ಪಾಜಿಗೌಡ, ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ೧೯೯೫, ಪುಟ. ೨.

^೨ ಅದೇ; ಪುಟ. ೩.

^೩ ಅದೇ; ಪುಟ. ೪.

ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅವರ 'ಸುಶೀಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು 'ನಭಾ', 'ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಸಂದರ್ಶನವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, "ನಾನು ಮೊದಲು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ, ಆದರೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದುದು 'ಸುಶೀಲೆ' ಎಂಬ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ. ೧೯೧೩ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ - ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು."^೪ 'ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ', ಅದುವರೆಗೆ ಬರೆದಿರಿಸಿದ್ದ ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು, ಅವರದನ್ನು ನೋಡಿ (ಪ್ರಕಾಶಕರು) ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಶೋಕ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬೇಡ ಮುಂದೆ ಅವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲು ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಚಿತ್ರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿರಿ ಎಂದರು.

"ನಾನಿನ್ನೂ ಅಂತಹುದನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಬರೆದು ಕಳುಹುವೆನೆಂದೆ. ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪಿ ಮತ್ತೆ ಬರುವೆವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಒಂದು ವಾರದೊಳಗಾಗಿ 'ಸುಶೀಲೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದೆನು"^೫ ಸುಶೀಲೆಯೂ ೧೯೧೩ನೆಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಾನ್‌ರವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇವುಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಮೊದಲ ಕೃತಿಗಳು ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. "ಸುಶೀಲೆಯ ನಂತರ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹನ್ನೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು, ಎರಡು ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸುಶೀಲೆ, ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ, ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ, ಮಾತೃನಂದಿನಿ, ವಿಕ್ರಮ, ಪೂರ್ಣಕಲಾ, ನಿಶಾಕಾಂತ, ಗಿರಿಜಾ ಬಾಯಿಗಳನ್ನು ಆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೆರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ರವಿವರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಣಿಮಾಲೆ, ಕಾಂತಿಮತಿ ಎಂಬ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಆಕಾಶವಾಣಿಗೆ

^೪ ವಿಜಯಾದಿಷ್ಟಿ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೭೭೦.

^೫ ಅದೇ; ಪುಟ. ೭೭೨.

೧೯೭೦ ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.”^೬ ವಿಜಯಾದಿಬ್ಬೆಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ; “ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹನ್ನೆರಡು. ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಎರಡು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾದಂಬರಿ ಒಂದು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡ ಕಾದಂಬರಿ ಎರಡು ಎಂದು ಈಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಕಟಣೆ ಪಟ್ಟಿ ವಿವರಿಸುವಂತೆ ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ, ವಿಕ್ರಮ, ನಿಶಾಕಾಂತ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು”^೭ “ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬರೆದ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ ಬಹುಪಾಲು ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮದ್ರಾಸ್, ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಾಗಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮೊದಲು ಮನಗಂಡದ್ದು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ.”^೮

‘ಸುಶೀಲೆ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ೧೯೧೫, ೧೯೨೨, ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಇದು ಕಂಡಿದೆ. ಇದು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಹೆಸರೆ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲೆಯು ಕಥಾನಾಯಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳ ಗಂಡ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿರುತ್ತಾನೆ. ಗಂಡನಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರರಿಂದ ಸುಶೀಲೆಯು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲೆಯ ಗಂಡನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸುಖಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಇತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ.

ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ, ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಓದುಬರಹವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಡು ಹರಟೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರಿವರನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದೆ: ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ, ಸಜ್ಜನ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. “ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ತಂತ್ರ, ಶೈಲಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅಂದಿನ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳು,

^೬ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೩.

^೭ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೪.

^೮ ಅರ್ಜುನಪುರಿ ಅಪ್ಪಾಜಿಗೌಡ, ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ೧೯೯೫, ಪುಟ. ೧೨.

ಮೊದಲನೆಯ ಈ ಪ್ರಕಟಿತ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನೀತಿಬೋಧನೆಗೆ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದಿರುವ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. 'ಸುಶೀಲೆ'ಯಲ್ಲೂ ಈ ಒಲವು ಇದೆಯಾದರೂ ಸಾವಧಾನವಿಲ್ಲದ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಡಿಗೆ ವಿರಾಮವಾದ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸತೀತ್ವ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮನ್ನಣೆ, ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷೆ ಶಿಷ್ಟರಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬಂದಿವೆ.^೯ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ 'ಸುಶೀಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಲೇಖಕಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕಾದಂಬರಿ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಚರ್ಚೆಯಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೇಖಕರು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಿಸದಿರಲಾರೆವು (ವೃತ್ತಾಂತ ಪತ್ರಿಕೆ) ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾ ನಂತರವಾದರೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ತ್ರೀ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಚ್ಛಿತ ಫಲವು ಪರಿಪಕ್ವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ಯಾನಂದಗೊಂಡೆನು. (ಎಚ್.ಭೀಮರಾವ್) ಈ ತರಹದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನುಡಿಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದು ಸತೀ ಹಿತೈಷಿಣಿ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯ ಮೂರನೆಯ ಕೃತಿ. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ 'ಸ್ವ ವಿಷಯ'ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: "ಶೀಲ-ಸತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಸುಶಿಕ್ಷಾ ಪೂರ್ವಕ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಥಮಿಯೂ ಸಹಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವೂ ಉಚಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಲ್ಪಡುವುದೆಂಬುದೂ ಅಂತಿಲ್ಲದ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಭಾಷಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಮನಸ್ಸಿ ವರ್ತನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದೆಂಬುದೂ ಲೋಕಾನುಭವಜ್ಞರ ಉಪದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ಪುಷ್ಪವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಶಾಂತಿ, ಧೃತಿಗಳು ಕಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವಲ್ಲದೆ... ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ, ಧೈಯ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಇಲ್ಲಿದೆ."^{೧೦} ಅದು ವಾಸ್ತವವಾದಿ ಕಾದಂಬರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಣಿಮಾಲೆಯ ಕಥೆ ಮಣಿಮಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಮತ್ತು ಮಣಿಮಾಲೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಜೀವನದ ಮೂರು ಹಂತದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ

^೯ ಅದೇ; ಪುಟ.೨೮.

^{೧೦} ಅದೇ; ಪುಟ.೩೪.

ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ ಅವಳ ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವದ ಅಂಶ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಮರನಾಥನ ಮಾವನ ಮಗಳು ಮಣಿಮಾಲೆ, ಅವಳನ್ನು ಅಮರನಾಥನು ಮದುವೆಯಾಗುವನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾವನ ಮರಣದ ಅನಂತರ ಅಮರನ ಮಿತ್ರನಾದ ಶಚೀಕಾಂತನು ಮಣಿಮಾಲೆಯನ್ನುವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಹತಾಶನಾದ ಮಣಿಕಾಂತನು ಮನೆಯ ಸಮೇತ ಮಣಿಮಾಲೆಯ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಮಣಿಮಾಲೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮಣಿಮಾಲೆಯು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಾದ ಗೋಪಿನಾಥರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾವತಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಹಂತದಿಂದ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾದಲ್ಲಿ ಹರಿಣಿಯು ಮತ್ತೆ ಅಮರನಾಥಾದಿಗಳಿಂದ ಅಪಹೃತಗಳಾಗಿ ಕಾಮಪಾಲನೆ ಭವನದಲ್ಲಿದ್ದು ಅಮರನಾಥನನ್ನುವರಿಸುವಂತೆ ನಟಿಸಿ ಅಂದೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ, ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಹರಿಣಿ ಮತ್ತೆ ಮಣಿಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯ ದೃಷ್ಟಿ. “ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ಗಂಡನೆಂದು ಅಂಕಿತವಾಗಿದ್ದ ಅಮರನಾಥನೊಂದು ಕಡೆ ವರಿಸಿದ ಶಚೀಕಾಂತನೊಂದು ಕಡೆ, ಅಮರನಾಥನಿಂದಲೇ ಅಪಹೃತಳಾಗಿ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೊಳಗಾದರೂ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ, ತಾನು ಶುದ್ಧಿಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಅಮರನಾಥನು ಪರಿವರ್ತಿತನಾಗಿ ತಾನು ಶಚೀಕಾಂತನಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬುದು ಹರಿಣಿಯ ಹಂಬಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ಎಲ್ಲ ಗೂಢಚರ್ಯ, ರಹಸ್ಯ ಪರಿವೇಷಾಧಿಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಹೇಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಇಂದಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿದೆ”^{೧೧} ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಗಳಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಧೋರಣೆಯು ಹಾಗೂ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ಇದು ಪತ್ತೆದಾರಿ ಮಾದರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದೆ. ‘ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ಭಗವತಿಯೊಲೈಯೊಂದಲ್ಲದೆ ಇತರ ಸಹಾಯ ಸಂಪತ್ತೆಂದಾಗಲೀ ದೇಶಭಾಷೆಯೊಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವ ಭಾಷಾ ಪರಿಜ್ಞಾನವಾಗಲೀ ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷುದ್ರ ಗ್ರಂಥವು ಪಂಡಿತಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನೀರಸವಾಗಿಯೂ, ಅಬದ್ಧ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿಯೂ,

^{೧೧} ಪೂರ್ವೋಕ್ತ. ಪುಟ. ೩೬.

ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿಯೂ ಕಂಡು ಬರಬಹುದು' ಎಂದು ಲೇಖಕಿಯು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ತಮ್ಮ ಬರಹದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಸತೀ ಹಿತೈಷಿಣಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಆದರ್ಶಗಳು ಈ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮರೆಯಾಗಿಲ್ಲ'. "ಸ್ತ್ರೀ ಜನಾಂಗದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ರೀತಿ ನೀತಿ ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಂದ್ಯಾ, ಸುಕನ್ಯಾ, ಸುನಂದಾ, ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, ನಿರಂತರೋದ್ಯಮಶೀಲತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ನಾರಿಯರಲ್ಲೂ ಕಾಣುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಲೇಖಕಿಯ ಕನಸು, ಹಾಗಾದಾಗಲೇ ತನ್ನ ಲೇಖನದ ಪರಿಶ್ರಮವೂ, ಉದ್ದೇಶವೂ ಸಾರ್ಥಕ ಹೊಂದುವುದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ."^{೧೨}

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ತಾರಾಪತಿರಾಯನ ಮೊದಲ ಪತ್ನಿ ಸುನಂದೆ. ಅವಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ತಾರಾಪತಿರಾಯನು ಗಂಗಾಬಾಯಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದ. ಅನಂತರ ಸುನಂದೆಯ ಸಂದೇಶವು ತಾರಾಪತಿರಾಯನಿಗೆ, ಕೆಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುನಂದೆಯು ತನ್ನ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಮಧ್ಯೆದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಗಳು ವಿಂದೆಯು ಕಳ್ಳರ ಪಾಲಾಗುತ್ತಾಳೆ. ವಿಂದೆಯು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀದತ್ತಕುಮಾರನೊಂದಿಗೆ ವಿಂದೆಯ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಂದೆಯ ಹೆಸರೇ 'ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖಾಂತ್ಯವಿದೆ.

ಮಾತೃನಂದಿನಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಕೂಡಾ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಇತರೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಂತೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕಿಯು ನಂದಿನಿ. ಎಂಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ತಂದೆ ಸತ್ಯಾನಂದನು ಅವಳು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವಳಿರುವಾಗ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಆನಂದವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ದೇವಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಮಗಳನ್ನು ವಿಧ್ಯಾವಂತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯಾನಂದನು ಅನಂತರ ಅವಳನ್ನು ನಾಗೇಶರಾಯನ ಪೋಷಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ನಂದಿನಿಯ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟ ಆನಂದನನ್ನು ನಂದಿನಿಯು ಮನಃ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಚಲನ ವಧುವಾದ ಸ್ವರ್ಣೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕೊಟ್ಟು ತಿದ್ದುತ್ತಾಳೆ.

^{೧೨} ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪುಟ. ೪೩.

“ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿರೋಧ, ಮದುವೆಯ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ನಾಗೇಶರಾಯ, ನಂದಿನಿ ಮೊದಲಾದವರು ಸನಾತನಿಗಳ, ಗುರು ಮಠದ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಚಲಚಂದ್ರ, ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದವರು ನಾಗೇಶರಾಯನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆನಂದವನದ ಮಾತೃಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾನಂದ ಪರಮಹಂಸ, ತಪಸ್ವಿನಿ, ಅಚಲಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕುಮಾರಿಯರು ದೇಶ ಮಾತೃಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ನಿಲುಗಡೆಗೆ ಬಂದಿದೆ”.^{೧೩} ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರ ನಂದಿನಿ, ಆಕೆಯದು ಆದರ್ಶಮಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಯಾವುದನ್ನು ಆದರ್ಶವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ನಂದಿನಿಯ ಪಾತ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಟೀಕೆಯಿದೆ. “ವರವಿಕ್ರಯವೆಂಬ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಹುಟ್ಟಡಗಿ ಹೋಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಪರಿವಾರದವರೂ ಕನೈಯರನ್ನು ವೃಥಾಕಟುಕರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾರೆವು”^{೧೪} “ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಡುವವರು ಕೆಡಲಿ ಜೀವಿತವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೆರವರ ಹಣಕ್ಕೆ ಕಯ್ಯೊಡ್ಡಿ, ಜೀವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹೇಡಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೂ ಕೊಡಲೊಲ್ಲವು.”^{೧೫} ಈ ತರಹದ ಮಾತುಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಸರಳ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಮದುವೆಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಆಡಂಬರದ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ, ದೇಶ ಸೇವೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶವೆಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಸುಧಾರಣ ಪರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸನಾತನತೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಮಾತೃ ನಂದಿನಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕುದು ಬಹಳವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕರಣದ ಜನರೂ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯರಾದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವನದಲ್ಲಿ ಎಂತದೋ

^{೧೩} ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೬.

^{೧೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೨.

^{೧೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೫.

ಒಂದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನವೀನ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾದ ವಿಚಾರವಿದ್ದು, ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪಾತ್ರಗಳೇ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೂ ಅಸಂಭವವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ”.^{೧೬} ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶದ ಬಗೆಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೇಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸ್ತ್ರೀಪರವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತದೆ.

ವಿಕ್ರಮ ಕೂಡಾ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ. ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೨೭ ಮತ್ತು ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ ಮರು ಪ್ರಕಟಣೆ ಕಂಡಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ನಗರದ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ದಯಾನಾಥನಿಗೆ ಗುಪ್ತಸಂಘದವರು ಸೂಚನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಟ್ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ತೇದಾರನಾದ ವಿಕ್ರಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಕ್ರಮನ ಪತ್ನಿಯೂ ಶೂರೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿಗೂಢ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮನ ಸಾಹಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾಪತ್ತೆಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪತ್ನಿ ಲಲಿತೆಯ ಬಂಧ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮದೆಯ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಪ್ರಮದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಪೂರ್ವ ಪ್ರೇಮಿ ಮಧುಕರನು ಪ್ರಣಯ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ಶೇಖರ ಮತ್ತು ಮಧುಕರರ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯ ಭವಾನಿಯಂಥ ಉದಾತ್ತ ಗುಣದ ಹೆಂಗಸಿನ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ.

ಪೂರ್ಣಕಲಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉದಾತ್ತಭಾವಗಳು ವಿಜೃಂಭಿಸಿವೆ. ಮಧು ಮಿತ್ರ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ದುರ್ಗುಣಗಳು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಗುಣವನ್ನು ಗುರುಗಳು ತಿದ್ದುತ್ತಾರೆ. ಕಲಾಧನ, ಅಕ್ಷಯ, ಕುಮುದ, ಮಿತ್ರರು ಆದರ್ಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ದೈವಭಕ್ತಿ, ಗುರುಭಕ್ತಿ, ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆಯಿರುತ್ತವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಾಕಾಂತ ಬಾಬು ಮತ್ತು ರೋಹಿಣಿಯರ ದಾಂಪತ್ಯ ಚಿತ್ರಣ ಬರುತ್ತದೆ. ರೋಹಿಣಿಯು ವಿದೇಶಿ ಆಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳು

^{೧೬} ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ.೫೩.

ಬದಲಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಗುರುಕುಲದ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ದೇಶಾಟನೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ.

“ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾಧನ ಮೊದಲಾದವರು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ದೇಶಾಟನೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕನ್ಯೆಯರ ಕೈ ಹಿಡಿಯುವ ಮುನ್ನವೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವಾದ ‘ಕುಮುದ ಪಾತ್ರ’ದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಅಭಿಲಾಶೆ ತಮಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ”.^{೧೭} ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆರ್ಯ ಧರ್ಮದ ವೈಭವೀಕರಣವಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸನಾತನತೆಯ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರಾಕರಣೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗೆಗೂ ಚರ್ಚೆಗಳಿವೆ.

೧೯೨೧ ರಲ್ಲಿ ನಿಶಾಕಾಂತ ಮರು ಮುದ್ರಣ ಕಂಡಿತು. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಘಟನೆಗಳ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಕುಮುದ್ವತಿಯ ಯುವರಾಜ ನಿಶಾಕಾಂತ. ಅವನ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಸುಗಂಧಿನಿ. ರಾಮಪುರ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಂತ ರಾಜ್ಯ, ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ ಕುಮಾರಿ ಶಶಿಕಲೆ. ಅವಳು ನಿಶಾಕಾಂತನ ಮಾವನ ಮಗಳು. ಅವಳು ಮತ್ತು ನಿಶಾಕಾಂತ ಅನುರಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಚಿತ್ರಾಂಗಿಯೆಂಬವಳು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ಡಕಾಯಿತರಾಜ ಅತಿಬಲನ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅತಿಬಲನು ಶಶಿಕಲೆ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಸೋದರನನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿಶಾಕಾಂತನು ಅತಿಬಲನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಶಶಿಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶಾಕಾಂತನಿಗೆ ಪ್ರಣಯ ಭಾವ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅತಿಬಲನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಶಶಿಕಲೆಯು ವಿಕ್ರಮ ಬಾಹುವಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಲೆಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ಯಾಮಲೆ ಮತ್ತು ಮಧುರಾನಾಥರ ಪ್ರಣಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶಾಕಾಂತ ಶಶಿಕಲೆ; ಶಶಿಕಲೆಯ ಸೋದರ ದೇವಸೇನೆಯರ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆದರ್ಶವಾದಿ ನಿಲುವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

^{೧೭} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೭.

ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಗಿರಿಜೆಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರಪಾತ್ರ. ಈಕೆ ಸಮಾಜ ಸೇವಕಿ. ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ತನ್ನ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯ ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಹರಪುರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಮೂರು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾಳೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪತ್ರ ಅವಳ ಅಕ್ಕನದು. ಎರಡನೆಯ ಪತ್ರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನಿ ಮಣಿಬಾಯಿಯದು. ಮೂರನೆಯ ಪತ್ರ ಅವಳ ಪತಿಯದು. ಗಿರಿಜೆಯು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಗೊಂಡು ದೇವಮಾಧವನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅವಳ ಪತಿಯೋಗಾನಂದನು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಗಿರಿಜೆಗೆ ತನ್ನ ದೇಹ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭಾವ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾವವನ್ನು ಅವಳ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯೋಗಾನಂದನು ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೇಳದೇ ವಿವಾಹವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಗಿರಿಜೆಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಾರದವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಗಿರಿಜೆಯು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ದೇಶ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ. ದೈವಭಕ್ತಿ; ಪತಿಭಕ್ತಿ; ದೇಶಭಕ್ತಿಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಯತ್ನದಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಆನಂದಮಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಜ್ಞಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದು ಎಂದು ವಿಜಯಾದಿಭೈಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕಿ ಆನಂದೆ, ಅವಳ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳ ವರ್ಣನೆಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಕನ್ನಡಸ್ತುತಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಡು ನುಡಿಯ ಪರಿಚಯವಿದೆ. “ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ತೊಡಗಲಿದ್ದ ವಿಧವೆ ಅಶೋಕಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯು ಉಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಆತ್ಮ ಘಾತಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿ ಅಶೋಕೆಗೆ ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ನಿಂತಿದೆ”.^{೧೮}

^{೧೮} ಅದೇ; ಪುಟ. ೭೩.

“ರವಿವರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಯ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಕಥಾಚೌಕಟ್ಟು ಪೂರ್ಣಕಲಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯೆಂದು ವಿಜಯಾದಿಬೈಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.”^{೧೯} ಅಲ್ಲಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯು ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಶ್ರಮ ಅಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದುಷ್ಟ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಅಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದುಷ್ಟನ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಆದರ್ಶ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ವಿಜಯ, ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಂತೆ ಅದು ಕೂಡ ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಣೆ, ಸದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗೆಲುವು ಮತ್ತು ಉತ್ಸವದೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಯಾಗಿದೆ. ರವಿವರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪೂರ್ಣಕಲಾಕ್ಕಿಂತ ಕೆಲವೆಡೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು. ರವಿವರ್ಮ ದುಷ್ಟನಾದರು ಮಧು ಮಿತ್ರನಷ್ಟು ದುಷ್ಟನಲ್ಲ. (ವೇಶ್ಯಾಸಂಗ, ಪಾನಮತ್ತತೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿಲ್ಲ) ಇಲ್ಲಿಯ ಆಶ್ರಮ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದದ್ದು ಅಲ್ಲ. “ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಕಲಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಂದು ಸರಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ (೮೬ ಪುಟಗಳು) ರೂಪ ಇದು ಎನ್ನಬಹುದು”.^{೨೦}

ಮಣಿಮಾಲಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಹರಿಣಿಯ ಕತೆಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಕೊಂಚ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಿಗೂಢತೆ, ಸಾಹಸ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ‘ಮಣಿಮಾಲೆ’ಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಣಿಮಾಲೆಯ ದರೋಡೆಕೋರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹರಿಣಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳು ಜಯಲತೆ, ಗೋಪಿನಾಥರ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದು ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಶಚೀಕಾಂತನಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದ ಅಮರನಾಥನು ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕಾಮಪಾಲನ ಧರ್ಮ ಭವನದಲ್ಲಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಣಿ ನವೀನ ಗೋಪಾಲನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದುಷ್ಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಮನಃ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಣಿಮಾಲೆಯು ಅನಂತರ ಶಚೀಕಾಂತನನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಸಾರ.

^{೧೯} ಅದೇ; ಪುಟ.೨೪

^{೨೦} ಅದೇ; ಪುಟ.೨೫.

ಬರವಣಿಗೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿದೆ. ಉದ್ದುದ್ದವಾದ ಹಿತೋಪದೇಶಗಳು ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕಿ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದವಳಾಗಿರುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಬಂದ ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಗಮನಿಸಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬರವಣಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾಗಿದ ಲೇಖಕಿಯ ಅನುಭವ ಇವು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ನಿರೂಪಣೆಯು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಹಜತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯ ಈ ಗುಣಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಮುಂದಿನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಆಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು ಸಹಜ. “ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರಕಟಿತ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕೊನೆಯದು ನಂತರದ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೂ ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.”^{೨೧}

ಕಾಂತಿಮತಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ನಾಯಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಇತರೆ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾಯಕಿಯು ಸಾಹಸಿ, ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಪತ್ನಿಯಾಗುವೆನೆಂದು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಪಣತೊಟ್ಟ ಅವಳು ಚೋರರನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಸೋನಾನಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅನಂತರ ಅಣ್ಣನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಳುವಾಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರದೇವನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಕೊನೆಗೆ ವಿಮಲಾ ಮಗನನ್ನು ವರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೦೮-೧೯೦೯ರ ವೇಳೆಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ರಮಾನಂದ (೧೯೧೬), ಚಂದ್ರವದನಾ (೧೯೧೬), ವಿವೇಕೋದಯ (೧೯೨೨), ಭಾರ್ಗವಗರ್ವಭಂಗಂ (೧೯೨೮) ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ರಚಿತವಾದ ನಾಟಕಗಳಿವು.

ರಮಾನಂದ ನಾಟಕವು ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಈ ನಾಟಕವು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿತ್ತು. ೧೯೧೭ ಮತ್ತು ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯು ಮರು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಇದು ನೀತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ನಾಟಕ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಸೂತ್ರಧಾರದ

^{೨೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೮೦.

ಪ್ರವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕವೇ ನಾಟಕವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. “ಸ್ವರ್ಣ ನಗರಿಯ ಶ್ರೀಮಂತನ ಪುತ್ರ ರಮಾನಂದನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಾದ ರವಿವರ್ಮನೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಾಗೀಶ ಮಹಾ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ರಮಾನಂದನು ಸದ್ಗುಣಗಳ ಗಣಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ರವಿವರ್ಮನ ಧೂರ್ತ ಕಳಿಂಗಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ರವಿವರ್ಮನು ರಾಮಾನಂದನನ್ನು ಅನೇಕ ಆರೋಪಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಆರೋಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ರವಿವರ್ಮಾದಿಗಳ ಕುಹಕದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು. ರಮಾನಂದ ನಿರ್ದೋಷಿ ಎಂಬುದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ರಮಾನಂದನಿಗೆ ಸನ್ಮಾನವು ಏರ್ಪಡುವುದು ಇದು ಈ ನಾಟಕದ ಸ್ಥೂಲಹಂದರ;”^{೨೨} ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರಳ ರೂಪಣೆಯಿದೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವದನಾ ನಾಟಕವು ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಕಂಡಿತು. ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ಇದು ಮರು ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಕಾಶ್ಮೀರ ದೇಶದ ದೊರೆಯಾದ ಸತ್ಯವರ್ಮನ ಮಗಳಾದ ಚಂದ್ರವದನೆ ಈ ನಾಟಕದ ನಾಯಕಿ. ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈಕೆಯು ವಿರಕ್ತೆಯಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಭೃಗುಋಷಿ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಅವಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾಳೆ. ಅದರಂತೆ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಅವಳು ತೆರಳುವಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಆಪತ್ತೊದಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯ ಪತಿಯನ್ನು ರಂಭೆ: ಊರ್ವಶಿ: ತಿಲೋತ್ತಮೆಯರು ಅಪರಿಹಸುತ್ತಾರೆ. ಚಂದ್ರವದನೆಯು ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ನಾಟಕದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ. ಚಂದ್ರವದನೆಯ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಚಂದ್ರವದನೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿವೇಕೋದಯದಲ್ಲಿ ಆರು ಅಂಕಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ವೃತ್ತಾಂತ, ಗಾಲವನ ವೃತ್ತಾಂತ ಮತ್ತು ಯಯಾತಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಟಕದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಧಾರ ಮತ್ತು ನಟರಾಜನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ವಸ್ತುವಿನ ಪರಿಚಯವಿದೆ.

^{೨೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೮೩.

ನಾಟಕದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ವಶಿಷ್ಠ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಕತೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಶಿಷ್ಯಗಾಲವನ ಕತೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಧವಿಯ ಕತೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಯಯಾತಿಯ ಕತೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳು ಸೇರಿ ಈ ನಾಟಕವು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯಯಾತಿಗೆ ವಿವೇಕೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರ ಆಶಯ. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಧವಿಯದು ಉದಾತ್ತವಾದ ಪಾತ್ರ. ಅವಳದು ಸದ್ಗುಣಗಳ ಸಾಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. 'ಸ್ತ್ರೀಯಾದ ನಾನು ಎಲ್ಲಿರಲಿ: ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವುದು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿಹಿತವಲ್ಲ. ಪಿತನಿಂದ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪತಿಯಿಂದ ಯೌವನದಲ್ಲಿಯೂ. ಪುತ್ರನಿಂದ ವಾರ್ಧಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಪೋಷಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಧರ್ಮವು' ಎಂದು ಈ ನಾಟಕದ ಮಾಧವಿಯು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಅವಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿಲುವಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರ್ಗವಗರ್ವಭಂಗಂ ನಾಟಕವು ೧೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. "ಸತೀ ಹಿತ್ಯೇಷಿಣೀ ಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಕಟಣೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ".^{೨೩} ಭಾರ್ಗವಗರ್ವಭಿಠ ಅರ್ಥ ಪರಿಪುಷ್ಪ ರಸಭರಿತ ರಚನಾ ಸಂವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚರಿತವನ್ನು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಬಾಲಕಾಂಡದ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತತ್ವಾರ್ಥ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಆರು ಅಂಕಗಳ ನಾಟಕವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಂದ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿ ಗದ್ಯಭಾಗವೂ ಅವಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿನಯಕಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಪದ ಪದ್ಯಗೀತೆಗಳ ಅನುಬಂಧವೂ ಇರುವುದು.

ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಬಾಲಕಾಂಡದ ಕತೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನೊಡನೆ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ತಾಟಕಿವಧೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಸುಭಾಹುವಧೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾರೀಚನ ನಿರ್ಗಮನದ ನಂತರ ರಾಮಾದಿಗಳು ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಹಲ್ಯಾ ಶಾಪ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ರಾಮ ಸೀತೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಪರಶುರಾಮನು ಎದುರಗುತ್ತಾನೆ.

^{೨೩} ಅದೇ; ಪುಟ.೮೯.

ಭಾರ್ಗವನೊಂದಿಗಿನ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ಅನಂತರ ಭಾರ್ಗವನು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯಲೋಕಗಳ ಗಮನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನಾಟಕದ ವಸ್ತು.

ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳಿವೆ. ಇದು ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆಯನ್ನು ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ನೋಟವು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕಾಣಿಕೆಯು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪುರುಷರದು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಇದ್ದಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದರು. ಅದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅವರ ನಾಟಕಗಳು ಮಕ್ಕಳ ರಂಗಭೂಮಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ನಾಟಕಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

“ಮೂರು ಪ್ರಬಂಧ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಂತೆ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ‘ಮಾದರಿ ಪತ್ರ ವ್ಯಾಸಂಗ’, ‘ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ’ ಮತ್ತು ‘ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಮಹಿಮಾ’ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸನ್ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಪತ್ರಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಅವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ”.^{೨೪}

೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ಸತೀ ಹಿತೈಷಿಣೀ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಿಂದ ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕೃತಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ತ್ರೀ ನಿಂದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಕಾರಣಾಧಿಗಳನ್ನೂ, ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ”.^{೨೫} ಇದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೌರ್ಜನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಕ್ಕೆ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದವರು ನೀವಾದುದರಿಂದ ಅದರ ಬಹುಮಾನ ಫಲವು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಸೇರಿರುವುದೆಂಬ ಉತ್ತರ ಹೊರಡುವುದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ಮೂಲಭೂತರಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಪುರುಷರೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು ಈ ಮುಂತಾದ

^{೨೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೯೨.

^{೨೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೯೩.

ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ನಾರಿಯರಿಗೆ ಪತಿಯೊಬ್ಬನೇ ಆರಾಧ್ಯದೈವನೂ ಚಿಂತ್ಯನೂ ಭೋಕ್ತಾರನೂ ಆಗಿರುವನು. ನಾರಿಯ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯೆಂದರೇ ಆತನೊಬ್ಬನೇ ಪುರುಷರನ್ನು ಅವರು ಮೂರು ಗುಂಪಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಜೀವನವೇ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ಬಹುತೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು.

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

೧. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.

೨. ಲೇಖಕಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪತ್ರ ಕರ್ತೆಯಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

೩. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಂತೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯು ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ.

೪. ಅವರ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವು ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು.

೫. ತಿರುಮಲಾಂಬರವರು ಮೂರು ರೀತಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

೬. ಅವರದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ಅ) ಕಾದಂಬರಿ.

ಆ) ನಾಟಕ.

ಇ) ಪ್ರಬಂಧ.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೩

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ
ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ

೩ : ೧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ : ಹಿನ್ನೆಲೆ

೩ : ೨ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ

೩ : ೩ ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

೩ : ೪ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

೩ : ೫ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

ಅಧ್ಯಾಯ : ೨

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ

೨ : ೧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ : ಹಿನ್ನೆಲೆ

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ವಸಾಹತು ಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಅವರ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಕಟವಾದುದು ೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತವಾಯಿತು. ಅವರ ಮಣಿಮಾಲಾ ಕೃತಿಯು ೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು, ಅವರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದುದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಕಥನಗಳ ಪರಂಪರೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ರೂಪಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. (೧) ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪೈಕಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಗಾಳಿಯ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ 'ಅಲಾಲೇರ ಫೇರೇರ ದುಲಾಲೆ' ೧೮೫೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರ 'ದುರ್ಗೇಶ ನಂದಿನಿ' ೧೮೫೬ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಕುಕಂಡಿತು. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಬಪದ ಮುಂಜಿಯವರ 'ಯಮುನಾ ಅರ್ಯಟನ' ೧೮೫೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ಅಸ್ಸಾಮಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭ ಬರೂವ ಅವರ 'ಭಾನುಮತಿ' ೧೯೦೦ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಯಿತು. 'ಕಮಲಾಂಬಾಳ್ ಚರಿತಂ' (ತಮಿಳು: ರಾಜಮ್ ಅಯ್ಯರ್ / ೯೩) ಇಂದುಲೇಖಾ ಮಲೆಯಾಳಂ: ಜ ಚಂದು ಮೆನನ್ ೧೮೮೯ ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ಸರಿ ಸುಮಾರು ಇದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನಗೊಂಡವು. ಗುಜರಾತಿ, ತೆಲುಗು, ಹಿಂದಿ, ಒರಿಯಾ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಸುಮಾರು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಹೀಗೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾದಂಬರಿ ಉದ್ಯಮ ಒಂದು ಭಾರತದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಗಳಗನಾಥ - ಪ್ರಬುದ್ಧಪದ್ಮನಯನ-೧೮೯೮

ಧರ್ಮರಹಸ್ಯ-೧೯೧೪

ಈಶ್ವರೀಸೂತ್ರ-೧೯೧೩

ಕನ್ನಡಿಗರಕರ್ಮಕಥೆ-೧೯೧೬

ಎಂ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ	ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋಮಹರಾಯ	-	೧೯೧೫
	ಮುಸುಕು ತೆಗೆಯೇ ಮಾಯಾಂಗನೆ	-	೧೯೨೮
ಗುಲ್ವಾಡಿ ವೆಂಕಟರಾವ್	ಇಂದಿರಾ ಬಾಯಿ	-	೧೮೯೯
ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ	ಇಂದಿರಾ	-	೧೯೦೮
	ಯದು ಮಹರಾಜ	-	೧೯೧೬
ಗದಗರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಭೀಮರಾವ್	ಸೂರ್ಯಕಾಂತ	-	೧೮೯೨
ಬಾಬಾ ಪದಮಂಜಿ	ಯಮುನಾಬಾಯಿಯ ಸಂಚಾರ	-	೧೮೬೯
ವೆಂಕಟಚಾರ್ಯ ಬಿ.	ಆನಂದಮಠ	-	೧೮೯೯
ವೆಂಕಟಚಾರ್ಯ	ದುರ್ಗೇಶ ನಂದಿನಿ	-	೧೮೮೫
	ವಿಷವೃಕ್ಷ	-	೧೯೧೨
ತಿರುಮಲಾಂಬಾ	ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ	-	೧೯೧೪
	ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ, ವಿರಾಗೀಣಿ	-	೧೯೧೫
	ವಿಕ್ರಮ	-	೧೯೧೬
	ಪೂರ್ಣಕಲಾ	-	೧೯೧೬
	ನಿಶಾಕಾಂತ	-	೧೯೧೬

ರವಿವರ್ಮ

- ೧೯೩೬

ಮಣಿಮಾಲಾ

- ೧೯೩೬^೧

ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಮುಖ್ಯ:

೧. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿಟ್ಟ ಮೊದಲ ಲೇಖಕಿ.
೨. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ರೂಪ ಅಡಿಯಿಟ್ಟಿತ್ತು.
೩. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಬರೆಯಲು ತೊಡಗಿದ ಸನ್ನಿವೇಶವೆಂದರೆ ಅದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬರೆಯಲು ತೊಡಗಿದ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹಿಳೆಯರು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಓದುವುದು ಎರಡೂ ಒಪ್ಪಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರವಿದ್ದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರು. ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನುವುದು ಓದಲು ಅರ್ಹವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕೃತಿಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರೂಪ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದಾರವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸರಿ - ತಪ್ಪುಗಳ ಅಂಶ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಅದರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ, ಉಚ್ಚ-ನೀಚವೆಂಬ ಬೇಧವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾರತೆಯಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಗೊತ್ತು - ಗುರಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ

^೧ ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕ್ಕಲ್, ನಾಡುನುಡಿಯ ರೂಪಕ, ೨೦೦೧, ಪುಟ ೩೩.

ಮುಖ್ಯಕಾರಣ - ಬ್ರಿಟೀಶ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮತ್ತು ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬರಿಯ ಭಾರತೀಯ ಕಾರಕೂನರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅದು ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

“ಆದರೆ ಅವರ ಧೋರಣೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಪಿತೃ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಿತ್ತಿದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು ಪುರುಷನಿಷ್ಠ ವಿಮರ್ಶಕರು ಅದನ್ನೇ ಸಹಜವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಸಹಜ ನಿಲುವು ಪುರುಷನಿಷ್ಠ ವಿಮರ್ಶಕರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಈ ಪಿತೃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಹೊಸ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಪಿತೃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಆಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ರೂಪಿತವಾಗುವುದು ಹೀಗೆ; ವಿಷಯ ವಿಷಯದ ಅಂಶ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ನೆಲೆ, ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಧರಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಭಾಗ.”^೨

ಇದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಸಾಹತು ಆಧುನಿಕತೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. “ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚಲನೆಗಳು ಆರಂಭವಾದವು ಮತ್ತು ಪುನರ್ರಚನೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಲೇ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು”^೩ “ಆಧುನಿಕ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ನಾವೆಲ್ ತಲೆಯೆತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾಳಜಿಗಳು ನಾವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡವು ಎನ್ನುವ ಸೂಪಾನ್ ಜೇಫರ್ಡ್ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.”^೪

^೨ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ. ೧೨೨.

^೩ ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕ್ಕಲ್, ನಾಡುನುಡಿ ರೂಪಕ, ೨೦೦೧, ಪುಟ.೩೩.

^೪ ಅದೇ; ಪುಟ. ೩೪.

ಇದರಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ರೂಪದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬರಿಯ ಮನೋರಂಜನೆಯೆಂಬ ಅರ್ಥ ಮಾತ್ರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಕರವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಬೇರೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ತಾತ್ವಿಕಭಿತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತತ್ಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದ್ವಂದ್ವವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಕ್ರಮಗಳ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಬದುಕನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನೋಡುವ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ, ತಿಳಿಯುವ, ಪರಿಭಾಷೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಬದಲಾದವು. “ಪಶ್ಚಿಮದ ಸ್ವಯಂತಂತ್ರವಾದಿ ತರ್ಕ ಪಾರಮ್ಯವಾದಿ, ಮಾನವತಾವಾದಿ, ಚಿಂತನಾಕ್ರಮವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.”^೫

“ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅಲ್ಲವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ವಸಾಹತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡಾ ಒಂದೇ ಮುಖವಿಲ್ಲ. ಅವು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಕಥನ ಮಾದರಿಗಳು ಕೂಡಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದಾಗಿವೆ. ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ, ಜನಾಂಗೀಯವಾದ, ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯು ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆಯೆಂದು ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದು ಎಲ್ಲಿಯೆಂದರೆ ಅನುಭವದ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ತಳೆಯುವ ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವುಗಳಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಪಠ್ಯಕ್ಕೂ ಯುರೋಪ್ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅನುಕರಣೆಯ ಮಾದರಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಅವರ ಬರಹದ ಮತ್ತೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸ್ತೀವಾದಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯವು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯದ ಅಂಶವು ಬರಹಗಾರ,

^೫ ಅದೇ; ಪುಟ. ೩೫.

ಓದುಗ, ಕೃತಿಯ ರೂಪ, ಅದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಅಂಶ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ, ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ನೆಲೆಯೂ ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ.”^೬ ಆದರೆ ೧೯೪೭ಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದ ಅಂದರೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಜಗತ್ತನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಮುಖಾಮುಖಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಮುಖ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನುವುದು ಒಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಆದರ್ಶದ ಎದುರು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ.

೧. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಾದರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲ್ಪನೆ.

೨. ಒಳ ಪ್ರಭೇದಗಳ - ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅನುಭವಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಲಿಂಗ, ತಾರತಮ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಸಾಹತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಲೇಖಕರು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬರೆಯತೊಡಗಿದಾಗ ಇದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟ, ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

“ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಆಡಳಿತಯಂತ್ರದ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ.”^೭

೧೯ನೇ ಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ, ಥಿಯೋಸೋಫಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಆರ್ಯ ಸಮಾಜಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಳು ಈ ಮಾತನ್ನು

^೬ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ. ೧೭೭

^೭ ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕ್ಕಲ್, ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ೨೦೦೧, ಪುಟ. ೩೮.

ಶೃತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಭಾರತೀಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಇದೇ ವರ್ಗದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ.^೮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಆಂದೋಲನ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ - ಬ್ರಿಟೀಶರಿಗೆ ನೇರ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಂತೆ ನೇರವಾದುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರ ಆಡಳಿತದ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಬಂದುದಾಗಿತ್ತು.^೯ ೧೮೩೧ ರಿಂದ ೧೮೮೧ರ ತನಕ ಮಹಾರಾಜರ ದೇಶೀಯ ಆಡಳಿತ ನೆಪಮಾತ್ರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಜರ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೇಶೀಯ ಕೃತಿಗಳು ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮೈಸೂರಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಇಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು.^{೧೦} ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿವಾದೀ ಜೀವನಕ್ರಮದ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾವಂತವರ್ಗ ತನ್ನನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಅದು. ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಉಪದೇಶ ಪರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ.^{೧೧}

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಚಿಂತನೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ಮುದ್ರಣಯಂತ್ರಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದವು.
- ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.
- ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಶುರುವಾದವು.
- ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಓದುಗ ವರ್ಗ ಉದಯವಾಯಿತು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೆಲವು ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಇಂತಿವೆ.

^೮ ಅದೇ; ಪುಟ. ೩೯.

^೯ ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೩.

^{೧೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೩.

^{೧೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೯.

- ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಭಾವ.
- ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪಗಳ ಆಗಮನವಾಯಿತು.
- ಹಳೆಯ ಮಾದರಿಯ ಬರವಣಿಗೆ ಕ್ರಮದ ವಿದಾಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.
- ಮುದ್ರಣ ಸವಲತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಭಾಷಿಕ ಚಹರೆಯ ವಿಸ್ತಾರ.
- ಹೊಸ ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳು.

ಈ ಮೇಲಿನ ವಿವರಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯಾದರೂ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದ ಹಿಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

೩ : ೨ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ

“ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ಪರಂಪರೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವರೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮವು ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ವಾಸ್ತವವೆನ್ನುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಕಥನದ ಮಾದರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ದಿನದಂದಿನದ ವಾಸ್ತವವೆನ್ನುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಳಗಡೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.”^{೧೨}

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ನಿಲುವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತಾವಾದದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಹೇಳುವ ನಿಲುವನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದು: ನಿಯೋಗದ ಅರ್ಥ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವವರು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವವರು. ನಿಲುವು ಈ ನಿಯೋಗಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಈ ಎರಡೂ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಕೂಡಾ ಇದೇ ವಿಷಯ, ವಿಷಯದ ವಸ್ತು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ನೆಲೆ, ಅದರಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಂಶಗಳು.

^{೧೨} ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ನೀಲನಕ್ಷೆ, ೨೦೧೨, ಪುಟ. ೩೩೧.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರು - ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಕ್ರಮ, ಅವರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ - ಈ ರೀತಿಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಿರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವ ಎಲೈನ್ ಶೋಲ್ಡರ್ ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಒತ್ತಡಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಚೀನ ಕಪ್ಪು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಂತೂ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

“ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ‘ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣದ ವಿಮರ್ಶೆ’ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ‘ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ’, ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ ಜರುಗುವುದು ಸ್ತ್ರೀ ಲೋಕದಲ್ಲಿ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಅದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.”^{೧೩}

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ವಾಸ್ತವವೆನ್ನುವುದು ಬರವಣಿಗೆಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹಾಜರಾದುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಥನವಾಯಿತು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಥನವು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ದೈನಂದಿನ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ‘ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ’ಯ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಹುಡುಕಾಟ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕುಟುಂಬ, ದೈನಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಗಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಅವಳು ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕಥನದ ನೆಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

^{೧೩} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೭೮.

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಒಂದರ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ವಿಧವೆಯಾಗುವುದು ಅವಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಪಲಾಯನ ಹೇಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ವಿರಾಗಿಣಿ (ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ)ಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು. ಆದರ್ಶ ವಿಧವೆಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರದ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಒಂದು ಏಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಂಕಥನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಮಹಿಳಾ ಸಂಕಥನದ ಒಂದು ಮಾದರಿಯೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಯ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಕೌಶಲವೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯಬಹುದು.

“ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ನಿರ್ಮಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ವಿವೇಚನೆ ಕೂಡಾ ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಆಗಬಲ್ಲದು, ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಒಡತಿಯಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣೆ ಪಿತೃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ಪುರುಷ ನಿರ್ಮಿತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. “ಅಮೇರಿಕಾದ ಬಹುತೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಓದುಗರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ” ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಜುಡಿತ್ ಫೆಟ್ಟರ್‌ಲೀ ಈ ಕೃತಿಗಳು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು, ಸ್ವ-ಪರಕೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೃತಿಯು ಬಯಸುವ ಓದುಗ ವರ್ಗದ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಕೃತಿಯ ಓದುಗ ವರ್ಗದ ಭಿನ್ನವಾದುದು. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ ಭ್ರಮೆಯ ನಡುವೆ ವಾಸಿಸುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮೊದಲ ವರ್ಗದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಕೃತಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕನಸುಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಭಾಷಿಕ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೂಚನೆಯೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೂಚಕನಾದ ಕೃತಿಕಾರನು ಕೃತಿಯ ಸೂಚನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಓದುಗರಿಗೆ

ರವಾನಿಸುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ವಿಮರ್ಶಕರ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಅದನ್ನು ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೂಡಾ. ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಚಹರೆಯು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯು ಅರ್ಥವನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ವಿಮರ್ಶೆಯು ಅದನ್ನು ನಿರಚನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶಕ ಅನ್ಯ ಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುವಂತೆಯೇ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರೂ ಅನ್ಯ ಶಿಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದರಿಂದ ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥವು ನಿರಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾತ್ವಿಕ ಆಯಾಮಗಳು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಓದಿದಾಗಲೂ ಕೃತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಂಶಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ನಿಜ ಆದರೆ, ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಕೃತಿಗಳು ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ, ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಯಾಮ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಅದರ ಗುಣಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚಿಸಿದರೆ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎರಡೂ ಪಂಥದವರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಆಗಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ, ಕೆ. ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿಗೌಡ ಮುಂತಾದವರು ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು, ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹ.”^{೧೪}

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬರೆಯುವಾಗ ‘ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂಬುದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಿದ್ದರೆ ‘ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ’ವೆಂಬುದು ಆಗ ಕಲಿತ ನುಡಿಗಟ್ಟು. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಆಗ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗ ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಪರಿಭಾಷೆ. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಪೂರ್ವದ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂಬುದು ನುಡಿಗಟ್ಟು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿಭಾಷೆಯು ಒಂದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ‘ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ’ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

^{೧೪} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೭೯.

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬೇರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬರೆಯುವಾಗ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಬರೆಯತೊಡಗಿದ್ದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಗಾಂಧೀಯನ್ ಮಾದರಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಒಂದೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಣಿಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೇರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ, ಹೆಣ್ಣು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯರು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಎಚ್ಚರಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವಿವರಗಳು ಮಂಡಿತವಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ವಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಆಶಯ ಅಂದರೆ ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತವೆ.

೩ : ೩ ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

“ಶಂಕರಪೇಟೆ ಎಂಬ ಊರು. ಶಂಕರನಾಥ, ಶರಾವತೀಬಾಯಿ ಎಂಬ ದಂಪತಿಗಳು. ತಂದೆತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಯಾದ ನಭಾ ಎಂಬ ಹುಡುಗಿ, ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡನನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅನಾಥೆಯಾಗಿ ಬಾಲವಿಧವೆಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಶಂಕರನಾಥನ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ನಭೆಯ ಸ್ಥಿರಚರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆಸಿಕೊಂಡ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅವಳಿಗೆ ಅನ್ನ ನೀರು ಕೊಡದೆ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಶಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಚಿದಾನಂದ, ನಭೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಹಡೆದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ರಮಾಮಣಿ, ನಭೆಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗಳಂತೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ರಾಜಶೇಖರನೆಂಬುವನು ರಮಾಮಣಿಯ ತಮ್ಮ. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶಂಕರನಾಥನ ಮಗ ನಿರಂಜನನಿಗೆ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಮಮತೆ. ರಮಾಮಣಿ ಮತ್ತು ನಿರಂಜನ ಇಬ್ಬರೂ ನಭೆಗೆ ಮರುಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಭೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಚಿರಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯಾಗಿರಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ರಾಜಶೇಖರ ಅವಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆ ಯಾಚಿಸಿ ವಿಫಲನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಚೇಷ್ಟೆ ಅರಿತ ಅಕ್ಕನ ಗಂಡ ಚಿದಾನಂದ ಛೇಮಾರಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಅದಮ್ಯವಾಗಿ, ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾನೆ ರಾಜಶೇಖರ.

ಶಂಕರಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿ ಮತ್ತು ಶಂಕರನಾಥನಿಗೆ ಹುಷಾರಿಲ್ಲದೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೇಂದು ಚಿದಾನಂದ, ರಮಾಮಣಿ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಾದ ರಮಾನಂದ, ಭಗವಾನಂದರು ಕಾಲ್ಚೆಂಡಾಟ ನೋಡಲು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯೊಬ್ಬಳೇ ಇರುವುದನ್ನರಿತ ರಾಜಶೇಖರ- 'ನನ್ನ ಆಸೆ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿ, ನಾನೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ', ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ದುಡುಕುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ ನಭೆ - 'ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತು ಘಂಟೆಗೆ ಬಾ, ನಿನ್ನಾಸೆ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಬೀದಿಯ ಬಾಗಿಲು ಬಳಿಯ ಕಿರುಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ, ಪಲಾಯನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ - 'ಕಾಮುಕನಾದ ನಿನಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯೋಗ್ಯಳಾದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರು' ಎಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ರಾಜಶೇಖರನಿಗೂ ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವವರಿಗೂ ಮಾತಿನ ಚಕಮಕಿ ನಡೆದು, ಗಲಾಟೆಗೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಎಳುತ್ತಾರೆ. ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಪತ್ರವನ್ನೋದಿ ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಕರೆತರುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜಶೇಖರನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ."^{೧೫}

ವಿಧವೆಯಾಗಿ ನಭಾ ಅಥವಾ ವಿರಾಗಿಣಿಗೆ ಒಂದು ಆವರಣವಿದೆ. ಆ ಆವರಣ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ, ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣಿನಕ್ಕೆ, ವಾಸ್ತವತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ನಭಾಳನ್ನು

^{೧೫} ಅರ್ಜುನಪುರಿ ಅಪ್ಪಾಜಿಗೌಡ, ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ೧೯೯೫, ಪುಟ. ೧೪-೧೫.

ಆ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಬೇರೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಅರ್ಥವೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ನಭಾಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಅವರಣವಿದೆ. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಭಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮೌಲ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ನಭಾ ಒಬ್ಬಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಅವಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಅವಳ ಜಾತಿಗೂ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಅವಳ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯರು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಿಧವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮೀರಿ ಆಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ರೂಪಕವಾಗಿ ನಭಾ ಅಥವಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಸರಳದ್ವಂದ್ವವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಯಜಮಾನ X ಗುಲಾಮ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ X ಸ್ವಾತಂತ್ರರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿ

ಗಂಡು X ಹೆಣ್ಣು

ಈ ಎಲ್ಲವೂ ವಸಾಹತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿರ್ವಚನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೆಲೆಗಿಂತ ಹೊಸದೊಂದು ನೆಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ನಭಾ ಅಥವಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬಳು ವಿಧವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. 'ನಭಾ' ಹೊಸ ಕಾಲದ ಹೊಸ ಸ್ಥಳದವಳು ಅವಳ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು ಆರೈಕುಲಾಂಗನೆಯು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು. ಸನಾತನತೆಯನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ. ಇಂಗ್ಲೀಜಿ ಓದಿ ಹಾಳಾಗುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನುವುದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಈವರೆಗೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಪಾತ್ರವಿಮರ್ಶನದಿಂದ ಏನನ್ನು ತಿಳಿದಿರಿ? ಸತ್ಯವು ತದುಪಾಶ್ರಯಗಳಾದ ಶೀಲ, ಸತ್ಯ ಕ್ಷಮೆಯಮಾದರಿಗಳನ್ನೇ ವರಿಸಲುಳ್ಳದೆಂದೂ ರಾಜಸ-ತಾಮಸ ಪ್ರಕೃತಿಗಳು ಸಂದರ್ಭನುಸಾರವಾಗಿ ಸುಗುಣ ದುರ್ಗುಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊರಬೀಳುವುವೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಸಾಧು, ಸಾಧು! ಇಂತಹ ಸದ ಸದ್ವಿವೇಚನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಲು ನಿಮ್ಮನಾರಿಜನಧಾರಣವೆ ಪರಮಸಾಧು (ಅಂತಾಗಲಿ!) ವಿರಾಗಿಣೀಯ ಕುರಿತು ಚಂದ್ರ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: “ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹಣದ ಮದಕೃವಕಾಶಕೊಡದೆ ವಿರಕ್ತಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವೆಂಬ ಅನರ್ಘ್ಯಭರಣದಿಂದಲೇ ಬಗೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ತಾನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡದೆ. ತನ್ನದೇಶ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದಳು”.^{೧೬} ವಿರಾಗಿಣಿ ಆದರ್ಶದ ಒಂದು ರೂಪ. ಆದರೆ ಈ ‘ಆದರ್ಶದ’ ಕಲ್ಪನೆಯು ಹೊಸಯುಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ವಿರಾಗಿಣಿಯೆಂಬ ಆದರ್ಶ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಸಂಕಥನದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಕೇಂದ್ರ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜ ನೋಡಿರುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ತಿರುಮಲಾಂಬ ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರವಾಗಿರುವ ಲೇಖಕರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮಾನದಂಡದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ನಿಲುವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಪರಕೀಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅಪಾಯವೆಂದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಅಮಾನವೀಯಗೊಳಿಸುವುದು. ಯಾವುದೇ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೃತಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ವರ್ತನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಅಪಾಯ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ, ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ತೆರನಾದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಸನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಕೂಡಾ. ಪುರುಷ ಬರೆದುದೆಲ್ಲವೂ ಆಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು - ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನೆಲದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

^{೧೬} ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಹಿತ್ತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ವಿರಾಗಿಣಿ, ೧೯೯೨, ಪುಟ.೨೩೫.

ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ನಿರಚನಗೊಳಿಸುವುದರ ಬದಲು ಈ ರೀತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಚರ್ಚಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ನಿಲುವುಗಳು ಕೃತಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿದೆ. “ಈ ರೂಪನಿಷ್ಠ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಹೊಸತೇನಲ್ಲ. ಬರಹಗಾರನ ಕುರಿತಂತೆಯೂ ಈ ಚರ್ಚೆಯು ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸ್ತ್ರೀ ಮನೋಭಾವದ ಕುರಿತು ಬರಹಗಾರನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿಲುವು, ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಬರಹಗಾರನ ಅನನ್ಯತೆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುವವರ ಮೇಲೆ ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವಿಮರ್ಶಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯ ಬಗೆಗೂ ಸರಳ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಬರಹಗಾರ್ತಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಓದುಗವರ್ಗ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಶೈಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಚರ್ಚೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತದೆ.”^{೧೭}

ಆದರೆ ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕಲ್ ಅವರು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂಡಿಸುವ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಒಂದು “ಗತಭಾರತದ ಆದರ್ಶ”, ‘ಆರೈಕುಲಾಂಗನೆ’ಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ.”^{೧೮}

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಈ ಬಗೆಯ ಹಳಹಳಿಕೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಬಲಾ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತಿರುವ ದುಃಖ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಒದಗಿದ ಈ ದುರಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅವರು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

^{೧೭} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೮೦.

^{೧೮} ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕಲ್ ೨೦೦೧, ಪುಟ. ೧೨೮.

೧. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಸುಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬೆಳೆದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮನಸ್ವಿಯಾದ ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳು.

೨. ಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ, ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೆಯೇ ಪುರುಷರಿಗೆ ನೀಡುವಂತಹುದೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡುವುದರ ಅಸಾಂಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ.

೩. ಸಾಧ್ವಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಧೂರ್ತರಾದ ಪುರುಷರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿಂದ ಒದಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು.^{೧೯}

ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಒದಗುವ ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆಗಳು ಹೀಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಗೆ ಹರಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿದಾಗ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಮನೋಬಲದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಭಾ (೧೯೧೮) ಮತ್ತು ಅದರ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವಾದ ವಿರಾಗಿಣಿ (೧೯೨೩) ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.^{೨೦} ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬರೆಯತೊಡಗಿದ ಸಂದರ್ಭವು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. (ವಸ್ತು) “ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ ಮತ್ತು ತುರೀಯ ಭಾಗಗಳೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಸ್ತಮಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿನಕರನ ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಷಮಪುರದ ರಾಜಬೀದಿಯಲ್ಲಿನ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆಯೊಂದರ ವರ್ಣನೆಯಿಂದಲೇ ಕಾದಂಬರಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮನೆಯೊಡೆಯನಾದ ಜಮೀನ್ದಾರ ತಾರಾಪತಿರಾಯ ಸದ್ಗುಣಿ, ಮೊದಲ ಪತ್ನಿ ಸುನಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಗಾಬಾಯಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದರು. ಅಪಹೃತಳಾಗಿದ್ದ ಸುನಂದೆಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಶ್ರೀದತ್ತಕುಮಾರ ತಂದಿದ್ದ, ಮೊದಲ ಪತ್ನಿಯ ಆಗಲಿಕೆಯಿಂದ ನೊಂದಿದ್ದ ತಾರಾಪತಿಗೆ ಶ್ರೀದತ್ತಕುಮಾರ ತಂದಿದ್ದ ಸುನಂದಾದೇವಿಯ ಸಂದೇಶ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಸುನಂದಗೆ ತಾರಾಪತಿಯ ಪತ್ರ ಹೋಯಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಗಳು ನಡೆದವು. ಸುನಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಸುಕುಮಾರನೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಆದರೆ ಮಗಳು ವಿಂದೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರ ಪಾಲಾದಳು. ವಿಂದೆ ತುಪಾಕಿ ಹಿಡಿದು ಎದುರಾಳಿಯಾದ ಬಲವಂತನನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಅವನನ್ನೇ ಬಂಧಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಾಳೆ. ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಮುನೆ, ಗಂಗೆಯರ ವೃತ್ತಾಂತ, ಸಂಚಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯು ಬಲವಂತದಿಂದ

^{೧೯} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೯.

^{೨೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೩೯.

ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಂಗತಿ, ಬಲವಂತನ ಕಥೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀದತ್ತಕುಮಾರನಿಗೆ ವಿಂದೆಯನ್ನು ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು ಕಾದಂಬರಿ ಸುಖಾಂತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಿದೆ.”^{೨೦}

೩ : ೪ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

“ಪೂರ್ವಾರ್ಧದ ‘ನಭಾ’ಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ಈ ಭಾಗ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಕಥೆ ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ, ತಲಾ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು, ಎರಡು ನೂರು ಎಂಬತ್ತಾರು ಪುಟಗಳಷ್ಟು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಪುಟಗಳ ‘ಹಿತೈಷಿಣೀ ಸಂದೇಶ’ವೂ, ಹನ್ನೆರಡು ಪುಟಗಳ ‘ಉಪ್ಪೋದ್ಭಾತ’ವೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜದ ವಿಧವೆಯರ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಗೋಳಿನ ಚಿತ್ರಣ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ‘ಹಿತೈಷಿಣೀ ಸಂದೇಶ’ದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಲೇಖಕಿಯ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಂತಿದೆ.

“ಕೇವಲ ಊಹೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅನುಭವ ಭಂಡಾರದ ಕೆಲಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.”^{೨೧} ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ನಭೆ ಹಾಗೂ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಪಾತ್ರ ಬಹುಪಾಲು ಲೇಖಕಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

“ರಾಜಶೇಖರನ ಉಪಟಳವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಶಂಕರಪೇಟೆಯ ಚಿದಾನಂದ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ನಭಾ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿ ತಿರುಗಿ ಕಡೆಗೆ ಕಾಂತರಾಜಪೇಟೆಯ ಜಗುಲಿಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆ ಮನೆಯ ಮಾಲೀಕ ಅವಳ ಸೋದರಮಾವನಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸಾತ್ವಿಕನಾದ ರಘುನಾಥ ಪರಮಾನಂದನು ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಪಾಠ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದು, ಚಾಡಿ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಗನಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಾಡುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮನೆಂಬ ತಾಯಿ, ವಿತಂತುವಾದರೂ ಶೀಲಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದ ತುಂಗೇ ಎಂಬ ತಂಗಿ, ನಡತೆಗೆಟ್ಟು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಊರೂರು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಸೌಬಲನೆಂಬ ಸಹೋದರ, ಮಾತ್ಸರ್ಯವೇ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಂತೆ ಗಂಡನಲ್ಲಿ

^{೨೦} ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೪೨.

^{೨೧} ನಭಾ, ಪೂರ್ವೋಕ್ತ, ಪುಟ. ೪೨.

ತಪ್ಪನ್ನೇ ಅರಸಿ ಮನಶ್ಯಾಂತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀಬಾಯಿ ಎಂಬ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ - ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಮಾಜಸೇವಾ ದುರಂಧರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ರಘುನಾಥನ ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ನರಸಮ್ಮನೆಂಬುವಳಿಗೆ ಮಕರಂದ ಮಿತ್ರನೆಂಬ ಮಗ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಚಂದ್ರಭಾಗೆ. ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಸಾಕಾರ ರೂಪವಾದ ಅವಳು ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳತಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ರಘುನಾಥನ ತಂಗಿ ತುಂಗೆಗೆ ವಿರಾಗಿಣಿ ಹೇಳುವ ಶೀಲದ, ಪಾವಿತ್ರದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಲಕಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯ ಗಂಡ ಮಕರಂದನನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ತುಂಗೆ ಕುಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅರ್ಧಾಂಗಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ಅನ್ಯಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧರ್ಮ- ಎಂಬ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಹಿತಬೋಧೆ ಮಕರಂದನಿಗೆ ಅಪಢ್ಯವಾಗಿ, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಜೊತೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸದಂತೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಗೃಹಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಗೆಳತಿಯ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲದ ಚಂದ್ರಭಾಗೆ ರಾಹುಗ್ರಸ್ಥ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಕೊರಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಸೊಸೆ ಸಾಯುವಂತಾದಾಗ ನರಸಮ್ಮ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಬಳಿ ಓಡಿಹೋಗಿ 'ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡು, ಮನೆಗೆ ಬಾ' ಎಂದು ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಗೆಳತಿ ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯ ಬಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಅವಳ ತಲೆ ನೇವರಿಸಿ, ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡಿ, ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮಕರಂದ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರೆದು, ಅವಳ ಕಾಯಿಲೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಅವನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತುಂಗೆಯ ಸಹವಾಸ ಬಿಡುವಂತೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ನೀಡಿ ಜನರನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸಲು ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಸತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ.

ಒಮ್ಮೆ ರಘುನಾಥ ಮನೆಯವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯೂ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ. ತುಂಗೆಯಂತು ತುದಿಗಾಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಹೆಂಡತಿ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಮಾತ್ರ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಟಕ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತುಂಗೆ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ-ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಲ್ಲದ ಕಥೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಿವಿ ತುಂಬುತ್ತಾಳೆ. ಮನಕಲಕಿದ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಹೊಸ ನಾಟಕ ಆಡುತ್ತಾಳೆ. ನಭೆಯ ಸತ್ತ ಗಂಡನ ಭೂತ ತನ್ನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಂದಂತೆಯೂ, ವಿರಾಗಿಣಿಯ ವ್ಯಭಿಚಾರದಿಂದ ತನಗೆ ಸ್ವರ್ಗಚ್ಯುತಿಯಾಯಿತೆಂದೂ ಪಿತಾಚಿಯ ಅಭಿನಯ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಶೀಲದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ನಿಯಿಂದ ಬಂದ ಆಪಾದನೆಗೆ ಕಡುನೊಂದ ರಘುನಾಥ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ

ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿ, 'ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಮಾತ್ಸರ್ಯದ ಪಿಶಾಚಿ ದೂರವಾಗುವವರೆಗೆ, ನಾನು ಗಂಡನಲ್ಲ, ನೀನು ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲ'ವೆಂದು ಬೈದು ದೂರವಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನು ಹಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಜ್ವರ ಬಂದು ಬಾಣಂತಿ ನಿತ್ರಾಣಳಾಗಿ, ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಏಳಲಾರದೆ ಇರಲು, ಮಗುವಿನ ಆರೈಕೆಗೆ ಅತ್ತೆ ನಾದುನಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಿದಾಗ ವಿರಾಗಿಣಿ ತಾಯಿಮಗುವಿನ ಸೇವೆಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಕರಂದನನ್ನು ತುಂಗೆ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಅತ್ತಿಗೆ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಪರಿಧಿಯೊಳಗಿಂದ ದೂರವಾದದ್ದೂ ಏಕೆಂದು ಅವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳಲು ಬಂದ ಅವಳನ್ನು ದೂರ ತಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ 'ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಕಾರಣಳಾದ ದೇವತೆ ವಿರಾಗಿಣಿ' ಎಂದು ಹೊಗಳಿದಾಗ, ನಾದುನಿಯ ಕಳ್ಳ ಪ್ರೇಮಾಲಾಪವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡನಂತರ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಗೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡ ರಘುನಾಥ ಪರಮಾನಂದನ ಕಾಲುಹಿಡಿದು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ನಿರ್ಮತ್ಸರ, ಪವಿತ್ರ, ವಿರಾಗಿಣಿ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದಿಸಿ, ಓಲೈಸುತ್ತಾಳೆ.

ರಘುನಾಥನ ತಮ್ಮ ಸೌಬಲನು ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತುಂಗೆ ಸಹ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರ್ಗ ತೋರೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಭೆಯ ಸತ್ತ ಗಂಡನ ತಮ್ಮ ಮುರಳೀನಾಥಶರ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿರಾದ ವೇಣುಗಂಗಾ, ಹರೀಶ್ವರರು ಮರುಮದುವೆಯಾಗದೆ ತಮ್ಮ ಸತ್ತ ಮಗನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಿರವಿರಾಗಿಣಿಯಾಗಿರುವ ಸೊಸೆ ನಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಘುನಾಥ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ 'ನವಾನಂದ ಮಂದಿರ' ಎಂಬ ಶಾಲಾ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿರಾಗಿಣಿ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧಾಯಿನಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ".^{೨೩}

ಮಾತೃನಂದಿನಿ

ಮಾತೃನಂದಿನಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಹೀಗಿದೆ. ಅವಿವಾಹಿತ ಷೋಡಶಿ ನಂದಿನಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕಿ, ಸುಮಾರು ಎಂಟನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು

^{೨೩} ಅರ್ಜುನಪುರಿ ಅಪ್ಪಾಜಿಗೌಡ, ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ೧೯೯೫, ಪುಟ. ೯೦-೯೨.

ಅವಳು 'ಅಚಲವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ'ಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ನಂದಿನಿಯ ತಂದೆ ಸತ್ಯಾನಂದನು ಆಕೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವಳಿರುವಾಗಲೇ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ದಯಾಘನವಾದ ಯೋಗೀಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಿಂತು ನಂತರ ಆನಂದವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾತೃದೇವಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತನು. ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಆತ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಕೆ ಮರಣಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ತಬ್ಬಲಿಯಾದ ಮಗಳು ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಸತ್ಯಾನಂದನು ವಿದ್ಯಾವಂತಳಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. 'ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ತತ್ವದ ಪ್ರೌಢತೆ, ಗೃಹರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ದಕ್ಷತೆ'ಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಳನ್ನು ನಾಗೇಶರಾಯನ ಪೋಷಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

ನಾಗೇಶರಾಯನ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಂದಿನಿ ಇರುವಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. "ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟ ನಾದಾನಂದನು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 'ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ'ಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಂದಿನಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರ್ಶ ಯುವಕನಾದ ಅಚಲನ ವಧುವಾದ ಸ್ವರ್ಣೆಯನ್ನು ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಟ್ಟು ತಿದ್ದುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿರೋಧ, ಮದುವೆಯ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ನಾಗೇಶರಾಯ, ನಂದಿನಿ ಮೊದಲಾದವರು ಸನಾತನಿಗಳ, ಗುರುಮಠದ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಚಲಚಂದ್ರ, ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದವರು ನಾಗೇಶರಾಯನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆನಂದವನದ ಮಾತೃಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾನಂದ ಪರಮಹಂಸ, ತಪಸ್ವಿನಿ, ಅಚಲಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕುಮಾರಿಯರು ದೇಶಮಾತೃ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ನಿಲುಗಡೆಗೆ ಬಂದಿದೆ."^{೨೪}

ವಿಕ್ರಮ

"ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಉಳಿದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸೂತ್ರವನ್ನೇ ಪತ್ತೆದಾರಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಕ್ರಮ ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಸಾತ್ವಿಕರಿಗೆ ದುಷ್ಟರು ಒಡ್ಡುವ ಅಪಾಯ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಗೆ ಬರುವುದೇ ಆ ಸೂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸತ್ಪಾತ್ರಗಳು ಆದರ್ಶೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ವಿಜಯವೇ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮನಿಗೆ ಇರುವ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ವಿಕ್ರಮನ ಗುಂಪಿಗೆ ದೊರಕುವ ವಿಕ್ರಮ ಈ

^{೨೪} ವಿಜಯಾದಿ, ಹಿತ್ತೇಷೀಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೪೫-೪೬.

ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೆಸರು ವಿಕ್ರಮ ಎಂದಿರುವುದು ಸಮರ್ಥನೀಯ ಭವಾನಿ ಇಲ್ಲಿ ಚತುರೆ, ಸಾಹಸಿ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಕಳ್ಳರ ಗುಂಪನ್ನು ಬೆದರಿಸುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಾಹಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಪತ್ತೆದಾರಿಯ ದಾರಿಯಲ್ಲೂ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಮಹಿಳೆಗೆ ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.”^{೨೫}

೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಮರುಮುದ್ರಣ ಕಂಡ ಕೃತಿ ಇದು. ಕಾದಂಬರಿ ಆರಂಭವಾಗುವುದು ‘ಗಂಭೀರ ಕಾನನ’ದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮುಗಿಲು, ಕವಿದ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ, ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ, ಆಶ್ವಾರೋಹಿಯಾಗಿ ಆ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಆತುರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ನಿಶಾಕಾಂತನನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಂದು ಆತ ಗುಹೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಶತ್ರು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಆತನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಆಗಂತುಕನೂ ಒಬ್ಬ ಯುವತಿಯೂ ಪಾರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ಆಶ್ವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದಾಗಿ ಬರುವ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಪಾತ್ರಗಳ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ಕುಮುದ್ವತಿಯ ಯುವರಾಜ ನಿಶಾಕಾಂತ, ನಿಶಾಕಾಂತನ ತಾಯಿಯಾದ ಸುಗಂಧಿನಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಳು. ಅವನ ಸಪತ್ನಿ ಚಿತ್ರಾಂಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಕುಖ್ಯಾತಳು. ರಾಮಪುರ ಕುಮುದ್ವತಿಯ ರಾಜನ ಒಂದು ಸಾಮಂತರಾಜ್ಯ. ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾದ ಶಶಿಕಲೆ ನಿಶಾಕಾಂತನ ಮಾವನ ಮಗಳು, ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆಕೆಯ ಮತ್ತು ಅವಳ ತಮ್ಮನ ಪಾಲನೆಯ ಹೊಣೆ ಕುಮುದ್ವತಿಯ ರಾಜನ ಮೇಲೆಯೇ ಇತ್ತು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ವಿವಾಹ ನಿಶಾಕಾಂತನೊಡನೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿತ್ತು, ನಿಶಾಕಾಂತ ಶಶಿಕಲೆಯರು ಪರಸ್ಪರ ಅನುರಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಸಪತ್ನಿಯ ಹಾಗೂ ಮಗನ ಈ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡಹಬೇಕೆಂಬುದು ಚಿತ್ರಾಂಗಿಯ ಯೋಚನೆ. ಆಕೆ ಡಕಾಯಿತ ರಾಜ ಅತಿಬಲನ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಳು. ಅತಿಬಲನು ಶಶಿಕಲೆ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಸೋದರನನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ, ನಿಶಾಕಾಂತನು ತನ್ನ ದಂಡಿನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅತಿಬಲನ ಪಡೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದರ ವಿವರಗಳೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿವೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಗೃಹನಿವಾಸಿನಿಯಾಗಿದ್ದ ರಮಣಿ (ಶಶಿಕಲೆ)ಯಲ್ಲಿ ನಿಶಾಕಾಂತನಿಗೆ ಪ್ರಣಯಭಾವ ಅಂಕುರಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

^{೨೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೫.

“ಅತಿಬಲನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದ ಶಶಿಕಲೆ ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಬಾಹುವಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಶ್ಯಾಮಲೆಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ಯಾಮಲೆ ಮತ್ತು ಮಧುರಾನಾಥರ ಪ್ರಣಯ, ವಿರಹಗಳ ವರ್ಣನೆಯೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ನಿಶಾಕಾಂತನಿಗೆ ಶಶಿಕಲೆಯ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಶಿಕಲೆಯ ಸೋದರನ ವಿವಾಹವೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕನ್ಯೆಯಾದ ದೇವಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಶಾಕಾಂತ, ಶಶಿಕಲೆ ಮತ್ತು ಶಶಿಕಲೆಯ ಸೋದರ, ದೇವಸೇನೆಯರ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆಯಲಿರುವುದರ ಸೂಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ.”^{೨೬}

೩ : ಔ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು

ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಹೀಗಿದೆ. “ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ‘ಪತ್ತೆದಾರಿ’ ಅಂಶಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿಗೆ ರಾಧಾ-ಮಾಧವನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾದರೂ ಅದೂ ಕೂಡ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿಯ ಸೋದರ, ಸೋದರಿ, ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಲೇವಡಿಗೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವೂ ಆಗಿ ಅದಕ್ಕಿದ್ದ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪ ಹಗುರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಆಧರಿಸಿದೆ. ಮಾರುವೇಷಾದಿಗಳಂತೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನಿರೂಪಣೆ ಕೂಡ ಕೃತಕತೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗವಂತೂ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಓಡಿದೆ. ಯಾವ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಹೀಗಾಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದಾದರೂ ಈಗಿರುವ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿಯ ಒಳತೋಟಿಗೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಾದರೂ ಲೇಖಕಿ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ನೆನೆಯಬೇಕಾದ್ದಾಗಿದೆ.”^{೨೭}

“ಮಣಿಮಾಲೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯೆಂದು ಕರೆಯದಿದ್ದರೂ ಪತ್ತೆದಾರಿಯ ನಿಗೂಢತೆ, ಸಾಹಸ, ಅದ್ಭುತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿವೆ. ಅಪಹರಣ, ಬಂಧನ, ಮಾರುವೇಷ, ದುಷ್ಟಜಾಲದ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬಹುತೇಕ ಕಥಾನಾಯಕಿಯರಂತೆ ಮಣಿಮಾಲೆಯದು ಸದೃಢ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಅವಳ

^{೨೬} ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಹಿತ್ತೈಷೀಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೬೪-೬೫.

^{೨೭} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೯.

ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿ ಅಪಾರ, ಚತುರೆಯಾದ ಅವಳ ಮುಂದಾಲೋಚನೆ, ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿಗಳೂ ಪ್ರಚಂಡ. ಅಮರನಾಥಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಶಚೀಕಾಂತನು ತನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೂ ಯಶಸ್ವಿನಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರೌಢತೆಯಿಂದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಪ್ರೌಢತೆ ಇದ್ದಾಗ ಪರಿಸರದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಣಿಮಾಲೆ.”^{೨೮}

ರಮಾನಂದ ನಾಟಕವು ಹೀಗಿದೆ, “ಇದೊಂದು ನೀತಿಪ್ರಧಾನ ನಾಟಕ. ರವಿವರ್ಮ ಮತ್ತು ರಮಾನಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವೈಷಮ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸದ್ಗುಣ, ದುರ್ಗುಣಗಳ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನೂ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನೂ, ಸತ್ಯ ಸಾಬೀತಾಗಿ ಸದ್ಗುಣಕ್ಕೆ ಸನ್ಮಾನ ದೊರಕುವುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಈ ನಾಟಕ ತನ್ನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.”^{೨೯}

ಚಂದ್ರವದನ ನಾಟಕವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. “ಭೃಗುವಿನ ಉಪದೇಶ, ಚಂದ್ರವದನೆಯ ತಾಯಿತಂದೆಯರ ಉಪದೇಶ ಚಂದ್ರವದನೆಯು ತನ್ನ ಸಪತ್ನಿಯಾದ ಚಿತ್ರಗೆ ಮಾಡುವ ಉಪದೇಶ. ಮೊದಲಾದವು ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ರೂಪಕದ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಗ ನೀತಿಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಚರ್ಚೆಗಳು. ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವದನೆ ಮತ್ತು ವಿಂದಾಖ್ಯರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹಾಕುವ ಸವಾಲು, ಪಾಟಿಸವಾಲುಗಳು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿವೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಈ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶದ ಕೇಂದ್ರ ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ; ಚಂದ್ರವದನೆಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಆದರ್ಶ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾಗಬೇಕು ಹಾಗೂ ಈ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಮಹಿಮೆ ಅದ್ಭುತವಾದುದು ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೇಂದ್ರ.”^{೩೦}

ಭಾರ್ಗವ ನಾಟಕದ ಸ್ವರೂಪವು ಹೀಗಿದೆ, “ನಾಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಅಂಕಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಥಾಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಶ್ಯ ಪ್ರಬಂಧವು ಬಾಲರಾಮಚರಿತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಬಾಲಕಾಂಡದ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ದಶರಥನು ರಾಮಾದಿಗಳ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ

^{೨೮} ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಹಿತ್ತೈಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೭೮-೭೯.

^{೨೯} ಅದೇ; ಪುಟ. ೮೩.

^{೩೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೮೪.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಆಗಮಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡನೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ನಿರ್ಗಮನ, ತಾಟಕಿಯ ಪ್ರವೇಶ, ಆಕೆಯ ವಧೆ, ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನಂತರ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸುಬಾಹುವಧೆ, ಮಾರೀಚನ ನಿರ್ಗಮನದ ನಂತರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ರಾಮಾದಿಗಳೊಡನೆ ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಸುಮತಿಯ ರಾಮನ ಆತಿಥ್ಯ, ಅಹಲ್ಯಾ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಯ ನಂತರ ಮಿಥಿಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಮುರಿದು ಸೀತೆಯಿಂದ ಜಯಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾದಿಗಳ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಭಾರ್ಗವನು ಇದಿರಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಮನು ವಿಷ್ಣುಧನಸ್ಸನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿದ ನಂತರ ಭಾರ್ಗವನು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯಲೋಕಗಳ ಗಮನಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೆರಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕ ಮುಗಿದಿದೆ. ಇದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಾಟಕದ ವಸ್ತು.”^{೩೧}

“ನಿರೂಪಣೆಯ ಸರಳತೆಯಿಂದಲೂ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೂ ಕಾಳಗೌಡ ಗಮನಾರ್ಹ ಕವಿತೆಯಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಲೇಖಕಿಯರನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪೋಷಾಹಿಸಿದ ರೀತಿಗೆ ಇದೊಂದು ನಿದರ್ಶನ.”^{೩೨}

ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಭಿನ್ನವಾದ ಕಲೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಸ್ತರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮನಸು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೋರೋಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. “ಮನೋರೋಗವು ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಶಾರೀರಕ ರೋಗವು ಹೆಚ್ಚಿ ಯೋಗಾನಂದನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪತಿಪತ್ನಿಯರು ಮನೋರೋಗದಿಂದ ಬೆಂದುಬೆಂಡಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸೇವಾನಂದನಿಗೆ ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ! ಅಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ನೋಡಿ ಗಿರಿಜೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಮಾಡುವಂತೆ ಆತನನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಗಿರಿಜೆಯು ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸಿ ಹವ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಹೊರಗಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ- ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಗೊತ್ತು

^{೩೧} ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಹಿತ್ತೈಷೀಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೮೯-೯೦.

^{೩೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೩.

ಮಾಡಿದರು.”^{೩೩} ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆ, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಜ್ಞಾನವೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವು ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಮತ್ತು ಅದರ ಜ್ಞಾನವು ಹೇಗೆ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಂಕಥನವೆಂದೂ ನಾವು ಭಾವಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕಲೆಯು ವಾಸ್ತವವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ನಾವು ಅದರ ಆಶಯವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪವೂ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವಾಸ್ತವವಾದ ಹಿಂದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯು ಇದೆ. ಆದು ಯಾವುದು ಎಂದು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದವು ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ತುಣುಕು ಕೂಡಾ ಹೌದು. ಅದನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಾವು ವಾಸ್ತವವಾದದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಜೀವನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದೀನಾನಾಥ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ನಡುವೆ ಬೇರೆ ಪಾತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯಾದರೂ ಅವು ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎನ್ನವ ದ್ವಂದ್ವಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ದ್ವಂದ್ವವು ಮನಸ್ಸೂ ಮತ್ತು ದೇಹ ಎರಡನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ದ್ವಂದ್ವಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರಿತ್ರೆಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ದ್ವಂದ್ವಾತ್ಮಕವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವೈರುಧ್ಯಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದು ಒಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ವೈದೃಶ್ಯಗಳು ಇವೆ. ವಾಸ್ತವವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಭಾಷೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಅದರ ಶಕ್ತಿ. ಚಾರಿತ್ರಿಕತೆಯ ಅನೇಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ಅದು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಪ್ರಾಕ್ತನವಾದ ಭೂತಕಾಲವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ನಿರೂಪಣೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದವು ಅದನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವತೆಯು ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದನ್ನು ನಾವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರಚನೋತ್ತರವಾದವು ಕೆಲವು ಭಿನ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ವರ್ಗೀಕರಣವೇ

^{೩೩} ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೭೯.

ಬೇಡವೆಂದು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ರಚನೋತ್ತರವಾದವು ಮೀಡಿಯೇಶನ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆರಡನ್ನೂ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ನಿಸರ್ಗವಾದವನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾದವು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಆಧುನಿಕವಾದವು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಇವೆ. ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಭಾವವು ಒಂದು ಬಗೆಯದೇ ಆದರೆ ಅದರ ಅನಂತರದ ತರ್ಕಗಳು ಬೇರೆಯಾದವು. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವವರು ಹೇಳುವುದೇ ಬೇರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಆಧುನಿಕತೆಯು ಜೀವನದ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಟ್ಟುಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಅದರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದವು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಭಾಗಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದು ದ್ವಂದ್ವಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರತಿಫಲನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೈರುಧ್ಯಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವವಾದವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯು ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಕ್ರಮವು ಮಾತ್ರವೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆಯು ನಿರೂಪಣೆಯು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಅದು ಚರಿತ್ರೆಯ ಅನೇಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವೇ ದಾಖಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ವಾಸ್ತವವಾದಿ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕ್ಷಣಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬರಹವು ಕಳೆದುದರ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾತ್ರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಳತೋಟಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದು ಅದರ ಗುರಿಯೂ ಆಗಿರುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾದವು ಕೆಲವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ಧಾರವು ಅದರ ತಾತ್ವಿಕ ಅಗತ್ಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿಯನ್ನು ಒಂದು ಆದರ್ಶರೂಪವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದನ್ನು

ಅದು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದರ ಕುರಿತಾಗಿಯೇ ಆಧುನಿಕತಾವಾದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದದ ನಿರೂಪಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಧುನಿಕತಾವಾದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಹಮತವು ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ರಚನೋತ್ತರವಾದವು ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ರಚನೋತ್ತರವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಕೇವಲ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಸತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಹೇಳುವ ಸತ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವೂ ಅತ್ಯಂತ ಸೀಮಿತವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಆಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ವರ್ಗಗಳ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ನಿಲುವು ಆಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶ, ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ಆದರ್ಶವು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಚನೋತ್ತರವಾದವು ವಾಸ್ತವವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ಅದರ ಸತ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅವನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಂಬಂಧವು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಬುನಾದಿಯು ಇರುವುದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಹೌದು. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವೂ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಅದರ ನಿಯಮವನ್ನು ರಚನೋತ್ತರವಾದವು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸಹಜವಾದ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಣ ವಿವರ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮವು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕೀಯ ನಿರೂಪಣೆಯೂ ಇದೆ. ಅದು ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಕ್ರಮವು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾದ ನೆಲೆಯು ಇದೆ. ನಿಸರ್ಗವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೋಡಿದವರು ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯು ಇದೆ ಎಂದು ವಾಸ್ತವವಾದಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಅಂದರೆ ನಿಸರ್ಗವಾದವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ವಾಸ್ತವವಾದವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅದಕ್ಕಿರುವ ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು

ವಾಸ್ತವವಾದವು ನೋಡಿರುವ ಕ್ರಮವೂ ಬೇರೆ. ಅಂದರೆ ನಿಸರ್ಗವಾದವನ್ನು ಅದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾದವು ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕವಾದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರೆಕ್ಸ್ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಅವನು ಅದನ್ನು ಅವನು ಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾದ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯು ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ರಂಗ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವೂ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು. ಅವನಿಗೆ ಸಭ್ಯರು ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಕೂಡಾ ಭಿನ್ನ. ಅವನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಂಗ್ಯವೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಂಗ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. “ವಾಸ್ತವವಾದವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಅದರ ರೂಪವನ್ನು ಕೂಡಾ ವಿವರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿ ನೋಡಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬ್ರೆಕ್ಸ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮರೆಯಬಾರದು. ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವು ಹೇಳಿದ ಕ್ರಮ ಮಾತ್ರವೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವು ಹೇಳಿತು.”^{೩೪} ಮತ್ತು ಅದುವೇ ನಮಗೆ ಹೊಸದಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ರೂಪನಿಷ್ಠರ ಪರಿಕರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ರೂಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ ಅದರ ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಬ್ರೆಕ್ಸ್‌ನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ. ಬ್ರೆಕ್ಸ್‌ನ ವಾಸ್ತವತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅವನು ಹೇಳುವಾಗ ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದ. ಅವನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವತೆಯು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯರು ಹೇಗೆ ರಂಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ನೋಡುವವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವು ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದ. ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರೂಪಣೆಯು ವಾಸ್ತವವಾದದಲ್ಲಿ

^{೩೪} ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ನೀಲನಕ್ಷೆ, ೨೦೧೨, ಪುಟ. ೩೨೬.

ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆಧುನಿಕತಾವಾದದ ಮತ್ತೊಂದು ನಿಲುವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕತಾವಾದವು ಸಾಮಾನ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಜನರ ಚಿತ್ರಣವೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅದು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣವು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಅದು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಲುಕಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಅದರ ತಾತ್ವಿಕತೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ರಾಜಕಾರಣವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನನ್ಯತೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೂ ಇದೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎರಡೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಅಲ್ಲ. ಅದು ರೂಪವನ್ನು ನೋಡುವುದೂ ಕೂಡಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ. ಸಮಾಜವು ಮಾತ್ರವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೂ ಹೌದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ವಾಸ್ತವವಾದಿ ಕಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತನಿಧಿಕತೆಯು ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅದರ ರೂಪವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಯಾವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಅದು ತಳೆಯುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯು ಇದೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸೂಚಕ ಹಾಗೂ ಸೂಚಿತರ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನೋಡುವ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅದು ಅಸಹಜವೆಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದದ್ದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಅದರ ರೂಪವು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದದ್ದು ಎಂದು ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದೂ

ಎಂದರೆ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದೂ ಹೌದು. ಅದನ್ನು ಹೀಗೆಯೂ ಹೇಳಬಹುದು : ವಾಸ್ತವವಾದವು ನಿಜವನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಾಸ್ತವವಾದಿಯೂ ಹೌದು. ಅದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವನ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರೆಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರವಾದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತೆಯು ಇದೆ ಎಂದು ಅವನ ಭಾವನೆಯು ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವತೆಯು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ಅನೇಕವನ್ನು ಅದು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಬರೀ ಒಂದು ರೂಪವೆಂದು ಕಾಣಬಾರದು. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯು ಮಾತ್ರವೇ ಭಾವಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ಬ್ರೆಕ್ಸ್‌ನ ನಿಲುವು. ಅವನಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದೂ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಬ್ರೆಕ್ಸ್ ಹೇಳುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಅವನು ಹೇಳುವುದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ನಿಲುವುಗಳು ಕಲೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ. ಅದು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಅಗತ್ಯವು ಬಹಳವಿದೆ. ಅದು ಭಾವುಕವಾದ ಒಂದು ನಿಲುವು ಅಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಅವನ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತೆಯ ಅಂಶವೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವನ ವಾದ. ವಾಸ್ತವವಾದ ಎನ್ನುವುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕನು ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ನಿರ್ವಚನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರೆಕ್ಸ್ ವಾಸ್ತವತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಅನುಕರಣೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ರಚನೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅದು ಯಾವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದು ಸಲಕರಣೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾದದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಕವೇ ಅದು ನಿಜವನ್ನು ನೋಡಲು ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವಾಸ್ತವವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಲುವು ಭಿನ್ನವಾದದ್ದೂ ಹೌದು. ಲುಕಾಕ್ಸ್ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಯನ್ನೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕತಾವಾದವು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು

ಅದರ ಅಪರಿಚಿತೀಕರಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಂಬುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಹೊಸತನವೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಒಂದು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಜಗತ್ತು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕತಾವಾದ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಆಧುನಿಕತಾವಾದದ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತಕರು ಮಂಡಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತಕರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಸ್ವಾಯತ್ತ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆಯೂ ಇದೆ. ಅವರ ತಾತ್ವಿಕತೆಯು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ. ಆಧುನಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಚಲಾವಣೆಯು ಮಾತ್ರವೇ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೂ ಇದೆ. ಆಧುನಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ನೀತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. (ನೋಡಿ : ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಮೀಮಾಂಸೆ) ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ. “ಕಡೆಗೆ, ದೇವ- ‘ಸತಿಯ ಪರಗತಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಪತಿಯೇ ಆಶ್ರಯವಸ್ತು. ಪತಿಯ ಪರಿಚರ್ಮೆಯೇ ಪರಗತಿಯ ಸೋಪಾನ’ ಎಂಬುದೊಂದು ಸೂಕ್ತಿ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಹೃದಯವನ್ನು ಸೇರಿ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿತು. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಅಭಯಪ್ರದನಾದೆಯಲ್ಲವೇ? ಹೇಳು ದೇವ ಹೇಳು ‘ನಿನಗಿದು ಪಾಪಹೇತುವಾಗದು, ನೀನಿದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯ’ ಎಂದು ನೀನೇ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯುಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಅದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಲಾರೆಯಾ? ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಈ ದಿನ ಚೇತನವು ಆಶೆಗೆ ಬಲಿ ಬಿದ್ದುದು, ನಿನಗೆ ಅಪರಾಧವಾಗಿರುವುದೇ ಜಗನ್ನಾಥಾ! ಆತ್ಮತ್ರಾಣಪರಾಯಣನು ನೀನಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಮತ್ತಾರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ? ಅವರ ಮನದಳಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾರೆನು! ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಫಲವಿಲ್ಲ! ಅಭಿಮಾನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಡನಾಡಿಯರೊಡನಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನಸ್ಸು ಹೇಸುವುದು. ಹೇಳಿ ನಗೆಗೇಡಲ್ಲದೆ ಬೇಗೆ ನೀಗುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಾವ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಬಗೆ ಹರಿಯದಂತಾಗೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮರೆಹೊಕ್ಕೆನು. ಈಗ ನೀನೇನು ಮಾಡುವೆ? ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗನ್ನನೇ ಕರೆದೊಯ್ಯೆಯೋ? ನಿನ್ನಂತರಂಗ

ಭಕ್ತನ ಮನಸ್ಸಿಗಿಷ್ಟಾದರೂ ಕನಿಕವೆಂಬುದನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಆತನ ಸಹಕಾರ, ಅನುಗ್ರಹಗಳಿಂದ ನಿನ್ನೀದಾಸಿಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪುನೀತ ಮಾಡುವೆಯೋ? ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಾಡು.”^{೩೫}

ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಲೆಯ ಅರ್ಥವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು ಅದರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅದರ ಆಶಯದಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಿನ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ಆಶಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ರೂಪವನ್ನು ಲುಕಾಕ್ಸ್ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದ. ವಸಾಹತು ಕಾಲವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರಹವು ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರೋಧಿ ಆಶಯವು ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕಿತು. ಕಲ್ಪಿತವಾದ ರಚನೆಗಳೂ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಕಲ್ಪಿತ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವದ ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಆಶಯವೇ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದವು. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಮದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ ಮತ್ತೆ ಅಹಲೈಯಂಥಾ ನಾಟಕಗಳು ನಮಗೆ ಕಲ್ಪನೆಯು ಯಾವ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. ಕಲ್ಪಿತವು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಾರ್ಸಿಸಸ್ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆತ್ಮರತಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಇರುವ ಆತ್ಮವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ನೋಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಅರ್ಥವು ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಮಾದರಿಯ ಬರಹಗಳು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಅದು ಸ್ವ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಜ್ಞಾನ ಮಾದರಿಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯು ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ವ ಮತ್ತು ಅನ್ಯದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಇವುಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ದೇಶ ಮತ್ತು ಅದರ ಶಕ್ತಿಯು ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎನ್ನುವುದನ್ನೇ ಇವುಗಳು ನಮಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಲೇಖಕಿಯರು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಬರಹಗಳು ಆಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾದ ರೂಪಗಳೂ ಆಗಿವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷರ ನೀತಿಗಳು ಬೇರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನೀತಿಗಳು ಬೇರೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ನೈತಿಕತೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಹೇಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವು ಎನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಅಂಶವೂ ಆಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

^{೩೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೧೫.

ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾವು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿಯೂ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಅಂಶವು ಬೇರೆಯಿದೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಲೇಖಕರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಕಥನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸಮಾಜಿಕ ಸಂಕಥನವೂ ಆಗಿದೆ. ಕಲಾವಿದ ಮತ್ತು ಅವನ ಲೋಕದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಅದು ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದರಿಂದ ಲೋಕದ ಕಥನಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬರಹ ಮತ್ತು ಅದರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಗುವಿಕೆಯು ಹೇಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಈ ಬರಹಗಳು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯು ಕೂಡಾ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಿನ್ನವೆಂದು ಆಗಿನ ಬರಹಗಳು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ನಮಗೆ ಇರುವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ನಿಮಗೆ ಇರುವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಲೇಖಕರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಆಗ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಒಂದು ಅನನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹೌದು. ನಾಗರಿಕತೆಯು ಒಂದು ಕಟ್ಟಲಾದ ರೂಪವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಲೇಖಕರು ಗಮನಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೂಪ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರಿಗೆ ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ತರಹ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದರು. ಅದರ ರೂಪವನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಶರು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಕ್ರಮವು ಬೇರೆ. ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಕ್ರಮವು ಬೇರೆ. ನಾಗರಿಕರು ಆಗುವುದು ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ರೀತಿಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದೂ ನಿಜ.ಅದನ್ನು ಹರಿಯರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಆಧುನಿಕರು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶವು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿಗೆ ಈಗ ಕೆಲವು ದೇಶಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿಯೂ ಈಗ ರಾಧಾಮಾಧವನ ಧ್ಯಾನ-ಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಆತ್ಮಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದವಳಾಗಿಯೂ ಪತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಪತಿಪರಾಯಣೆಯಾಗಿಯೂ ಶುದ್ಧತಪಸ್ವಿನಿಯಂತೆ ನಿರಹಂಕಾರ ಭಾವದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪದೆ ಪತಿಗೆ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ

ಯೋಗಾನಂದನೂ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿರುವನೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಉದಾರವಾದದ್ದು.

ಈಗ ಮೊದಲಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದಕ್ಕೆ ವರ್ಗದ ಸೀಮಾರೇಖೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದವು ಹೇಳುತ್ತದೆ : ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಸಭ್ಯರಾದ ಜನರು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಜನಾಂಗವಾಗಲೀ, ವರ್ಗವಾಗಲೀ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಯಾಗಲೀ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನವತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಆಚೆಗೆ ನಿಂತು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜಕಾರಣವೆನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದವು ಮನುಷ್ಯನಿಗಿರುವ ವರ್ಗದ ತಳಹದಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಮಾನವತಾವಾದವು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಎರಡು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸುವುದನ್ನು ರಾಜಕಾರಣವು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಕಾನೂನನ್ನು ಅದು ವಿವೇಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣವೆಂದರೆ ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವರು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಗವು (ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ವರ್ಗ) ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂರಚನೆಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. 'ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣವು ಲೈಂಗಿಕ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಕೀಟ್ ಮಿಲ್ಲೆಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಪುಕೋ ಕೂಡ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 'ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಅಧಿಕಾರದ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅಧಿಕಾರವೆನ್ನುವುದು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ಯುವಕರು, ಮುದುಕರು, ಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ನಡುವೆ ಹರಿಹಂಚಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ'. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಗಂಡು ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಕೇತವಾದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಶೋಷಿತ ವರ್ಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವೆ ಇರುವ ರಾಜಕಾರಣವು ಕೂಡ ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಗತಿಗಳ ನಡುವೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯು ಗುಲಾಮ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ರೂಪವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಲೈಂಗಿಕ

ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕಾರಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂಬಂತೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜಗತ್ತು ಎರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಉನ್ನತ ದರ್ಜೆಯವನೆಂದು, ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕೆಳದರ್ಜೆಯವಳೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ತರತಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದವು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವತಾವಾದವು ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಉದಾರವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿದೆ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು 'ಜ್ಞಾನ'ವೆಂದು ಕರೆದವೋ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. 'ಜ್ಞಾನ'ಕ್ಕೂ ಯುರೋಪ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಒಂದು ನಂಟನ್ನು ಬೆಸೆಯಲಾಯಿತು. ಯಾವುದು ಯುರೋಪಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾನವೆಂತಲೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೊರತಾದುದು ಜ್ಞಾನವಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಂವಾದವು ಏರ್ಪಾಡುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಕಂಡು ಬಂತು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವಸಾಹತು ಶಾಹಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವು ರೂಪಿಸಿದ್ದು ಏಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು. ಏಕರೂಪವಾದ ಕಾಯಿದೆಗಳು - ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದವು. ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಏಕರೂಪದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದಿಂದ ಏನೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗದ ಜನಾಂಗಗಳಿದ್ದವು. ಈಗಲೂ ಅಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅನಂತರವೂ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅದುವೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಎದುರಿಸಿದ ಜನರು / ವರ್ಗಗಳೂ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಕಥನಗಳು ಕೂಡಾ ಏಕಮಾದರಿಯವು ಅಲ್ಲ. ಈ 'ಅನುಭವ' ನಿರೂಪಣೆಗೂ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೊರತಾಗಿರುವ ಅಂದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವ ನೇರವಾಗಿ ದೊರಕದಿರುವ ಸಂಕಥನಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಬೇರೆ ರೀತಿಯವು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೪

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ : ನಭಾ,
ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು

೪ : ೧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

೪ : ೨ ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ

ಸಂಬಂಧಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

೪ : ೩ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಲುವು

೪ : ೪ ಸ್ತ್ರೀವಾದ : ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ತಿರುಮಲಾಂಬರ

ಕಾದಂಬರಿಗಳು

೪ : ೫ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಹುಡುಕಾಟದ ಆದ್ಯ ನೆಲೆಗಳು : ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿವೇಚನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೪

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ : 'ನಭಾ', 'ವಿರಾಗಿನಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳು

೪ : ೧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಅಲೆಯು ಎದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನುವುದು ಒಂದು ಜೀವಂತ - ಸಾಮಾಜಿಕ - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಸೂಳೆ ಸಂಕವ್ಯ ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಮುಂತಾದವರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖೇನ ಸಂವಹನಗೊಳಿಸಿದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಅನನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳಿವೆ. ಅದಕ್ಕೂ ನಾವೀಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ವೈಷಮ್ಯವೆರಡೂ ಇವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಬರಹಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಬರಹಗಳು ಮೂರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

೧. ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳು: ಇವು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಒಂದು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ, ನೈತಿಕ ಆದರ್ಶದ ನಿರೂಪಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

೨. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ: ಆ ಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದು ಹೊಸ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಕಥನದ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

೩. ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕವಿತೆಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ: ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಾಗಿಯೂ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಮೂರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಭಾರತೀಯ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ತಂದ ಕಾಲ. ಆದರೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಂಚ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಆಗಿನ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನುಷ್ಯನ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನುವುದು ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಚರ್ಚು, ಶಿಕ್ಷಣ, ನಾಗರಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿದ್ದವು. ಇವು ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವವು ತಾತ್ವಿಕತೆ, ಮಿಲಿಟರಿ ಸೈನ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹಳೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರೂಪಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಭುತ್ವ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಥಳೀಯ, ಹಳೆಯ ಶ್ರೇಣಿಕರಣದ ಬದಲು ಹೊಸ ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಯುರೋಪ್ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ' ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಕರಣ, ಕಾನೂನಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಡವ-ಶ್ರೀಮಂತರು, ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ಯುವಕರು-ವೃದ್ಧರು ಎಂಬ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ನಿರ್ವಚನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವ ಅನನ್ಯತೆಯೆಂಬುದಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಜೀವನ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಹೆಬ್ಬರಳ ಗುರುತನ್ನು ತುಂಬಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೂ ಆಯಿತೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಅಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಚಿಂತನಾ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೂ ಆದುದರಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನರೂಪವು ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ವಸಾಹತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್ ಮೂಲದ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ನಡುವೆ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು.

“ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನವು ಲಿಂಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಧಾರಿತವಾದುದು. ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು

ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ವಿಮರ್ಶಾ ಪದ್ಧತಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಕೂಡಾ. ಯಾವುದೇ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗುವ ಸ್ತ್ರೀಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಅವಳನ್ನು ಕೃತಿಕಾರನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೊದಲ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.”^೧

ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿಯೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸ್ಥಳೀಯತೆಯು ಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಅನುಭವವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಳವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಪಾತ್ರವೇನು ಎನ್ನುವುದೇ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಣಿ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಪದೇ ಪದೇ ಉಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯದು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ನೈತಿಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆಧುನಿಕತೆ, ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅನೇಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿತು. ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಚನವು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿಯೂ, ಆಧುನಿಕವಾಗಿಯೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಂಡು - ಹೆಣ್ಣು ದಂಪತಿಗಳಾದರೆ ಅವರ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧ ಕೆಲವು ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ವಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ರೂಪಗಳು. ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ, ತಾಯ್ತನ ಮನೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೊಂದು ಆವರಣ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗೂ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಂಕಥನ. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ, ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯೆಂಬ

^೧ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೮೩.

ನಿರೂಪಣಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನತೆಯಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಎಂಬ ಸಂಕಥನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯದ ಕನಸಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನುವುದು ಅಂದು ಪ್ರಧಾನಧಾರೆಯೆಂದೂ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತೊರೆಗಳು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಯಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಬಳಸುವ ಆದರ್ಶ ವಿಧವಾ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪಕ ಆರ್ಯ ಕುಲಾಂಗನೆಯ ಪ್ರತೀಕಕ್ಕೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

“ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಎಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಯಥಾ ಸ್ಥಿತಿವಾದಕ್ಕೆ ಮರಳುವುದು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರ್ಥವಷ್ಟೆ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಇಷ್ಟೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆಯಾಯ ಕೃತಿಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದ ಎರಡನೆಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಕೃತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ರೀತಿ, ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಭಾಷೆ, ಐದನೆಯದು, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗಮನಿಸುವಂತೆ ಕೃತಿಯ ವಿಷಯ, ಅದರ ಕ್ರಮ, ಅದರ ಅನುಕ್ರಮ ಹೊಂದಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ.”^೨ ವಸಾಹತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ ಪ್ರಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಅದು ಶುದ್ಧ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಪರಂಪರೆಯು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಪರಂಪರೆಯು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಇದನ್ನು ತುಂಬಾ ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸನಾತನತೆಯೆಂದು ಅದರ ಪುನರಾಗಮನ, ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆಧುನಿಕವಾದಿಗಳು ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ರಾಚನಿಕ ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ರಾಚನಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಂದರೆ ರಾಚನಿಕ ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ,

^೨ ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೮೪.

ರಾಚನಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಪುನರ್ ರಚನೆ ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಜರುಗಿದವು. ಗಾಂಧೀಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಅಹಿಂಸೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ರಾಚನಿಕ ಪುನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆಧುನಿಕತಾ ವಾದಿಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಸತಿ ನಿಷೇಧ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹದಂಥ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರ್ ರಚನೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜಾತಿಗಳು, ಜಾತಿಯ ಗುರಿಕಾರರು ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ರಾಚನಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬಹುದು: ಸ್ವ-ವ್ಯಕ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೆರನಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸ್ವಾಭಿವ್ಯಕ್ತ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳಿಗೂ, ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಕವಿತೆಯ ರೀತಿಗೂ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಇದು ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯನ್ನೋ, ಹೊನ್ನಮ್ಮನನ್ನೋ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ರಚನೆಯಾದ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೂ, ಇತರ ವಿಮರ್ಶೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೂ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

೧. ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆನ್ನುವುದು ಲಿಂಗ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಬಹುದು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಆಲೋಚನಾ ಪಂಥವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇದು ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಭಾ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

೨. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಖಾಯಂ ಆಗಿರುವಂಥದ್ದು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೇಲು ನೋಟದ ಚರ್ಚೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರಾಚೆಗೂ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ಪುರುಷ ಅನ್ನುವುದು ಗಂಡಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಪುರುಷ ಪದದ ಮೂಲವೇ ಪುರುಷನ ಗುಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪದವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೋ, ಅಪ್ರಜ್ಞಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೋ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಸ್ಥವಾಗಿರುವ

ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಮಾತುಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಗಮನಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಭೆಯು ಗಂಡ ಸತ್ತಾಗ ಸತಿಯಾಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಅತೀವವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದೆ. ನಭೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೆಂಗಸು. ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಲಿಯದಿದ್ದರೂ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಕೇತವಾದ ಶಾಲೆಗೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.

“ತಾವು ನಂಬಿದ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾಗಿ ಕಷ್ಟ-ಬಿಳುಪು ಮಾದರಿಯ ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ನಭಾ, ಚಿದಾನಂದ, ನಿರಂಜನ, ಪೂರ್ಣಕಲಾ, ಅಕ್ಷಯ, ಕುಮುದ ಮಿತ್ರ, ಮಾತೃನಂದಿನಿಯ ನಂದಿನಿ, ನಾಗೇಶರಾಯ ಮೊದಲಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾತ್ರಗಳು, ನಭಾದ ಶರಾವತಿ, ರಾಜಶೇಖರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಕಲಾದ ಮಧುಮಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಕೆಟ್ಟ-ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ (ನಭಾ, ಚಿದಾನಂದ) ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಗತಾನೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ (ರಮಾಮಣಿ-ನಿರಂಜನ) ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಎದುರು ಬದುರಾಗಿಸಿ, ವಾದ, ಚರ್ಚೆ, ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳೇ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಗಳ ತುಂಬಾ ಮಾತು, ಮಾತು - ಮಾತಿನದೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಇವರ ಬಹುತೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಘಟನೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರದೇ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಆದರ್ಶಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನೇ ಹೊತ್ತು ನಲುಗಿವೆ. ಪಾತ್ರಗಳ ಹೆಸರು ಸಹ-ಸುಶೀಲೆ, ಮಣಿಮಾಲೆ, ನಂದಿನಿ, ತಂತ್ರನಾಥ, ಚಪಲೆ, ಮಧುಮಿತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ - ಗಮನಾರ್ಹ”.^೩ ಇವಿಷ್ಟು ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸತಿಯಾಚರಣೆ ಎನ್ನುವುದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ನಿಯಮವಾಗಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವಿಧವೆಯರು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ವ್ರತವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿರುವುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮ ಎಂಬುದರ

^೩ ಗೀತಾಪ್ರಸಾದ್, ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ೨೦೦೯, ಪುಟ. ೬೯.

ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಿಗೆ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅದೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿರುಮಲಾಂಬ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. “ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವುದು ವೇದ್ಯ. ಅವರು ಹೀಗಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ, ಆಗ್ರಹಿಸುವ, ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ, ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಪ್ರಧಾನ, ಹೆಣ್ಣು ಅಧೀನ. ಗಂಡಿನ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಗಡಿಮೀರದಂತೆ ಹದವರಿತು ನಡೆಯಬೇಕು. ತನ್ನ ಗಂಡ ವಿಷಯಲಂಪಟನಾದರೂ ಅವನನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿದಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದುದು ಸತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೆ ತಿದ್ದುವಾಗ ದರ್ಪ-ಧಾಷ್ಟ್ಯಗಳ ಸುಳಿವೂ ಸಹ ಇರಕೂಡದು. ಯಾವಾಗಲೂ ನಯ-ವಿನಯ, ಭಯ-ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ-ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಜಾಗರೂಕಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಸತಿಪತಿಯರ ಸಾಮರಸ್ಯ ಬಾಳುವೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.”^೪ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ‘ವಿರಾಗಿಣಿ’ಯು ಹೇಳುವ ಎರಡು ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ: “ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದುದು ಬರಿಯ ಪಶುಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಿಕಟ್ಟು ಸಾಯಬೇಕೆಂದಲ್ಲ! ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆಂದೇ ನಮ್ಮನ್ನೀ ಬಗೆಯ ಮಾನವ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೃಜಿಸಿ, ಉದ್ದೇಶ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು, ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ತದುಪಾಶ್ರಯವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ಜೀವಾತ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ತಾನೂ ಅಂಸ್ಥನಾಗಿರುವನು, ಇಂತಿರುವಾಗ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಉದ್ದೇಶ, ಕೃಪೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಆತ್ಮನನ್ನು ಘಾತಿಸಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷುದ್ರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಗೊಪ್ಪಿಸಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ದುರಾಚಾರದಿಂದ ಹೊಲಗೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ನರಕಯಾತನೆ ತಪ್ಪಿದುದಲ್ಲ. ವಿಚಾರ ಶೀಲರಾದವರು ತಮ್ಮ ಕಾರಣ, ಕಳೇಬರಗಳನ್ನು ಬಹು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವರು ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಪ್ರತ್ಯವಯವದಲ್ಲಿರುವ ಅಣು ಮಾತ್ರವೂ ಕೂಡಾ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಇನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕೆ? ತುಂಗಿ ಹಾಗೂ ಹೇಳವೆನು, ನಾವು ಪತಿವಿಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಎಂದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದೆವೋ ಅಂದು ನಾವು ಆ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯವು. ಇದೇ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೇ ನಾವು

^೪ ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೪-೬೫.

ಚಿರವ್ರತಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವೈಧವ್ಯಾನುಭವದ ತತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು”^೫

‘ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶೀಲ - ಸತ್ಯ - ಶಾಂತಿ - ಶಕ್ತಿಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೈಗೂಡದಿರುವುದು? ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯನೀತಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತಿನ್ನಾವುವು ಕೈವಶವಾಗಬಹುದು? ಇದು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಾದ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮದ ಮಾತುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಜುಗರವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ನಿಯಮವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಲನೆಯ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು, ವೈದಿಕವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ವಿರಾಗಿಣಿಯ ನಂಬಿಕೆಯು ಒಂದು ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ಅವಳ ನಂಬಿಕೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ನಿಲುವು. ಜಾತಿಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳು, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ (ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ವಾರಸುದಾರರು. ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವೆಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಚರಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾರಸುದಾರರು ಅಥವಾ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಈ ತರಹದ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳಿವೆ. ಸ್ಮಾರ್ತರು; ವೈಷ್ಣವರು; ಸಂಕೇತಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವರು.

೧. ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವಾದವರಿಗೆ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಬಾರದು. ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನಿಷಿದ್ಧ.

^೫ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೩೬.

೨. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಪೂಜೆಯ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ.
೩. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಪೂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ವಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗಂಡನು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯ ವೇಳೆ ಗಂಡನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು.
೪. ವಿಧವೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಡಿಸೀರೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ರತವಾಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
೫. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಟ್ಟಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು
೬. ವಿಧವೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವ್ರತಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಜೀವನವಿಡೀ ಕಳೆಯಬೇಕು.
೭. ವಿಧವೆಯವರಿಗೆ ಮರು ವಿವಾಹದ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ.
೮. ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ.
೯. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಿಳೆಯರು ದುಡಿಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ವಸಾಹತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದಲಾದವು. ಆದುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೆಂಗಸಿನ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ರೂಪಗಳು ಬದಲಾದವು. ವಸಾಹತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಬದಲಾದವು. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಅನೇಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ನಿರ್ವಚಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆದುದರಿಂದ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹೊಸ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ವಿಧವೆಯಾದರೂ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಮೊದಲ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. “ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗೆ ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಧನಾತ್ಮಕವೆಂದೂ, ಹೆಣ್ಣು ಋಣಾತ್ಮಕವೆಂದೂ ಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಗಂಡು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ, ಈ ನಮೂನೆಯ ರೀತಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಇವರ ಪ್ರಕಾರ, ಗಂಡು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮಾದರಿ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಗಂಡು ಮಾದರಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲೆತ್ತಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು

ರೂಪಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಪ್ರಭೇದಗೊಳಿಸುವ ಬರಹಗಾರ, ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಎನ್ನುವ ಮಾದರಿ ಕೂಡಾ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಚರ್ಚೆಯು ಮೇಲುನೋಟದ ಚರ್ಚೆಯೂ ಕೂಡಾ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಮಾಡೆಲ್ ಆದಾಗ, ಗಂಡು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬರಹಗಾರರ ಭಾಷೆ, ಅವರ ಕೃತಿಯ ರೂಪ, ಅವರು ಬಯಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಅನುಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಂಡು ಅವನದೇ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಅನುಭವ ಅವನಿಗೆ ಆ ರೀತಿಯ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈತನ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಗಂಡಸುತನದ ಛಾಪು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಇದನ್ನೇ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಣಕುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೆ ಗಂಡಸರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅನಂತರ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರ ಒಟ್ಟು ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತಳೆದ ಇವರು ಗಂಡಸರೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದು, ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಇವರ ಉದ್ದೇಶ. ಪುರುಷಪರ ನಿಲುವನ್ನು ಕೂಡಾ ತೌಲನಿಕವಾಗಿ, ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ಈಚಿನ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಹತ್ವದ್ದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ನಿಷ್ಠೆ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಃ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮುಜುಗರ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಫೆಮಿನಿಸ್ಟ್ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡಸರು ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ರತಿ ಪ್ರತೀಕವೂ ಉಪಮೆ, ರೂಪಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯದ ಮುದ್ರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಳಸುವ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ, ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಭಿಲಾಷೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಗುಣವಿದು.”^೬ ವಸಾಹತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ. ಅಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟೀಶರು ನಡೆಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಜಾತಿ

^೬ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೮೪.

ರಾಜಕಾರಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಗ ಉಗಮವಾದ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು 'ಜಾತಿ ಕರ್ಮ'ಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. 'ಜಾತಿ'ಯು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತೊಡಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದವು. ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ವಿವಿಧ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಮಾದರಿಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಕರಣದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತನ್ನ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ನಭಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

೪ : ೨ ನಭಾ, ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

“ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ನಿಲುವುಗಳು ಮೂರು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ ವೈಚಾರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಲೇಖಕಿಯು ಮೂರು ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲನೆಯದು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತವಾದ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು. ಅದನ್ನು ದಾಂಪತ್ಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯಾನುಕೂಲವು ಆರಲ್ಲಿರುವುದೋ ಅವರೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು' ಪತಿಯೊಲೈಗೆ ಪಾತ್ರಳಾದ ಸತಿಗೆ ಮತ್ತಾವ ಪರ ವಸ್ತುವೂ ಬೇಕಾಗಿರದು. ಸಮಸ್ತವನ್ನು ಪತಿ ಸೇವೆಯೊಂದರಿಂದಲೇ ದೊರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಆತ್ಮ ಸಂತೋಷವೂ ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಹಿತ್ತೈಷಿ ಸತಿ ಲಾಭವುಳ್ಳ ಪತಿಯಾವನೋ ಅವನೇ ಚತುರ್ವರ್ಣದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕವನೆಂದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷ ಭಾವವುಳ್ಳ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಗಳು

ಪರಸ್ಪರೈಕಮತ್ಯದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲೆತಿರುವವೋ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖಾನಂದದಾಯಕವಾದ ಮುಕ್ತಿಯೂ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು.”² ದಾಂಪತ್ಯದ ಚೌಕಟ್ಟು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವಿರಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮತವಿರಬೇಕು. ಪತಿಯ ಒಲುಮೆಗೆ ಪಾತ್ರಳಾದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ, ಇವು ಯಾರಲ್ಲಿ ಕಲೆತಿರುವುದೋ ಅವರು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾತಿಚರಾಮಿ) ಅದು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ನೈತಿಕ ನಿಲುವು. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಈ ನೈತಿಕ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದಾಂಪತ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಪಾವಿತ್ರವಿದೆ. “ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ತುಂಗೇಯಂಥವರ ‘ಅನೈತಿಕ’ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಿಗೆ ಸಹನೆಯಿಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯವರ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಿಗೆ ಅನೈತಿಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಧವಾ ಬಂಧುಗಳ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ ಹೀನೆಯರ ಕಾಮಾಂಧ!! ಇವೆರಡೂ ಸೇರಿದುದಾದರೆ ಎಂತೆಂತಹ ದುರ್ಭರ ಸಂತಾಪಗಳು ಉಂಟಾಗುವವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಹೇಳಬಲ್ಲೆರೆ? ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲಕೂಟದ ವಿಷ ಜಾತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರಭಾಗಳಂತಿರುವ ಸೋದರಿಯರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ತುತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಶೋಕವ್ಯಾಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿಯೇ? ಇರಲಿ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಾತು! ಕ್ಷಮೆಯೊಂದು ನಿಮ್ಮ ಹೃತ್ತಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲಿ! ತದುಪಾಶ್ರಯಗಳಾದ ಧರ್ಮಸತ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಬಿಡದೆ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ದೃಢವಾಗಿರಲಿ.”³ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧವಾ ಬಂಧುಗಳ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರ ಹೀನೆಯರ ಕಾಮಾಂಧತೆ ಅದು ಅನ್ಯಾಯ.

ಮೂರನೆಯದು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಧವೆಯರು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಎಚ್ಚರ. ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಧವೆಯರು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಪಾಲಿಸುವುದು

² ವಿಜಯಾದಿಪ್ಪೆ, ಹಿತ್ತೈಷೀಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ವಿರಾಗಿಣಿ, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೧೦೯.

³ ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೬.

ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಆಶ್ರಮ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಎನ್ನುವುದು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಕೂಡಾ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅಥವಾ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತದ್ದು. ವಿಧವೆಯು ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟು ಕೂಡಾ ಗಂಡನು ತೀರಿಹೋದರೆ ವ್ರತ ನಿಷ್ಕಳಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಇದು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನೈತಿಕ ಸಮರ್ಥನೆ. ಅಂದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಅದರ ರಚನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮೂರು ರೂಪಗಳ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. “ದಾಂಪತ್ಯದೊಳಗಣ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ. ಅದು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಸರಿ. ಇದು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದುದು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದುದು. ಲೈಂಗಿಕ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ದಾಂಪತ್ಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗಡೆಗೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿ, ಗಂಡಾಗಲಿ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಹಜವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಮನೋಗುಣ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಮಿಶ್ರವಾಗಿರಬಹುದು ಕೂಡಾ. ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಸೇರುವ ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೇ ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಕಲೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಅಪಾರ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಕೂಡಾ. ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಪುರುಷ ನಿಷ್ಠೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹೋದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಉತ್ಪನ್ನನ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ಕಪ್ಪು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತಕರು ಪತ್ಯೇಕ ಭಾಷೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಕೇತ, ಪತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಲು ತೊಡಗಿದ್ದು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ.”^೯ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧ. ಇದು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ನೈತಿಕವಾಗಿ ಸಾದುವಾದುದಲ್ಲ. ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧಗಳು ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ನೈತಿಕ ಗಡಿರೇಖೆಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯರ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ವ್ರತವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಗೌರವಯುತ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೂರು ಅನುಭವ ಲೋಕವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೇ ಆಗುವ ಅನುಭವಗಳು ಅನೈತಿಕ ಸ್ತ್ರೀ, ನೈತಿಕ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ವಿಧವೆ ಈ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ರೂಪಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಈ

^೯ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೮೪.

ಮೂರಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅನನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕತೆಯ ಪ್ರತೀಕವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವುದಾದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದ ಬಂಧಗಳೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ಬಗೆಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಭಿನ್ನತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಹು ಜನ ಗಂಡಸರು ಭೋಗಿಸುವ ಚಿತ್ರಣಗಳು ರೂಪಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯ ಹೇರಳ ಚಿತ್ರಣಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಮೈಮನಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ದಟ್ಟ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದರ ಮುಖಾಂತರ ಕಾರಂತರು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಒಟ್ಟು ವಿವರಗಳು ಪುರುಷ ಮನೋಭಾವದಿಂದಲೇ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವಂಥದ್ದು. ಕೃತಿಯ ಹಿಂದಿನ ಪುರುಷನಿಷ್ಠೆ ಹಂಬಲ ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡೊಬ್ಬ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅವನು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಲಿಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ರೀತಿ ಬೇರೆ.

“ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

೧. ಲಿಂಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಜನಾಂಗ, ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಉದಾ: ಸಾರಾ ಬರವಣಿಗೆ
೨. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಖಾಸಗಿ ಚರಿತ್ರೆಗಳು - ವಿಜಯಾದಿಬೈ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಾರಸರಸ್ವತಿ
೩. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಳಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕುಶಲತೆ - ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ
೪. ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆಯ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಇನ್ನಿತರ ಅಂಶಗಳು. ಹೊಸ ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು ಹೊಸ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಿವು. ಉದಾ: ಕವಿತಾರೈ; ತೇಜಸ್ವಿನಿಯವರ ಬರಹಗಳು.

ಇದು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬೆಳೆದುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಆಯಾಮವೊಂದಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪುರುಷ ನಿರ್ಮಿತ

ಸಮಾಜ ಬೆಳೆಸಿದ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇದು ನಿರಾಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ತನ್ನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ತನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ಸ್ವ-ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಮುಖ್ಯ ಮೆಥಡಾಲಜಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಅನುಭವ, ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಈ ಅಂಶಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಭಾವನೆಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ.”^{೧೦} ಈ ಮಾತುಗಳು ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಕಲಿತು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ತಾನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಿತವರನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿತು. ಕಲಿತವರನ್ನು ನಾಗರಿಕರೆಂದೂ, ಕಲಿಯದಿದ್ದವರನ್ನು ಅನಾಗರಿಕರೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಕಲಿತವರು ನಾಗರಿಕರು ಎಂಬುದು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ (ಸಿವಿಲ್ ಸೊಸೈಟಿ) ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗುವುದು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿದ್ದಾಳೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಳ ವಿಧವೆಯ ಪಟ್ಟಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೀತಿ-ಶೀಲಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಅವಳು ಕಲಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗುವುದು ಆಧುನಿಕ. ಇವೆರಡೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶವು ಹೀಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು ಅವಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಕಡೆ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿರಾಗಿಣಿಯದು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಅದು ಅವಳ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಸಾಧನೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಿದುದಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಟೀಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾದರೆ ತುಂಗಯ್ಯ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಟೀಕೆಯು ಆ ಕಾಲದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿವೆ. ತುಂಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, ‘ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆ ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ವಿದ್ಯಾವತಿಯಂತೆ! ಅದೆಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯೋ! ಆರು ಗಣನೆಯೇ ಇಲ್ಲ!! ‘ಪುರುಷರೆಂದರೆ ಕಡ್ಡಿಗೂ ಕಡೆ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿವಾದವಂತೆ ನಾಣ್ಣೆಟ್ಟ ಹೆಂಗಸು!! ಕೆಟ್ಟ ಜನ್ಮ!!! ಊರೂರು ಸುತ್ತುವುದಂತೆ, ಉಪನ್ಯಸಿಸುವುದಂತೆ, ಅವೇ ಮುಖ್ಯಾಚಾರವಂತೆ! ಪುರಾಣ ಹರಿ

^{೧೦} ಅದೇ; ಪುಟ ೧೮೪.

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಾರದಂತೆ, ಅದೂ ಹಾಗಿರಲೆಂದರೆ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲಾಗದರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳೇ? ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಳು ಬರಹವೇ!! ಏನೇನನ್ನೋ ಬರೆದಳು. ಹೀಗೆ ಏನನ್ನು ಬರೆದಳೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲನು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜವು ವಿಧವೆಯು ಅಕ್ಷರಸ್ಥೆಯಾದಾಗ ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ನೋಡಿದ ಕ್ರಮಗಳ ಸಂಕೇತಗಳಿವು.

೪ : ೩ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಲುವು

ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜವೆನ್ನುವುದು ಬರಿಯ ಗಂಡು ಒಬ್ಬನಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವುದನ್ನು ಸಮಾಜವೆಂದು ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ, ಅಕ್ಕ-ತಮ್ಮ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಲೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಒಂದೊಂದರೊಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಬಂಧಗಳ ರೂಪ ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆಯ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧ' ಮತ್ತು 'ದೂರ ಸಂಬಂಧ' ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಬಂಧಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನಾಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ನಿರ್ಣೀತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ - ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಂಡ - ಹೆಂಡತಿಯ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧದ ರೂಪಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

ಗಂಡ	-	ಹೆಂಡತಿ
ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರ	-	ವಿನಯ (ಕರ್ತವ್ಯ)
ಒಡೆಯ	-	ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು
ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ಅಧಿಕಾರ	-	ಆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ
ಗಂಡು ಎತ್ತರ	-	ಹೆಣ್ಣು - ಗಿಡ್ಡ
ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚು	-	ಗಂಡಿಗಿಂತ ವಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆ
ಗಂಡಿಗೆ ಚಾವಡಿ	-	ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಡುಗೆಮನೆ
ಗಂಡು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು	-	ಗಂಡಿಗಿಂತ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು
ಗಂಡು-ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರ	-	ಗಂಡಿನ ಮೂಲಕ ಧಾರ್ಮಿಕತೆ
ಗಂಡು ಬಲ	-	ಗಂಡನ ಎಡ ಹೆಂಡತಿ
ಸ್ಥಿರ	-	ಚರ (ಚಂಚಲ)

ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇರುವ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪವಿದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಆವರಣ ಬೇರೆ - ಹೆಣ್ಣಿನ ಆವರಣ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯರೂಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗಂಡಿನ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಕ್ಕು ಬೇರೆ. ಹಕ್ಕು ಹೇಗೆ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭಾ ರಾಜಶೇಖರನೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುವ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ನಿಲುವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು:

“ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ವರೂಪ, ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅವಕಾಶ, ಗುಲಾಮತನ ಸಂತೋಷದ ಗಳಿಗೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು

ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಪುರುಷ ಪರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಎತ್ತುವ ಮತ್ತೊಂದು ಚರ್ಚೆಯೆಂದರೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾಧ್ಯಮ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮನೋ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಭಾಷಿಕ ರೂಪ ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ವಿಷಯ, ಅದರ ಅನುಕ್ರಮತೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯತ್ತ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಬಗೆಗೆ ಯಾವ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.^{೧೧} ಇದನ್ನು ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು ನಭಾ: ಉತ್ತರವೇನು? ಇಷ್ಟೆ ನನ್ನ ವಯೋ, ರೂಪ, ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠನೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿರುವೆನು. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರವು ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಾರದು.

ರಾಜ: ಆತುರದಿಂದ ಆ ದಾರಿಗೆ?

ನಭಾ: ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಧಾರಾವಿಧಿಯಿಂದ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಪತಿಗೆ.

ರಾಜ: ಹೇಗೆ? ಅವನೆಲ್ಲಿರುವನು?

ನಭಾ: ಹೇಗೆಂದರೆ, ಆತ್ಮಯಜ್ಞರೂಪದಿಂದ, ಎಲ್ಲಿರುವನೆಂದರೆ, ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ತೇಜೋರೂಪದಿಂದಿರುವನು ನಭಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ನಭೆಯ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೂಡ ಅವಳಿಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಗಂಡಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಧರ್ಮವನ್ನು ಗಂಡಿನ ಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯಲಾಗಿದೆ. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬಾರ್ಬರಾಟೇಲರ್ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು -

^{೧೧} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ. ೧೮೬.

ಸ್ನೇಹಿತೆಯಾಗಿ, ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿ, ಗಂಡನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಬಂಧಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳಗೆ ಬರುವಾಗ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಿಧವೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮದ ಕುರಿತು, ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಅವಳ ಧರ್ಮ ಯಾವುದಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯರು ದೇವರು, ಧರ್ಮ, ನೈತಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅಖಂಡ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೆಂದಾಗಲೀ, ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯರು ಮಂಡಿಸುವ ಧರ್ಮ ಯಾವುದಿದೆಯೋ ಅದಷ್ಟೇ ಹಿಂದೂ ಅಥವಾ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ರೂಪವೆಂದಾಗಲೀ ನಾವು ಕರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವಾ ಧರ್ಮ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ವಿಧವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮವು ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪುರುಷಧರ್ಮ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮ; ವೈಶ್ಯ ಧರ್ಮ; ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ ಹೀಗೆ ಧರ್ಮದ ವಿಷಯಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಲುವುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾವಾದದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. “ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚರಿತ್ರೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವಂತಹುದು; ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಓದಲಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ದಾಖಲಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯ ಕ್ರಮ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮಾಹಿತಿಗಳಿವು. ಈ ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಅನಂತರ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಹುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆದುದು ಹೀಗೆಯೇ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು, ಕುಟುಂಬ, ಪುರುಷ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಮೂರನೆಯ

ಹಂತದಲ್ಲಿ, ತಾತ್ವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಈ ತನಕ ಸಾಧಿತವಾದ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ತರ್ಕಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು^{೧೨} ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೇಳಿರುವುದು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಅದರ ಧರ್ಮವನ್ನು, ಹೆಂಡತಿಯು ಗಂಡನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಿಗೆ ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹನೆಯಿಲ್ಲ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶರಾವತಿಯ ಕುರಿತು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ಧರ್ಮ, ದಯೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ಪರೋಪಕಾರ, ಔದಾರ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವೆನ್ನಿಸಿರುವ ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಉದರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದುಷ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇನ್ನು ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಬೆರಗಾಗಿ”.^{೧೩}

ಉತ್ತಮಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ವಸ್ತುವಿರದಂತೆ, ಕೆಟ್ಟ ಹೆಂಗಸಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ವಸ್ತುವು ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದಿರದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರವೂ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದೇ, ಅದರಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ವಸ್ತುವು ಅದರಂತಹ ನೀಚ ಪದಾರ್ಥವು ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಾರದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುವುದು. ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಹೃದಯವು ಪಾಷಾಣ, ಮನಸ್ಸು ಪಾಷಾಣ, ಆ ಪಾಷಾಣಮಯ ವಸ್ತುವಿನ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸಾರ, ಎಷ್ಟೋ ಮನೆ, ಎಷ್ಟೋ ಮನೆತನ, ಎಷ್ಟೋ ರಾಜ್ಯ, ಎಷ್ಟೋ ದೇಶಕೋಶಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವತಾರ ಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀರಾಮ ಚಂದ್ರನು ಕೂಡ ವನವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು. ಎಲೆ! ಅಬಲಾ ದೌರ್ಜನ್ಯವೆ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಬಲತರ ಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಧಿಕ್ಕಾರ, ಧಿಕ್ಕಾರ ಧಿಕ್ಕಾರ!!! ತಿರುಮಲಾಂಬರು ಬಳಸುವ ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅವರ ಧೋರಣೆಯು ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನಗೆ ದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ದಾಟಿದವರು ಅತಿಕ್ರಮ ಮಾಡಿದಂತೆ. ಅದು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದುದಲ್ಲ. ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸೀಮಿತವಾದುದು ಅದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕರ್ತವ್ಯವಾವುದು? ಹೆಣ್ಣಿನಕ್ಕೂ, ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಪ್ರಮುಖ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

^{೧೨} ಅದೇ; ಪುಟ ೧೮೭.

^{೧೩} ಅದೇ; ಪುಟ ೧೯೪.

ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಅಧಾರ್ಮಿಕವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಭಜಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾವುದು ನೈತಿಕತೆಯ ಪರವಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ - ಲೈಂಗಿಕತೆಗೂ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರೂ ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ಕುರಿತ ವಿವರಗಳೇ ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅಂಗವಾದ ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲ ಘಟಕಗಳಾದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ನಿರೂಪಣೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಬಹುತೇಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಕವಿತೆ, ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಛಾಪು ಇದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕೃತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸದೊಳಗೆ ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಸಾವಯವ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮದ ಚರ್ಚೆಯು ಮಹತ್ವದ್ದನ್ನು ಕರುಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಆದರ್ಶದ ಅಕ್ಷರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮವೂ ಕೂಡಾ ಪಕ್ಷಿನೋಟಕ್ಕೆ ದಕ್ಕುವಂತಹದ್ದಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಕೃತಿಕಾರ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಆಸೆಯ ದಿವ್ಯ ಕ್ಷಣಗಳು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನನ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ನಂಬುತ್ತದೆ. ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಅವನತಿಯೂ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಒರಟು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ, ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪುರುಷ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರಪಂಚದಾಚೆಗಿನ ಕನಸನ್ನು ತುಂಬಿದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕತೆಯನ್ನು, ಹೊಸ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೂ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಧರ್ಮದ ಎದುರು ಯಾರೂ ಸ್ವತಂತ್ರರಲ್ಲ. ಯಾವುದು ಧರ್ಮ ಯಾವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವ

ನೈತಿಕತೆಯೂ ಅಷ್ಟೆ. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರ ನೈತಿಕತೆ, ಜೈನರ ನೈತಿಕತೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನೈತಿಕತೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳ ನೈತಿಕತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರವರು ವಿವರಿಸುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ನಿಶ್ಚಿತ ಕೋನಗಳನ್ನು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಸುಖ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧ ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ, ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖ ಇದನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗಡಿ ರೇಖೆಯೊಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚರಿತ್ರೆಯಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖ ಮತ್ತು ಗಂಡಿನ ಆಯ್ಕೆಯ ಕುರಿತು ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಗಂಡನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಅವನಿಂದ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಸುಖ ಇವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗಂಡಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತುಂಬಾ ನಿಯಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಗಂಡ - ಹೆಂಡತಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ಹೆಂಡತಿಯು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖವನ್ನು ತಾನು ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸ್ವೀಕರಾವು ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಗೌರವಾರ್ಹ, ತಿರುಮಲಾಂಬ ಕೂಡಾ ಈ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತಾರೆ. “ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತೋಟದೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನಿಂತಿದ್ದ ತುಂಗೆಯೂ, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅರೆಬಾಗಿ ತುಂಗೆಯ ಕೃಷ್ಣಪಾಣೀಯಿಂದಾವೃತವಾದ ಕಲುಹಿತಹಸ್ತನಾದೊಬ್ಬ ಸುಂದರ ಪುರುಷನೂ ಸಹ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ನವನವೀನಾಚಾರನಿಯಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆ ವಾಮಕೃಷ್ಣಕರಗಳೆರಡೂ ಅಭಿನಯವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದುವು”.^{೧೪} ಇದಕ್ಕೆ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಹೀಗಿದೆ.

^{೧೪} ಅದೇ; ಪು. ೧೨೪.

“ವಿರಾಗಿಣಿ ಚಿ ಸುಡುಸುಡು!! ಈ ಪೆಣ್ಣನ್ನವನ್ನು ಸುಡು!! ಇಂತಿರುವಿ ಬಾಳೆಯೇಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯೋ ಅಂತರಾಮಿಗೆ, ಆ ಅಂತರ್ಗತ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ದ್ರೋಹವೇ? ತುಚ್ಛವಾದ, ಕ್ಷಣಿಕವಾದ, ಆತಂಕದಾಯಕವಾದ ವಿಷಯ ಲಾಲಸೆಯಿಂದ ಅಕಟಾ! ಪರಸ್ವಾಪಕ್ಕೆಳಸಿದ ಪತಿತೆ! ಸುಡಬೇಡವೇ ಈ ಬಾಳನ್ನು ಜನನೀ! ನೀನೆಂತು ಸಹಿಸುವೆಯೆ? ನಿನ್ನೀ ಅಂತಸ್ವಾಪಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರವೆಲ್ಲಿ? ತಾಯಿ! ನಿನ್ನೀ ಸಂತಾನವೇ ನಿನ್ನೀ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೆ ಸೋಕ ನಿವಾರಕರಿನ್ನಾರು? ಆ ಮರುಳನಾದರೂ ನನ್ನ ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯ ಪತಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ”.^{೧೫} ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧದ ವಿರೋಧವಿದೆ.

“ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೂ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೂ ಒಪ್ಪಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬಂತು. ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವಾದಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಗುಲಾಮ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ ನಿಜ. ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸಂನ ವಿರುದ್ಧ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಗಳಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದದೊಂದಿಗಿನ ಮದುವೆ ಕೇವಲ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿತ್ತಷ್ಟೆ. ಈ ಮದುವೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಂಬಂಧ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ನಮಗೆ ಈ ಮದುವೆಯಿಂದ ವಿಚ್ಛೇದನ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರ ವಾದ. ತಾಯ್ತನವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಲೇಬರ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಸಹಮತವಿಲ್ಲ. ಹೈಡಿಹಾರ್ಟಮನ್ ಎಂಬಾಕೆಯ ಸಿಟ್ಟು ಈ ಬಗೆಯದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆಕೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದದೊಂದಿಗೆ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರ ಅತ್ಯಪ್ತಿಯ ಮದುವೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಜಾನಪದ ಕತೆಗಳು; ಕಾವ್ಯ ಒಗಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಇದೆಯಾದರೂ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಪ್ರಬಲ ಮುದ್ರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮಾನದಂಡವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದದೊಂದಿಗೆ ಸಹಮತವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸುವ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಕೇವಲ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಪ್ರತೀಕವಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಾಯ್ತನವನ್ನೇ ನಿಕಾರಿಸುವ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಈ ಬಗೆಗೆ ಉಗ್ರ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಯಸುವ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಹಿಸದ

^{೧೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೪.

ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರ ತಾತ್ವಿಕ ಭಿತ್ತಿ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಹೌದು. ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿಗುರಾದ ಇದು ಇತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಲು ಹವಣೆ ಕೂಡಾ”.^{೧೬} ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತು ಹೀಗಿದೆ.

“ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದದಂತೆ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಕಾರಣವೆಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣೇ ಅನೇಕ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತಳಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಳಕೆಯೂ ಈ ರೀತಿಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದು, ಈ ರಾಜಕಾರಣದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ವಿಭಜನೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಮಾನದಂಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

೧. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದುರ್ಬಲತೆಯ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಆಕೆಗೆ ಕೆಲವು ರೀತಿಯ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ, ದುಡಿಯುವ ರೀತಿಯೇ ಆಕೆಯ ಒಟ್ಟು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ನವಿಲಾಗಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ರಿಸೆಪ್ಷನಿಸ್ಟ್, ದಾದಿ, ಸ್ಟೆನೋ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಳಕೆಯೂ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

೨. ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯದ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಉಗಮದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿಗಳು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಕುಟುಂಬದ ಚಿರಸ್ವರೂಪದ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಒಟ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಚಲನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದರೂ, ಹೆಣ್ಣಿನ ತಾಯ್ತನ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಪಿತೃರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದು ಚರಿತ್ರೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

^{೧೬} ಅದೇ; ಪುಟ ೧೮೮.

೨. ಸ್ತ್ರೀ ಪಾವಿತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಿಲುವನ್ನು ರಸೆಲ್ ಖಂಡಿಸುವಾಗ ಸ್ತ್ರೀಪರವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತಾನೆ ನಿಜ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಸೆಲ್‌ನ ವಿಚಾರವೂ ಒಂದು ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಳಸಿಗಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವಂಥದ್ದು. ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳಿವು, ದುಡಿಮೆಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ, ಸಂಭೋಗದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತಿ ಅನ್ನುವ ಅರ್ಥದೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಸಂದುಹೋಗಿದೆ. ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅರ್ಥದ ಓದುಗ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕ, ಕೇಳುಗ, ನೋಡುಗ, ಹೆಣ್ಣು, ಸಭಿಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದೇವೆ.”^{೧೭} ಇದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ರಾಜಶೇಖರನ ವೃತ್ತಾಂತವು ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ.

“ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯಾನುಕೂಲ ಎಲ್ಲಿರುವುದೋ ಅವರೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು! ಪತಿಯೊಲೈಗೆ ಪಾತ್ರಳಾದ ಸತಿಗೆ ಮತ್ತಾವ ಪರ ವಸ್ತುವೂ ಬೇಕಾಗಿರದು. ಸಮಸ್ತವನ್ನು ಪತಿಸೇವೆಯೊಂದರಿಂದಲೇ ದೊರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಆತ್ಮ ಸಂತೋಷವೂ ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಹಿತೈಷಿ ಸತೀ ಲಾಭವುಳ್ಳ ಪತಿಯಾವನೋ ಅವನೇ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕವನೆಂದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷ ಭಾವವುಳ್ಳ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಐಕ್ಯಮತ್ಯದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲೆತಿರುವವೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖಾನಂದದಾಯಕವಾದ ಮುಕ್ತಿಯು ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು”.^{೧೮} ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವಿಲ್ಲದ ದಾಂಪತ್ಯದ ಕುರಿತೂ ಕೆಲವು ವಿವರಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಅದು ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಂಶ. ಈ ಕುರಿತು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಚಂದ್ರಭಾಗೆಗೆ ಮಕರಂದನೆಂತು ಪ್ರತಿಕೂಲನಾಗಿ ವ್ಯಾಕುಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನೋ

^{೧೭} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೮೯.

^{೧೮} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೦೯.

ಅಂತೆಯೇ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೈತಿಕತೆಯ ಕುರಿತೂ ವಿವರಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ರಾಜಶೇಖರ ಮತ್ತು ನಭಾ ಪ್ರಕರಣವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ವಿಧದ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ವರೂಪವು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಿವೆ. ದಾಂಪತ್ಯೇತರ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಋಣಾತ್ಮಕವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಆದರ್ಶಪರವಾದ ಚಿತ್ರಣವು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಲ್ಲಿ ರಮ್ಯತೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿಯರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ. “ಧನವಿರಲಿ, ಗುಣವಿರಲಿ, ಜನರಿರಲಿ, ಆರಿದ್ಧರೇನು? ಪ್ರತಿಕೂಲಯಾದಂಗನೆಯಿಂದ ಪರಿತಾಪವಲ್ಲದೆ ಸುಖ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತೆಲ್ಲಿ? ಓದು ಬರಹವರಿತು ವಾದ್ಯನೈಪುಣ್ಯವಿದ್ಧರೇನು? ಗೀತ ವಾಧ್ಯಾದಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರಭೆಯುಂಟಾಗಿ ಲಾಭವೇನು? ಆದಿಮೂಲವಾವುದೆಂದರಿಯದೆ ಅಂಗನೆಯರ ಆಧಾರ ಪಾತ್ರವ್ಯಾವುದು? ಎಂತಹುದು? ಎಂಬಿವನ್ನು ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದೆ ಅಭಿಮಾನಾಂಧತೆಯಿಂದ ಬೀಗಿ ಬಿರಿದ ನಾರಿಯರುಳ್ಳ ಮನೆ ಯಾವುದೋ ಅದೇ ಸ್ಮಶಾನವಲ್ಲವೇನು? ಪತಿಯ ಮಾನಮನ್ನಣೆ ಎಂತೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯದೆ, ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಅನುವರಿತು ನಡೆಯಿಸದೆ, ಮನಬಂದಂತೆ, ಮುನಿದಳಲುತ್ತಿರುವ ವಿನಯ ವಿಹೀನೆಯರ ಸಂಗತಿಯೇ ಪರೇತ ಸಂಗತಿಯೆಂಬರಲ್ಲವೆ?”^{೧೯} ಇದು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮಾತುಗಳು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಕರಗಳಾಗಿವೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವು ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿರುಮಲಾಂಬ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಒಂದು ಸರಳ ರೇಖಾತ್ಮಕ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಅವರು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೇ ಪೂರ್ವಗ್ರಹೀನ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿರಾಗಣಿ ಒಳ್ಳೆಯವಳು, ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಇರಿಸಿಕೊಂಡವರು ಅವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟವರಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

^{೧೯} ವಿಜಯಾದಿಪ್ಪೆ, ಹಿತ್ತೈಷೀಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ವಿರಾಗಣಿ, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೧೮೫.

ಆದರೆ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆಯ ರೂಪಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾಲಘಟ್ಟದವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾವುದೋ ಮೌಲ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂಬಂತೆ ನೋಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಳ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಗಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೆಂಬಂತೆ ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿರ್ವಚನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತುಂಬಾ ಸೀಮಿತವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

೧. ಹೆಣ್ಣನು ಚಂಚಲೆ.

೨. ಹೆಣ್ಣಿನ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಣಕಾಲ ಕೆಳಗೆ.

೩. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

೪. ಹೆಣ್ಣೆಂದರೆ ಎಡ.

೫. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ.

೬. ಹೆಣ್ಣು ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹಳಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಅಪರೂಪದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಅನಂತರ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಅನಂತರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂತು. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕೂಡಾ ವಾಗ್ವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ದೈಹಿಕ ಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ರೂಪಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವು ಕೂಡ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಭಾರತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, 'ಆಯ್ಕೆ' ಮತ್ತು 'ನಿಷೇಧ' ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕುಲಕಸುಬಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳು ತಲಾತಲಾಂತರದಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪೌರೋಹಿತದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶೂದ್ರ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅದು 'ನಿಷೇಧಿತ ಜ್ಞಾನರೂಪ' ಹೆಣ್ಣೆ ಅಡುಗೆಮಾಡುವುದು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಜ್ಞಾನ ರೂಪ. ಕೆಲವು ಜ್ಞಾನ ರೂಪಗಳು ಆಯ್ಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಉದಾ: ಸಂಗೀತ ಕಲಿಕೆ, ಭರತನಾಟ್ಯಕಲಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾನ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ

ಅನೇಕವನ್ನು ಅನೇಕರಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶೂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿಯಬಾರದು, ಸತಿಯರು ಮಂತ್ರ ಹೇಳಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಜನವರ್ಗಗಳ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿದ್ದವು. ಹೀಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಇತ್ತು. ಅಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪುರುಷರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣದ ರೂಪಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾದವು. ಅಂದರೆ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವೆನ್ನುವುದು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜ್ಞಾನ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ವಸಾಹತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಟುಂಬದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬದಲಾಗ ತೊಡಗಿದವು. ತುಂಬಾ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

೧. ವಸಾಹತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು.

೨. ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳು.

೩. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು - ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ.

೪. ಶಿಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಅಶಿಕ್ಷಿತರ ನಡುವಣ ಅಂತರ.

೫. ಬದಲಾದ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳು.

೬. ಜನರ ಬದಲಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು.

೭. ಬದಲಾದ ಜೀವನಾನುಭವ ಮತ್ತು ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ.

೮. ಬದಲಾದ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳು (ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ), ಪಠ್ಯಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾದ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವೆನ್ನುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸವಲತ್ತು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಉದ್ಧಾರ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಿಗೆ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾದರಿಯು ಬೇರೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ.

ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನುವುದು ಹೊಟ್ಟಿಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಳುವವರಿಗೆ ಒಂದು ದೇಹಲಕ್ಷಣ. ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ದೇಹಲಕ್ಷಣ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ. ಒಂದು ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವೆಂದೂ, ಪುರುಷರ ಜ್ಞಾನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವೆಂದು ಕರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿದ್ರೋಹವನ್ನು ಎಸಗಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗುವುದೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೆಂದರೆ ದುರ್ಬಲವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗಾಗ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ನೋಡದೆ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅನುಭವಗಳು ಬೇರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾಸ್ತವಗಳು ಬೇರೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಬೇರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ.

೧. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ರಮ ಅಂದರೆ ಭೌತಿಕವಾದುದು.

೨. ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ರೂಪಗಳು.

೩. ಆಳುವ ವರ್ಗಗಳ ದರ್ಶನ.

೪. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು.

೫. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರ.

ಇವುಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗಂಡಸರು ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಡಿನ ಸ್ವಭಾವ ಹೊಂದಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಜಶೇಖರ ಮತ್ತು ಹರೀಶ್ವರ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ನಿಯಮ ನಿಷ್ಠೆಗಳಿಂದ ಇರುವುದು ಅವಳ ಭೌತಿಕವಾದ ಜೀವನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ

ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಯಿದೆ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

“ದೇಶೋನ್ನತಿಗೆ ದೇಶಿಯರಲ್ಲಿ ಸುಖ-ಸಮಾಧಾನಗಳು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸುಖ ಸಮಾಧಾನವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಪುರುಷ ವರ್ಗದವರ ಪ್ರಯತ್ನೋದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಸ್ತ್ರೀಜನಾಂಗದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಲ್ಲದೆ, ಸುಖಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೆಂಬುದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸತಿಯರ ನಿಷ್ಠಲಂಕ ಪ್ರೇಮವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂತಹ ನಿರ್ಮಲ ಸ್ನೇಹ ಎಂಬುದು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ವಕ್ರಿಸಿರುವ ಅಭಿಮಾನ, ಅಸೂಯೆ, ಆಲಸ್ಯಗಳೆಂಬ ಪ್ರಬಲ ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಮೂಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಟ ಬಳಿಕ ಆದ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಸಮ್ಮೇಳನವೂ ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರು ಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುವಂತಹ ಪ್ರೇಮಮಯ ಪಾತ್ರರು ಆಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವರು ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರು ನಮ್ಮ ವಿರಾಗಿಣಿಯನ್ನು ನೋಡಲಿ.

ಈಕೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ವ್ಯಾಸಂಗವೂ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೂ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಪ್ರೀತಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರೀ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪರಮಾದರ್ಶ ಜೀವನವಾಗಿರುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ! ಪುರುಷ ಬಂಧುಗಳು ಕೂಡ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು”.^{೨೦} ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸತಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗಂಡಿನ ಪಾತ್ರವೇ ಬೇರೆ - ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರವೇ ಬೇರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳು ಕೂಡಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ‘ನಭಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

^{೨೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೪೨-೨೪೮.

೧. ಅವರು ವಿದ್ಯಾವತಿಯರಾದರೆ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಸುಶಿಕ್ಷೆಯ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ವಿವೇಕಿಗಳಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಬೇಡವೆಂದರೆನರ್ಥ.^{೨೧}

೨. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.^{೨೨}

೩. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದು.^{೨೩}

೪. ಈಗೀನ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು.

೫. ಸ್ತ್ರೀವಿದ್ಯೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಪುರುಷರ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಸಲ್ಲದುದೆ!^{೨೪}

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವ ಜ್ಞಾನಪರಂಪರೆಗೆ ಮಿತಿಗಳಿವೆಯೆಂಬುದು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಒಳಗಿನ ಅಡುಗೆಯ ಕೆಲಸ (ಗೃಹಕೃತ್ಯ) ಚಿತ್ರಣಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಮನೆಯ ಒಳಗಿನ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗದ ಮೌಲ್ಯ ಬೇರೆ, ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗದ ಮೌಲ್ಯ ಬೇರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರ ಅನುಭವಲೋಕವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾದರಿಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

೧. ಹೆಣ್ಣಿನ ತಾಯ್ತನವು ಅನುಭವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ.

^{೨೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೮.

^{೨೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೯.

^{೨೩} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೯.

^{೨೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೯.

೨. ತಾಯ್ನ ಅನ್ನುವುದು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕವೂ ಹೌದು.
೩. ತಾಯ್ನ ಅನ್ನುವುದು ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.
೪. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.
೫. ಸ್ತ್ರೀ - ಪುರುಷ ಅನ್ನುವುದು ಬರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲ ಅದು ದೈಹಿಕ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವವೆನ್ನುವುದು ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತು ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಲೈಂಗಿಕ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅನುಭವದ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

೪ : ೪ ಸ್ತ್ರೀವಾದ : ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು

ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ನಡುವೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಂಕಥನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದು ಏಕ ಮುಖವಾದುದಲ್ಲ. 'ನಭಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ರಾಜಶೇಖರ ಮತ್ತು ಹರೀಶ್ವರ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವಂತೆ ಶರಾವತಿ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇವರ ನಡುವಣ ಸಂಕಥನಗಳು ಬೇರೆ-ಬೇರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ವಿರಾಗಿಣಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರ ಒಳ್ಳೆಯವನು. ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವ ಉಳ್ಳವನು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನದು ಉದಾರವಾದಿ, ಮಾನವತಾವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹರೀಶ್ವರನ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ. ಆ ಕಾಲದ ನಾಗರಿಕ ಸದಸ್ಯನ ಉದಾರವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ರಾಜಶೇಖರ (ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿ) ಕಾಮುಕನೆಂತೋ ಅಂತೆಯೇ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಮನೋ ವೃತ್ತಿಯವನು. 'ವಿರಾಗಿಣಿಯ' ಮಕರಂದನದೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ. ನಭೆಯು ರಾಜಶೇಖರನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

“ರಾಜಶೇಖರ ಈ ತೆರನಾದ ಈ ಕಾತರವು ಪುರುಷ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿ. ಕಾಮಕ್ರೋಧದಂತಹ ಪ್ರಬಲ ಶತ್ರುಗಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಮನವನ್ನು ಬುದ್ಧಧೀನ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವರ್ತನದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾವೂ ಅಧೀನರಾಗಬಾರದು. ಇಹಸೌಖ್ಯವು ತುಚ್ಛವು. ಮಾನವ ಜೀವಮಾನದ ನಶ್ವರವು, ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಜಲಬುದ್ಧಿಗಳು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುವು. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುವವು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಪ್ನಾ ದೃಶ್ಯವೂ ಆಗಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುವೆವು. ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವೆವು. ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಏನೂ ಕಾಣದು. ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಮಲಗಿರುವೆವು. ಹಾಗೆಯೇ ಮೋಹಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವೆಂಬ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾಮವೆಂಬ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಷಯಲಾಲಸೆಯೆಂಬ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕನವರಿಕೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಜಡರಾಗಿರುವೆವು. ಹೀಗಿರುವ ನಾವೇ ಭಗವತ್ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲಕ ವಿವೇಕ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು, ವಸ್ತು ವಿಚಾರವೆಂಬ ಸುಲೋಚನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೋಡುವೆವಾದರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಣ ಭಂಗುರಗಳಾದ ಜಲಬುದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ನದೃಶ್ಯಗಳೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಾದಿಗಳ ಸಹವಾಸದಿಂದ ತೊಂದರೆ ಪಡುವುದು ತುಚ್ಛವಾದುದಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ತುಚ್ಛವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯ ಲಾಲಸೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಶಾಶ್ವತವೂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವೂ ಆದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದಿಗೂ ಧರ್ಮವಲ್ಲವು”.^{೨೫}

ರಾಜಶೇಖರ ಲೈಂಗಿಕ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ರೂಪವನ್ನು ನಭೆಯು ವಿರೋಧಿಸುವಾಗ ನೈತಿಕ ಉಪದೇಶದ ಪರಿಕರವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ನೈತಿಕ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಪಾವಿತ್ರದ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಪಾವಿತ್ರವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳ ತಳಹದಿಯಿದೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧದ ರೂಪಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಭಾ ಆಗಲೀ ವಿರಾಗಿಣಿ ಆಗಲೀ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳೇ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

“ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ವರೂಪ ರಚನೆಯನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಚಿದಾನಂದ-ರಮಾಮಣಿ (ವಿರಾಗಿಣಿ), ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ-ಯೋಗಾನಂದ (ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ),

^{೨೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೫-೬೬.

ಶಚೀಕಾಂತ-ಮಣಿಮಾಲೆ (ಮಣಿಮಾಲಾ)ಯರ ದಾಂಪತ್ಯ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರ 'ಪ್ರಿಯಂವದಾ' ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯವನಿತೆ'ಯಲ್ಲಿನ ಸತ್ಯೇಂದ್ರ-ಪ್ರಿಯಂವದೆ, ಸುಂದರೇಶ-ಇಂದಿರೆಯರ ದಾಂಪತ್ಯವು ಕೂಡ ಇಂತಹ ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಯದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರದ್ದೂ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸ್ಥಾನ. ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಪರಸ್ಪರ ಅನುವರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಂತೃಪ್ತ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯವನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಬಹು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕಿಯ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ."^{೨೬}

ಕವಿತಾ ರೈಯವರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. "ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆದರ್ಶ ರೂಪದ ಇಂತಹ ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ದುರ್ಲಭ ಎಂಬುದಾಗಿ ಲೇಖಕಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಉದಾರವಾದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ 'ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದೆ' ಅಥವಾ 'ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ' 'ದಾಂಪತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ' ಯಾವ ಬಗೆಯನ್ನು ಎಂಬುದು ನಿಗದಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀ ವಾಚಕರನ್ನೇ ಗೃಹೀತವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಿನ ಈ ಇಬ್ಬರು ಲೇಖಕಿಯರು ಕೂಡ 'ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ 'ಮಧ್ಯಬಿಂದು' (ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರ) ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಮನಸಾರೆ ಪತಿಯ ಲಾಭದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಅಡಗಿರುವುದೆಂದು ನಂಬಿ ಬದುಕುವ ಇಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು ಪುರುಷರಿಂದಲೇ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮ ಅವರು ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ದಾಂಪತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ 'ಪುರುಷಪೂರಕ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ವರೂಪ'ಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಗಮನ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. 'ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯ'ವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ನೆಲೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿತಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಗಂಡಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸದೃಢವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ನಾಯಕಿ ವಿಧವೆ,

^{೨೬} ಕವಿತಾ ರೈ, ಮಹಿಳಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಂಕಥನ, ೨೦೦೯, ಪುಟ. ೧೧೬-೧೧೭.

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು, ಅವನ ಸಹಚರ್ಯ ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಮುನ್ನವೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಭಾ. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ದೀನ ದಲಿತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ದಾಂಪತ್ಯವೆಂದರೇನೆಂದೇ ಅರಿಯದ ಅವಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ. ಪತಿಗೆ ಸೇವಕಳಾಗಿ, ಆಜ್ಞಾರ್ಥಿಯಾಗಿ, ತನ್ನತನವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವುದೇ 'ಸತಿಧರ್ಮ'ವೆಂದು ಅವಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಇದನ್ನೇ ಅವಳು ಸಮೂಹದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ".^{೨೭}

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ದೇಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು 'ವಿಧವೆಯ ಪಾವಿತ್ರ'ಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ "ಸತೀತ್ವದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ವೈಭವೀಕರಿಸಿದೆ. ಪುರುಷನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ, ಆತನ ಬದುಕಿನ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಆತನಿಗೆ ದೊರೆತ 'ಸಾಧ್ವಿಸತಿ'ಯೇ ಕಾರಣ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿರ್ವಚಿಸುವ ಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಚರಿತ್ರೆಯು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ 'ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿಗೆ ಅಧೀನ' ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೊರ ಲೋಕದ ಸತ್ವಗಳು ಗಾಢವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡ ಕೃತಿಯ ಇಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳ ಒಳಬಾಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಕೃತಿಯ ಅನುಭವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವುದರಿಂದಲೂ 'ಪುರುಷ ಸಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ' ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಭಾ, ವಿರಾಗಿನಿ, ಮಾತೃನಂದಿನಿ, ಮಣಿಮಾಲಾ, ಗಿರಿಜಾಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಿಯಂವದಾ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯವನಿತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು ಪುರುಷರಿಂದ, ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಗಂಡಂದಿರಿಂದ. ಇಂತಹ ಏಕಮುಖ ದಾಂಪತ್ಯದ ವೈಭವೀಕರಣ ಚಿತ್ರಣದ ಉದ್ದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಾದರೆ, ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ೧)ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರುವುದು. ೨)ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಂಡ ದೇಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದು. ೩)ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಗವಾಗಿ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ದೇಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು. ಹಾಗೂ ೪)ಪುರುಷಕೇಂದ್ರಿತ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸುವುದು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ರಾಜಕಾರಣದ ವರ್ತುಲವು ಸಮಾಜದ

^{೨೭} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೧೬-೧೧೭.

ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಗಗಳ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಪರಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದವು. ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯವನಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸುಧಾರಣಾ ವೇದಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ದೀರ್ಘಮಾಹಿತಿ ಸುಂದರೇಶನ ಭಾಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ”.^{೨೮} “ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಲಭಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ‘ಪರಿಪೂರ್ಣ ಹೆಂಡತಿ’ಯಾಗುವ ‘ಪರಿಪೂರ್ಣತಾಯಿ’ಯಾಗುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡವು”.^{೨೯} ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಹೀಗಿದೆ “ತಿರುಮಲಾಂಬ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೂಲ ಮಾದರಿಯೇ ಕುಟುಂಬ ಕೇಂದ್ರವಾದದ್ದು. ಕಾದಂಬರಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು, ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ‘ಕುಟುಂಬ ಮೂಲ’ದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಸಫಲತೆ ಮತ್ತು ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಕುಟುಂಬ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದೇ ರಕ್ತಸಂಬಂಧ, ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಶಾಶ್ವತ ಸಂಬಂಧಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ‘ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ’ ಹಾಗೂ ‘ಸರಳ ಕುಟುಂಬ’ ಈ ಎರಡು ಮಾದರಿಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.”^{೩೦} ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿವರಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ರೀತಿ ಕುಟುಂಬದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬವು ಎದುರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಸಂಬಂಧ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕುಟುಂಬ ಇದನ್ನು ಹಲವು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವ ಮಾತೃನಂದಿನಿ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯವನಿತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ನಂದಿನಿಯ ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಭಾವ ಅವಳು ತಳೆಯುವ ಪ್ರೌಢವಿವಾಹದ ಕುರಿತ ನಿಲುವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಗೇಶರಾಯನ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಾಗೇಶರಾಯ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳು ನಾಗೇಶರಾಯನ ಕುಟುಂಬ ಎದುರಿಸುವ ಸಂಘರ್ಷವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

^{೨೮} ಸುಮಿತ್ರಾ ಬಾಯಿ (ಸಂ). ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೩೩೫-೩೪೬.

^{೨೯} ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ (ಸಂ): ೧೯೯೨; ಪುಟ. ೧೦೬ (ಡಾ.ಕವಿತಾ ರೈ, ಮಹಿಳೆ : ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಂಕಥನ, ೨೦೦೯, ಪುಟ. ೧೧೮.

^{೩೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೧.

“ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೋಷಣೆಯ ನೆಲೆಗಳು ಹಲವು. ಅವು, ಪುರುಷನಿಷ್ಟ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಗಳು ಕೂಡ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅತಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುವುದು ಮೇಲು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವಾಗಲೂ ಈ ಅಂಶ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕನ ನಡೆಸುವಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀಶೋಷಣೆ ಎನ್ನುವ ದುರಂತ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಿಡುಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಾದರೂ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಸುವ ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗ ಪುರುಷನಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ, ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶೋಷಿತರಾಗಿ ಬದುಕಿದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೂಡುಕುಟುಂಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀ ಯೌವನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿರುತ್ತಾಳೋ ಅವಳ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ಅವಳು ತನ್ನ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ವಿನಾಕಾರಣ ರೇಗುವುದು, ದೂಷಿಸುವುದು, ಅಸೂಯೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಅವಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ದಮನದ ಶಮನ ರೂಪವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ‘ತನಗೆ ದಕ್ಕದ್ದು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಬೇಡ’ ಎನ್ನುವ ಕಾಳೀಮಣಿ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇ, ಶರಾವತಿಯರಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರ ಈ ಮಾದರಿಯದ್ದೇ ಆಗಿದೆ”.^{೩೦} ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು.

ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಕೆಳಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಿಕೆಯರಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯವತಿಯರನೇಕರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಂಗಿತ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಲೆಕ್ಕರನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಮಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವುಂಟಾಗಿದೆ”.^{೩೧}

“ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಧೋರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಕರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮಾಸ್ತಿಯವರು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ

^{೩೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೭.

^{೩೧} ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ೧೯೨೬, ಪುಟ. ೬೨.

ಉತ್ಸಾಹಿತರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಮಿತಿಗಳ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ನೀಡುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವೃತ್ತಾಂತ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಚಿತ್ರಿಸುವ 'ನಾಯಕಿ'ಯರೇ ಕೇಂದ್ರ. ಉಳಿದಂತೆ ಬರುವ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಧೀನಪಾತ್ರಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿತಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಒತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಯುವ ಬಾಲಕಿಯರು, ಗೃಹಿಣೀತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಬಾಳುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಇಂಥ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ವಿಧವೆಯರು ಇಂಥವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ರೂಪಿಸುವ ಹೊಣೆ ಮೊದಲಕಟ್ಟಿನ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗಿವೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಗೃಹಿಣಿಯರು ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ವೈಧವ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ದ್ವಿಸ್ತರ ನೀತಿಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಯಂವದೆ, ಆಕೆಯ ವಿಧವೆತಾಯಿ, ಅತ್ತೆ, ನಾದಿನಿಯರ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ನಿರ್ಭಾಗ್ಯವನಿತೆ'ಯ ಇಂದಿರೆ, ಸ್ವರ್ಣಾ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಿಗಿಂತ ಕಲ್ಯಾಣಮ್ಮನವರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಖರವಾದ ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ತೀವ್ರ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ. ಇದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಇಂಡಿಯಾದ ಜನರ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಿಗೆ, ಪಲ್ಲಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಲೇಖಕಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ".^{೨೩} ಆದರೆ ಅವರ ನಿಲುವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದೂ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಮತ್ತು 'ನಭಾ'ಯಂಥ ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರದ ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದು ಶರಾವತಿಯಂಥ ಪಾತ್ರಗಳು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡಾ ಆ ತರಹದ ಪಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕರುಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟತನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರದೇ ಆದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

೧. ನಭಾ: "ಒಳ್ಳೆ ಹೆಂಗಸು ಒಳ್ಳೆಯವಳೇ! ಕೆಟ್ಟವಳು ಕೆಟ್ಟವಳೇ! ಒಳ್ಳೆಯವಳು ಮುಂಡನಾಗಿಗಳಿಂದಲೇ ಸಭ್ಯಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಸತೀ ಧರ್ಮ

^{೨೩} ಡಾ.ಕವಿತಾ ರೈ, ಮಹಿಳೆ : ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಂಕಥನ, ೨೦೦೯, ಪುಟ. ೧೩೧.

ಪಾರಾಯಣೆಯರು ಸರ್ವದಾ ಪರಿಶುದ್ಧರೇ ಅಹುದು”^{೩೪} ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಂಗಸಿನ ಲಕ್ಷಣ. ಕೆಟ್ಟಹೆಂಗಸು ಶರಾವತಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ.

೨. “ಮಹೋದಯರೆ! ಎಷ್ಟಾದರೂ ಹೆಂಗರುಳು’ ಎಂದಾಡುವವರು ನೀವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೆಂಗಸಾದ ನಮ್ಮ ಶರಾವತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅವಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಮಲಭಾವವಿದೆಯೆಂದು ನಿಮಗೆ ತೋರುವುದು”^{೩೫} ತಿರುಮಲಾಂಬ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಮತ್ತು ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಮತ್ತು ಕೆಡುಕು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಧಿನಿಷೇಧಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಳು. ಈ ಮೂಲಕ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಲೇಖಕಿಯು ಮಂಡಿಸುವುದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಮೂಲತಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಈ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಅವರ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಮುಖ್ಯ. ಈಗಾಗಲೇ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುವಂತೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾಗ್ವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂತು.

1. ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ.
2. ಸತಿ ನಿಷೇಧ.
3. ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ.

ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಗಿನ ಆಧುನಿಕತಾವಾದಿಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಎರಡು ಮಾದರಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಸತಿಯಾಚರಣೆ ತುಂಬಾ ಬರ್ಬರವಾದುದು ಎಂದು ಆಧುನಿಕತಾವಾದಿಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ‘ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ’ ಎನ್ನುವುದು ಲೈಂಗಿಕ ಪಾವಿತ್ರವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿತು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಬ್ಬನೆ ಗಂಡನೆಂಬ ನೈತಿಕ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಆದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಭಾರತದ ನಿಲುವು ಎಂದು ಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಚರ್ಚೆಗಳು

^{೩೪} ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೩೩.

^{೩೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೩೨.

ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿವೇಚನೆಗೆ ವಸಾಹತು ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಸಾಹತು ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವಾಗ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಭಾವವೇ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು.

೧. ಸ್ವಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶ ಕೇಂದ್ರಿತ ಸ್ತ್ರೀಚಿತ್ರಣ.

೨. ಅನುಕರಣೆ - ಪಶ್ಚಿಮದ ಅನುಕರಣೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಕ ಬಂದ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

೩. ಸಮತೋಲನ - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮತೂಕವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅನುಕರಣೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಪೂರ್ತಿ ದೇಶೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತನೆಯು ಮೂರನೆಯ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನರ್ ರೂಪಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಹೀಗೆ ನೋಡುವುದಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪರವಾದ ಧ್ವನಿಯೆನ್ನುವುದು ನೇರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು; ಅದರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪುನರ್ ರೂಪಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಧ್ವನಿಯೆನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಲಯವಾಗಿರಬಹುದು, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಕಥನವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರವಾಗಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಇಡೀ ಪಠ್ಯವೇ ಸ್ತ್ರೀಪರವಾದ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ 'ನಭಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಏನೇ ಮಿತಿಯಿದ್ದರೂ ಅದರ ಆಶಯವು ಸ್ತ್ರೀಪರವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ನಭಾ, ವಿರಾಗಿಣಿಯಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಕಲಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ ಆಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಲ್ಲಟದ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ

ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದಂಶವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿದೆ. ಇದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. 'ಕೃಷಿಕೇಂದ್ರಿತ' ಸಮಾಜ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶ – ವಸಾಹತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಶುರುವಾದ ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿವೆ. ಉದಾ: ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೆಲಸಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ನರ್ತಕಿಯಾಗಿರುವುದು, ಹಾಡು ಹೇಳುವುದು, ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಎಲ್ಲವೂ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಗಳಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಅವುಗಳು ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಈ ಮಾದರಿಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರೆತ್ತುವುದು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಲು ತಿಳಿಯದಿರುವುದು. ಇವುಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದಾದರೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಮಾದರಿ ಅಂದರೆ, ತಿರುಮಲಾಂಬ ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀಯು ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಗೃಹಿತ ನಿಲುವು. ಯಾವುದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೋ ಅದು ಪಿತೃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಕೂಡಾ ಹೌದು.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

೧. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ – ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು; ಇಂಗ್ಲೇಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೂ, ಆರ್ಯ ಕಲಾಂಗನೆಯ ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಒಂದು ಅಂತರ್ಗತ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

೨. ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ – ಶಂಕರಪೇಟೆಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಗ್ರಹಾರ (ನಭಾ).

೩. ಜಾತಿ – ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಧವೆ

೪. ವರ್ಗ - ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ

೫. ಕುಟುಂಬ - ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬ

೬. ಸಮಸ್ಯೆ - ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಧವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ

ಇವಿಷ್ಟು ಅಂಶಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡು ಕಾದಂಬರಿಗೆ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮದ ಬಗೆಗಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ವಸಾಹತುಕಾಲದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಮತ್ತು ಇವುಗಳು ಕೂಡಾ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಓದು ಎಂದು ಕೂಡಾ ಗ್ರಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಗೆ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಪರಿಸರ, ವ್ಯಕ್ತಿವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ. ವಿಧವಾ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಇದು ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

೧. ಅವರ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪರಂಪರೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ರೂಪಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ.

೨. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶ ರೂಪವು ಯಾವುದಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಸ್ಥೂಲನೋಟ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವದ ನಡುವಣ ಸಂಘರ್ಷ ಚಿತ್ರ. ಆದರ್ಶವು ವಿಜೃಂಭಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ.

೩. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿರಬಹುದು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಸಂಧಿಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು.

೪. ವಿಧವೆಯಾದ ನಭಾಗೆ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಅವನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಗಂಡನ ಒಡನಾಟದ ಸುಖವು ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ಗಂಡನ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಣ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಕರುಳ ಸಂಬಂಧದ ಅರಿವು ಅವಳ ಅನುಭವಲೋಕದೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೫. ಗಂಡು ಎಂದರೆ ಉನ್ನತ, ಬಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಮೀಕರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಹೆಣ್ಣು - ಎಡ ನೀಚ, ನಿಸರ್ಗ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೆಂದು ಸಮೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಈ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

೬. ಗರತಿಯರು ವಿಧವೆಯರನ್ನು (ಅದರಲ್ಲೂ ಸಕೇಶಿಯಾಗಿರುವವಳು, ಓದು ಬರಹ ತಿಳಿದವಳು) ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಡುವಾಗಿ ನಿಷೇಧ ಹೇರುವ ಚಿತ್ರವು ಈ ಎರಡೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಈ ಮೊದಲು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ವಿಧವೆ ಹಾಗೂ ಇತರರೊಡನೆ ಅವಳ ಸಂಬಂಧ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು 'ನಭಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧ ಮುಖ್ಯ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧವೆನ್ನುವುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ; ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪಿತೃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಹಾಗೆ-ಗಂಡಸು ಅಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೂ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಭಾ ವಿಧವೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಜೀವನದ ಮುಂದಿನ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅವಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರವು ಗಂಡಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಕೂಡ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇದು ಅವಲಂಬನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪುರುಷರಿಗೆ ಇಂಥ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಭಾ ಅಥವಾ ವಿರಾಗಿಣಿ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಲಿಂಗಭೇದವು ಅಧಿಕಾರದ ಭೇದವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಭಾ ಅಥವಾ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

೪ : ೫ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಹುಡುಕಾಟದ ಆದ್ಯ ನೆಲೆಗಳು : ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿವೇಚನೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಹರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು. ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ ಚಹರೆಯಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಹರೆಯನ್ನುವುದು ಬರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂವಹನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಹಳೆಗನ್ನಡದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಇಂದಿನವರೆಗಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡರೆ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಬೇರೆ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಬಹುದು.

೧. ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ?

೨. ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾಕೆ ಓದುತ್ತಾರೆ?

೩. ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ?

೪. ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ?

೫. ಮಹಿಳೆಯರು ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಯಾವ ಬಗೆಯದು?

೬. ಮಹಿಳೆಯರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯ ರೂಪ ಅನ್ಯವೇ? ಅಥವಾ ಗಂಡು ರಚಿತ ಭಾಷೆಯು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪರಕೀಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ?

೭. ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಲೇಖಕಿಯರ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯು ಯಾರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಮತ್ತು ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ? ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದುದಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಮೇಯ ಮತ್ತು ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಮುಖ ನಿಲುವುಗಳಾಗಿವೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಬರೆದಿರುವುದು ವಸಾಹತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ವಸಾಹತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಬಿಡುಗಡೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಪದಗಳು ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದ್ದವು. ಮಹಿಳೆಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಥವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಗೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ವಸಾಹತುವಾದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರ ಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ಕಲ್ಪನೆ; ದೇಶೀಯತೆ ಆರ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಲಯದ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ದಲಿತರ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಸಾಹತು, ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಪುರುಷರ ಪರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪರವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದವೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಎದುರಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಬಂಧಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತಳಾಗಿದ್ದವಳು. ಅನಂತರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮದ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಅನುಭವಿಸಬಲ್ಲರು ಆದರೆ ಭಾರತದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ನಭಾ ಯಾವುದನ್ನೂ ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಿನ ಬಲಿಪಶು. ಅವಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರವಿಲ್ಲ. ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅವಳು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಾರಸುದಾರಳು ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲ.

ಒಂದು ಮಾತಿದೆ: ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಭಾ ವಿಧವೆಯಾದಾಗ ಮಂಡೆ ಬೋಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಕೇಶಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಓದುತ್ತಾಳೆ, ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ನಾಟಕ ನೋಡುವುದು ಅಪರಾಧ ಎನ್ನುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ನಾಟಕ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದಂತೆ ಇವು ವಿಧವೆಯು ಇರಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತೇ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ (ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ) ಇವು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಆದರೆ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯರ ಹಲವು ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ ಸನಾತನವಾದುದು. ಅಂದರೆ ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡುವಣ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯ ಹಕ್ಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಮನೆಯೊಳಗೆ ವಿಧವೆಯಾದ ನಭಾ ಹಾಗೂ ವಿರಾಗಿಣಿಯರಿಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇಲ್ಲ. ಅವರು (ಒಂದೇ ಪಾತ್ರವಾದರೂ) ಮನೆಯೊಳಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿನದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯಾಗಿಲೇ, ಹಕ್ಕುಗಳಾಗಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಮಾದರಿಯ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ವಿಧವೆ, ವಿಧವೆಯ ಕಷ್ಟಗಳು, ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳ ಜೀವನ ಕ್ರಮ, ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಆದರ್ಶ - ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅನನ್ಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ವಿಧವೆಯರ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಈ ಚಿತ್ರಣವು ಒಡಮೂಡಿದೆ ಅದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ದೇಹದ ವಿವರ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ದೇಹ ಸೌಂದರ್ಯದ ವಿಚಾರವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ತುಂಬಾ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷರು ಬರೆಯುವಾಗ (ಉನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ) ಹೆಣ್ಣಿನ ದೇಹದ ವಿವರಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅದು ಸುಪ್ತ ಬಯಕೆಯ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಸ್ವತಃ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಹೆಣ್ಣಿನ ದೈಹಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ವಿವರವು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯ ಕುರಿತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು (ಈಗಾಗಲೇ ಬರೆಯಲಾಗಿರುವ) ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿನ ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾವಾದ ಹೇಳುವ

ನಿಲುವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು: ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ನಿಲುವು ಒಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವ ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.

“ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಸಂವಹನದ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹುದು. ಭೌತಿಕವಾದ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟ್ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಭಾಷೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ, ಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಈ ಅಂಶಗಳು ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಕಾರಣವಾಗುವಂಥವು. ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಆಕೃತಿಯಂತೆ, ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಭಾಷೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೇ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ, ನಮ್ಮ ಬಣ್ಣ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ ಸದಾ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತು ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಇದರ ನಡುವಿನ ಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸದಾ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಸದೈವ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಜೀವನ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಸದೈವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ”.^{೩೬} ಹಾಗಾಗಿಯೇ “ಪುರುಷನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾದ ಭಾಷೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾತು ಮತ್ತು ಬರಹ ಎರಡೂ ಕೂಡಾ ಪುರುಷನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷನ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ”.^{೩೭}

ಸ್ತ್ರೀಯ ಕುರಿತಾದ ವಿಷಯ ಮಂಡನೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ, ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಭಾವಗೀತೆಗಳು, ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಮುಂತಾದವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಲೇಖಕರು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಬೇರೊಂದು ಮಾದರಿಯ ಮಂಡನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣವು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇವುಗಳು ಕೂಡ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುರಿತಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಂಡನೆ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುರಿತಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಚಹರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು.

^{೩೬} ಶಾಂತಿನಾಥ ದೇಸಾಯಿ, ೧೯೮೦, ಪುಟ. ೪೯.

^{೩೭} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೯೦.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನ ಲೇಖಕರು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾದರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಮಾದರಿ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಣಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆಯ ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ದುರಂತ ಪ್ರಹಸನವೆಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸು ಒಂದು ವಿಷಾದವನ್ನು, ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ದುರಂತವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಜೀವನವಿಡೀ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಹೆಂಗಸಿನ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ದುರಂತವೆಂದು ಕರೆಯದೆ ಅದನ್ನು ಸಹಜವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. 'ನಭಾ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ಪಲಾಯನ ಹೇಳುವುದು ದುರಂತವೆಂದು ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗುವುದು ಸುಖಾಂತರದ ಹಾಗೆ ಅನಿಸಬಹುದು. ಈ ತರಹದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೆ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೇಖಕಿಯರು ಎದುರಿಸುವ ಪ್ರಧಾನ ತಾತ್ವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ ಇದುವೆ, ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅವರ ಬದುಕು ಸವೆಸಬೇಕಾದ ಹಾದಿ: ಅವರ ಮನಸ್ಸು: ಅವರು ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮ: ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಓದುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಎಲ್ಲವೂ 'ಪಿತೃರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ಚಹರೆಯನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆಯು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡೆ-ನುಡಿ, ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು 'ಪಿತೃರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೋ, ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೋ, ಬಲತ್ಕಾರಗೊಳಿಸಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮ ಎರಡೂ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಕಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಬದ್ಧತೆಯುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಎಡಪಂಥೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವುಳ್ಳವರು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹವನ್ನು ಓದಿದರೆ - ತಿರುಮಲಾಂಬರ 'ವಿರಾಗಿಣಿ'ಯು ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾದ ಒಂದು 'ಆದರ್ಶ ರೂಪಕ'ವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪ್ರವೇಶದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 'ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ಕಾದಂಬರಿ'ಗಳಾಗಿ 'ನಭಾ', 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಆಶಯ: ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಸ್ತು - ವಿನ್ಯಾಸ - ಹೀಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅನಂತ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ.

‘ನಭಾ’ ಮತ್ತು ‘ವಿರಾಗಿಣಿ’ಯರ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಅವರ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳು ಹೇಗಿವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಅವಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತವೆ.

“ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ನುಂಗುತ್ತಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಪರಮೌಷಧ. ಬಾಲಿಕಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪುರುಷರು ಅಡ್ಡಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿವುದೊಂದು ಬಂದರೆ ಸಾಕು, ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇರೆ ಏಕೆ ಬೇಕು? ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಯಿರೆಂದು ಗೋಳು ಹುಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದೇಕೆ? ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಗೃತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ತಾನಾಗಿಯೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಂಭೋಣ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಂತು ಕಡ್ಡಿ ಮುರಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ! ನಮಗೆ ಉತ್ತರವಾದಿಗಳಾಗುವ ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು! ಈ ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಲೇಖಕಿ ಸೂಕ್ತವೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ, ಸಮಂಜಸವೂ, ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೂ ಆದ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಹಿರಿಯರು ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಾಭಿಮಾನಾಂಧತೆಯಿಂದ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ಹಿರಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ದುರಾಗ್ರಹ, ಹಠ, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆ, ಮನಸ್ತಾಪದಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡು ತಾವು ಸಂಕಟ ಪಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹಿರಿಯರನ್ನೂ, ತಮಗೆ ಸೇರಿದವರನ್ನೂ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯರಾದ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಗೂ, ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೂ ಕೀರ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸುವಿನೀತಿಯಾದ ಸುತೆಯಿಂದ ಉಭಯಕುಲಗಳೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವವೆಂದೂ, ಅಂಥವರಿಂದ ಸಮಾಜವೂ, ಧರ್ಮವೂ, ದೇಶವೂ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬರುವದೆಂದೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ‘ಪುತ್ರಾಚ್ಯತಗುಣಾಪುತ್ರೀ’ ಎಂಬ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವೇ ಇದೆಯಲ್ಲವೆ?

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರೌಢವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ, ನೈತಿಕ-ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ‘ವಿಶ್ವಾಸನೀಯವಾದ

ಬಾಂಧವರೇ! ದಯೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪೋಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಾಲೆಯರ ಸುಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಿರಿ' ಎಂಬ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಲೇಖಕಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಕಳಕಳಿಗೆ ಬೆರಗಾಗುತ್ತೇವೆ".^{೩೮}

“ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬರವಣಿಗೆಗೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಹಂತವನ್ನೂ ಹತ್ತದ ಅವರ ಪುಸ್ತಕಾಭ್ಯಾಸ ಪೂರ್ತಿಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದದ್ದು. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಇತರರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕಲಿತದ್ದು ಅವರ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ತಮ್ಮ ತಾರುಣ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರವಣಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನೇ ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದವರು. ಆದರೂ ಅವರು ಬಳಸಿರುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ಕೃತಿಯಿಂದ ಕೃತಿಗೆ ಬದಲಾದ ಶಿಷ್ಟವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸೊಗಡು ಬೀರುವ ಆಡುನುಡಿಯ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹಿತಮಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ-ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಮಿಶ್ರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಒಲವು ಲೇಖಕಿಗೆ ಔಚಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇದೆಯಾದರೂ ಅವರ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ದೇಸಿಯ ಸೊಗಡು ಬನಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ, ವಿಚಾರಸಾಹಿತ್ಯ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಭಾಷಣೆಯಾಗಲಿ, ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ತಮ್ಮ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾನಪದಕ್ಕಿಂತ ನಾಗರಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಭೂಯಿಷ್ಯ ಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯತ್ತಲೇ ಅವರ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚು. ಪುರುಷ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಬೇಕೆಂಬ ವಾಂಛೆಯೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದುದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲದ್ದು, ಶೈಲಿ ಗ್ರಾಂಥಿಕವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ".^{೩೯} ಇದನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

^{೩೮} ಅರ್ಜುನಪುರಿ ಅಪ್ಪಾಜಿಗೌಡ, ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ೧೯೯೫, ಪುಟ. ೨೭೧-೨೭೨.

^{೩೯} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೦೮-೨೦೯.

ಅಧ್ಯಾಯ : ಔ

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ

ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೫

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮ

ನಿರೂಪಣೆಕ್ರಮ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವವರು ಪ್ರಮುಖ ಚಿಕಾಗೋ ವಿಮರ್ಶಕ 'ವೇನ್‌ಬೂತ್' 'ರೆಟರಿಕ್ ಆಫ್ ಫಿಕ್ಷನ್' ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಗ್ರಂಥ ಕಥನಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟ ರೆಟರಿಕ್ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬೂತ್ ಲೇಖಕನಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ತಂತ್ರದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ 'ಬೂತ್' ವಿವಿಧ ನಿರೂಪಕರನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಅವರ ನಿರೂಪಣಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಳವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬೂತ್ ಮೂಡಿಸುವ ಕಥನಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಅವನ 'ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕ'ನೆಂದರೆ ನಿಜ ಲೇಖಕನಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವ ನಿರೂಪಕನಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗಲೂ ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕನೆಂದರೆ' ನಾವು ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿಯಾದ ನಂತರ ಆಕೃತಿಯು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ನಮಗೆ ಕೃತಿಕಾರನ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿ ಈ ಕೃತಿಕಾರನು ಸ್ತ್ರೀದ್ವೇಷಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು ಈ ಲೇಖಕರನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಉತ್ಕಟ ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರೇಮಿ ಎಂದು ಊಹಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕನು ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಬಹುದು. ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವಂತೆ ಅಥವಾ ಈ ಎರಡು ವಿರುದ್ಧ ತುದಿಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೂರದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕನಿರಬಹುದು. ಈ ಎರಡು ತುದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಿರೂಪಕರನ್ನು ಬೂತ್ 'ವಿಶ್ವಾಸನೀಯ' ಮತ್ತು 'ಅವಿಶ್ವಾಸನೀಯ' ನಿರೂಪಕರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ನಿರೂಪಕನ ವಿಶ್ವಾಸನೀಯತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನದಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಮ್ಮಿ ಇರಬಹುದು. ಎಂದರೆ ವಿಶ್ವಾಸನೀಯತೆಯ ಸರಳ ರೇಖೆಯ ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕನಿದ್ದರೆ ಆ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ನಿರೂಪಕನಿರಬಹುದು. ಅಮೇರಿಕನ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಹೆಮಿಂಗ್ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ನಿರೂಪಕರು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸನೀಯ (Reliable) ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದ ನಿರೂಪಕ ಅತ್ಯಂತ ಅವಿಶ್ವಾಸನೀಯ (unreliable) ಬೂತ್ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅವಿಶ್ವಾಸನೀಯ ನಿರೂಪಕನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನೇ ತುಸು ವಿವರವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ನಿರೂಪಕ ಒಬ್ಬ ಯಶಸ್ವೀ ಉದ್ಯಮಪತಿ, ಐರಿಷ್ ಜನಗಳ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಇವನು ಒಂದು 'ಸರಳ

ಯೋಜನೆಯನ್ನು' ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೆಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಐರಿಷ್ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಹಾಗೂ ಯುರೋಪಿನ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ರಪ್ತು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಭಾವನಾರಹಿತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರೂಪಕನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಬಹುದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಯಬಹುದು ಅವರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು. ಎಂದೆಲ್ಲ ಅಂಕೆ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಐರಿಷ್ ಜನರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿಯೇ ತಾನು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿಲುವು ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕನ ನಿಲುವಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಎಂದು ಓದುಗರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕನಿಗೂ ನಿರೂಪಕನಿಗೂ ದೂರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ತಂತ್ರ 'ವ್ಯಂಗ್ಯ' ಅದು ನಾಟಕೀಯವ್ಯಂಗ್ಯ (Dramaticirony) ನಿರೂಪಕನೇ ಲೇಖಕನ ವ್ಯಂಗ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದಾಗ ಇಂತಹ ದೂರ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ, ನಿರೂಪಕನ ವಾದದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತಿರುವ ವಿರೋಧಾಭಾಸ, ನಿರೂಪಕನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ (ಎಂದರೆ ಇದು ಸತ್ಯವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೂಡಲೇ ಓದುಗರಿಗೆ ಹೊಳೆಯುವ ಅಂಶ) ನಿರೂಪಕನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯ ಅತಾರ್ಕಿಕತೆ ಇವೇ ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಿರೂಪಕನ ಅವಿಶ್ವಾಸನೀಯತೆಯನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಸುತ್ತವೆ, ಸೂಚಿತ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಅಥವಾ ದೂರ ನಿರೂಪಕನಿರುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ 'ವೇನ್ ಬೂತ್' ವಿಶ್ವಾಸನೀಯ ನಿರೂಪಕ ಹಾಗೂ 'ಅವಿಶ್ವಾಸನೀಯ ನಿರೂಪಕ' ಎಂಬ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಯಾದ ನಂತರ ನಿರೂಪಕನೆಂದರೆ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸದೆ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದು ಇಂತಹ ಅದೃಶ್ಯ ರೂಪರಹಿತ ನಿರೂಪಕನೇ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವೇನ್ ಬೂತ್ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಮಾತೆಂದರೆ ಕೃತಿಕಾರನೇ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ನಮಗೆ ಭಾಸವಾಗುವ ನಾಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದ ಕೃತಿಕಾರನಿಗೂ ನಿರೂಪಿಸುವ ನಿರೂಪಕನಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

'ರೂಪನಿರ್ದಿಷ್ಟ' ನಿರೂಪಕನೆಂದರೆ ಕೃತಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇತರ ಪಾತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿರೂಪಕ, ಇವನಿಗೆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಪಾತ್ರಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನವಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ನಿರೂಪಕ ಕೇವಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ನೆಲೆಯಿಂದ ಓದುಗರಿಗೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು 'ವರದಿ' ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ

ಕಥೆಯ ಒಂದು ಪಾತ್ರದಂತೆಯೇ ಇವನು ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವುಳ್ಳ ನಿರೂಪಕರು ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅನೇಕರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ನಿರೂಪಕರಿದ್ದಾರೆಂಬ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೃತಿಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಿರೂಪಣೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ರೂಪ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ರೂಪರಹಿತ ನಿರೂಪಕರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದರೆ ಇಂತಹ ನಿರೂಪಕರು ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಲೇ 'ನಿರೂಪಣೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಕೃತಿಕಾರ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ತಾನು ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನಮಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮುಖ ನಿರೂಪಕರ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಯ್ಸನ 'The portrait on artist as a young man' ಜಾನ್ ಬಾರ್ತನ 'Last in the fun house' ಥಾಮಸ್ ಮನ್‌ನ 'The magic mountaion' ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳ ನಿರೂಪಕರು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೀರಮಾನ್ವಿಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ನೀರಮಾನ್ವಿಯವರ ಬರಹದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಇರುವುದು ಸರಳವಾದ ನೈತಿಕತೆ, ಅಷ್ಟೇ ಸರಳವಾದ ನಿರಸನಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಆದರ್ಶ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವತೆಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠೆಯಾಗಿ ಶೋಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ತನ್ನ ಸಾವಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ತಾನಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಕಥಾನಾಯಕನಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಎರಡು ಭೇಟಿಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅವನನ್ನು ಅವನ ಮದುವೆ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಗಿನ ಗುಮಾನಿಯಿಂದ ತೊರೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ನಾಟಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನೇ ಓರೆ ಹಚ್ಚುವಂತಹದು, ಗಾಢವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ತನ್ನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಕಿರಣ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ, ತಾನು ಅವಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ದ್ರೋಹಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರದಂತೆ ಕಿರಣ ಅವನನ್ನು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾಳೆ ಸಾವನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವನು ಈಗ ಜೀವನವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎನ್ನುವ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಕತೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಗಂಭೀರ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕನ ತಂತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಯೋಗ (Voice) ವೆಂದರೆ ನಿರೂಪಕನಿಗೂ ಕೃತಿಯ ಓದುಗನಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ (ಇದನ್ನೇ, ಐ.ಎ.ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ 'ಟೋನ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ) ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಕೃತಿಯ ನಿರೂಪಕನು ಕೃತಿಯ ಒಳಗಿರುವ ಅಥವಾ ಕೃತಿಯ ಹೊರಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಓದುಗನೂ ಕೃತಿಯ ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಇರಬಹುದು. ಈ ನಿರೂಪಕ ಓದುಗ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ (ತಾನು ಸರ್ವಜ್ಞನಂತೆ ಬೀಗುವ ನಿರೂಪಕ, ಓದುಗ/ಕೇಳುಗನೊಡನೆ ಆಟವಾಡುವ ನಿರೂಪಕ, ಓದುಗನೊಡನೆ/ಕೇಳುಗನೊಡನೆ ಆಪ್ತವಾಗಿ ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ನಿರೂಪಕ ಇತ್ಯಾದಿ) ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲೇಖಕನು ಕೃತಿಯೊಂದರಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜೆನೆಟ್‌ನಷ್ಟು ಇಡಿಯಾಗಿ ಕಥನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಖಚಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಇತರ ರಾಚನಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಆದೀತು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖ ರಾಚನಿಕ ವಿಮರ್ಶಕ ತಾದರೋಡ್ ಕೂಡ ತನ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿ " 'ಗದ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ' (The poetics of prose, ೧೯೭೭, ಮೂಲ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕೃತಿ ೧೯೭೧) ಒಂದು ಕಥನವನ್ನು ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಘಟಕ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಕಥನದ ಮೂಲ ಘಟಕವನ್ನು 'ಪ್ರಸ್ತಾಪ'ವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು."^೧ ನಿರೂಪಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜರಲ್ಡ್ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಥನದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಚಿತ ನಿರೂಪಕನಿರುವಂತೆ ಸೂಚಿತ ನಿರೂಪಿತ / ನಿರೂಪಿತಳೆ 'ಸೂಚಿತ ನಿರೂಪಿತ' ಎಂದರೆ ಕಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಥನಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಾವ ವಿಧದ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಗ್ರಹಿಸುವವನು, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನು, ಸೂಚಿತ ನಿರೂಪಿತ ವಾಸ್ತವ ನಿರೂಪಿತನಿಗಿಂತ (ಓದುಗನಿಗಿಂತ) ಬೇರೆ. ವಾಸ್ತವ ನಿರೂಪಿತರು ಕಥನದ ಕೆಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ರುಚಿ, ಸಂಸ್ಕಾರ, ತರಬೇತಿ ಇವುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು, ಹಾಗೆಯೇ ನಿರೂಪಿತರು ಕಥನದ ಒಳ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹೊರಗಿರಬಹುದು, ಒಂದು ಸರಳರೇಖೆಯನ್ನೆಳೆದು, ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತ ನಿರೂಪಿತನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೆ ಅವನಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೂರಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತ ನಿರೂಪಿತ ರೂಪ ರಹಿತನಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ರೂಪ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಾಗಿರಬಹುದು. ಬಹುತೇಕ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ರೂಪರಹಿತನಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು

^೧ ಸಿ.ಎನ್.ರಾಮಚಂದ್ರನ್, ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಚಿಂತನೆ, ಪುಟ. ೧೨೮-೧೨೯.

ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪನಿರ್ದಿಷ್ಟನೂ ಆಗಿರಬಹುದು. “ಮತ್ತೊಂದು ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ನಿರೂಪಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ವಾಸ್ತವ ನಿರೂಪಿತನೆಡೆಗೆ ಎಂದರೆ ನಿಜ ಓದುಗನೆಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಓದುಗನು ಒಂದು ಕಥನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತಾನೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿರುವ ಜಾನಥನ್ ಕಲರ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.”^೨

ಸಂವಿಧಾನವೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶವಲ್ಲ ಓದುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುವಾಗ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೃತಿ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಒಂದಾದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಇಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ‘ಆ’ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅದು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ‘ಕಥೆ’ಗೂ ಅಂತರವಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಓದುಗರು ಮತ್ತೊಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವವರೆಗೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕಥನದ ಸಂವಿಧಾನವೆಂಬುದು ಸದಾ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಡುವ ಯಾವ ಸಮಾಧಾನಕರ ಮುಕ್ತಾಯವೂ ಇಲ್ಲದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಂದೇಹಿಸುವ ಒಂದು ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ನಿಲುವು ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಸ್ತ್ರೀ ಭಾಷೆಯೂ ಎರಡು ಅಡಿಗಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

೧. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಭಾಷಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು – ನಭಾ.

೨. ಬೌದ್ಧಿಕ ವಲಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಭಾಷಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು – ವಿರಾಗೀಣಿಯ ಆದರ್ಶ.

ಈ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಯೋಜಿಸಬಹುದು.

೧. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಕಲಿತುಕೊಂಡಿರುವ ಸಹಜ ಭಾಷೆ – ಕನ್ನಡ.

೨. ಬೆಳೆದಂತೆಯೇ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾಷೆ, ಇದು ಲಿಖಿತ ಮಾಧ್ಯಮ – ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ನಿರೂಪಣೆ.

ಅಥವಾ ಹಾಡುವ, ಕತೆ ಹೇಳುವ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

^೨ ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೯.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷಿಕ ಕ್ರಮ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಮನೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ-ಸಂಸ್ಕೃತ ಅನ್ನಬಹುದಾದ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳು ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ”.^೩ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೂ ಇದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಬರೆದಿರುವ ‘ನಭಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸುಶೀಲೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನಂತರ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅಚ್ಚಾಯಿತು. “೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸುಶೀಲೆಯ ನಂತರದ್ದು. ಹಿತ್ತೈಷಿಣೀ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆಯ ಕಾದಂಬರಿ. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸುಶೀಲೆಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು”^೪. (ನಭಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯು ಇದು ಸುಶೀಲೆಯ ನಂತರದ ರಚನೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ) ಎಂದು ವಿಜಯಾದಿಭೈಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯೆರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಬೇರೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ರೂಪವೇ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡುದರಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ‘ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಾಜ ಶಾಸನದ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಭಾಗಿನೀ ವಿಧವೆಯರ ಪರಿತಾಪ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಸಂತಾಪ ಅನುತಾಪಗಳ ಶಮನಾರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ವಾನುಭವವೂ ಸೇರಿ ‘ವಿಧವಾ ತತ್ತ್ವ’ ಎಂಬ ಲೇಖನವೂ, ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯು ರಚಿತವಾಯಿತು ಎಂದು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. (ಪೂರ್ವೋಕ್ತ). ‘ನಭಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ‘ನಭಾ’ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹದಿನೆಂಟರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಧವೆಯಾದವಳು ಇದೇ ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣೀ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಮತ್ತು ನಭಾ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಚರ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ

^೩ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ. ೨೦೧೦, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಪುಟ. ೧೯೧.

^೪ ಹಿತ್ತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಚ್ಚುಗಳು, ಪುಟ. ೩೦.

ವಿಧವೆಯಾದ ನಭೆಯು ತನ್ನ ಸತೀತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಕತೆಯು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ತಂದೆಯಿಲ್ಲದ ನಭೆಯು ತಾಯಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ನಭೆಯು ತನ್ನ ಕೋಪಿಷ್ಟತಾಯಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯಾದ ತಾಯಿಯು ತನ್ನ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುವ ದೃಶ್ಯವಿದೆ. ಇದರ ಶೈಲಿಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ.

“ಬೌದ್ಧಿಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಷೆ. ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸಪಡೆದು, ಹೊಸ ಯುಗದ ಚಿಂತನೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಬಳಸುವ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿಯಮಬದ್ಧ ತರ್ಕದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಸರೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕವಿತೆಯ, ಕತೆಯ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಠ್ಯದೊಳಗೆ ಇವರು ಅಂಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯು ಪಾರದರ್ಶಕದ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಯಾಚಿತವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಒದಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದ ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು.

ಉಪಮೆ, ರೂಪಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಇದರ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬ ನಿಲುವು ಅವರದು. ಇನ್ನಿತರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು :

೧. ಓದುಗರಿಗೆ ಸಂವಾದ ಏರ್ಪಡಿಸುವಂತಹ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ.
೨. ಭಾಷೆಯ ಸಂವಹನ.
೩. ಭಾಷೆಯ ಲಯಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು.
೪. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವ ಅನುಭವ.
೫. ಪ್ರತಿಮಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸರಳತೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯ.
೬. ಮೂಲತಃ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಿದ್ಧತೆಯೆಲ್ಲವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಸೈಮನ್ ಡಿಬುವಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ : ಜಗತ್ತನ್ನು ಗಂಡು ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಿಲುವು ಈ ತನಕದ ಒಟ್ಟು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂಥದ್ದು. ಹೊಸ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸೃಜಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಕೂಡಾ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನಾ ಕ್ರಮವು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.”³⁸ ಇದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗೂ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಹೀಗಿದೆ

“ರೋಗ: ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಲಿ? ಮಗು! ನಾನು ಸಾಯುವೆನು ಪ್ರಾಯ ತುಂಬಿದ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ಉಳಿಯುವೆ. ಶಾಂತಿಪ್ರಸ್ತವು ನೆರವೇರಿ ನೀನು ಪತಿ ಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಿದ್ದರೆ ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ!”

ನಭಾ - ಅಮ್ಮ! ಜನನ ಮರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳುವವರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಸಾಯುವೆಯೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿ? ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಣವಾದರೆ ಒಡನೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ”.³⁹ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭಾಳ ಪಾತ್ರ ಪರಿಚಯವು ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಮುಂದೆ ನಭಾಳ ಮೈದುನನು ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನಭಾ ವಿಧವೆಯಾದ ವಿಷಯವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ತಾಯಿ! ನಿನ್ನ ಜೀವಿತೇಶ್ವರನು ಇಂದು ಈಗ ಒಂದೇ ಒಂದು ಘಳಿಗೆಗೆ ಮುಂಚೆ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಪರಂಧಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿರುವವರೆಗೂ ನಿನಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದನು ಪ್ರಾಣಹೋಗುವವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು”.⁴⁰ ಹೀಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೊದಲಿಗೆ ನಭಾ ವಿಧವೆಯಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡ ಚಿತ್ರಣವೂ ಬಂದಿದೆ ನಭಾ ಅನಾಥೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅನಾಥೆಯಾದ ನಭೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರಂತೆ ಅವಳ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಭೆಗೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಅವಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಚಿದಾನಂದನು ಬಂದು ನಭೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಚಿದಾನಂದನ ಪತ್ನಿ ರಮಾಮಣಿಯದು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಅವಳು ನಭೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಿಂದ ನಭೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ

³⁸ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ೨೦೧೦, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಪುಟ. ೧೯೨.

³⁹ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨.

⁴⁰ ನಭಾ, ಪುಟ.೮.

ದಿನಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಶೇಖರನೆಂಬ ತರುಣ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಹಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಶೇಖರನೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಡುವ! ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ದರ್ಪಿತ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. “ಕಾಮಾತುರರಿಗೆ ಈ ನಡತೆಯು ಸರಿಯಾದುದೇ ಅದು ಅವರ ದೋಷವಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ನೀನು ನನ್ನ ಸತೀತ್ವಕ್ಕೇನೂ ಕುಂದನ್ನು ತರಲಾರೆ, ವೃಥಾ ಕಷ್ಟನಿಷ್ಟುರಾಧಿಗಳೇಕೆ? ಮುಂದೆ, ವಯಸ್ಸು, ಗುಣ, ವಿದ್ಯೆ, ಕುಲಶೀಲಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗನುಕೂಲವಾದವಳೊಬ್ಬಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ ಸೌಖ್ಯದಿಂದ ಬಾಳಿಕೊಂಡಿರು. ಚಿರಸನ್ಯಾಸ ವ್ರತ ಧಾರಿಣಿಯಾದ ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲೇಕೆ ನಿನಗೆ ಹಾಸ್ಯ ವಿನೋದಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ”.^೮ ಅದರಲ್ಲಿ ನಭೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಿಚಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಭೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಚಿದಾನಂದ ಮತ್ತು ರಾಮಾಮಣಿಯರು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಶೇಖರನ ಉಪಟಳವನ್ನು ಸತಿಯಾದ ನಭೆಯು ಗೆದ್ದಿರುವ ವಿಷಯವು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ನಾಯಕಿ -ನಭಾ. ಈಕೆ ವಿಧವೆ. ವಿಧವೆಯಾಗಿ ನಭಾ ಪಡುವ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗಳೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಆಶಯ. ವೈಧವ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ವಿಧವೆಯಾದ ನಭೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಭೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿರುವುದು ಒಂದನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹೆಂಗಸಾಗಿ ನಭೆಯೂ ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಎದುರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಮುಖ್ಯ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಆಶಯವೆಂಬಂತೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ. ಅದು ಅವಳಿಗೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ದುರಂತವೆಂಬಂತೆ ಕೂಡಾ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಕೆಯದು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಜೀವನ. ತಾಯಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ದೃಢತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಅಮ್ಮ! ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವೇ ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಅಂತ್ಯಕಾಲದ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಈ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಸನ್ಯಾಸಿನಿ! ಚಿರ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ! ಅವಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ವ-ಸುಖಾಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ವಿಷಯೋಪಭೋಗಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಂಬನಿಗರೆಯುವಳು. ಮನವನ್ನು ಲೋಭಾದಿಗಳಿಗೆ ವಶಪಡಿಸಿ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಮುಖಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

^೮ ಅದೇ; ಪುಟ. ೭೩.

ಅಮ್ಮ! ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಲವೂ, ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಯವೂ, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವೂ, ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೂ, ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತಿ ಸುಖವೂ ಇರುವ ಪರ್ಯಂತ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಇಹ ಸುಖಕ್ಕೆ ಮನವನ್ನು ಕೊಡಳೆಂದು ಇಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲಳು. ಕುಲ, ಕೀರ್ತಿ, ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಅಪಮಾನವನ್ನು ತಾರಳು, ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸುಗಮ ಮಾಡಿಕೋ! ಈಗ ನಾನು ಸಾಯಲಾರೆ, ಮುಂದೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭವು ಬಂದಾಗ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ. ದೇವರ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿದ್ದಂತಾಗಲಿ; ಬಂದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇನೆ ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆ".^೯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ತಾನು ಎದುರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವುದು ನಭೆಯ ನಿಲುವು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಾನು ಎದುರಿಸಬಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವ ಅವಳ ನಿಲುವು ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದುದು. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಯಕನನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸದೆ, ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಯಕಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಯಕರು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕರಾದರೆ ಅವರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಯಥಾಕ್ರಮತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಕ್ರಮ. ವೈಧವ್ಯವೆನ್ನುವುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ ನೋಡದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ಯಾವುದನ್ನು ವಿಧವೆಯರ ರೀತಿ-ನೀತಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಧೋರಣೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ೧೯೧೪ ರಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯಬಾರದು. ವೈಧವ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಧೋರಣೆಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನಭೆಯು ನಿರಂಜನನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವು ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ. ನಿರಂಜನ ನಭೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಿರುವವರು ಹುಚ್ಚರೋ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಭೆಯು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರವು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

^೯ ಅದೇ; ಪುಟ ೧೦

“ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾರೆನು. ಅದು ಅವರ ಇಚ್ಛೆ. ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಅಪೇಕ್ಷೆ! ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿರುವೆನು. ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಒಂದು ಧೈಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟೇ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಆ ಧೈಯವು ಉಚ್ಚತರವಾದುದಾಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಹೀನ ತರದುದಾಗಿದ್ದರೆ ಜನರ ಮಾನಸಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯಾಗಲೀ ಪ್ರಯತ್ನದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಾಗಲೀ ಆಗಲಾರದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇಂದು ವಿಧವಾ ವಿವಾಹವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅನುಮೋದಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಇಹ ಸುಖ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ವಿಧವೆಗೂ ತಾರತಮ್ಯ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗುವುದರಿಂದ ‘ಸೋಡ ಚೀಟಿ’ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಬರಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಗ ಭರತ ವರ್ಷದ ಭಾರತೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಗಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈಗಲೇ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯ”.^{೧೦} ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಭಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲ. ವಿಧವಾ ವಿವಾಹವು ಸುಖಕರವಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯರು ಸದ್ಗತಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಈಗಿನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೇ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಇಹದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತ್ಯಜಿಸಿ ಪರರ ಸರ್ವಸ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರು ಅಭೇದಭಾವದಿಂದಿರಬೇಕು. ನಭಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲುಳ್ಳವಳಾದರೂ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ. “ನಭಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ಚಿಂತನೆಯು ಆಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಚರ್ಚೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಮಾತೃನಂದಿನಿ, ವಿರಾಗೀಣಿ, ನಭಾ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಗಳಂಥ ಅವರ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತಿ ಕನ್ನಡಿಗನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಡುವನೆಂದು ನಾವು ನಂಬುವೆವು ಯಾಕೆಂದರೆ ಗೃಹಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಗೃಹಿಣಿಯರಿಗೆ ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಆಗ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬರೆಯಿತು”.^{೧೧} ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು. ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಲಿಂಗ ಭೇದವನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ವಸ್ತುಶಃ ಇದು

^{೧೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೪.

^{೧೧} ವಿಜಯಾದಿ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಮುನ್ನುಡಿ, ಪುಟ. ೩೨.

ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟದ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಹೌದು. ಈ ರೀತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಪದ್ಧತಿಯು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಸಿ.ಎನ್.ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವು.
೨. ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ವಿಮರ್ಶಕರ ಅಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದುದು.
೩. ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೇವಲ ಹೆರುವ ಕೆಲಸವಷ್ಟೇ ಮೀಸಲಾಗಿರುವುದು.
೪. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಗಂಡಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ.
೫. ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.
೬. ವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷೆ, ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳೂ ಕೂಡಾ ಪುರುಷ ಪರವಾಗಿರುವುದು.
೭. ಹೆಣ್ಣು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೇ ಈತನಕ ಗಂಡಿನ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು.
೮. ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ, ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನಾವಾದಿ ಚಳುವಳಿಯು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಈ ಮೇಲಿನ ಒಂದೊಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಬಹುದು; ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವು ಹುಟ್ಟಿರುವುದು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಚರಿತ್ರೆಯಿದೆ. ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗಿನ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ತೀರಾ ಸಹಜವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಎರಡನೆ ದರ್ಜೆಯಾಗಿ ಇರಿಸುವಾಗ, ತನ್ನ ಜನಾಂಗದ ಹಿತವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಮಾನದಂಡವಾಗಿ

ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೋಷಣೆಯು ಸಹಜವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಕೃತಿಯಿಂದ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಕೃತಿಯ ಕಡೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದಂತೆಲ್ಲ ಒಳ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರ್ಯಾಯ ಹೊಡೆತ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಪುರುಷ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡಾ ಪುರುಷ ಪರವಾಗಿರುವುದರ ನಡುವೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೊಸ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಅರಿವು ಯಾಕೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಅನ್ನುವುದು ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಇದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೊರೆತ ಬಾಹ್ಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇದೊಂದೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಅನುಭವಿಸುವ ಒತ್ತಡಗಳು ಹಲವು ಬಗೆಯವು. ಒತ್ತಡಗಳ ನಡುವೆ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವು ಸಹಜವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ”.^{೧೨} ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪದೇಶರೂಪವಾದ ಮಾತುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ನಭೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಉದಾತ್ತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬರುವ ರಮ ಮತ್ತು ಚಿದಾನಂದನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಉದಾತ್ತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವವರು ರಾಜಶೇಖರ ಮತ್ತು ಶರಾವತಿಯವರು. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿಧವೆಯಾದ ನಭೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಸೂಚಿಸುವ ಉತ್ತರ ಅಂದಿನ ಹಾಗೂ ಇಂದಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಧವೆಯಾದವಳು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೀತಿ ಗಮನಾರ್ಹ. “ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ವಿಧವೆಯಾದಾಗ ಆಕೆಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಭದ್ರತೆ ಯಾವ ಬಗೆಯದೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತ ತೌರಿನ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ, ಅತ್ತ ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದಾಕೆ ಬಂಧುಗಳ ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಚಿತ್ರ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೆ ಬಂಧುಗಳ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಾಗ ಧಕ್ಕ ಬಹುದಾದ ಸಿಹಿ ಕಹಿಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಲ್ಲ ಲೇಖಕಿ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವೈಧವ್ಯದ

^{೧೨} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೯೨.

ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ನೈಜತೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷ ನೆನೆಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ”.^{೧೩}

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಗಳು ಬಂದಿವೆ. “ನಭೆಯು ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ, ಸ್ನಾನಾದಿ ನಿತ್ಯ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಗೊತ್ತಾದ ಗೃಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಹೋದರರೊಡನೆ ಅವರವರಿಗೆ ನಿಯಮಿತವಾದ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾಭ್ಯಾಸದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅನಂತರ ಗುರು ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ವ ಬೋಧಾಮೃತ, ಸೀತಾ ಮಹಾತ್ಮೆ ಸಂತ ಚರಿತ್ರೆ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣಾದಿ ಗ್ರಂಥಶ್ರವಣ ಪಠನಾದಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ರಮಾಮಣಿಯ ಬಲವದ್ಧಂಧನದಿಂದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕಸೂತಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಕುಶಲಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಳು”.^{೧೪} ಆದರೆ ನಭೆಯ ಮೂಲಕ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕತೆಯನ್ನು ಲೇಖಕಿಯು ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಭೆಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. “ಪಾಠ ಶಾಲೆಯ ಸಂಗಡಲೇ ಮರೆಯುವ ವಿದ್ಯೆಯಾದ ಭೂಗೋಳ ಚರಿತ್ರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ”.^{೧೫} “ಈಗಿನ ವಿದ್ಯೆಯ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸತ್ತುರುಷರ ಸಮಾಜವೂ ಅಪವಾದ ನೆಲದಿಂದ ದಹಿಸಿ ಹೋಗುವ ದುಷ್ಟಾಲವೂ ಬಂದೊದಗಿರುವುದು ಪರಿಣಾಮ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧವುಂಟಾಗಿರುವುದು”.^{೧೬} “ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಸಕಲರೂ ದೇಶ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಬಡಿದಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಫಲವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ”.^{೧೭} “ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಬೇಡವೆಂದರೆನರ್ಥ? ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಏನು ಅರ್ಥ ಮಾಡುವನೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಬೇಕು, ಬೇಡ ಎಂಬ ಉತ್ತರವು ಹೊರಡುವುದು. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೆರೆವುದಲ್ಲ. ನಭಾ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಸಭಿಕರು ಮರುಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ, ಗ್ರಂಥ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ರಘುನಾಥನಿಗೆ ತನ್ನ

^{೧೩} ವಿಜಯಾದಿಬ್ಬೆ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೩೩.

^{೧೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೬.

^{೧೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೧.

^{೧೬} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೧.

^{೧೭} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೧.

ಮನೆಯೆದುರು ಮಲಗಿದ ವಿರಾಣಿಗೇಯ ಪರಿಚಯ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯೆದುರು ಮಲಗಿದ ವಿರಾಣಿಗೇಯನ್ನು ಕುರಿತು ನೀನಾರು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಸಂಶಯ ಬಂದು ನೀನು ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗಳಾದ ನಭೆಯೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರಾಣಿಗೇಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಣ್ಣಾ ನಭಾ ನಾಮವು ಅಂದೇ ನಾಶವಾಯ್ತು. ಅವಳ ಜೀವನವೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ನಾನು ವಿರಕ್ತೆಯಾದ ವಿರಾಣಿ ನಭೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ”.^{೧೮} ವಿರಾಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ನಭೆಯ ಜೀವನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವಳು ಗಂಡನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ – ಚಿಕ್ಕಮ್ಮರ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ವಿರಾಣಿಗೇಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಗುರಿಯಾದರೂ ಅವಳು ವಿಚಲಿತಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. “ವಿರಾಣಿಗೇಯ ದಿನಚರಿಯು ರಘುನಾಥನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಗಿತು ಎಂದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿರಾಣಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಐದು ಘಂಟೆಗೆ ಮೀರಿ ಮಲಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದೊಡನೆಯೇ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ಸ್ನಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನ, ಪಾತ್ರ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳು. ಏಳು ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲವು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳು ಆ ಬಳಿಕ ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಬೃಂದಾವನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲವೂ ಲೇಖನ, ವಾಚನ, ಸದ್ಗಂಧ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವವರ ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣಾಧಿ ಹಿತ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯತವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಮತ್ತೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಿಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಥೋಚಿತ ಸಹಾಯವೂ ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಹಾರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆವೂ ನಡೆವುದು. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಘಂಟೆಯಿಂದ ಒಂಭತ್ತೆರವರೆಗೆ ರಘುನಾಥನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಾಠವೂ ಬಾಲ ಸುಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಮ್ಮನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಸರಸ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಆ ಮೇಲೆ ನಿಯಮಿತ ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಸುಖ ನಿರ್ದೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು”.^{೧೯} “ಇಂಥ ವಿರಾಣಿಗೇಯು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಆನಂದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ

^{೧೮} ಅದೇ; ಪುಟ. ೮೯.

^{೧೯} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೦೭.

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯನ್ನು ಆನಂದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗಿಸುವ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಈಕೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಅಂದಿನವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ವ್ಯಾಸಂಗವೂ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಲಬ್ಧವಾಗಿರುವ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೂ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಪ್ರತಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪರಮಾದರ್ಶ ಜೀವನವಾಗಿರುವುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪುರುಷ ಬಂಧುಗಳು ಕೂಡ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಜನಾಭ್ಯುದಯಕ್ಕೂ, ದೇಶಭಾಷೋನ್ನತಿಗೂ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಾಧನವಾಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಂದಿರವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಿಸುವ ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರನ್ನು ತಕ್ಕ ರೀತಿ-ನೀತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗಿಯೂ ಮಂದಿರಾಧಿಕಾರಿಣಿಯಾಗಿಯೂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವುದು”.^{೨೦} ನಭೆಯ ಪಾತ್ರವು ಹೇಗೆ ಆದರ್ಶ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ವಿರಾಗಿಣಿ ಪಾತ್ರವೂ ಆದರ್ಶಪರವಾಗಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಗಂಡನ ತಂದೆ ಹರೀಶ್ವರನು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಕೂಡಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಆದರ್ಶಪರವಾದ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಚಿಂತನೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. “ಈ ಕಾಲದ ವಿಧವೆಯರಂತೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹವೂ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವೋ, ಪರಮತಾಚಾರವೋ, ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ವಿಹಾರವೋ ಯಾವುದೇ ಒಂದನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ ನಮಗದರಿಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳಾವುವು? ಶಾಶ್ವತ ನರಕಾನುಭವವೊಂದಲ್ಲವೆ? ಆದರೆ ನೀನಂತೆಸಗದೆ ಅಂತಹ ಮಾಯಾ ಜಾಲಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಶಸ್ತ್ರ ಬಲದಿಂದಲೇ ಭೇದಿಸಿ, ನಿರ್ಮಲೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಹೊಂದಲಿರುವ ಯಶಸ್ಸೂ, ಸುಖ-ಸಂಪದಭ್ಯುದಯವೂ ಎಂತಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಹೇಳಲಾದೀತೆ?”.^{೨೧} ವಿರಾಗಿಣಿಯದು ಆದರ್ಶಪರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೆಂಬುದು ಅದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಕಥಾ ಹಂದರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಾಗುವಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೂ ಹೇರಳವಾದ ಹಿತೋಪದೇಶ ಸರಳೀಕರಣ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ

^{೨೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೪೮.

^{೨೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೪೫.

ಸರಳೀಕರಣ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರದ ಅಂತರಂಗ ಸ್ವಭಾವವು ಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರಗಳು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಆ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು, ಕೇಡಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತುಂಗೇ, ಕೃಷ್ಣ, ಶರಾವತಿ, ನರಸಮ್ಮರು ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಹಿತವಚನ, ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಟ್ಟವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಒಳತೋಟಿಯೇನು ಎನ್ನುವ ವಿವರವು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರಗಳು ಕಷ್ಟ ಪಾತ್ರಗಳಂತೆ ಚಿತ್ರಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸಿದ್ದು ತುಂಗೇಯು ಕೆಟ್ಟವಳಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಅಂಟಿದ ಕರ್ಮವಾಸನಾರಾಗವು ಕಾರಣವೆಂದು ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಇರಲಿ ಹೇಗೂ ಕರ್ಮಫಲಾನುಭವದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬದ್ಧರೇ ಸರಿ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಅವಳ ಕರ್ಮವಾಸನಾರೋಗವು ಬಲವತ್ತರವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ರೋಗ ಚಿಂತೆಯೊಂದೆಡೆ. ಹೃತ್ತಾಪವು೧ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ; ಪ್ರತ್ಯಹದ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಮಾಣದ-ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದ ನಿಷ್ಕರವೊಂದೆಡೆ ಎಂತೂ ಮೂರು ಕೂಡೆ ಪೂರ್ವ ಸುಕೃತವೆಂಬಂತೆಯೇ ಈಗಲೀಗ ತುಂಗೇ ಪಾಪ, ಶೋಕಾನಲ ಸಂತಪ್ತೆಯಾಗಿ ಹೊರ ಹೊರಳುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ತುಂಗೇಯ ಪಾಪಕರ್ಮ ಅಥವಾ ವಿಧಿವೆಯಾಗಿದ್ದು ವ್ರತಾಚಾರ ಪಾಲಿಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವಳ ಕರ್ಮಫಲಾನುಭವ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕರ್ಮಫಲದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವಂಥದ್ದು.

“ತುಂಗೇಗೆ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಮೇಲೆ ಅಸಮಧಾನವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅವಳು ಮೊದಲಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಕುರಿತಾದ ಅಸೂಯೆಯು ಕೂಡ ತುಂಗೇಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ವಿದ್ಯಾವತಿಯಂತೆ ಅದೆಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯೋ ಆರೂ ಗಣನೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಪುರುಷರೆಂದರೆ ಕಡ್ಡಿಗೂ ಕಡೆ! ನಾಣ್ಣೆಚ್ಚ ಹೆಂಗಸು!! ಕೆಟ್ಟ ಜನ್ಮೆ!!! ಊರೂರು ಸುತ್ತುವುದಂತೆ. ಉಪನ್ಯಾಸಿಸುವುದಂತೆ. ಇವೇ ಮುಖ್ಯಾಚಾರವಂತೆ! ಪುರಾಣ, ಹರಿಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಾರದಂತೆ, ಅದೂ ಹಾಗಿರಲೆಂದರೆ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲಾದರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳೆ? ಅಲ್ಲಿಯೂ

ಅವಳ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ!”^{೨೨} ಹೀಗೆ ಹೇಳುವ ತುಂಗೇಯ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಅನುಭವಿಸುವಳು. “ತುಂಗೇಯ (ಉನ್ನಾದಿನಿಯಂತೆ ವಿರಾಗಿಣಿಯನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ) ವಿರಾಗಿಣಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ, ದೇಹ, ಸಮಸ್ತವೂ ನಿನ್ನದು. ನೀನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡು. ನನ್ನನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಿಡಬೇಡ! ಉಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಡ!! ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಡುವೆನು. ಕ್ಷಮಿಸು, ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮರೆತು ಶಾಂತಿಗೊಳಿಸು”^{೨೩} ಕೊನೆಗೆ ತುಂಗೇ ಆಗುವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಕಾದಂಬರಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೈತಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಕ್ಕೆ ಗೆಲುವು ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಕೇಡಿನ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಸೋಲು. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಕ್ತಾಯವು ಒಂದು ರೀತಿಯದಾದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಕ್ತಾಯವು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯದು. “ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಪಲಾಯನ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯಿಂದ ಅವಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಪಲಾಯನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ ಪದವಿಗೇರುವಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯದು ಸುಧಾರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಸುಖಾಂತವಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆತನವು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು, ಕೆಡುಕು ಸೋಲಬೇಕು ಎಂಬ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ತುಂಗೇಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಭಾಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತುಂಗೇಯು ತನ್ನ ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿವೇಧಿಸುತ್ತಾಳೆ! ಇನ್ನು ನಾನೀ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರಲಾರೆನು. ಈ ಮಹತ್ತರ ಪಾಪಕರ್ಮದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಜೀವಿಸಲಾರೆನು. ನನಗೆ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ಯುಗದಂತಾಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ ನನ್ನಿಂದಾಗದು!! ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಗಣಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲಿ ನಾನಿಂದು ಹಲ್ಲಿಗೂ ಕಡೆ!!”^{೨೪} ಹೀಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಆದರ್ಶ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಗುಣಗಳ ಸೋಲನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.

^{೨೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೫೨.

^{೨೩} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೩೨.

^{೨೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೩೪.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಳ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಒಳ್ಳೆಯತನ – ಕೆಡುಕು

ಸದಾಚಾರ – ದುರಾಚಾರ

ನೈತಿಕತೆ – ಅನೈತಿಕತೆ

ಆದರ್ಶ – ವಿಕೃತಿ

ತುಂಗಿ, ಸೌಬಲ, ಮಕರಂದ, ರಾಜಶೇಖರ ಮೊದಲಾದವರು ಆದರ್ಶ, ನೈತಿಕತೆ, ಸದಾಚಾರ, ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರು.

ವಿರಾಗಿಣಿಯದು ಆದರ್ಶ ಪರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವಳ ಆದರ್ಶ ಪರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ತನ್ನ ಆದರ್ಶಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಭೆಯು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ತಾಯಿಯ ಶವಸಂಸ್ಕಾರದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಧನದಾಸೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಳು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಭೆಯು ಅನಂತರ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶರಾವತಿಯಂಥವರ ಮೂದಲಿಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಅವಳು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿಯದು ಕೇಡಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಅವಳು ನಭೆಯು ವಿಧವೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮರುಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶರಾವತಿಯದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾದರೆ ವಿಧವೆಯಾದ ನಭೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ರಾಜಶೇಖರನದು ಕಾಮುಕ ಮನೋವೃತ್ತಿ. ರಾಜಶೇಖರನನ್ನೂ ನಭೆಯು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಶೇಖರ ಶರಾವತಿಯರನ್ನು ನಭೆಯು ಎದುರಿಸಿದರೂ ಕೊನೆಗೆ ನಭೆಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಾಯನ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ತುಂಗಿ, ಸೌಬಲ, ಮಕರಂದ, ರಾಜಶೇಖರ ಮುಂತಾದವರು ಇರುವ ಹಾಗೆಯೇ ರಘುನಾಥ, ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯಂಥ ಒಳ್ಳೆಯವರಿದ್ದಾರೆ. ರಘುನಾಥ, ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯವರು ವಿರಾಗಿಣಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ

ಮೆರುಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿಧವೆಯರು ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಓದು ಬರಹ ಕಲಿತಾಗ ಅವರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಿಧವೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಾಗ ಅವರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ.

ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ, ಸತಿ ನಿಷೇಧ, ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಈ ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯಂಥ ವಿಧವೆಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು, ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯಾಗುವುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸಹಜವಲ್ಲ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

“ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಹತ್ತಿರ ತುಂಗೆಯು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹ. ಅತ್ತಿಗೆ! ಇದಕ್ಕಿಂತಲೇ ನಾನು ಹೇಳದೆ ತಡೆದಿದ್ದೆನು ಹೀಗೆ ನೀನು ಅಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ತಡೆಯಲಾರೆನು. ಇನ್ನಾದರೂ ಅಳುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು. ಈ ರಾತ್ರಿಯೇ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸು. ಅವನನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವನು. ಆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಪಾಡಂತೂ ಕಂಡಂತೆಯೇ ಇರುವುದು. ಹೀಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದನೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೊರಗೆ ಹರಡಬೇಡ! ಜೋಕೆ!! ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗಲೇ?”^{೨೫} ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಈ ಮಾತುಗಳು ತುಂಗೆಯ ಅಸೂಯಾ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಿಂದ ಇದು ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಹೊತ್ತ ಅಪವಾದದ ಸೂಚನೆಯೂ ಹೌದು. ವಿರಾಗಿಣಿ ಮತ್ತು ರಘುನಾಥರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ತುಂಗೆಯ ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದವನ್ನು ಹೊರಿಸುವುದು ವಿಧವೆಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಷ್ಟಗಳ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಆಶಯವಾಗಿರಿಸಿದೆ. “ವಿಧವೆಯ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನೆಲ್ಲ ಶೀಲ-ಸತ್ಯ-ಶಾಂತಿ-ಶಕ್ತಿಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ ಕೈಗೂಡದಿರುವುದಾವುವು? ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತನ್ನವಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತಿನ್ನಾವುವು

^{೨೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೫೨.

ಕೈವಶವಾಗಬಹುದು? ಎಂದು ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹರೀಶ್ವರನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ”.^{೨೬} ಇದು ಇವಳ ಜೀವನ ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸ್ವತಃ ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದರು. “ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲ ತತ್ವಜ್ಞಾನವು ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದ ಬಗೆಗಿದೆ. ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದುದು ಬರಿದೆ ಪಶು ಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದು ಸುತ್ತಿ ಕೆಟ್ಟು ಸಾಯಬೇಕೆಂದಲ್ಲ! ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆಂದೇ, ನಮ್ಮನ್ನೇ ಬಗೆಯಾದ ಮಾನವ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೃಜಿಸಿ. ಉದ್ದೇಶ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ತದುಪಾಶ್ರಯವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಜೀವಾತ್ಮ-ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ತಾನೂ ಅಂತಸ್ಥನಾಗಿರುವನು. ಇಂತಿರುವಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ಉದ್ದೇಶ ಕೃಪೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮನನ್ನು ಘಾತಿಸಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷುದ್ರ ವಿಷಯಗಳಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದುರಾಚಾರದಿಂದ ಹೊಲಗೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ನರಕಯಾತನೆ ತಪ್ಪಿದುದಲ್ಲ ಎಂದು ತುಂಗೆಗೆ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹೇಳುವ ಹಿತವಚನದಲ್ಲ”.^{೨೭} ಕೂಡ ಈ ಬಗೆಯ ಜೀವನ ದರ್ಶನವಿದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪತಿ ವಿಯೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರು ಚಿರವ್ರತಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾದ ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯವು ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃಗಳು ಬರೆಯ ಕೂಡದೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳೂ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತುಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಯವಾಗಿ ಕಂಡಿರಬಹುದಾದ ಮಾತುಗಳು ಈ ಮುಂದಿನವಿರಬಹುದು. ಗೋಡೆಯನ್ನು ನೆಮ್ಮಿ ನಿಂತಿದ್ದ ತುಂಗೆಯೂ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅರೆಬಾಗಿ ತುಂಗೆಯ ಕೃಷ್ಣಪಾಣಿಯಿಂದಾವೃತವಾದ ಕಲುಹಿತ ಹಸ್ತನಾದೊಬ್ಬ ಸುಂದರ ಪುರುಷನೂ ಸಹ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ನವ ನವೀನಾಚಾರ ನಿಯಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆ ವಾಮ ಕೃಷ್ಣಕರಗಳೆರಡೂ ಅಭಿನಯವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ

^{೨೬} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೪೫.

^{೨೭} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೩೬.

ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದುದನ್ನು ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಬಲವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕತೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಜನವಿದ್ದರೂ ವಿಷಯವು ಕೇವಲ ಸೂಚನೆಗೆ ಅರ್ಹವೇ ಹೊರತು ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಅರ್ಹವಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಸತೀಮಣಿಯೊಬ್ಬಳಿಂದ ತನ್ನ ಭಗಿನಿಯರಿಗೆಂದು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನೀತಿ ಬೋಧಕ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾಸ್ತಿಯವರ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿದೆ. ಅವರು ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ವಿಜಯಾದಿಬೈಯವರು ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ತುಂಗಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಭಾಗಗಳೆಂದೇ ತಿಳಿದರೆ ಈ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಆಶ್ವಾಸ ಕಥೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ನೀತಿ ಬೋಧಿಸುವವರು ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಯೇ ತಾನೆ ನೀತಿ ಹೇಳುವುದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸತೀಮಣಿಯೊಬ್ಬಳ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದು ಆ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶಕರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಆಗಿರಬಹುದು”.^{೨೦} ವಿರಾಗಿನಿಯ ಸೂಚ್ಯ ಚಿತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಸಾವಿರಾರು ಪಟ್ಟು ವಾಚ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾದ ಶೃಂಗಾರವಲಯಗಳ ಪರಂಪರೆಯಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯೇತಿಹಾಸವಿರುವಾಗ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಇಷ್ಟು ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಏಕೆ ತುತ್ತಾಗಬೇಕೋ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಣ ಶೃಂಗಾರ ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ಧೋರಣೆಗೂ ಸಮ್ಮತವೇ. ಅಲ್ಲಿ ಪತಿಯೇ ದೈವ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಧೋರಣೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ವಿವಾಹದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಹೊರಗಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಪಾಪ ಪೂರಿತ. ನಿಷ್ಕರ ಖಂಡನೆಗೆ ಅರ್ಹ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ದೃಷ್ಟಿ.

“ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವಿಸ್ತೃತ ಉಪದೇಶದ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ. ಇವು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕತೆಯ ಓಟಕ್ಕೆ ಭಂಗವನ್ನು ತರುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಆದರೆ ಈ ಮಾತುಗಳು ಲೇಖಕಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಆಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದುದು ಕೂಡಾ ಮೇಲಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ. ಪುರುಷ ಬರಹಗಾರರು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗುಮಾನಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಾ (ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿರಬಹುದು) ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇದು ಹೆಣ್ಣಿನದ ಒಟ್ಟು ನಿಲುವನ್ನು ಆಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ನೋಡುವ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

^{೨೦} ವಿಜಯಾದಿಬೈ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ವಿರಾಗಿನಿ, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೪೧-೪೨.

ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು 'ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ'ವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದನ್ನು ದೂರವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಯಾವುದೇ ಕಲಾತ್ಮಕ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಪುರುಷನಿಷ್ಠ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೇ. ಈ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಯು ಹಾದಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. 'ಫೆಮಿನಿಸಂ'ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಈ ಆಲಕ್ಷ್ಯತನವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುತ್ತದೆ.^{೨೯} ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾತೊಂದು ಹೀಗಿದೆ. "ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಕರು, ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಸಮಾಜದ ವಿಚಾರಣಾಕರ್ತರು; ಅದರ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಖೆಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿರುವವರು"^{೩೦} ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದಂತೆ ವಿರಾಗಿಣೀ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ಈ ವಿಷಯವು ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ. ಎರಡನೆಯದು, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘ ಪರಿಷ್ಕರಣ, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯಾಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘದ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ನಂಟನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಸಮಾಜವೆಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜವೆಂತಲೂ ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘ ಪರಿಷ್ಕರಣವೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಯಾವ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗೌರಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಅವರು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದರೆ ವಿಧವೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪರಿಷ್ಕರಣವೆನ್ನುವುದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಇದು ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಇವರಲ್ಲಿ ಉದಾರವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಚಿಂತನಾರ್ಹ. ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೇವಲ ಹೆರುವ ಕೆಲಸವಷ್ಟೇ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯಿಂದ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟ್ ವಿಮರ್ಶಕಿಯರ ಪ್ರಕಾರ

^{೨೯} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ. ೧೯೨.

^{೩೦} ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ವಿರಾಗಿಣಿ, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೮೯.

ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾದ ತಾಯ್ತನವು ಕೇವಲ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಾ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ತಾಯ್ತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಹತೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

“ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಕುಟುಂಬದ ಚೌಕಟ್ಟು ತಾಯ್ತನಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿಯು ಕೇವಲ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಈ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಈ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾಯ್ತನವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಪುರುಷ ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ದೋಷವನ್ನು ಗಣಿಸದೆಯೇ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಕೆಲವು ಮಹಿಳಾ ಚಿಂತಕಿಯರು ಗರ್ಭ ಧರಿಸುವುದೂ ಬಿಡುವುದೂ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾದಗಳನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರು ತಮ್ಮ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕರಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಕೂಡಾ. ಕೆಲವರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕೇವಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯೇ ಮೂಲ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.”^{೩೧}

ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವರತಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಗಂಡಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೆಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಅದು ಗಂಡಿನದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಇದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿದೆ. ಆಕೆಯದು ಕಿರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಏಕಮುಖ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೆಂದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆನ್ನುವುದು ‘ಗಂಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ’ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅಂತಸ್ಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುರುಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಧ್ವನಿಯು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದ್ದು ಈ ಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳುವುದೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಷ್ಟ. ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಈ ಕ್ಷೀಣ ಧ್ವನಿಯ ಬಗೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗಿನ ಗುಮಾನಿಯನ್ನು ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವುಳ್ಳ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜೈನಾದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಾಲನ್ನು ಬಂಧಿಸುವುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸತಿಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು

^{೩೧} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ. ೧೯೩.

ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರ ಪ್ರಕಾರ, ಇದು ಪುರುಷರೇ ನಿಯುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಆಚರಣೆ. ಈ ಆಚರಣೆಯು ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡಾ ತೀರಾ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಭಾರತೀಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರೂಪ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಪುರುಷನಿಷ್ಠ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವುಗಳು. ಈ ಸ್ಯೂಡೋ ರಿಚುವಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪುರುಷ ಪರವಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬಹುದು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಈ ನಂಬಿಕೆಯು ವಸಾಹತುವಿನ ಅನಂತರ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡು ತನ್ನ ಸುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಣಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಗಂಡು ಬಹುಲಿಂಗರತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈತನಕ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಟ್ಟು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫೆಮಿನಿಸ್ಟರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಯೋನಿಚ್ಛೇದವಾಗಬಾರದು. ಪುರುಷರೊಡನೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಬಾರದು. ಈ ರೀತಿಯ ಅನೇಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತಸ್ಥವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಧೋರಣೆಯೂ ಪುರುಷರ ತಾತ್ವಿಕತೆಯಿಂದಲೇ ರೂಪು ತಳೆದಿರುವಂಥದು. “ಹೆಣ್ಣು ಗೊತ್ತಿದ್ದೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೋ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷನಿಷ್ಠ ಲಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಗಂಡು ಭಾಷೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ -

೧. ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ, ಖಚಿತ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಂಡು ಭಾಷೆಯೆಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು.

೨. ವ್ಯಾಕರಣದ ಒಟ್ಟು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಹರೆ ಇರುವುದು.

೩. ವ್ಯಾಕರಣ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಗಂಡಸರ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದು.

೪. ಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮೆದು ದನಿಯು ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗಂಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷತೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

೫. ಗಂಡಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಧ್ವನಿಯು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಸ್ವ-ಬಿಂಬವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

೬. ಹವ್ಯಕ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಾಚಕವನ್ನು ನಪುಂಸಕದ ಚೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ : ಸೀತೆ ಬಯಿಂದು (ಸೀತೆಯು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವುದು ಧ್ವನಿ) ದನ ಬಯಿಂದು (ದನ ಬಂದಿದೆ).

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಭಾವವುಳ್ಳ ಯಾವ ಮಾತುಗಳೂ ಹವ್ಯಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಪುರುಷನ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಈಚೆಗೆ ಇದರ ಬಗೆಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಬರುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ ಪುರುಷನ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯೇ ಪುರುಷ ಪರವಾಗಿರುವಾಗ ಈ ರಚನೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ರಚನೆಯಿಂದಲೇ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರಚನೆಯ ಭೇದವೂ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಬಿಹಾ ಭೂಮಿಗೌಡರ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆ ಲೇಖನ ಗಮನಿಸಬಹುದು.’

“ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ವಿಮೋಚನೆಯು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕೆಂದು ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನಾವಾದಿಗಳು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯು ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಿವೆ. ಲಿಂಗ ವಿಭಜನೆಯ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೆರನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಹಾರದತ್ತ ಯೋಚಿಸುವುದು ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನಾವಾದಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.”^{೩೨}

ರಘು: ನೀನು ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗಳಾದ ನಭೆಯೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ!

^{೩೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೯೬.

ವಿರಾಗಿಣಿ: ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ?

ರಘು: ಆಕೃತಿ ಪ್ರಕೃತಿಗಳೇ ಸಾಕಾದ ಕಾರಣಗಳು! ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಜನಜನಿತ ವಾರ್ತೆ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ.^{೩೩} ರಘು ನಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಟಕೀಯ ಶೈಲಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ರಘುವಿನ ಮಾತಿಗೆ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಅಣ್ಣ! ನಭಾ ನಾಮವು ಅಂದೇ ನಾಶವಾಯಿತು. ಅವಳ ದುರ್ಜೀವನವೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ನಾನು ವಿರಕ್ತಿಯಾದ ವಿರಾಗಿಣಿ: ನಭೆಯಲ್ಲ. ರಘು: ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು? ನೀನೆ ನಭೆ?

“ವಿರಾಗಿಣಿ: ಅಣ್ಣ! ಇದೇಕಿಷ್ಟು ಸಂಶಯ? ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನಾರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ? ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವಿರಾಗಿಣಿ”.^{೩೪}

ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಾಟಕೀಯವಾದರೂ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದು ಅವಳ ‘ವಿಧವಾತನ’ ಅವಳು ತಳೆದಿರುವ ನಿಲುವು. ನಭಾ ಎಂಬ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಗಂಡ ಸತ್ತಾಗಲೇ ನಾಶವಾಯಿತು ಎಂದು ಅವಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನಾನು ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಿಧವೆಯಾದವಳು ವಿರಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದು ಅವಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ತಾನು ನಭೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ‘ನಭೆ’ಯಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಯ ನೆನಪು ಕೂಡಾ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಭೆಯ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯಾದ ತನ್ನ ಈಗಿನ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ಅವಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಧವೆಯಾದುದರಿಂದ ವಿರಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ಅವಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ.

“ವಿರಾಗಿಣಿ: ಅಣ್ಣ! ವೈಧವ್ಯಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದುದು ಮೊದಲು ಈವರೆಗೂ ನಾನು ವಿಮರ್ಶಿಸದ ವಿಚಾರಗಳಾವುದರಿಂದಲೂ, ನನಗೆ ಆತ್ಮ ಸಮಾಧಾನಕರಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳಾವುದೊಂದಲೂ ಇಹ ಜೀವನ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಲ್ಲದೊಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ!. ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬಿರುವ ಇತರ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ

^{೩೩} ವಿಜಯಾದಿಷ್ಟ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ, ವಿರಾಗಿಣಿ, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೮೧.

^{೩೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೮೯.

ಆವುದೂ ನನ್ನ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪ - ಸ್ವಧರ್ಮ -ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳೇ ತುಂಬಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುದರಿಂದ ನನಗವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಹ್ಯ ಭಾವವೂ, ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಪ್ರವರ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನವೂ ಉಂಟಾದವು. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?"^{೩೫}

“ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಮಾತುಗಳು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ. ಅವಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ವಾದಗಳು ವಿಧವಾ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಮಾತಿಗಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ನನಗೀಗಲೇ ಶಾಂತಿಯೆಲ್ಲಿಯದು? ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಭಾತೃವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಸುಕಿರುವ ವಿಷಯಾಂಧತೆ ಕೊನೆಗಾಣದ ಮುನ್ನ, ಅವರ ದುರ್ವರ್ತನದ ದುರ್ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಕೆಡುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಭಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಸ್ವಧರ್ಮ ಪಾಲನಾ ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವ ಮುನ್ನ ತನ್ನ ಸಂತಾನದ ಸೌಜನ್ಯಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯು ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಹೊಂದದ ಮುನ್ನ ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯೆಲ್ಲಿಯದು?”^{೩೬} ವೈಧವಾನುಭವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಆಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಅಂತರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಈ ಅಂತರವು ಅವಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ (ಕಾಲಘಟ್ಟ) ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮ. ವಿಷಯ ನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠ ಎಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣ, ರಿನೇಸಾನ್ಸ್ ಹಳೆಯ ಜ್ಞಾನ ಮಾದರಿಗಳ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಅವುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಈ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯಿದೆ. “ಮಾನಸಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಅಸಹ್ಯಭಾವ ಉಂಟಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅಂತರವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ತರಹದ ಚಿಂತನೆಯ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಪ್ರಗತಿಯ ಕುರಿತ ನಂಬಿಕೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ,

^{೩೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೦೨.

^{೩೬} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೦೧.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬಂಥ ಚರ್ಚೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಇದೆ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವು ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ರಘು: ತಾಯಿ! ಹೊತ್ತುಮೀರಿತು ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿರುವರು. ನೀನೂ ಇನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ತೆರವುಮಾಡಿರುವ ಬಿಡದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಲಗು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೀಪವುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ನಾರಿನ ಹಾಸಿಗೆ - ಹೊದಿಕೆ ಬಟ್ಟೆಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳೂ ಇವೆ.”^{೩೨}

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನೆತನದ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ರತನಿಷ್ಠಳಾದ ವಿಧವೆಯ ಬದುಕು ಎಲ್ಲರಂತಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಉಳಿದವರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ಅವಳು ವಂಚಿತಳು. ವಿಧವೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಬಿಡದಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಅವಳು ಮಾಮೂಲಿಯಾದ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುವಂತಿಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯು ನಾರಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕು. ಅವಳದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಡಿದ ಜೀವನ. ಬಿಡದಿಯು ಅವಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಾರಿನ ಹಾಸಿಗೆಯು ಅವಳ ಬದುಕನ್ನು ದಂಡಿಸುವ, ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಅವಳ ಮಡಿವಂತ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅದು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಿಂದ ಇದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಅಪವಿತ್ರ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಮಡಿ ಮತ್ತು ಮೈಲಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮಡಿಯು ಶುಭ್ರತೆ, ಪಾವಿತ್ರತೆ, ಶುದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಮೈಲಿಗೆ ಅಪವಿತ್ರ, ಮೈಲಿಗೆ, ಕೊಳಕು, ಅಸಹ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಸಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಧವೆಯರು ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಅವರದು ಸನ್ಯಾಸಿತನದ ಜೀವನ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ (ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ) ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು ಸನ್ಯಾಸಿ. ಮೌನವನ್ನು ವಹಿಸುವವನು ಮುನಿ. ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರದವನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ. ಅಂದರೆ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಗಳ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು “ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಬಹುದೇ? ಎನ್ನುವುದು ಮೊದಲ ತಾರ್ಕಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ.

^{೩೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೦೪.

ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಂಗ್ಲೋ ಅಮೇರಿಕಾದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಹುಟ್ಟು ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನಾವಾದಿಗಳಿಂದಲೇ ಆಯಿತಾದರೂ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಮರ್ಶಾ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು ಪುರುಷರೆ. ರೊವೆನಾ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಫೆಮಿನಿಸ್ಟ್ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಪುರುಷರೂ ಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಕೆಯ ಅಭಿಮತ. ಆಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪುರುಷನು ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ರೀತಿ ಮೂರು :

೧. ಹೊಂದಿಕೆ (ಸಹಮತ) ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದ

೨. ಅಧೀನ

೩. ನಿಯಂತ್ರಣ

ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಹಮತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಜನಿತವಾದರೂ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಬಹುದು. ಪುರುಷನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬರಹವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಈ ಸಂಗತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀನಾ ಅವುರ್ ಬಾಕ್‌ಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆದರಿಕೆಯಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಈಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ “ಗಂಡು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೇ ಅದೃಶ್ಯ ಮಾಡಿಬಿಡಬಹುದು. ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗಂಡನ್ನು ತಮಗಿಂತ ಕಿರಿಯರು ಎಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಗಂಡಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬರಿಯ ಸಹಮತ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.”^{೩೮} ಇಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ವಾರಸುದಾರರು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದು. ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಓದುಗಳಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅನುಭವದ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ಬಿತ್ತರಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಅನುಭವದ ಅಧಾರಿಟಿಕೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಓದುಗಳಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅನುಭವದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಅನುಭವ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಹೆಣ್ಣಾಗಿರುವುದೇ ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ಮಾನದಂಡವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೇ

^{೩೮} ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೧೯೭.

ಉಂಟಾಗುವ ಸಂದೇಹವೆಂದರೆ ಗಂಡು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು? ಗಂಡಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಅನುಭವದ ನೇರ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದಟ್ಟ ಅನುಭವದ ಲೋಕ ಆತನಿಗಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ವಂಶಿಕವಾದುದು. ಅದು ಅವನ ಸ್ವಂತದ್ದಲ್ಲ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವರಣೆಯು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹ.

“ವಿರಾಗಿಣಿ: ತುಂಗೇ! ವಿಧವೆಯರೂ ಪತಿ ವಿರಹಿತೆಯರೂ, ಇಂತಹ ಕಂಠಕಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆಂದೂ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಾದರೂ ನೆನೆಯಬಾರದು.”^{೩೯} ತುಂಗೇ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿಯರ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ವೈಚಾರಿಕ ನೆಲೆಯು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ತುಂಗೆಯು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ದೇವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯವೆಂದೂ, ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದು, ಪುಣ್ಯ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು ಫಲಪ್ರದವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರಾಗಿಣಿ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. “ಅವಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿರುವುದು ಭಯ - ಭಕ್ತಿ ವಿನಯದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ. ಕ್ರೋಧ ಲೋಭಾದಿಗಳಿಂದ ಕೆಡುತ್ತಿರುವ ಪಾಮರರಲ್ಲಿ ಕನಿಕರವಿದ್ದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆಯಾದರೂ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಭಗವದ್ಗುಣ ಕಥನ ರೂಪದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಲೆಂದೆನಿಸಿ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು ಎಂದು ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಹೇಳುವಂತೆ, ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಯ - ಭಕ್ತಿ ವಿನಯಗಳು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಭಗವಂತನ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅರ್ಚಾರೂಪವಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದರು. ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿ ತಾವೇ ಅರ್ಚಾರೂಪವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭಲವಾದ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಆಲಂಘ್ಯಗಳಾದ ಕೆಲವು ವಿಧಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.”^{೪೦} ವಿರಾಗಿಣಿಯು ವಿಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. “ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶವಾದೊಡನೆಯೇ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಮುಂದಾಗಿ ತಲೆದೋರಬೇಕಾದ ದೈವ ಭಕ್ತಿಯೂ ದಾಸ್ಯ ಭಾವವು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮಾಯವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವಿನೋದ, ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆ ಅಭಿಮಾನಾಂಧತೆಗಳೇ ಅಹಮಹಮಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದಾಗುತ್ತಿರುವವು. ಇದರಿಂದಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಆರ್ಯರ ಪುಣ್ಯ ಫಲದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮವೇ ಮಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದುರ್ಭಾವನೆಗೆ

^{೩೯} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೧೬.

^{೪೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೧೫.

ಎಲೈಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಿರುವುದು? ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ದುಷ್ಟಿಂತೆಗಳಿಗೆ ದುರ್ವಿಷಯಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಾದರೂ ದೊರೆಯಬಹುದು.”^{೪೦} ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಷಮ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ವಿರೋಧವಿದೆ. “ದೇವರ ಸೇವೆ ಎಂಬೊಂದು ನೆವದಿಂದ ಮನೆಯನ್ನು, ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲವೆಂದು ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹರಿಕಥೆ, ಪುರಾಣ, ಮೊದಲಾದ ಡಾಂಚಿಕ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಮೇಲಿನ್ನಾದರು ನಮ್ಮ ಸೋದರಿಯರು ತಮಗೆ ಪತಿ ಸೇವೆಯೊಂದಲ್ಲದೆ ಮನೋವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ, ದೈವಭಕ್ತಿಸ್ವರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಗಳಿಗೆ ಕುಠಾರ ಸ್ವರೂಪವೂ ಆದ ಇತರ ದುಷ್ಟಿಂತೆಗಳಿಗೆ ಮನಗೊಡಬಾರದೆಂದು ಸ್ಥಿರಸಂಕಲ್ಪವಾಧರೆ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯುಂಟೆ.”^{೪೧} ಇದು ವಿರಾಗಿಣಿಯ ನಿಲುವು. ವಿರಾಗಿಣಿಯ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಡಾಂಚಿಕತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕಡುಟೀಕೆಯಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿಪರತೆಯ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಅಗತ್ಯವೆಂದಷ್ಟೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬರವರು ಸಮನ್ವಯ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ನಿಲುವು. ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಗುಣವಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಸನಾತನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಈ ರೀತಿಯ ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಹಿಂದಿರುವ ತಾತ್ವಿಕತೆ.

“ವಿಧವಾ ಬಂಧುಗಳ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರ ಹೀನೆಯರ ಕಾಮಂಧತೆ!! ಇವೆರಡೂ ಸೇರಿದುದಾದರೆ, ಎಂತೆಂತಹ ದುರ್ಭರ ಸಂತಾಪಗಳುಂಟಾಗುವುವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳಬಲ್ಲರೇ? ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲಕೂಟದ ವಿಷಜ್ವಾಲೆಗೆ ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರಭಾಗೆಯಂತಿರುವ ಸೋದರಿಯರೆಷ್ಟುಮಂದಿ ತುತ್ತಾಗಿಲ್ಲ? ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಶೋಕವ್ಯಾಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳೆಷ್ಟಾದರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿದೆಯೇ? ಇರಲಿ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಾತು ಕ್ಷಮೆಯೊಂದು ನಿಮ್ಮ ಹೃತ್ತಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲಿ ತದುಪಾಶ್ರಯಗಳಾದರೆ ಧರ್ಮ ಸತ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಬಿಡದೆ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ದೃಢವಾಗಿರಲಿ.”^{೪೨} ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ನಿರೂಪಕಿ. ನಿರೂಪಕಿಯು ಇದನ್ನು

^{೪೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೧೫.

^{೪೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೧೬.

^{೪೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೨೬.

ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಧವೆಯರು ವಿಚಾರ ಹೀನೆಯರಂತೆ ಕಾಮಾಂಧರಂತೆ ವರ್ತಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದು ನಿರೂಪಕಿಯ ನಿಲುವು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯರು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವೆಂಬುದು ನೈತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಅದರಾಚೆಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವುದು ಅನೈತಿಕವೆಂದೂ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

“ವಿರಾಗಿಣಿ: ತುಂಗ! ಈ ಮಾತು ಹೆಂಗಸರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಎಂದೂ ಬರಬಾರದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಅಕ್ಕ, ಅಣ್ಣ, ತಂಗಿ, ತಮ್ಮ, ಮಾವ -ಭಾವ ಮುಂತಾದ ನಂಟರಿಷ್ಟರುಗಳಿಂದಾಗುವ ಸುಖಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯುಂಟು. ಪತಿಯ ವಿಚಾರವು ಹಾಗಲ್ಲ. ಜೀವಿಸಿರುವಾಗಲೂ ಸತ್ತಮೇಲೆಯೂ ಆತನಿಂದ ದೊರೆಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸುಖಾನಂದವೇ ನಿತ್ಯಾನಂದವೆನಿಸುವುದು!! ಅದೇ ಅನಂತವಾದುದು. ಸತಿಯ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸತೀ ಜೀವನ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಭೋಗ, ಸುಖಸಂಪದಗಳೆನಿಸುವ ತನುಮನೋ ಧನಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಯೂ ಆತನ ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ದುರ್ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನಿಸಬಹುದೇ?”^{೪೪}

ವಿರಾಗಿಣಿಯ ನೈತಿಕ ನಿಲುವುಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪವಿದು. ಈ ಮಾತುಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಾರುವುದು ಪತಿಯೇ ಪರದೈವ ಎಂಬ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು, ದೈವತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಅಂದರೆ ಯಾರು ದೈವ ಸಮಾನರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ದಾಟುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೂಲಕವೇ ದೈವತ್ವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಅದನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.

^{೪೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೩೯.

“ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಗೆ ಆಲಸ್ಯವು ಅಧಿಕವಾಯಿತೆಂದೂ ಹಾಸುಗೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇಳಲಾರಳೆಂದೂ ಪ್ರಮಾದವೆದ್ದಿತು. ವಿರಾಗಿಣಿ, ಪಾಪ! ಹೋಗಿ ನೋಡಿಬರಬೇಕೆಂದರೆ, ಕೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಬೇಡವೆಂದು ಅಟ್ಟುವರು.”^{೪೫}

ವಿಧವೆಯ ನೋಟವು ಕೂಡಾ ಅಪಶಕುನವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ವಿಧವೆಯರ ಕುರಿತಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳಿವೆ. ವಿಧವೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅಪಶಕುನ. ಅವಳು ಅಡ್ಡಬರಬಾರದು ಇತ್ಯಾದಿ, ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹಣದ ಮದಕವಕಾಶಕೊಡದೆ ವಿರಕ್ತಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನೇ ಹಿಡಿದು, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವೆಂಬ ಅನರ್ಘ್ಯಭರಣದಿಂದಲೇ ಬಗೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ತಾನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ದೇಶಬಾಂಧವರನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸಿದಳು! ಅನಂತವಾದ ಅಕಲಂಕವಾದ ಯಶಸ್ವಂದ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಚಿರಕಾಲ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತಾದಳು.”^{೪೬} ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವು, ವ್ರತನಿಷ್ಠೆಯು ಹೇಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

^{೪೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೯೨.

^{೪೬} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೩೫.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೬

ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ –

ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ

ಕುರಿತ ನಿಲುವುಗಳು

೬ : ೧ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೬

ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ - ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕುರಿತ
ನಿಲುವುಗಳು

೬ : ೧ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರ ಚಳುವಳಿಯು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನವು ವಿಶೇಷ ಮಾಧ್ಯಮವಾಯಿತು. ಚಿತ್ರಕಲೆಯಂಥ ಬರವಣಿಗೆಯು ಕೂಡಾ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮ. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಮಾಧ್ಯಮವೆನ್ನುವುದು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು. ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಎನ್ನುವುದು ಯುರೋಪಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾದವು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಇದು ಕೂಡ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಈ ಕುರಿತು ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. “ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುವೆ:

- ೧) ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜೀವನದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಶಿಕ್ಷಣ. ಆದುದರಿಂದ ಅದು ದೇಹ, ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ. ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪುರುಷತ್ವ, ಸ್ತ್ರೀತ್ವ ಪಡೆವ ಸಮಗ್ರ ವಿಕಾಸ ಅದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿ, ಹೃದಯ ಹಾಗೂ ಮೆದುಳು, ಕ್ರಿಯೆ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸುಸಂಬಂಧ ಬಾಳುವೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ.
- ೨) ಆದುದರಿಂದ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಶೈಶವದ ಮೊದಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಫ್ರೆಡ್ಲಾವಸ್ಥೆಯವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 'ನಯೀ ತಾಲೀಂ'ನ ತನ್ನ ವಿಶ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಾಳ ಆದಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದೆ.
- ೩) ಆದರೆ ಏಳು ಅಥವಾ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಹುಡುಗ ಅಥವಾ ಹುಡುಗಿಗೆ ಉತ್ಪಾದಕ ಕೆಲಸದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ; ಶಾಲೆಯ, ಸಮಾಜದ ನೈಸರ್ಗಿಕ

ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದೊಡನೆ ಸರ್ವಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವಚಿತ್ರ ಬಾಂಧವ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ. ಹೇಳಲು ಸುಲಭ ಇದು. ಆದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಸವಾಲುಗಳು ಅಗಾಧವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ. ಈ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅತ್ಯಲ್ಪ.

೪) ಗಾಂಧೀ ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆಯೇ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಸಾಧನೆಗಳೇ ಸಾಧ್ಯಗಳು, ಸಾಧ್ಯಗಳು ಸಾಧನಗಳಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ಪಾದಕ ಕ್ರಿಯೆ, ನಿಸರ್ಗದೊಡನೆ ಸಮಾಜದೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ; ಹಾಗಾಗಿ ಕೆಲಸವೇ ಕಲಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕಲಿಕೆ ಕೆಲಸದ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಅದರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾನರಾಗಿರುವ, ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಪೂರಾ ಗೌರವಿಸುವ ಹಾಗಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸೇವೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದಲೂ ಬೆಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಹಕಾರಾತ್ಮಕ ಶಾಂತ ಜೀವನವೇ ಮತ್ತೆ ಸಾಧನ.

೫) ಫಲಿತಾಂಶ: ತನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೇ ದೃಢವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತ, ಅದನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ, ಆದರೆ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಪೌರತ್ವದವರೆಗೆ ಚೇತನವನ್ನು ಚಾಚುವ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕ ಕೆಲಸಗಾರ; ಅದ್ಭುತ ವಾರಿ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾದ ನಿಚ್ಚಳ ವಿಚಾರವಚಿತ್ರ, ತನ್ನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಉನ್ನತರ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಏರಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇತರರೊಡನೆ ಸಹಕಾರಿ, ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ, ಬಾಳುವೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ - ಅಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಜೀವಿ.

೬) ಇದೇ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ ದರ್ಶನ. ಮತ್ತಾವ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಯಾವುದೇ ಸುಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತವಾಗದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರ ದೈಹಿಕ ಜೀವನದ ಆಧಾರವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಸುಶಿಕ್ಷಣವೇ ಇಡೀ ಜೀವನದ ಆಧಾರ. ನಾವು ದೊಡ್ಡವರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕು, ಎಂದೂ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪತೆಯಲ್ಲೇ ಅಡಗಿರಬಾರದು. ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ತೊಡಕುಗಳಿರಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಅಂಜಿಕೆ ನಮ್ಮೆದುರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಆದರ್ಶದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು

ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಬಾರದು. ಆದರ್ಶದತ್ತ ಸಾಗುವಾಗ ಎಡವಿದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠರಾಗಿರಬೇಕು.”^೧

ಭಾರತದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲಘಟ್ಟವು ರೂಪಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಹಿಂದೆ ಅದರ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ; ಅದರ ಸ್ವ ಲಾಭದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ೧೮೨೦ರ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿ ಈ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರು.

ಬ್ರಿಟೀಷರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಿಂದಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೧. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಡಳಿತ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗಾಂಧಿಗೆ ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಮುಖ್ಯ. ಆ ಮೂಲಕ ಅವರು ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಂ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆ. ಬ್ರಿಟಿಶರು ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಜನರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದಲೇ ಕಳಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಉದಾ : ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಯಾವಾಗ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೋ ಅವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿ, ಒಂದು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮ, ಒಂದು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಹುಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಬ್ರಿಟೀಷರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಬಹು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅರಿವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬ್ರಿಟೀಷರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದು ಅವರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಕ ಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಂದಷ್ಟು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಹೇರುವಿಕೆಯು ಅವರ ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಲಾಭವಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇರಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದಂತೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಾರದು ಎಂಬುದು

^೧ ಮೋ.ಕ.ಗಾ., ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ೧೯೬೬ ಪುಟ. ೧೫.

ಅವರ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ನೇರವಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತವನ್ನು - ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡಿದವು. ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಗಳು ಮೂರು ರೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು :

೧. ಶಿಕ್ಷಣ

೨ ಆಸ್ಪತ್ರೆ

೩ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ

ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದ ಅಂತಸ್ಥವಾದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳಿವೆ (Children)ಗಳಿವೆ ಯೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ದೀನ ದಲಿತರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದು, ಇದಕ್ಕೂ ಕಂಪೆನಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟು ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಕಂಪೆನಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿತ್ತು. ಇದು ಅದರ ಕಂಪೆನಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು : ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಆಂತರಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪುಗೊಳಿಸುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ರಚನೆ (Infrastructure) ಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯದು ನೈತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಗಾಂಧಿ ಇದನ್ನೇ ಹೃದಯ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಎಷ್ಟೇ ಸದುದ್ದೇಶ್ಯವಿದ್ದರೂ ಇಂಗ್ಲೀಷರಿಗೇನು ಬೇಕೋ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆನು ಬೇಕೋ ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹವಾಗುಣಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿ ಅಗತ್ಯವಲ್ಲ.

ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಹಲಗೆ ಬಳಪ ಪುಸ್ತಕ ಅಲ್ಲ; ತಾವು ಕೈಯಾರೆ ಹಿಡಿದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಸರಳವಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಉಪಕರಣಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬೇಕಾದೀತು. ಅಂಥ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಓದುಬರಹ ಗಣಿತಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲು ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇಕಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.”^೨

ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವೆನ್ನುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ‘ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ’ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಹೀಗೆ ಅನಿಸುವುದು ಸಹಜ ಕೂಡಾ. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾದರಿಯು ಏಕರೂಪದ ಸಮತಲ ಚಿಂತನೆಯ ಮತ್ತು ಪರಿವಿಡಿ? ಆಧಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಾಂಧಿ ಅನುಭವಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವೈದಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ವೇದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕಲಿಕೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕ್ರಮಗಳಿದ್ದವು. ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದುವುದು, ಮನನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಾಯಿ ಪಾಠ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ವೈದಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷ ತಜ್ಞರಿದ್ದರು. ಶತಾವಧಾನಿ, ಅಷ್ಟಾವಧಾನಿಗಳು, ಘನಪಾಠಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ವೈದಿಕೇತರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವು ಪಠ್ಯ ಆಧಾರಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಅದರ ಓದಿಗೆ ಅದು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ‘ಕಸುಬಿನ ಕೌಶಲದ ಕಲಿಕೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟೀಷರಿಗೆ ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಕ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

^೨ ಮೋ.ಕ.ಗಾ., ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ, ೧೯೬೬ ಪುಟ. ೧೨.

ಕಂಪೆನಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ಕಸೂತಿ ಕಲೆಯು ಕಂಪೆನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಗಣಿತವನ್ನು ಕಲಿತವನು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಷರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಬಹು ಭಾಷೆಗಳು ತುಂಬಾ ತೊಡಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕ ರೂಪಿಯಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸದೆ ಅವರಿಗೆ ಗತ್ಯಂತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯರ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೂ, ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೂ ಒಂದು ಮಾದರಿಯ ಸಂವಹನದ ಅಂತರ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಥಳೀಯರು ಏನು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಏನು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಂತರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವರು ನಡೆಸುವ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿ ಗಣಿತದ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.

ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದವು. ೧೭ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗೆ ಮತ್ತು ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದವು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗಾಂಧಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದು ಕರೆದರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾಗಲೂ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದರು.

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾದರಿಯು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾದರಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದು. ಇದನ್ನು ಸರಳ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಬಹುದು : ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವು 'ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯದು'. ಗುರುವಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಗುರುವಿಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದು, ಗುರುವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಸದಾ ಇರುವುದು, ಗುರು ತನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುಣ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ

ಬೇಕಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಡುವೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮುಂದೆ ನಾನು ಇಡುವ ವಿಷಯ ಈಗ ತೋಚುತ್ತಿರುವಂತೆ - ಇದು:

೧) ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ದೇಶದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಫೌಡಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೂ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಸ್ತೋಮಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಒಂದು ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ; ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ಹರಿದುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಈ ಅತಿಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಭಾರವಾಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಊನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಪರದೇಶಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಲೋಪದಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಉತ್ಪಾದಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕರಾಗಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ ವೃಥಾಜೀವಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬೇಗ ಮರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ; ಗ್ರಾಮಜೀವನ, ನಗರಜೀವನ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ ಹಣವೆಲ್ಲ ಹಾಳು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಿಗುವ ಅಲ್ಪಲಾಭವೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ತೆರುವವನಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನ ಅತ್ಯಲ್ಪ.

೨) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಧಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಗಬೇಕು. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಉದ್ಯೋಗ ಬರಬೇಕು.

೩) ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಲಾಭಕರ ಉದ್ಯೋಗವೊಂದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಆ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಲಾಭವಾಗಬೇಕು; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತನ್ನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಅವನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕು; ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವೀಯ ವಿಕಾಸವಾಗಬೇಕು.

ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡ, ಸಲಕರಣೆಗಳ ವೆಚ್ಚ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶ್ರಮದಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಿ, ಉಣ್ಣೆ, ರೇಷ್ಮೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು - ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿಸುವುದು, ಕಾಳು ಅರೆಯುವುದು, ಹಿಂಜುವುದು, ನೂಲುವುದು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವುದು, ದುಪಟ್ಟಾ ಮಾಡುವುದು, ನೇಯ್ಗೆ, ಮಾದರಿ

ಜೋಡಿಸುವುದು, ಕಸೂತಿ, ಹೊಲಿಗೆ, ಕಾಗದ ಮಾಡುವುದು, ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ರಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದು, ಗೊಂಬೆ ಮಾಡುವುದು, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು, ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದು ಇವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಹುದು. ಇವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳವೂ ಬೇಡ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರು ಕಲಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಅವರ ಬದುಕು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಕಾರವೇ ಆದರೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವ ಈ ಸಾಧನವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

೪) ಉದ್ಯೋಗ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಯಂತ್ರವಿದ್ಯೆ, ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಘೌಡಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು.

ಸರಕಾರದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಬರೀ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಬೇಕು. ಅವುಗಳ ವೆಚ್ಚ ಆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಶುಲ್ಕದಿಂದ ಸರಿತೂಗಬೇಕು.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಇಡೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಶಾಲೆಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಕೂಡದು. ಗುಣ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಉಳ್ಳವರು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊರೆಯಾಗಕೂಡದು. ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಖೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರ ನಡೆಸಿತು. ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದು.”^೩ ಬ್ರಿಟೀಷರು ರೂಪಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಈಗಾಗಲೇ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅದರ ಅಗತ್ಯ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅದು ಯೋಚಿಸಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ೧೮೩೫ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಆಕ್ಟ್ English Education Act of Governor ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವನು ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್. ಇದನ್ನೇ ಮೆಕಾಲೆಯು ಅನುಸರಿಸಿದ. ಇದರ ಅಂತರಾಳದ ಮೂಲ ಸೂತ್ರವೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಪಶ್ಚಿಮದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆ

^೩ ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೩-೪೫.

ಎರಡೂ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಮೆಕಾಲೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬೆಂಟಿಂಕ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೃದು ಧೋರಣೆ ತಳೆದಿದ್ದ.

“ಗೌರಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಮಾದರಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ಸು - ಅಪಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿತು”^೪ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ರೂಪಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪರಂಪರೆಗೆ ಇದ್ದ ಆಗಾಧ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅದರದೇ ಆದ ಒಂದು ತಳಹದಿಯಿತ್ತು. ಅದು ವೈದಿಕವಿರಬಹುದು’ ಅವೈದಿಕವಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಜೀವನದ ದರ್ಶನವಿತ್ತು. ಭೌತಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅದು ರೂಪುಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಹಿಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಮುಂದುವರಿದು ಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಚರ್ಚುಗಳು ಒಂದೆಡೆಯಾದವು. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿನ ಪರಮೋಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡುಗತೊಡಗಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಚರ್ಚು ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವ (State Power) ಎರಡೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೈಯಿರಿಸಿದವು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಿಶನರಿಗಳ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಕಾನೂನು ತಿಳಿಯದ ಮನುಷ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ನೈತಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಅರಿವು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಮೂಲಕ ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿತು ಎಂಬುದು ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ. ಉದಾ : ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಉಪ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಉದಾರವಾದಿ ಮನೋಭಾವ, ಪ್ರಗತಿಪರತೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಬಂತು. ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಗಾಂಧಿ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯ

^೪ ಗೌರಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ್, ೧೯೮೯, ಪುಟ. ೮.

ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯೂ ಶಾಲೆಯೇ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳೇ ಶಿಕ್ಷಕರು. ಈಗ ತಂದೆತಾಯಿ ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಭ್ರಷ್ಟರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪರದೇಶದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಗುಣ-ಅವಗುಣಗಳು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ತಿರುಳು ತಿಳಿಯದು. ಎರವಲು ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಅಥವಾ ಕದ್ದು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕಳುವಿನ ಪದಾರ್ಥ ನಮಗೆ ಗತಿ ಕಾಣಿಸದು.

ಎಷ್ಟೇ ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತು ಇರಲಿ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಅರಮನೆಯ ಹಾಗೆ. ದುಡ್ಡಿಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿಯದೇ ಮೇಲುಗೈ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೃದಯವೇ ದಾರಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೇ ಬೆಲೆ. ಚಾರಿತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಆಸುರೀಶಕ್ತಿ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯ ಪರಿಶುದ್ಧವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀವು ನಿಗ್ಗುಹಿಸಲು ಆಗದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲ. ಚಾರಿತ್ರ್ಯಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ್ದು ವಿದ್ಯೆಯೇ? ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವೇ?

೧೮೧೩ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಚಾರ್ಟರ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೈತಿಕ ಪುನರುತ್ಥಾನ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ-ದೇಶೀ ಜನರನ್ನು ಪೌರರನ್ನಾಗಿಸುವುದು. ಪಶ್ಚಿಮದ ಪೌರತ್ವದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಇದರ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ೧೭೭೪-೧೭೮೫ ವಾರೆನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಧಾನವು ದ್ವಂದ್ವಾತ್ಮಕವಾದುದು ಎಂದು ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಸೈಡ್ ಹೇಳಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಸರಿಸುಮಾರು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ 'ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಜ್ಞಾನ'ದ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಜನರ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಯಿತು. ವಾರೆನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಜ್ಞಾನದ ಅಥವಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವಹನ ಸಾಧ್ಯ. ೧೮೩೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವು. ೧೮೩೫ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಟಿಂಕ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಆಕ್ಟ್ ತಂದ. ಅದೇ ವರ್ಷ ಬಂದ ಮೆಕಾಲೆಯು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ : 'ಭಾರತದ ಯುವಕರು

ಸೆಮಿನಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಸೋಲುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಸಮಯ ಮೂರು ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ'. ಮೆಕಾಲೆಯ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಯಿತು. ೧೮೫೨ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಚರ್ಚ್‌ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಬರಹಗಾರರ ಕೃತಿಗಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮಿಶನರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಪಠ್ಯಗಳು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಿಂದ ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಪಠ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಬೋಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ (೧೮೬೦ರ ವೇಳೆಗೆ) ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಧ್ರುವಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದು ಅಭಿಜಾತ ಪರಂಪರೆಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದು. ಇದು ಮೇಲು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೀಸಲು. ಕೆಳವರ್ಗಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಶನರಿಗಳು ಇದನ್ನೇ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೈತಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಆವರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆವರಣ ಬೇಕಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಸಂದರ್ಭ ಬದಲಾದವು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಹೊಸದೊಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು. ಮಿಶನರಿಗಳು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು: ಅದು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಎರಡನೆಯದು : ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯಾನಿಟಿಗೆ ಇರುವ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕೆಲವು ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಅವು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಿಶನರಿಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಎರಡರ ಸಾಮರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಶನರಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದವು. ೧೮೯೨ರಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್‌ಗ್ರಾಂಟ್ ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಖಂಡನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಜಾತಿಯಿಂದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಲ್ಲ (Observations on the State or Society among the Asiatic Subjects of Great Britain ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ). ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು:

೧. ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ - ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸು

೨. ಪಶ್ಚಿಮದ ಜ್ಞಾನದ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ದೇಶೀಯ ಜನರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಭಾರತೀಯರು ಭಾರತದ ಐತಿಹ್ಯ, ಪುರಾಣಗಳು, ಮಾನವಾತೀತ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಅನೇಕ ಬರಹಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಮಿಶನರಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಾವಿತ್ರ, ಎರಡನೆಯದು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯಾನಿಟಿಗೆ ಇರುವ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕತೆ, ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತು ಕಾರಂತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದು ಇದನ್ನೇ.

ಮಿಶನರಿಗಳು ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅದರ ಒಂದು ಸಂಕೇತ ಕಿಟ್ಟಿಲ್ ಕೋಶ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಯುವ ಜನರ ನೈತಿಕತೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಗೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ - ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎನ್ನುವುದು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು. ಅದು ಯಜಮಾನಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವುದು.

ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಡಫನ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಎನ್ನುವುದು ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು 'ಜಾತ್ಯಾತೀತ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಈ ಪದವನ್ನು ಅವನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

೧. ಪಶ್ಚಿಮದ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಗಾಂಧಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಯಾವುದನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಮಾಜವು ಧರ್ಮಾತೀತ (Secularism) ಎಂದು ಕರೆಯಿತೋ ಅದನ್ನು ಭಾರತದ ಮೇಲೂ ಹೇರಲಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂರಚನೆಯ ನಡುವೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂವಾದವೊಂದು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹೊಸದೊಂದು ಪ್ರಜ್ಞಾವಲಯ ರಚನೆಗೊಂಡು ಭಾರತೀಯ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಣ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ಗುಂಪು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಗುಂಪು ಎಂಬ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಶಿಕ್ಷಣವು ವಿನಯ, ನ್ಯಾಯವಂತಿಕೆ, ನಾಗರಿಕತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿತವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇರುವುದು - ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ತರಬೇತು ನೀಡುವಲ್ಲಿ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಮೂಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ತಮ್ಮ ವೇಷಭೂಷಣ ಸಮೇತ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡರು. ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ಚರಿತ್ರೆ, ಕಾನೂನು, ಕಾವ್ಯ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಲಿಸಲಾಯಿತು. ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದೆಂದರೆ ಭಾಷೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು. ಇದು ಭಾಷೆಗೆ ಇರುವ ವಿವಿಧತೆಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮರ್ ಕಲಿಕೆಯು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿಯಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಶಿಕ್ಷಣವು ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಮೌಲ್ಯವು ಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ. ಗಾಂಧಿ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಕಾಸವೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯೆಂದರು.

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ, ಜಿಯೋಗ್ರಫಿ, ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭೌತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ತಳಹದಿಯು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೋಡಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಹಳೆಯ ಶಾಲೆಗಳು, ಹಳೆಯ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನವೀನ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ವಿಜ್ಞಾನ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಕಲೆ, ಕಾನೂನು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ-ಉದ್ಯಮಗಳು ತುಂಬಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೂಡಾ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ರೂಪಿಸಿದ ಅಪಾರ ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಮೃತ್ತವಾದುದು ಇಷ್ಟು: ಪ್ರಥಮ ಕಾಲ

- ೧) ಹುಡುಗರಿಗೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಂಟು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಬಾಲ್ಯ.
- ೨) ಅವರ ಕಾಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಾರೀರಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವೂ ಶಿಕ್ಷಕನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಶಾರೀರಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಗವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
- ೩) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನ, ಹುಡುಗಿಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು.
- ೪) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು.
- ೫) ಹುಡುಗರು ಅಥವಾ ಹುಡುಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಜ್ಞಾನ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೊದಲಾಗಬೇಕು.

- ೬) ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಸುಂದರ ಲೇಖನ ಕಲೆಯ ಅಂಗ ಎಂದರಿತು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರೇಖಾಗಣಿತದ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಬೆರಳು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೀನವಾಗಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ವರ್ಣಮಾಲೆ ಬರೆಯಲು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಅಕ್ಷರ ಬರೆಯಲು ಕಲಿಸಬೇಕು.
- ೭) ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಗು ಓದಲು ಕಲಿಯಲಿ. ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಕಲಿಯಲಿ.
- ೮) ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಕನ ಮುಖದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದ ಹುಡುಗ ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿಯೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.
- ೯) ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಕಲಿಸಬಾರದು.
- ೧೦) ಅವರು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ರುಚಿ ಎನಿಸಬೇಕು.
- ೧೧) ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟ ಎನಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ. ಆಟ- ಓಟಗಳೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಗವೇ.
- ೧೨) ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಸಮಸ್ತವೂ ತಾಯಿನುಡಿಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು.
- ೧೩) ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಿಂದೀ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅದು ಆರಂಭವಾಗಬೇಕು.
- ೧೪) ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪುಸ್ತಕದ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಕನ ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕನ ಮುಖದಿಂದ ಅದು ದೊರೆಯಬೇಕು.

ದ್ವಿತೀಯ ಕಾಲ

- ೧೫) ಒಂಬತ್ತರಿಂದ ಹದಿನಾರರವರೆಗೆ ಎರಡನೆ ಕಾಲ.
- ೧೬) ಎರಡನೆ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.
- ೧೭) ಎರಡನೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಅರಬ್ಬೀ ಜ್ಞಾನ ದೊರೆಯಬೇಕು.

- ೧೮) ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಶಾರೀರಿಕ ಕೆಲಸ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಓದು ಬರಹದ ಸಮಯವನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಬಳಸಬೇಕು.
- ೧೯) ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ವೃತ್ತಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದುದು ಎನಿಸಿದರೆ, ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಆ ವೃತ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನ ದೊರೆಯಬೇಕು. ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾತಂದಿರು ನಡೆಸಿದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ತಾನೂ ನಡೆಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮ ಹುಡುಗಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸದು.
- ೨೦) ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಹುಡುಗ - ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಭೂಗೋಳ, ವನಸ್ಪತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಗಣಿತ, ರೇಖಾಗಣಿತ, ಬೀಜಗಣಿತಗಳ ಸಾಧಾರಣ ಜ್ಞಾನ ಆಗಬೇಕು.
- ೨೧) ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಹೊಲಿಗೆ, ಅಡಿಗೆ ಎರಡೂ ಬರಬೇಕು.

ತೃತೀಯ ಕಾಲ

- ೨೨) ಹದಿನಾರರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮೂರನೆಯ ಕಾಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಯುವಕನಿಗೂ ಅವರವರ ಇಚ್ಛೆ - ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಬೇಕು.
- ೨೩) ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷದ ತರುವಾಯ ಆರಂಭವಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಶಾಲೆಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
- ೨೪) ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ವರಮಾನ ಬರಬೇಕು, ಆದರೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಪೂರಾ ನಡೆಯುವಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.
- ೨೫) ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಸಂಬಳ ಸಿಗದು, ಆದರೂ ಅವರು ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯರಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಸೇವಾಭಾವನೆಯಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಎಂಥ ಶಿಕ್ಷಕನಿಂದಾದರೂ ಮಾಡಿಸುವ ರೂಢಿ ನಿಂದನೀಯ. ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಗುಣವಂತರೂ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವಂತರೂ ಆಗಬೇಕು.

- ೨೬) ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ ಭಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ೨೭) ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯೆಂದು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿರಬೇಕು. ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ-ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷು.
- ೨೮) ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೇಗೆ ಮೊದಲಾಗಬೇಕೋ ಎಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾಗಬೇಕೋ ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಬರೆದೂ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸಿಗೆ ಸಿಗುವಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಂಗಸಿಗೂ ಸಿಗಬೇಕು; ಇದು ನನ್ನ ದೃಢಾಭಿಪ್ರಾಯ. ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯ ಅಗತ್ಯವಾದರೆ ಅದೂ ಸಿಗಬೇಕು.

ಫೌಡಶಿಕ್ಷಣ

- ೨೯) ಫೌಡವಯಸ್ಸಿನ ನಿರಕ್ಷರ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ತರಗತಿಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಆಗಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಣ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ಜ್ಞಾನ ಸಿಗುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿರಬೇಕು; ಯಾರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಬೇಕೇನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕು.

ಬಹುಕಾಲ ಬ್ರಿಟೀಷರು ದೇಶೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಭಾರತದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನೈತಿಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಭಾರತದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮರೆಯದೆ ಇದ್ದರೂ ೧೮೧೩ರವರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ವಸಾಹತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಪರರು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಇದು ಕೇವಲ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಟಾದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ವಸಾಹತು ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನುವುದು (Accountability) ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಪರ ಗುಂಪು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಗುಂಪು.

ಪ್ರಗತಿಪರರ ಗುಂಪು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಪಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ. ಮತ್ತು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಚಿಂತನಾಕ್ರಮವು ರೂಪಿಸಿದ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳ ಪರಿಣಾಮವಿದೆ. 'ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ', 'ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ', 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾನಿವಾರಣೆ' ಇವುಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಗತಿಪರರು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಪ್ರಕಾರ ರೈಲ್ವೆಯಿಂದ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ, ಸ್ಥಿರವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ, ಭಾರತೀಯರು ನವನಾಗರಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹೆಂಗಸರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಗಾಂಧಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗಂಡಸು ಹೆಂಗಸು ಸಮಾನರು; ಆದರೆ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಜೊತೆಯಾಗಿ, ಪೂರಕವಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಜೋಡಿ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕೂಡ ಊಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಂದರೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನಷ್ಟ ಎಂಬುದೂ ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬರುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸೂತ್ರ. ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಮೂಲ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸದಾ ಇದಿರಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯದ ಜ್ಞಾನ ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಉಚಿತ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮನೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಅಥವಾ ಗೃಹಕೃತ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೆಂಗಸಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ-ಶಿಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಹೀಗೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ಭಾಗಮಾಡಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ರೂಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಪೂರ್ಣಜೀವನ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳದು.

ಹೆಂಗಸರು ಉಪಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷು ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಹುಡುಗಿಯರು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ತೂರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಅಸಹಾಯತೆಗೆ ಆಯುಸ್ಸು ಎರೆದಂತೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಮೋಘ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಸಮವಾಗಿಯೆ ಸಿಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಆಗಾಗ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲೇನೋ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ

ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಂಡಸರಿಗೆ ನೀಡಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶ. ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿ ಇದ್ದರೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಓದಿ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲವರ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ಷರತೆ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಬರೀ ಸೋಮಾರಿತನ, ಜಡತೆಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ ಹೀನಸ್ಥಾನವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಾದ ಕಾರಣ. ತನ್ನ ಸಹಕಾರಿ 'ಉತ್ತಮಾಂಗನೆ' ಎಂದು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಗಂಡಸು ಅವಳನ್ನು ಮನೆಗೆಲಸದ ತೊತ್ತಾಗಿ, ತನ್ನ ಭೋಗದ ಬೊಂಬೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಫಲವೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಅರ್ಧ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು. ಹೆಂಗಸು ವಂಶದ ತಾಯಿ. ಸರಿ. ಆಕೆಗೆ ನಾವು ಮಾಡಿರುವ ಘೋರ ಅಪರಾಧವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಆಕೆಗಾಗಿಯೂ ನಮಗಾಗಿಯೂ ಅಗತ್ಯ. (ನೋಡಿ: ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ)

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ನಿಲುವಿಗೆ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಅನುಭವ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಅನುಭವ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟ, ದೈಹಿಕ ಸ್ವರೂಪ, ಮಾನಸಿಕ ಅವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ. ಈ ನೆಲೆಯಿಂದ ಗಂಡು ಸಹಕರಿಸಬಹುದಾದುದು ಇಷ್ಟೆ : ಹೆಣ್ಣು ಇದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಆಕೆಗೆ ಯಾವ ಭಾವನೆ ಇರಬಹುದು? ಇದನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಹೆಣ್ಣು'ಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಒಂದು ಗಂಡಿನಿಂದಲೂ, ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

“ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಹುಟ್ಟುವುದು ಕೂಡಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ಕೂಡಾ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಾಸ್ತವದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಿರ್ಮಾಣವೆಂದು ಅರ್ಥವಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ 'ಸ್ತ್ರೀ'ಯ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ - ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಗಂಡಸಿನ ಬರವಣಿಗೆಯ

ಶೈಲಿಯು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೃಢತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಬರವಣಿಗೆಯು ಮೆದು ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವಳ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ನಿರಚನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಕೃತಿ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು 'ನಿರಚನ' ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಕಾವ್ಯದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆಕೆಯ ಕಾವ್ಯವು ರಚನೆಗೊಂಡ ಕಾಲ, ಸನ್ನಿವೇಶ, ಅರಸು ಮನೆತನದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಡುವೆ ಆಕೆಯ ಕವಿತೆಯೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದಂಶವಾದರೆ, ಎರಡನೆಯದು ಆಕೆಯ ಮೃದುವಾಗಿ ತಿದ್ದುವ ಮನೋಭಾವ. ಈ ಎರಡರ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ ಆಕೆಯ ಶೈಲಿಯು ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಲುವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ."⁸ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಜಗತ್ತಿನ ಹೊರಗಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ಗಂಡಿಗೆ ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವೇನು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು ಮೊದಲ ಪರಿಹಾರ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಗುಣವಿದೆ. ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ.

೧. ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ.

೨. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ.

೩. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳು.

ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ - ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

⁸ ಕೇಶವ ಶರ್ಮ.ಕೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ. ೧೯೮.

‘ನಭಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಕಟವಾದ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸಂದರ್ಶನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಶೀಲೆಯೂ ೧೯೧೩ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ - ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಾನ್‌ರವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ‘ನಭಾ’ ಪುಸ್ತಕದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕಾಗದದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಅದು ಮೊದಲ ಪುಸ್ತಕದಂತೆ ಮೈಸೂರು ಕ್ರೌನ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಎಂದರೆ ೧೯೧೪ - ಆಗಸ್ಟ್ ವೇಳೆಗೆ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮುದ್ರಣದ ಕಾಗದಗಳ ಬೆಲೆ ದ್ವಿಗುಣವಾಯ್ತು. ಅದರಿಂದ ಮುದ್ರಣವೂ ನಿಧಾನವಾಯ್ತು. ಅದು ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ - ಆ ಕಾಲದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅದರ ಸ್ವರೂಪ, ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.

“ಓದು ಬರಹಬಲ್ಲ ರಂಡೆಯರು, ಸೊಗಸುಗಾರ್ತಿಯರು, ನಾವೂ ಓದುಬರಹ ಕಲಿತಿದ್ದರೆ, ಕುಳಿತಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು! ಇಲ್ಲವಲ್ಲಮ್ಮ! ಹಾಗೆಂದರೇನಮ್ಮ? ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತರೂ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆ!”^೬ ‘ನಭಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಲಕಡೆ ಹೆಂಗಸರಿಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶರಾವತಿಯು ಮೊದಲ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಹೆಂಗಸು ಎರಡನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಪ್ರಕಾರ ಓದುಬರಹ ಬಲ್ಲವರು ರಂಡೆಯರು. ಸೊಗಸುಗಾರ್ತಿಯರು. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಆದರೂ ಓದುಬರಹ ಬಲ್ಲವರು, ಈಗಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದೇನು? ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಕೈ ಮಸಿಯಾಗುವುದು. ಧೂಳಾಗುವುದು. ನೀರನ್ನು ಸೇದಿದರೆ ರಟ್ಟೆಬಾತು ನೋಯುವುದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರೂ ಕಾಲೇ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಹುದು? ನೀವೇ ಹೇಳಿ.

^೬ ವಿಜಯಾದಿಪ್ಪೆ, ಸತಿಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೨೩.

ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವರವಿದು. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಹೊಸಕ್ರಮಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಥಹೀನವಾದುದು. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ 'ನವ ನಾಗರಿಕತೆ'ಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನಾ ಕ್ರಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯರ ಶ್ರಮವನ್ನು ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಓದು ಮತ್ತು ಬರಹ ಆಧುನಿಕ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಕೈಗೂಸು. ಅದು ನಿರರ್ಥಕ. ಓದು ಬರಹ ಕಲಿತವರ ವರ್ತನೆಯು ಬೇರೆ ರೀತಿಯದು. ಆಧುನಿಕ ಓದು ಬರಹ ಕಲಿತವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಓದು ಬರಹ ಕಲಿತವರು ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಕೈಮಸಿಯಾಗುವುದು. ನೀರನ್ನು ಸೇದಿದರೆ ರಟ್ಟೆ ಬಾತು ನೋಯುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರು ನವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಟೀಕಿಸಿದರು ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ನಿರಂಜನ: ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು, ನಭಾ! ಈಗಿನ ವ್ಯಾಸಂಗವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಭಯಂಕರವೇ ಆಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಗಲಿ ಅದರ ಫಲವಾಗಲಿ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತರಾದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ, ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಂದು ಹೊರಹೊರಟು ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನೂ ದೇಶವನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆನ್ನಬಹುದು. ಈಗ ಸುಶಿಕ್ಷಣವು ಮಲಿನವಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮಾಡತಕ್ಕದೇನು? ಆದರೂ, ನಭೆಗೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅವಳು ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. ಅಣ್ಣಾ! ನನಗಂತಹ ವಿದ್ಯೆ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗಿನ ಬಾಲ್ಯದ ಸುಶಿಕ್ಷಣವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿರುವುದು. ಹಿಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಜನ ಸಹಜವಾದ ಭಯ, ಚಾಪಲ್ಯ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಸೂಯೆ, ದುಃಖಾದಿಗಳು ನಿಃಶೇಷವಾಗಿ, ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ, ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ, ಮನಃಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷಾದಿಗಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿ, ದೇಶಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಂತಾಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ಜನಗಳ ದೃಗ್‌ಪಥಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೀಳಲಾರೆನೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ

ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿ ನಿನ್ನ ಸತ್ ಪರಾಮರ್ಶದಿಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇತರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದೆಂದು ನಂಬಿರುವೆನು.”^೭

ನಿರಂಜನ ನಭೆಯ ಅಣ್ಣ. ನಿರಂಜನ ನಭಾಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುವಾಗ ನವ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ನವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಲಿನವಾದುದು ಎಂದು ನಿರಂಜನನ ದೃಷ್ಟಿಯಾದರೆ ನಭೆಯು ನವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ದೇಶಸೇವೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ನಭೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

“ನಭಾ: ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ: ನೀನು ನನಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.”^೮

ನಭಾ ಪದೇ ಪದೇ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಬಂದಿದ್ದು ಅದು ನೈತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಜೀವನದ ಸದಭಿರುಚಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸದ್ಗುಣವು ಉಪಯುಕ್ತವೆನ್ನುವುದು ಆ ಪಾತ್ರದ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. “ರಮಾಮಣಿ ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ನವನಾಗರಿಕಳಂತಿದ್ದರೂ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯ! ಶ್ರೀಮಂತಪುತ್ರಿಯೂ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯೂ ಆರ್ಯ ಮಾರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರತೆಯೂ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಗೃಹಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನಾಸಕ್ತಿ, ಸ್ತ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಣದರ್ಶನವಾದ ಕೋಮಲತೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಣವು ಇವಳಾದೇಧಿವದುರ್ಲಭವಾದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಇವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಿದ್ದುವು.”^೯ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಗುಣಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿರಬಾರದು. ಅದು ಆರ್ಯ ಗುಣವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವಂತೆ ಇರಬೇಕು.

‘ದೇಶೋನ್ನತಿಗೆ, ಭಾಷೋನ್ನತಿಯೂ, ಭಾಷೋನ್ನತಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ಸಮ್ಮೇಳನವೂ ಅದಕ್ಕಾಧಾರವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೂ ಮುಖ್ಯವೆನ್ನುವುದೇ’^{೧೦} ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ

^೭ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೬.

^೮ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೭.

^೯ ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೫.

^{೧೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೫.

ನಿಲುವು. ಆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ಆಂದೋಲನವು ಕೂಡಾ ಇದೇ ರೀತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. “ನಭೆ ವಿದ್ಯಾ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಮನಸ್ಕಳಾಗಿ ತನ್ನ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು”.^{೧೧} ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೀಗೆ ನಭೆಯ ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿರೋಧವನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಎಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ತರಹದ ಚರ್ಚೆಯೂ ಬಂದಿದೆ.

ಭಗ: ಆ ವಿಷಯವಿರಲಿ, ಅಕ್ಕ! ಕೆಲವರು ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೇ ನಿಷೇಧಿಸುವರಲ್ಲ, ಅದೇಕೆ?

“ನಭಾ: ಕಾರಣವು ಅನೇಕವಾಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕುಶಾಗ್ರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾವತಿಯರಾದರೆ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಸುಶಿಕ್ಷೆಯ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ವಿವೇಕಿಗಳಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಸುಶಿಕ್ಷೆಯ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ವಿವೇಕಿಗಳಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಬೇಡವೆಂದರೆನರ್ಥ? ‘ವಿದ್ಯೆ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಏನು ಅರ್ಥಮಾಡುವನೋ, ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಬೇಕು, ಬೇಡ ಎಂಬ ಉತ್ತರವು ಹೊರಡುವುದು. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿನ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೆರೆಯುವುದಲ್ಲ. ಸಭಾ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಭಿಕರು ಮರುಳಾಗುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ ಗ್ರಂಥರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ದೊಡ್ಡವನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ ವಿದ್ಯೆಯ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಇದು ಸರಿ, ಇದು ತಪ್ಪು, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು, ಇದು ಸತ್ಯ, ಇದು ಅಸತ್ಯ, ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿವುದೇ ವಿದ್ಯೆ. ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ತಾನೇ ಬೇಡ? ಈಗಿನ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದ್ರೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ

^{೧೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೪೨.

ಹೇಗಾದರೂ ತೇರ್ಗಡೆಯೊಂದಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆವುದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರುವುದು.”^{೧೨}
 ‘ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಥಾನಕದ ಓಟಕ್ಕೆ
 ಪೂರಕವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಧೋರಣೆಯನ್ನು ಇದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
 ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಬರಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದುವುದಲ್ಲ. ವಿದ್ಯೆಯೆಂದರೆ
 ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನುವುದು ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯ ನಿಲುವು. ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು
 ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

“ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಹಾಗೆಯೇ! ಸ್ತ್ರೀವಿದ್ಯೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಪುರುಷರ ವಿದ್ಯೆಯ
 ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಸಲ್ಲದುದೇ! ಇನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿ ಹೋಗುವಂತೆಂದರೆ,
 ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೇ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಳೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನೀ,
 ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದನ್ನು ಕಲಿಯಲೇಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
 ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೂ, ಒಂದೆರಡು ಘಂಟೆಗಳು
 ಕಳೆಯದಿರವು.”^{೧೩} ವಿದ್ಯೆಗೂ ಒಂದು ಔಚಿತ್ಯವಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಲಿಯಬೇಕು.
 ಕಲಿಕೆಯು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು.

“ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಸಂಗಡಲೇ ಮರೆಯುವ ವಿದ್ಯೆಯಾದ ಭೂಗೋಳ, ಚರಿತ್ರೆ
 ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆಯು ಬೇಕು. ಸದ್ಗುಣವನ್ನು
 ಅಭ್ಯಾಸಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಅಸದೃಶ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಗುಣದ
 ಮೊಟ್ಟೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಸದ್ಗುಣವನ್ನಾಚರಿಸಿದವನೇ ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು
 ತಿಳಿದವರಾಡುವರು.”^{೧೪}

ಶಿಕ್ಷಣವು ಸದ್ಗುಣಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ
 ದೃಢವಾದ ನಿಲುವು. “ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಾ ರೂಪವಾದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ
 ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ದಯಗಳಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಸಹಜ
 ಸೌಹಾರ್ದಭಾವವೂ ಸದಾಚಾರದ ಸ್ಥಿರ ರಾಜ್ಯ ಭಾರದಿಂದ ದುರಾಚಾರನ ನಿಗ್ರಹವೂ
 ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು. ಈಗಲಾದರು ಸುಶಿಕ್ಷೆಯು ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ

^{೧೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೮-೫೯.

^{೧೩} ಅದೇ; ಪುಟ. ೫೯.

^{೧೪} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೧.

ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ದೇಶವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು. ಇವುಗಳಿಗನ ವಿದ್ಯೆಯ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸತ್ತುರುಷರ ಸಮಾಜವೂ ಅಪವಾದಾನೆಲದಿಂದ ದಹಿಸಿ ಹೋಗುವ ದುಷ್ಕಾಲವು ಬಂದೊದಗಿರುವುದು. ಪರಿಣಾಮ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧವುಂಟಾಗಿರುವುದು.”^{೧೫}

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ವಾದವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯೆಯು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಮನೋವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಾರದೆಂದು, ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯು ರಚಿತವಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಅದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಆಗ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೇರೂರಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಉಚಿತ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ, “ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ಸಕಲರೂ ದೇಶ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಬಡಿದಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಫಲವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ.”^{೧೬}

ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದು ಅವರ ನಿಲುವು. ಆದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಪರವಾದ ಕಾಳಜಿಯು ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ‘ನಭಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ‘ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ’ವೆನ್ನುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಅಂಶ. ಇದರ ಮುಖೇನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ನಭೆಯು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದಂತೆ ಅವಳು ವಿಧವೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು

^{೧೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೦.

^{೧೬} ಅದೇ; ಪುಟ. ೬೧

ಮುಂದುವರಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು 'ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ' ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಧವೆಯವರ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಮಹತ್ವದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಲ್ಲಟದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಮುಖ ತಿರುವಿನ ಧ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ನಭೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳು. ಅಂದರೆ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಭೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಬರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ. ಕಲಿಕೆಯನ್ನುವುದು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಕಾದಂಬರಿಯು ನಂಬುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿಂತನಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದ ನೀತಿಗೂ ಒಂದು ಅಂಕಗಣಿತ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ, ಅದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನಾಗರೀಕರಾಗಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯರ ಘನತೆಯಿಂದ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯಿಂದ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೆಂದು ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಂಬಿತ್ತು. ಅದೇ ತರಹದ ನಂಬಿಕೆಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ನೈತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಪುರುಷರಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ದೊರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವುದು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾತಿತಾರತಮ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ತೆರೆಯಿತು. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯದ ನೀತಿಯಿದೆ. ಅಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣವೆನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು, ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹೊರಗಿರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಿಂದಿರುವ ಪ್ರಭುತ್ವ ಆಸಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಅದರ

ಪರಿಣಾಮವು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜನರನ್ನು, ಸಮಾಜವನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಈ ತರಹದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಿಂದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯು ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಂಕಥನಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖೇನ ಹೊಸ ಸಂಕಥನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಭೌದ್ಧಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಸೂಚನೆಯೂ ಹೌದು. ಅವರ 'ನಭಾ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 'ಶಿಕ್ಷಣ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳಾ ಪರವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುವ ಅವರು ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದ ನಿಲುವು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರದಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ಗಮನಾರ್ಹ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾಲದ ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಗೌರಿವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ. ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾನವತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವಸಹಾತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೂಪದ್ದಾಗಿತ್ತು. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕೂಡಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುವಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯವೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದ ಚಿಂತಿಸುವ ಕ್ರಮವು ಈ ಬಗೆಯದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂಬಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮೂಲತಃ ಆದರ್ಶವಾದಿ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವಂಥದ್ದು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತಾವಾದದ ಉದಾರವಾದಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷವಿದೆ. ನವ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರ ವಾದ. ನವ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಆಧುನಿಕತಾವಾದಿಗಳ ಚಿಂತನೆ. ಇದರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಘರ್ಷ ಚಿತ್ರಣವು

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ನಡುವಣ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಎಂದರೂ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಡುವೆ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಒಪ್ಪಬಹುದು, ಎಷ್ಟು ಬಿಡಬಹುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಢಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ವಚನವೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. 'ನಭಾ' ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಹಿಂದಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಈ ತರಹದ ವಿದಾಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

“ವಿರಾಗಿಣಿ ಬೆಳಗುಜಾವದೈದುಘಂಟೆಗೆ ಮೀರಿ ಮಲಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದೊಡನೆಯೇ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ. ಸ್ನಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನ - ಪ್ರಾತ ಸ್ನೇವಾಕಾರ್ಯಗಳು. ಏಳು ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದೆರೆಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆ ಬಳಿಕ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳು, ಆ ಬಳಿಕ ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಬೃಂದಾವನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲವು ಲೇಖನ, ವಾಚನ, ಸದ್ಗುಂಥ ಸಮಾಲೋಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವವರ ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣಾದಿ ಹಿತಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯತವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಮತ್ತೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ದಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಯಥೋಚಿತ ಸಹಾಯವೂ ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಹಾರ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆವೂ ನಡೆವುದು. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಘಂಟೆಯಿಂದ ಒಂಭತ್ತರವರೆಗೆ ರಘುನಾಥನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠವೂ ಬಾಲಶಿಕ್ಷಣಾಕ್ರಮವೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಮ್ಮನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಸರಸಪ್ರಸಂಗವೂ 'ಮೇಲೆ ನಿಯಮಿತ ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಸುಖ ನಿದ್ರೆಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು.”^{೧೭} ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ 'ವಿರಾಗಿಣಿ'ಯ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಲೇಖಕಿ ವಿವರಿಸುವುದು ಹೀಗೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಹೇಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಳು ಎನ್ನುವುದರ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದ್ದೇಶದಂತೆ 'ವಿರಾಗಿಣಿ'ಯದು ಭಿನ್ನತೆ ಆದರ್ಶ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಅವಳದು.

^{೧೭} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೦೭.

“ತುಂಗ: ತಿಳಿಯದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗಿಸಿದರೆ, ನನಗೆಂತು ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು?”

ಕೃಷ್ಣ: ಅದಾವ ಭಾಷೆ? ಹಾಳು, ಇಂಗ್ಲಿಷಿಯೇ?”^{೧೮} ಇದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕೂಡಾ ಹೌದು.

‘ವಿರಾಗಿಣಿ’ಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರುವ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ರೂಪದ ಪ್ರತಿರೋಧ ಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಕೂಡಾ ನಾವು ಕರೆಯಬಹುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧ ಬಂದಿರುವುದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಸ್ವ-ಭಾಷೆಯ ಅನನ್ಯತೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ತುಂಗಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

“ತುಂಗ: ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆ! ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ವಿದ್ಯವತಿಯಂತೆ! ಅದೆಂತಹ ವಿದ್ಯೆಯೋ! ಆದರೂ ಗಣನೆಯೇ ಇಲ್ಲ!! ಪುರಷರೆಂದರೆ ಕಡ್ಡಿಗೂ ಕಡೆ! ಎಲ್ಲರಿಂದಿರಿಗೂ ವಿವಾದವಂತೆ! ನಾಣ್ಣೆಟ್ಟ ಹೆಂಗಸು!! ಕೆಟ್ಟ ಜನ್ಮ!! ಊರೂರು ಸುತ್ತುವುದಂತೆ, ಉಪನ್ಯಾಸಿಸುವುದಂತೆ, ಇವೇ ಮುಖ್ಯಾಚಾರವಂತೆ! ಪುರಾಣ, ಹರಿಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಾರದಂತೆ. ಅದೂ ಹಾಗಿರಲೆಂದರೆ, ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲಾದರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳೆ? ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ! ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಳು ಬರಹವೇ!! ಏನೇನನ್ನೂ ಬರೆದಳು. ಆರಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಬರೆದಳೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲನು.”^{೧೯}

‘ವಿರಾಗಿಣಿ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ತುಂಗಿಯು ಹೇಳುವ ಮಾತಿದು. ವಿದ್ಯಾವಂತಳಾದ ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳು ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಧೋರಣೆಯಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೆಂದರೆ ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲಕವೇ ಹೊರ ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜ ಮಹಿಳೆಯ ಕುಟುಂಬದ ಹೊರಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

^{೧೮} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೫೦.

^{೧೯} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೫೨.

“ಕೃಷ್ಣ: ನಾನೇಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಓದು ಬರೆಹದ ನೆವದಿಂದ ನಾಣ್ಣೇಡಿಯಾಗಿ, ಕಂಡ ಕಂಡವರಲ್ಲಿ ವಾದಿಸುವುದೂ ಸಿಕ್ಕಿದ ಲೇಖನವನ್ನು ಕಳುಹುವುದೂ ಜನರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಿಸುವುದೂ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆರಿಗೂ ರುಚಿಸವು! ಮಾನವಿಲ್ಲದ ಈ ಬಾಳು, ನಮಗೇ ಮೆಚ್ಚಿನದಾಗಿರುವುದು.”^{೨೦} ಓದು ಬರೆಹ ಕಲಿಯುವುದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಸಂಗತಿ. ಲೇಖನ ಬರೆಯುವುದು ಜನರ ಗುಂಪಿನೆದುರು ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುವುದು. ಯಾರು ಇಚ್ಛಿಸದಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಈ ತರಹದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕರು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ನವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ವಿಚಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರತಿರೋಧವಿತ್ತು. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ‘ವಿರಾಗಿಣಿ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಇತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ ಪರಂಪರೆಯ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

“ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯ ಘನ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ರಘುನಾಥ ಪರಮಾನಂದರವರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟು ವ್ಯಾಸಂಗಿಸುತ್ತಿರುವೆನು”^{೨೧} ಎಂದು ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ವಿಧವೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಅವಳು ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಿರುವುದು ಅವಳಲ್ಲಿರುವ ಭಲದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅವಳದು ಆದರ್ಶಮಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವ್ಯಾಸಂಗವೆನ್ನುವುದು ಅವಳ ಜೀವನದ ಅಗತ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಈಕೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ, ವ್ಯಾಸಂಗವೂ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಜ್ಞಾನಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವ ಪ್ರೀತಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರೀ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪರಮಾದರ್ಶ ಜೀವನವಾಗಿರುವವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ!”^{೨೨} ವಿರಾಗಿಣಿಯ ನಿಜವಾದ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶವು ಹೀಗೆ ಸಾಧಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಘುನಾಥನು

^{೨೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೬೨.

^{೨೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೮೯.

^{೨೨} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೪೨.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವನು. ವ್ಯಾಸಂಗ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಪ್ರೀತಿಯು ಲಭ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅವಳು ಆದರ್ಶ ಪ್ರಾಯಳಾದಳು ಎಂಬುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು 'ಶಿಕ್ಷಣ'ದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯವಾಗಿಸಿದೆ. ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳು ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯಾಗಿ, ಆದರ್ಶಮಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆಂಬುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯ. 'ನಭಾ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಅವಳ ಜೀವನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರೆ, 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಅವಳ ಜೀವನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳು ಹೇಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಳು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿ ನೋಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆಧುನಿಕತಾವಾದಿಗಳು ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಉದಾಹರಣೆ: ಈ ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧವೆಯ ಜೀವನವು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ವಿಧವೆಯ ಪರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ನಭಾ ಕಲಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಮಾತೃಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಎರಡೂ ಅಂಶಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಲ್ಲ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಧುನಿಕ. ಈ ತರಹದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ತಕರಾರಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನದ ಉದ್ಧಾರ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ವಿಧವೆಯು ಸುಶಿಕ್ಷಿತಳಾಗುವುದೆಂದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗಡೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ನಭೆಯು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಮಹಿಳೆಯಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವಳ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಬೇರೆ. ಅವಳ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಯು ಅವಳನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅವಳ ಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಹೆಜ್ಜೆಯಂತೆ ಕೂಡಾ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದಂತೆ - ವಿಧವೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಮೌಲ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರು ನಂಬುವ ಮೌಲ್ಯ ಒಂದು

ಬಗೆಯದಾದರೆ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲದವರ ಮೌಲ್ಯವು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯದು. ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೇರೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ 'ಮೌಲ್ಯರಹಿತ' ಮತ್ತು 'ಮೌಲ್ಯ ಸಹಿತ' ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ಸಹಿತ ಮನುಷ್ಯರು ಉದಾತ್ತತೆಯಿಂದ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ನಭಾ ಅಥವಾ ವಿರಾಗಿಣಿ - ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಶರಾವತಿಯಂಥವರು ಅದಕ್ಕಿಂತ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯಾದ ನಭೆಯು ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಯನಾಜೂಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆದರ್ಶವಿದೆ. ರಘುನಾಥನಂತಹವರು ಅವಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿದ್ದರೆ ತುಂಗೆ ಶರಾವತಿಯಂಥವರು ತಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಯನಾಜೂಕುತನವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ಎರಡು ಭಿನ್ನರೇಖೆಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಅಂಶವು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಭಾ ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆಯಾಗಿ ಸ್ವಂತದ ಅವನನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ರಾಜಕೀಯ ಮಾರ್ಗ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರಿಗೆ ಒಲವಿದೆ. ವಿಧವೆಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಒಲವಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ನಾಯಕಿಯು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟದ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆಂಬುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದರ ಆಂತರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಹೌದು.

ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಪ್ರಬಂಧಾವಲಯದಲ್ಲಿ ಶೆಲ್ಲಕುಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದಾರೆ. "ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮೂಡಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಮಾತು

ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವೇ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಓದು ಬರಹವೇ ಅಲ್ಲ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿ, ಪವಿತ್ರಾಚರಣೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯ.”^{೨೩} ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವರು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಕಿಗಳನ್ನಿಸುವಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ನಾರೀಮಣಿಯರು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ, ಗುರು ಜನರ, ಸ್ವಾಮಿಯ ಸದುಪದೇಶ, ಸುಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗೃಹಿಣಿಯರೆನ್ನಿಸಿರುವರಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಸಚಿವತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಸ್ಕೂಲು – ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಕಲಿತವರೆನ್ನಿಸಿದ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ಪುರುಷರಿಗೇ ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರಾದರೂ ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮರ್ಥರೆನ್ನಿಸಿರುವವರು ವಿರಳ. ಇಂತಹ ನವೀನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಲಿಕೆಯರು ಯಾವುದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ? ಅವರಿಗೇನು ಕೊರತೆ? ಗಂಡಸರು ದುಡಿದು ತಂದುದನ್ನು ಆಯವರಿತು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಒದಗುವಂತೆ ಗಳಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆ, ಮಾರು, ಮಠ, ಮಕ್ಕಳುಗಳನ್ನು ಚೋಪಾನಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಶಕ್ತರು, ದಿನಗಳೆದವರು, ಆರ್ತರು ಇವರ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ, ದುಡಿದು ಬೇಸತ್ತು ಬರುವ ಗಂಡಸರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೋಮಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಪ್ಯಾಯ ಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಲ್ಲಾ ನೆರವೇರಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ದೇಹ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ರಮ, ಮನೋಧರ್ಮ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ರಮ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ತಿರುಮಲಾಂಬಾರವರ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

೧. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬೇಕು?

೨. ಪ್ರಬುದ್ಧರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಗಂಡಸರಾಗಲೀ, ಮಕ್ಕಳಾಗಲೀ ಸುಖಪಡಲಾರರು. ‘ಪತಿಸೇವಾ ಕ್ರಮ’, ಗೃಹಕೃತ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಲ್ಲರೇ ಹೊರತು ಆಚರಿಸಲಾರರು.

೩. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವರು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

^{೨೩} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೨೪.

೪. ಮಿಷನರಿಗಳೆಂದರೆ ಅವರಂತೆ ನೀವು ಸುಧಾರಿಸದವರಾಗಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಅವರ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ಅವರ ಮತದ ಹೆಚ್ಚುವಳಿಕೆ, ಅವರ ಉಪದೇಶ ಮಹತ್ವ, ಅವರ ದೇಶೀಯರ ದೇಶಭಕ್ತರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ, ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಭಾವ, ಸತತೋದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವ ಸಹಜವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಹೇಳುವರು. ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯರು ಗಳಿಸಬೇಕಾದುದೇನಿದೆ?

೫. ಹಾಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಣ ದೋಷವಿಚಾರ ಇವುಗಳು ತಿಳಿಯುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವು ವ್ಯಾಸಂಗವು ಆದರೆ ಸಾಕು.

೬. ಗೃಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಸ್ವಯಂ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.

೭. ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಕು.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗಿನ ನಿಲುವು ಈ ರೀತಿಯದಾಗಿದ್ದು ಅದು ಮೂಲತಃ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ವರ್ಗದವರು ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲು ಸಮರ್ಥರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ ಆದರಗಳಿದ್ದರೂ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದವರ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವವರು. ಕೊನೆಯ ವರ್ಗದವರು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಅವರ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ತಾವೇ ಅನುಭವಿಸುವವರು. ಹೆಂಡತಿಯರ ದಾಸರಾದವರನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ನಿಲುವು ತುಂಬಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಯಿತು.

ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನಭೆಯು ತಾಯಿಗೆ ಅಪರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ, ನಭೆಯ ವಿಷಯವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಇನ್ನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ವಿಷವೃಕ್ಷವನ್ನು ಬಹು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಕಾಪಾಡಬಲ್ಲವಳಾದ ಶರಾವತಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ನಿಗೂಢವಾಗಿದ್ದ ಆ ಬಲವದುದ್ದೇಶವು ಇಂದು ಹೊರಹೊರಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನು? ನಭೆಯ

ಶಿರೋಮುಂಡನಾದಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿಚಾರ: ನಭೆಯು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಆತುರದಲ್ಲಿರುವಳು. ಶರಾವತಿಯು ಬೀದಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಳು; ಶಂಕರ ನಡುವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು, ಈ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನಭೆಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಲೋಚಿಸಿದಳು. ಏನು? ಯಾರಲ್ಲಿ ಯಾರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಆಗ್ರಹ? ಸತಿಯ ಸರ್ವಸ್ವವಾದ ಪತಿಯಲ್ಲಿಯೇ? ಪರದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಆಗ್ರಹವೇ? ರಾಮ! ರಾಮ!! ಪ್ರಪಂಚದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ಕಠೋರ? ಇಂದಿನ ಆಚರಣೆಗಳು, ಮಾತುಗಳೂ ಇವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೇನೋ ಶಂಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಇವರು ನನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು; ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು, ಕೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದಳು ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಈ ಪರಿಯಾಗಿದ್ದಿತು.

ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವಾವುದು? ಕೂದಲಲ್ಲವೇ? ಈಗಿನ ಅಂಗಸೌಷ್ಠವ, ವಯಃಪ್ರಾಬಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇಶ ಸೌಂದರ್ಯವೂ ಸೇರಿದರೆ, ಮುಂದಿನ ವಿಲಾಸಗಳು ಹೇಗೆ ತಿರುಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ದುರಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕೇಶರಾಶಿಯು ಬಲವತ್ತರ ಸಹಕಾರಿಯಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವು ಬಿದ್ದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಗಂಡನೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಅದೇಕೆ? ಆಚಾರಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ, ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ.

ಕಂಠಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ವಿಲಾಸದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಬಹುದು. ಅದು ನೈತಿಕವಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಂಠಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅಂಶಗಳಿವೆಯೆಂಬುದು ಶರಾವತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಭೆಯು ಗಂಡನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೂ 'ಕೇಶಮುಂಡನೆ' ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಶರಾವತಿಯ ಆಕ್ಷೇಪದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಧವೆಯರು ಕೇಶಮುಂಡನ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸರಿಯೆಂಬ ಧೋರಣೆಯಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅದು ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸದೇ ಇದ್ದವರು ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜವು ಪಲ್ಲಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಚಾರ - ವಿಚಾರಗಳು ಹೇಗೆ ಪಲ್ಲಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರು ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡಾ ಶರಾವತಿಯು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಕ್ರಮವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

‘ಶರಾವತಿಯು ಪುನಃ ಅದೇಕಂಠದಿಂದ ಸಾಕು ಸಾಕು, ನಿಲ್ಲಿಸೆ! ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕಾಣರು? ನಿನ್ನ ವೇದಾಂತವನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ! ನೀನು ಸರ್ವಜ್ಞಳು ಆದರೆ, ಆ ಹಾಳು ಮೈಲಿಗೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆಸಲು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯದಲ್ಲವೆ?’ ಈ ಮಾತಿಗೆ ನಭೆಯು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರವು ಕೂತೂಹಲದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ನಭಾ: ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಗಿದರೇನು ಫಲ? ಅಮ್ಮಾ! ಮೈಲಿಗೆಯು ತಲೆಯ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದಿರುವುದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ನಭೆಯ ನಿಲುವು ಸಹ ಕಾರಣವಾದುದು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಧೋರಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನಿಲ್ಲುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರ.

ಶರಾವತಿ: ಅಹುದಹುದು: ಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಸುಳ್ಳು, ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವರೂ ದಡ್ಡರು. ‘ಶರಾವತಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಿದ್ದೂ ‘ನಭೆ’ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಧುನಿಕತಾವಾದಿಯಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಳದು ಕೊಂಚ ಉದಾರವಾದ ಮನೋಭಾವ.

ನಭಾ: ಕಾಲ ದೇಶ ವರ್ತಮಾನಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು. ಆ ಕಾಲದವರಿಗೆ ಅದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ? ಕಾಲ, ದೇಶ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂಬುದು ನಭೆಯ ನಿಲುವು. ಆದರೆ ಶರಾವತಿಯದು ಆ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವವಲ್ಲ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಮಾತುಕತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಶರಾವತಿ: ಈಗ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ಆಚರಿಸುವರೆಲ್ಲ ಮೂಢರು, ಮುಟ್ಟಾಳರು ನೀನೆ ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತೆ!

ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣೆ! ಈ ಆಚರಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಂತಹವು. ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾದರೂ ಏನೋ?

ನಭಾ ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಬರಿಯ ಒಂದು ಪಾತ್ರದ ಮಾತೆಂದು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮವಿದೆ. ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಒಂದು

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕುರಿತು 'ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಚಿಂತನೆ'ಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ 'ನಭಾ'ಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಆಧುನಿಕತಾವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಭಾವವೂ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬ ನಭಾಳ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸುವ ಈ ಮಾತು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಅಪವಿತ್ರವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಭಾ ಮತ್ತು ಶರಾವತಿಯರ ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಕತೆಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ನಭಾ: ಒಳ್ಳೇ ಹೆಂಗಸು ಒಳ್ಳೆಯವಳೇ, ಕೆಟ್ಟವಳು ಕೆಟ್ಟವಳೇ! ಒಳ್ಳೆಯವಳು ಮುಂಡನಾದಿಗಳಿಂದಲೇ ಸಭ್ಯಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಸತೀಧರ್ಮ ಪರಾಯಣೆಯೆ ಸರ್ವದಾ ಪರಿಶುದ್ಧರೇ ಅಹುದು. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವಳ ನಿಲುವು ನಭಾಳ ಪರವಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳಾದ ನಭೆಯು ಇವಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಶೂಲ. ನಭೆಯ ಸೌಜನ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲ ಶರಾವತಿಯ ಕ್ರೋಧ - ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳೂ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತ ಬಂದವು. ಆದುದರಿಂದ ನಭೆ, ಆ ಸಕೇಶಿ ನಭೆ ಮುಟ್ಟಿದುದಲ್ಲ ಅಶುದ್ಧ. ನೋಡಿದುದೆಲ್ಲ ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಅವಳ ಸಹವಾಸಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟುದೆಲ್ಲ ಪಂಚಗವಾಯಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಲೇಬೇಕು. ಇತ್ಯಾದಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದವು. ಅಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವೂ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಹಾಳು ಶರಾವತಿಯ ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಾಕ್ಯಶರಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಭೆಯ ಮನವು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೂ, ಅವಳು ಕ್ಷಮಾದಾನಂ, ಕ್ಷಮಾಯಜ್ಞ ಎಂಬ ಆರ್ಯಸೂತ್ರಾಧಾರದಿಂದಲೂ, ಪತಿಯ ಅಂತ್ಯಕಾಲದ ಆಜ್ಞಾವಚನ ಪ್ರತಿಪಾಲನಾಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಬಾಲ್ಯದ ಬಲವತ್ತರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ, ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಸೈರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಷ್ಟೇ ಆದರೂ ಪಾಂಚಭೌತಿಕವಾದ ಮನುಷ್ಯ ದೇಹವಷ್ಟೇ? ಎಂತಹ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯಹದ ಪರಂಪರಾರೂಪವಾದ ಪರಿತಾಪಜನಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಬಲೆಯೂ ಅನಾಥೆಯೂ ಪತಿ- ಮಾತೃವಿಯೋಗ ದುಃಖದಿಂದ ಸಂಪ್ರದೃಯಳೂ ಆಗಿರುವ ನಭೆಯು ಎಷ್ಟೆಂದು ಸಹಿಸಬಲ್ಲಳು! ಆದರೂ, ಸಹಿಸಿದಳೂ; ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಸಹಿಸಿದಳು.

‘ನಭಾ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿದ್ದೂ ಅವಳು ಲೌಕಿಕದ ಸುಖವನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲದಾಯಕವಾದುದು. ಸನ್ಯಾಸಿ ಎನ್ನುವುದು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಮೀಸಲು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಭೆಯು ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಿಧವೆಯು ಆದರ್ಶಮಯವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬದುಕುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

‘ಕೇಶರಾಶಿಯು ಜಡೆಗಟ್ಟಿತು. ಅಲಂಕಾರಾದಿಗಳು ಎಂದೋ ವಿಸರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ತೈಲಾಭ್ಯಂಗನಾದಿಗಳು ಮಾತೃಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳಾ ರುಗ್ಲಶಯ್ಯೊಡನೆಯೇ ಹೊರಟು ಹೋದವು. ಇಹಸೌಖ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಂತೂ ತಿಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡುದು. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ ಎಂದರೆ ಇಹದ ಸುಖವು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನಗುಂಟಾದ ದುಃಖದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಧವೆ, ಸಕೇಶಿ, ಮೈಲಿಗೆಯಮಯ, ಸತ್ತರೆ ಅಳುವವರೂ ಯಾರು? ಇದ್ದರೆ, ಫಲವಾದರೂ ಏನು? ಅವಳಿಗೆ ಸಾಯುವುದೇ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ. ಇಂದೇ ಸಾಯಲಿ! ಸತ್ತರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ! ನೀನೆ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವರಿಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು ಎಂಬಿ ಮೊದಲಾದುವೇ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮೃದುಕರುಳಿನ ಮೃದುಲತೆಯಿಂದೊಗೆದಾ ಪುಷ್ಪನಿಚಯವಾದುದರಿಂದ ಶರಾವತಿಯ ಮನಸ್ಸೆಂತಹದಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿಯಂಥ ಹೆಂಗಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಳೆಯುವ ನಿಲುವು ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದುವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ‘ನಭಾ’ ಹೇಗಿದ್ದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಚಿತ್ರಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಕರುಣಾರ್ಥವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಧಾನ:

೧. ವಿಧವೆ.

೨. ಸಕೇಶಿ.

೩. ಮೈಲಿಗೆಯವಳು.

ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ವಿಧವೆಯರನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜ ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 'ಗಂಡಸತ್ತ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೇ? ಅಂತವರಲ್ಲಿರುವ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಹೋಗುವುದೇ? ಅವರಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮನಾದರೂ ಇಲ್ಲವೆ? ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬೇಸರವು ಸರಿಯಲ್ಲ' ಇದು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾತು. ವಿಧವೆಯಾದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಸದ್ಗುಣ ಇರಲುಸಾಧ್ಯ, ಅವಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವಾತ್ಮ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ನಿಲುವು.

ಶರಾವತಿಯು ಕಿರುಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಮ್ಮಾ! ಹೊರಗೇಕೆ ನಿಂತಿರುವೆ? ಒಳಗೆ ಬಾರಮ್ಮ ಎಂದಳು.

ಶರಾವತಿ: ಥೊ! ಆ ಎಂಜಲು ಮೈಲಿಗೆ! ಒಳಗೆ ತಲೆಹಾಕಿದರೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಬೇಕು. ಅದರ ಕೈಯಲ್ಲಾಗುವುದಮ್ಮ? ಎಂಜಲು ಮತ್ತು ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನುವುದು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜ ಹೇಗೆ ನೋಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮೈಲಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ನಭಾ: ಅಣ್ಣ! ಅಮ್ಮ! ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ನನಗೆ ವೇದಾಂತವು ತಿಳಿಯದು ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿರುವೆನು. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ತತ್ವವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಪತಿಗೆ ಸತಿಯೂ, ಸತಿಗೆ ಪತಿಯೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ದೇಹ, ವಾಕ್, ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರಂತೆಯೇ ಅಭೇದಭಾವದಿಂದಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅಭಿನ್ನಭಾವನೆಯ ಕ್ಷಮಧರ್ಮಾದಿ ಯೋಗದಿಂದ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದೇ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದ ಅಧಿಕಾರವು. ಗೃಹಿಗಳು ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರಕಳತ್ರಾದಿ ಬಂಧು ವರ್ಗವನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಅನಾಥವರ್ಗವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದುದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕರ್ತವ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಸಮಾಧಾನ, ಅಭಿಮಾನಗಳು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಗಳಾದ ಉಪಕರಣಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ನಿಜಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಯೂ 'ನಭಾ' ತಿಳಿಯುವ ನಿಲುವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಧುನಿಕವಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ನಭಾ: ಅಣ್ಣ! ನಾನೂ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲುಳ್ಳವಳಾದರೂ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆನು. ಅವಳ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಬೇರೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಬೇರೆ ಇದು ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ನಭಾ: ದರ್ಪದಿಂದ ಹೇಗೆ? ಅದೆಂದಿಗೂ ಆಗಲಾರದು. ಆ ವಿಚಾರವಿರಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೋಗತದಂತೆಯೇ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ವಿಧವೆಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಬಂಧದ ಸಂತಾನವಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವ! ಆ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಯಾರಾಗಬೇಕು? ಮೊದಲ ಗಂಡನೋ? ಎರಡನೆಯ ಗಂಡನೋ? ಅವನ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳೋ? ಅಥವಾ ಆ ವಿಧವೆಯೋ ಯಾರು?

ನಭಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಧುನಿಕತಾವಾದಿಯಲ್ಲ. ವಿಧವೆಯ ಮರು ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಹಮತವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸಂತಾನ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ವಾರಸುದಾರರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವೂ ಹೌದು.

ನಭಾ: ಸುಳ್ಳು-ನಿಜವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವವಳಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಎಂತಹ ವಂತುಗಳಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕನ್ಯೆಯು ದಾನವಾಗದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವರನನ್ನು ವರಿಸಿರುವಳೋ ಅಂಥವಳು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ಆ ವರನು ಮೃತನಾದ ಅನಂತರ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ವರಿಸಬಹುದು. ಶೂದ್ರಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಶೂದ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡವಳಿ ಎಂಬ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟಷ್ಟೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಇದಾಗುವುದು ಅದು ಇಹಪರದ ತತ್ವಜ್ಞರಾಗಿ ಆಸ್ತಿಕರೆನ್ನಿಸಿರುವ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸುಖಕರವಾಗಲಾರದು. ಶೂದ್ರರ ಆಚಾರ ಮತ ಬೇರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಚಾರ ಮತ ಬೇರೆಯೆಂಬುದು ಅವಳ ನಿಲುವು.

ನಭಾ: ಜನಸಮೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಐಹಿಕಾಪೇಕ್ಷೆಯು ದೊರೆತು. ಐಹಿಕ ಸುಖ ಸೌಖ್ಯಗಳು ಸೂರೆಯಾಗುವುದೇ ಹೊರತು, ಪಾರ ಲೌಕಿಕವು ಕೈಗೂಡದು. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದು, ಅವನು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮೃತನಾದರೆ, ಅವಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಅವನೂ ಮೃತನಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಅವನೂ ಸತ್ತರೆ, ಅಥವಾ ಬೇಡವಾದರೆ, ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಹತ್ತಾರು

ಮಂದಿಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವಳೆಂದು ನಂಬಿರಿ. ಹಾಗೇ ಹತ್ತಾರು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಗಿರುವುದು ಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರೇಮವಲ್ಲದೇ ಸ್ಥಿರಪ್ರೇಮವಲ್ಲ. ಸ್ಥಿರಪ್ರೇಮವು ಮೃತ್ಯುವಿನೊಡನೆ ನಾಶವಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನಂಬಿರುವಿರಷ್ಟೆ! ಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರೇಮವು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾದುದಲ್ಲ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಅಪಾತ್ರವಾಗುವುದರಿಂದ ಪರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಯಿಲ್ಲವೆ? ಇನ್ನು ಇಹವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹಾಗೆ ಸೇರುವ ಹತ್ತಾರುಮಂದಿ ಗಂಡಸರೂ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಗುಣ ಕೃತ್ಯ ಸ್ವಭಾವಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುವವರೆಂಬ ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಒಬ್ಬ ಬಡ ಹೆಂಗಸು ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿರುವಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಿ. ಅವನು ಮೃತನಾದರೆ ಆ ಹೆಂಗಸು ತನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದೋಷಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತಳಾಗಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಆಂತರಂಗಿಕ ರೋಗಪೀಡಿತನಾದ ಪುರುಷನನ್ನೇ ಪುನಃ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲಳು? ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ, ಅವನನ್ನೇವರಿಸಿ, ಅವನಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ಆ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲವೋ ಈ ವಿಧವಾದ ಐಹಿಕ ಕಷ್ಟ, ಆ ವಿಧವಾದ ಪಾರಲೌಕಿಕ ಹಾನಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯ ದೇಶಿಯರನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಬುದ್ಧಿಕಲಿಯಲು ಯತ್ನಿಸದೆ ಅವರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಈಗ ಕಷ್ಟಪಡುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ತಿಳಿದೂ ಈಗ ನಾವು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬೀಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ನಾಗರಿಕತೆ ಸುಳಿವೆ? ನಭಾ ತನ್ನ ವಾದವನ್ನು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ಸಾಕ್ಷಿ ಕತೆಯು ಮುಖ್ಯ.

ನಿರಂಜನ: ನಭಾ, ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಈ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಿರುವವರು ಹುಚ್ಚರೋ? ಈ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹ.

ನಭಾ: ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಾರೆನು: ಅದು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿರುವೆನು. ಹಾಗೆಂದು ನಭಾ ಕೊಂಚ ಉದಾರವಾದಿಯೂ ಹೌದು. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಭೆಯು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ವಾಕ್ಯದ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನುದಿನವೂ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ಕಳೆದಳು. ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನುಲೆಕ್ಕಿಸದರೆ, ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಪರಿವರ್ತನೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ತಲೆಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸದಿದ್ದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿಯೇ ಎರಡು

ತಿಂಗಳಕಾಲ ಇವಳು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ತೀರದು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಶರಾವತಿ - ಶರಾವತಿ - ಶಂಕರನಾಥರ ಏಕಾಂತ ಭಾಷಣವು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು ಹೃದಯವು ಒಡೆದುಹೋಗುವಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬ 'ನಭಾ'ಳ ಆಂತರಿಕವಾದ ಒಳನೋಟಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಶಕ್ತವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಿರಂಜನ: ನಾನು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಏನುತಾನೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೇನು? ನಭಾ! ಇದೇಕೆ, ನಿನ್ನ ಕೇಶವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬಿಗಿದುಕಟ್ಟಿರುವೆ? ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇನು? ಹೇಗೆ ಸಹಿಸುವೆ? ನಭೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ನಕ್ಕು ನನ್ನ ಚಿರಸನ್ಯಾಸವ್ರತಧಾರಣೆಗೆ ಇದೇ ಪ್ರಥಮ ದೀಕ್ಷೆ ಇದನ್ನೇ ನಾನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಶಕ್ತಳಾದರೆ, ಮಿಕ್ಕವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವುದೆಂತು? ಎಂದಳು. ನಿರಂಜನನ ಪಾತ್ರವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಪಾತ್ರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೆಲವು ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ವಿಧವೆಯಾಗಿ ನಭೆಯು ಚಿರಸನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ತಿರುಮಲಾಂಬರವರ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಆದರ್ಶತೆರವಾದ ಚಿತ್ರಣ ಈ ಆದರ್ಶನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೭

ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ

ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಶೈಲಿ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೨

ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಶೈಲಿ

ಭಾಷೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರತಿಭೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರೀತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಶೈಲಿ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅನುಭವಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಭಾಷೆ. ಇಂಥ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಶೈಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ರೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಂತ್ರದ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎ.ಸಿ. ಬ್ರಾಡ್ಲೆ ಅವನ ಪ್ರಮುಖ ವಾದಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

೧. ಕಾವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾವ್ಯವೆಂಬ ಸೂತ್ರ ಈ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೇನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ? ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಅದು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಅನುಭವ ತನಗೆ ತಾನೆ ಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು, ತನ್ನಿಂದಾಗಿಯೆ ನಾವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು, ಒಂದು ಸಹಜ ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳದ್ದು ಆಮೇಲೆ, ಅದರ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯವೆಂದರೆ ಈ ಸಹಜ ಮೌಲ್ಯವೊಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೊಂದು ಗೌಣವಾದ ಮೌಲ್ಯ ಇರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಭಾವಗಳನ್ನು ಮೃದುಗೈಯುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಸದುದ್ದೇಶವೊಂದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತದೆ; ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಿಂದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಗೊಳ್ಳುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು ಕಲೆ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದುದೆಂಬ ತತ್ವಕ್ಕಲ್ಲ; ಆದರೆ ಕಲೆ ಮಾನವಜೀವನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಪರಮಗಂತವ್ಯವೆಂಬ ತತ್ವಕ್ಕೆ.

೨. ಕಾವ್ಯ ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದುದು ಎಂಬ ಸೂತ್ರವು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುಮುಖ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಸ್ಥಾನವುಂಟೆಂಬ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಜನ್ಯವಾಗುವ ನೈತಿಕ ನಿರ್ಣಯದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೇಳುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಅಲ್ಪವಾಗಿ, ಗೌಣಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಪದ್ರವಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಆ ಸೂತ್ರ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಕಾವ್ಯವು ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಪರಸ್ಪರ

ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ರಕಾರದ ಸಹಜಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಸಂಬಂಧ ಕೋರದೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸದಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವೇ ಸಮರ್ಥಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

೩. ರೂಪವಾದಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವನ ಆ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಒಂದೊಂದೂ ಐದು ಅಥವಾ ಆರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅವು ನನಗೆ ನಿಜವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಕ ಸಹಜವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಉಪದ್ರವಕಾರಿಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. ಕಲೆಯ ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ವಿವಾದವೊಂದನ್ನು ನಾನು ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂದು ನಟಿಸುವುದು ಅಸಂಬಂಧವಾಗುತ್ತದೆ.

೪. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳು ಕಲೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾರೆವು ಅಥವಾ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾರೆವು ಎಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯ. ಸುಂದರ ಅಥವಾ ಉದಾತ್ತ ಮತ್ತು ವಿಕೃತ ಅಥವಾ ದೂಷಿತ ಎಂದು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಈ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆಂಬುದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಂತೆ, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕವಿಯ ಅರ್ಥವೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದಂತೆ.

೫. ಅಸಮರ್ಥನಾದ ನೀತಿವಾದಿ ಅಥವಾ ಇಂದ್ರಿಯವಾದಿ ಕವಿಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ಭ್ರಮಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಕೃತಃ ಅದು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ್ದು, ಕಲೆಯದಲ್ಲ. ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಉತ್ತಮ ಅಥವಾ ಪ್ರಬಲ ಭಾಗವನ್ನು ದುರ್ಬಲ ಅಥವಾ ನಿಕೃಷ್ಟ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಗೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಕೆಚ್ಚಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯ. ಆದರೆ ಅವರ ಸೂತ್ರ ಈ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ಬದ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

೬. ಮಾನವನ ಪತನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲತರವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತರವಾದ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯೇನೆಂದರೆ, ಇಂತಹ

ವಸ್ತುವಿಗೆ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಮೌಲ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

೭. ಕೇವಲ ರೂಪವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರೂಪವೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ. ಶೈಲಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಪಾರ್ಶ್ವಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆಯಾದ ಸೌಂದರ್ಯ ಮೌಲ್ಯವೊಂದಿರಬಹುದು, ಸುರಚಿತವಾದ ವಾಕ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾದ ರಚನೆಯಿಂದ ನೀವು ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದಂತೆ ಹಾಗೆಯೇ ಶೈಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು.

೮. ಉತ್ತಮ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಛಂದಸ್ಸು, ಅರ್ಥದೊಡನೆ ಅಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅದರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಾಯಃ ಶೈಲಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಶಕ್ತಿ, ಈ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಇತರ ಕಲೆಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನ ನಿಲುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಛಂದಸ್ಸೊಂದನ್ನೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ತೀರ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ಬೆಲೆಯುಂಟು.

೯. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವು, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಸಂಗೀತಗಳ ಉತ್ತಮ ವಿಮರ್ಶಕರು ಆಗಾಗ ದೃಢಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಇತರ ಕಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಲ್ಲ; ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ತಿರುಳು ರೂಪದೊಡನೆ ಅಭೇದಗೊಂಡಿದೆ.

೧೦. ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಶಬ್ದಗಳಾದ್ದರಿಂದ, ಅದರವಲ್ಲದ ಬೇರಾವುವೋ ಶಬ್ದಗಳು ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆಂದು ನಾವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

೧೧. ಇತರ ಕಲೆಗಳು, ದರ್ಶನದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಭಾವನೆಗಳು, ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬದುಕು ನಮಗೆ ನೀಡುವ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಬಹು ಅಂಶಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾಗಿವೆ. ಅದರವು ಕೇವಲ ಸದೃಶವಾಗಿವೆ. ಅದು ಅವುಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನಾಗಲಿ, ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಿವೇದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳನ್ನೂ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸುವುದಂತೂ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಅದು ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ರೂಪದ ಐಕ್ಯದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದಂತಹ ಇತರ ಅನುಪಮ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ

ಕೂಡ ಗರ್ಭೀಕೃತವಾಗುವ ಏನೂ ಒಂದನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆದ ಅನುಪಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮತ್ತಾವುದೂ ತುಂಬಲಾರದು. ತನಗಿಂತ ಆಚೆಗಿರುವ ಏನನ್ನೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಇನ್ನೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಇತರ ಕಲೆಗಳು, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ದರ್ಶನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ಇದನ್ನೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ನಾವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅದೇ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿತೆಯ ಸುತ್ತ ಅದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಅನಂತ ಧ್ವನಿಯ ಆವರಣವೊಂದು ತೇಲುತ್ತಿದೆ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಅದರದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗುಣವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಚಿಂತನೆಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವಾಗ ಮೂರು ವಲಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲ ಎರಡು ವಲಯಗಳು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಮೂರನೆಯದು, ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕೆಲವಡೆ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. “ನಭೆಯ ಅದೃಷ್ಟ ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಂಗತನಾದನೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ದಿನನಾಥನು ಅಸ್ತನಾದನು. ನಭೆಯು ಚಿಂತಾಂಗನೆಯ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮಲಿನವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಲು ದಿಶಾಂಗನೆಯು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣವನ್ನು ತಾಳಿದಳು.”^೧ ಮೊದಲೆರಡು ವಲಯಗಳು ೧. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣ ೨. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ನಡುವಣ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೩. ಮೂರನೆಯ ವಲಯ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಭಾಷೆ ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು. ಈ ಮೂರನೆಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಾಗತವಾಗಿ ಎರಡು ಹಂತಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಈಗಿರುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಮೂಲಕ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯ ಪೋಷಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮೂಲ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಹೆಂಗಸಿಗಾಗಿಯೇ ರೂಪಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ವಲಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಆಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಚರ್ಚೆಗಳು, ವಾಗ್ವಾದಗಳು, ವಿವಾದಗಳು ಕಳೆದ

^೧ ವಿಜಯಾದಿಪ್ಪೆ, ಹಿತ್ತೇಷಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೧೬.

ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಗಳೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾದವು. ಈಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ವೈಚಾರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟೊಂದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀವಿಮೋಚನೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ ವಾದಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗಿ ಬರುವಾಗ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಎಲ್ಲ ವೈಚಾರಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಭಾಷಾಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಆಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಈ ಚಿಂತನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ನಾವೀಗ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವೆನಿಸುವಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಒಂದು ಕೃತಿ ಮಹತ್ವವೆನಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ನಿರೂಪಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಅದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಶೈಲಿ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಕೆಲವೆಡೆ ನಾಟಕೀಯ ಶೈಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

“ಚಿದಾನಂದ : ಬಂದೇ ಇದ್ದೇನೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕುಶಲಿಗಳಷ್ಟೆ?

ಶರಾವತಿ : ನಮ್ಮ ಕುಶಲವೇನು? ನೀವಾದರೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗರು, ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮವೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದಳು.

ಚಿದಾನಂದ : ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದನು.

ಶಂಕರ : ಇದೇಕೆ ಹೀಗಿರುವೆ? ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ?

ಚಿದಾನಂದ : ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ನಭೆಯೆಲ್ಲಿ? ಬದುಕಿರುವಳೋ ಸತ್ತಳೋ?”^೨

ಶೈಲಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರಹಗಾರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕನಾದವನು ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವಾಗ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ರೀತಿಯೇ ಶೈಲಿ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ

^೨ ಅದೇ; ಪುಟ. ೩೮.

ಭಿನ್ನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಶೈಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠವಾದುದು. 'ಕವಿಯಂತೆ ಶೈಲಿ', ಆಲೋಚನೆಯ ಉಡಿಗೆಯೇ ಶೈಲಿ. ಮೊದಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಶೈಲಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶೈಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ನಿಜ, ಆದರೆ ಅದು ಸಮಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸಾಹಿತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಾಧನವೂ ಅಹುದು. ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ದರ್ಶನವೂ ಹೌದು. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರದಂತೆ ಸಾಹಿತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಶೈಲಿಗೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾತುಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. "ಪ್ರಿಯ ಸೋದರಿಯರೇ. ಏನೆನ್ನುವಿರಿ? ಉನ್ನತ ವಾನರರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವವರೇ ಉನ್ನತರೆನ್ನಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಸಹಜ: ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆಯೇ ಅಪ್ರಾರ್ಥಿತರಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಬಾರ"ದೆಂಬ ನೀತಿಯುಂಟಾಗಿದೆಯೇ? ಮಾಡುವುದಿನ್ನೇನು? ಮಧುಪಾನಾಸಕ್ತರಾಗಿ, ಮಾನವಧರ್ಮವನ್ನೇ ತೊರೆದು, ಪಶುಜೀವಿಗಳಾಗಿರುವ ಕುಲಹೀನವಾನರರನ್ನು ನೋಡಿ, ನೋಡಿ, ಕಣ್ಣೀರ್ಗವುದೊಂದಲ್ಲವೇ ಮಾಡತಕ್ಕುದು?"^೩

ಬರವಣಿಗೆಯ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ವಸ್ತು, ಅನುಭವ, ಧೋರಣೆಗಳಿಗಿರುವಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಆ ಲೇಖನದ ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿ ತಂತ್ರಗಳಿಗೂ ಉಂಟು. ಭಾಷೆ ಭಾವನೆಗಳ ಪೋಷಕ, ರಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ವಾಹಕವಾಗಿದೆ. ಭಾವನೆ ಅನುಭೂತಿಗಳಷ್ಟನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಬಂದು ಜೀವನ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹಣ ಹಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳು, ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಷೆಯೂ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಪದಪುಂಜಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಕೆಲವು ನೋವುಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆಯೆಂದು ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. "ತುಂಗಭದ್ರೆಯು ಮಾತನಾಡಲಾರದೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಡುತ್ತ ಕುಳಿತಳು.

^೩ ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೫೯.

ಮಲಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಗೆ 'ಪಾತಕದಹೊರೆ', 'ಕಲುಷಿತೆ' ಎಂಬೀ ಶಬ್ದಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ಪುಟಹಾರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು."^೪

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯನಿಗಷ್ಟೇ ದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ. ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶೈಲಿ ಕೂಡ. ಸೂರ್ಯೋದಯ, ಸುರ್ಯಾಸ್ತಮಾನ, ಮುಂಗಾರು, ಹಿಂಗಾರು, ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಸಮುದ್ರದ ತೆರೆಗಳು, ಕೋಳಿಯ ಕೂಗು ಮುಂತಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೂ ಶೈಲಿ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂಥ ನಡೆಯುವುದು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಊಟ, ನಿದ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಶೈಲಿಯಿಲ್ಲ. ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆಯಿರುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಶೈಲಿಯಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ನಟನೆ, ಚಿತ್ರ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಶೈಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಹೌದು. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಜರಿದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ಆಘಾತಗಳಿಂದ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವೂ ಹೌದು. ಶೈಲಿಯೆಂದರೆ ಆಯ್ಕೆ. ಬಹುಶಃ ಮನುಷ್ಯನಿಗೊದಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ. ಶೈಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಶೈಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಇದ್ದರೂ ಅದು 'ದೇವರು' ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವ ವಸ್ತುವಿನಂಥಹದು; ಇದೆ ಎಂದರೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ...ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಶೈಲಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೂಪು ರೇಖೆ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶೈಲಿ ಎನ್ನುವ ಅಮೂರ್ತವನ್ನು ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೇನು ಲಾಭದಾಯಕವಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಶೈಲಿ ಎಂದು ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೋ ಅದು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಾಕಾರರೂಪ ತಳೆದು ಬರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದರ ಗುಣ ಮೌಲ್ಯ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ವಿವೇಕ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಶೈಲಿಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶೈಲಿಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದರ ಗುಣ ಮೌಲ್ಯ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ವಿವೇಕ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಶೈಲಿಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ.

^೪ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೧೨.

ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಈ ಶೈಲಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಹೊಳೆದ ಕಥಾವಸ್ತು - ತಕ್ಕ ರೂಪ - ಪರಿಕರಗಳೊಂದಿಗೇ ಅವನಿಗೆ ಹೊಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದುದು ಅಥವಾ ಭಾವಿಸಿದುದು ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮವಾಗಿಯೇ ನಿರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ನಿರೂಪಣೆಯ ಶೈಲಿ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಿನ್ನವೂ ಆಗಬಹುದು. ಅದುವೇ ನಿಜವಾದ, ಸಹಜವಾದ ಶೈಲಿ. “ಈ ಮಾತು ಹೆಂಗಸರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಎಂದೂ ಬರಬಾರದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ. ತಂದೆ, ಅಕ್ಕ, ಅಣ್ಣ, ತಂಗಿ, ತಮ್ಮ, ಮಾವ-ಭಾವ ಮುಂತಾದ ನಂಟರಿಷ್ಟರುಗಳಿಂದಾಗುವ ಸುಖಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯುಂಟು. ಪತಿಯ ವಿಚಾರವು ಹಾಗಲ್ಲ. ಜೀವಿಸಿರುವಾಗಲೂ ಸತ್ತಮೇಲೆಯೂ ಆತನಿಂದ ದೊರೆಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸುಖಾನಂದವೇ ನಿತ್ಯಾನಂದವೆನಿಸುವುದು!!!”^{೨೫}

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಭಾವತಃ ಭಾವನಾಜೀವಿ. ತನ್ನ ಹೃದಯದಾಳದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದು ಪುಂಖಾನುಪುಂಖವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಓದುಗರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಲೇಖಕಿಯರು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರು. ಯಾವೊಬ್ಬ ಲೇಖಕಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ವ ಮೂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ, ತಂತ್ರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನೇಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದಾಗ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡು ಆಕರ್ಷಕವಾದುದು. ಸರಳ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕ ಶೈಲಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮೆರಗನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಲೇಖಕಿಯ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿನ ಒಡಕು, ಕಹಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳಿನ ತೊಡಕು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸುಂದರವಾದ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಚಿತ್ರ, ರಸಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಲಹರಿಗಳು, ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಂಥವನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದಿಡುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮಾತುಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕತೆ, ನಾಟಕ, ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗದ್ಯ ಲೇಖಕಿಯವರಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು. ಬರವಣಿಗೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸುಲಲಿತವಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗದ್ಯಶೈಲಿ

^{೨೫} ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೩೯.

ಹೃದಯವಾಗಿದೆ. ಸರಳನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ಇವರ ಶೈಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಲೇಖಕಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಭಾಷೆ, ಗಾದೆಮಾತು, ವರ್ಣನೆ, ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಭಾಷೆಯ ಹದವರಿತ ಬಳಕೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಮಾತುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. “ನಿಮ್ಮ ಭಾವನಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಿರಿ? ತಾರಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯರ ಸಂವಾದದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಾಟಕ ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಏನೆನ್ನುವಿರಿ?”^೬

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ರೂಪಿತವಾದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೂಢಿಗಳೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿವೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ವಿನಾಕಾರಣ ಗಂಡನಿಂದ ದೂರವಾಗಬೇಕಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರೋಪಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದಾಗ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಲೇಖಕಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಶುದ್ಧ ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲ; ಅದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಬದುಕನ್ನು ಸುಸಂಗತವಾಗಿಸಲು ನಡೆಸುವ ಒಂದು ರಾಜಕಾರಣದ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಈ ಮಾತು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ದಿಟವಾದ ನೆಲೆ. ಈ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹುಸಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ದಿಟವಾದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಹಾದಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಇದರ ಮೊದಲ ಹಂತ. ಈ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಹಲವು ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು ಈ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ರಚನೆಯಾದ ಜ್ಞಾನವಲಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ತಮ್ಮ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಈ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಬದುಕನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಲೇ, ನಮ್ಮ ಅನುಭವಾಧಾರಿತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವೇ ಕಂಡುಕೊಂಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಆಧಾರವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಕೂಡಾ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯ ಮಹಿಳಾ ಬದುಕು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಹುಮುಖೀ

^೬ ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೪೮.

ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲೇ ಇರಬಹುದು. ಇಂಥ ಬಹುಮುಖೀ ಮಾದರಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನವು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವುದನ್ನು ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಲವು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತಕರು, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳ ನೆಲೆಯಿಂದ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿರುವ ಮಾದರಿಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಮಾತುಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ಬರಹಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಭಾಷಣೆ ಅವರ ಕಥನ ಕಲೆಗೆ ಸೊಬಗನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಮನಸೆಳೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವ ಚಾತುರ್ಯ ಲೇಖಕಿಯದು. ಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಓದುಗರು ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವಾಗುವಂತೆ ಕತೆಯನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಲೇಖಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಕರ್ಷಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಲೇಖಕಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲರು. ಇಂಥ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ನಾಟಕೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನವುರಾದ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ.

ತೀವ್ರವಾದಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಅತಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದರ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕತೆಗಳೆರಡೂ ಹಲವು ಜಟಿಲ ಹಂತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ತೀವ್ರವಾದಿಗಳ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಸರಳ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಭಾಷಾಸುಧಾಕರ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಒಡಲಿನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪುರುಷಕೇಂದ್ರಿತ ನೆಲೆಗಳ ಸೂಚಕಗಳು ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಭಾಷಾ ಸುಧಾರಕರು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಪರ್ಯಾಯ ಬಳಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರಷ್ಟೇ? ತೀವ್ರವಾದಿಗಳು ಹೆಣ್ಣನ್ನಷ್ಟೇ ಸೂಚಿಸುವ ಪರ್ಯಾಯ ಬಳಕೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ ಭಾಷಾಂಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಗಂಡನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಹೊರಗಿಡುವ ಭಾಷಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಗಮನಿಸದ ಜಾತ್ಯೇಕ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಏಕವಚನ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಬಳಕೆಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳ ಸಂಕಥನಗಳು ಓದುಗರಿಗೆ ತಂದೊಡ್ಡುವ ಮೊದಲೋದಿನ ಆಘಾತಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ಇವರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತಕರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಹಲವರು ತಮ್ಮ ವೈಚಾರಿಕ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಗರಿಕ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಥೆಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಣಿಯವರು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಲೇಖಕಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಬಳಸುವ ಗ್ರಾಮ್ಯಭಾಷೆ ನಾಗರಿಕ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಭಾಷೆಯಷ್ಟು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ್ಯಜನರ ನಿಕಟಸಂಪರ್ಕ ಲೇಖಕಿಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆನ್ನಬಹುದು. “ಆದರೆ,- “ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಿ ! ಹಿತಸೂಚನೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದವರನ್ನು ಆರೇನು ಮಾಡಲಾದೀತು?” ಎಂಬ ಉದಾಸೀನೋಕ್ತಿಯೊಂದೇ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಯ್ತು.

“ಅನಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಶನೀಶ್ವರನೇ ಗುರಿ”ಯೆಂದು ವಿರಾಗಿಣಿಯನ್ನೇಕೆ ದೂರಿಗಳೆಯಬೇಕು?”^೭

ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೆಚ್ಚುವಂಥದ್ದು. ಮಾತುಗಳು ವಿಷಯದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತವೆ. ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದಿರುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

“ರೋಗಿ:- ಅಮ್ಮ ! ಹೀಗೇಕೆ ಅಳುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನಗೇನು ಬೇಕು?

ತವರ್ಮನೆಯ ಆಶೆಯೇ... ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟಳು.

ನಭಾ : ಆಳುವುದರಿಂದಾಗುವ ಫಲವೇನು? ಆವ ಕಾರ್ಯವು ಅಳುವಿನಿಂದ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದು?

ರೋಗಿ : ನಭಾ ! ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರೆ. ಉಕ್ಕಿ ಉಕ್ಕಿಬರುವಂತಾಗಿದೆ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?”^೮ ಇದು ಅವರ ಶೈಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿವರಣೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

“ರಘುನಾಥನ ಹೃತ್ಕೋಶವು, ಸದ್ಗುಣ ಸಮಾವೇಶದಿಂದೆಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವುದೋ, ತದನುಗುಣವಾಗಿ ಆತನ ವಾಸಭವನವೂ, ವಿಶಾಲವೂ ತಕ್ಕಂತೆ ಅನುಕೂಲವೂ ಆಗಿದ್ದಂತೆ

^೭ ಅದೇ; ಪುಟ. ೧೬೦-೧೬೧.

^೮ ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಹಿತ್ಯೇಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೨.

ಕಂಡುಬರುವುದು. ಪಾಠಕರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವೆವು.”^೯ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿಯು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

“ಶರತ್ಕಾಲದ ಪೂರ್ಣಿಮಾಚಂದ್ರನು ಗಗನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಚಂದ್ರದೇವನ ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಕುರುಹಿದೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೌಮುದೀ ವಿಸ್ತರವು ತನ್ನ ತನಿರಸದಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು. ಇಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜಗನ್ನೋಹನಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಆಹ್ಲಾದ ಕರನೆನ್ನಿಸಿರುವ ಈ ಚಂದ್ರನ ಅಮೃತ ಕಿರಣದಿಂದ ಮತ್ತು ಮನೋಲ್ಲಾಸವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಂದಮಾರುತ ಸೇಚನದಿಂದ, ದೇಹಾಯಾಸವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದದಿರುವವರೆಂದರೆ, ಹೊಂದಲಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರೆಂದರೆ, ಕೇವಲ ವಿರಕ್ತರು ಮತ್ತು ವಿಯೋಗಿಜನರು.”^{೧೦} “ಆ ಕಾಲದ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ವಿವಾಹವಾಗಿ, ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಬಾಲ್ಯ ವೈಧವ್ಯಕ್ಕೀಡಾದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದಿಂದ ಒದಗುವ ಎಡರುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಿಸಿದವರು. ಅಂತೆಯೇ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಎಳೆತನದಲ್ಲೇ ಇಂಥವನ ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಇಂಥವಳ ಗಂಡ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಾರದೆಂಬ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.”^{೧೧} ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದು.

^೯ ಅದೇ; ಪುಟ. ೯೦.

^{೧೦} ಅದೇ; ಪುಟ. ೩೧೬.

^{೧೧} ಗೀತಾಪ್ರಸಾದ್, ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ೨೦೦೯, ಪುಟ. ೫೯.

ಅಧ್ಯಾಯ : ಲ

ತಿರುಮಲಾಂಬಾರ ನಭಾ ಮತ್ತು
ವಿರಾಗಿಣಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ

ಲ : ೧ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣ

ಲ : ೨ ವಿವಾಹದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಶಿಕ್ಷಣ - ಮಹಿಳಾ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಲ : ೩ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಚರಿತ್ರೆ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೮

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ನಭಾ ಮತ್ತು ವಿರಾಗಿಣಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಎನ್ನುವುದು ಆಧುನಿಕ ಯುರೋಪಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿನ ಅಧಿಕಾರ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಫಲ. ಯುರೋಪ್ ವಸಾಹತುರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೂಪಿಸಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವದ ರೂಪಕ್ಕೂ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಅನಂತರದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ರೂಪಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳವಾದದ ಪ್ರಭಾವವು ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಬಂಡವಾಳದ; ಯಂತ್ರ ನಾಗರಿಕತೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಇದರಿಂದ ಅಂದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಸಮಾಜದ ಪಲ್ಲಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಕ್ರಮಣವು ಕೇವಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗಿರದೆ ಅದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ: ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವವೆನ್ನುವುದು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಬರಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತವು ಚಾಲ್ತಿಗೆ ತಂದಿತು. ಕೈಗಾರಿಕರಣದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಕೂಡಾ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವಸಾಹತು ಪ್ರಭುತ್ವ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅನಂತರದ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಅಧಿಕಾರವು ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರದ ರೂಪವಾದರೆ, ಭಾರತವು ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವವೆಂದರೆ ಆಳುವ ಮತ್ತು ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧದ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವವೆಂದರೆ ಆಳುವ ಮತ್ತು ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ

ವರ್ಗಗಳ ನಡುವಣ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ವಸಾಹತು ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭವೆರಡೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ರೂಪದ್ದಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಬಂಡವಾಳದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆ ಎರಡೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದು 'ವಸಾಹತು' ದೇಶವನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನೋಡಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತವು ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ; ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಏಕಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಭುತ್ವದ ಏಕರೂಪಿಯಾದ ಚಿಂತನೆ'ಯು ದೇಶೀಯ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ 'ಪ್ರಭುತ್ವ'ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಅನಂತರ ರೂಪುಗೊಂಡ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾನೂನುಗಳು; ಅದರ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು; ಅದು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ನ್ಯಾಯಪದ್ಧತಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ, ಧರ್ಮ, ಸಮಾಜ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಪ್ರಧಾನಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಸಲಾರದ ನಂಟು ಇದ್ದವು. ನಾವು ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎಂದರೆ ಜಮೀನುದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ (Feudalism) ಎಂದು ಏನು ಸರಳೀಕರಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದು ಸರಳೀಕರಣವಾದುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಈ ಮಾದರಿಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರೀತತ್ವದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ರಣನೀತಿಯನ್ನು ಅದು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿತು. ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಮಾದರಿಯ ನ್ಯಾಯ-ಕಾನೂನುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಭೂಮಾಪನ ಪದ್ಧತಿ; ಶಿಕ್ಷಣನೀತಿ; ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಉದಾ: ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಧಿಕಾರ) ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಂದಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭ ತಿರುಮಲಾಂಬರು ಭಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು; ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ; ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಏಶಿಯಾಟಿಕ್ ಮಾದರಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಂಬಂಧವು ನಾಶವಾಯಿತೋ ಬಿಟ್ಟಿತೋ ಅನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ. ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದವು. ಅದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಅನಂತರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೆಯೇ ಜಾಗತಿಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಭಾರತವು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ-ಸಂದರ್ಭ-ಹೀಗೆ ಇದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಗತೀಕರಣವೆನ್ನುವುದು ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಪ್ರಭಾವ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ಚಿಂತನೆ:- ಒಂದು ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಆಗುವ ಅನುಭವ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುವುದು ಸಂಕೀರ್ಣವೆಂದು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿರ್ವಚನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂಕೇತವು ಏಕರೂಪಿಯಾದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಏಕರೂಪಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು 'ನಭಾ' 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದಿಂದ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಜರುಗಿತು. ಇದನ್ನು ನಾವು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ.

೧. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಒಂದು - ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದವರು.

೨. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೀಮಾರೇಖೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. 'ನಭಾ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ.
೩. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸ್ವ ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಬರುತ್ತದೆ.
೪. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅದು ವಿರೋಧಿಸುವ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಿದ್ದ ಬಂಡವಾಳವಾದಿ ಮುಖ. ಎರಡನೆಯದು ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ಅದು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮಾನರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.
೫. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು. ವಸಾಹತುವಾದದ ವಿರೋಧವೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಖ್ಯವಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಏಕತೆಯೆಂಬ ತಾತ್ವಿಕತೆಯು ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂತು. ಆದರೆ ನಭಾ ಇದನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
೬. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಆಯಾಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯಾಮವೂ ಇತ್ತು. ಇದುವೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಒಂದಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು-ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಆಳುವವರ ಮತ್ತು ಆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ನಡುವೆ ಏಕಮುಖಿಯಾದ ಮತ್ತು ಬರಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಇತ್ತು. ಎಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಳು-ಕೊಡುವಿಕೆಯೂ ಕೂಡಾ ಇತ್ತು. ಅಂದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು ಬರಿಯ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ಮತ್ತು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ಬರಿಯ ದಾನಿಗಳು ಮಾತ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆನ್ನುವುದು ಮೂರ್ತರೂಪವಾದ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮ ಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೂಪ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನುಭವ

ಎರಡೂ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕತೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ದಾಖಲೆಗೊಂಡಿತು. ದಾಖಲಾಗದ ಅನೇಕ ಅನುಭವಗಳು ರೂಢಿಗೆ ಬಂದರೂ ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಖಚಿತ ರೂಪಗಳಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ; ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 'ಆಯ್ಕೆ'ಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೇಖಕರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಅದು ಕಾಂದಬರಿ; ಭಾವಗೀತೆ; ದುರಂತ ನಾಟಕಗಳು - ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳಾದ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯತೆ; ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ; ನಮ್ಮ ಲೇಖಕರು ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವವೆನ್ನುವುದು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪವು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹರೀಶ್ ತ್ರಿವೇದಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸತ್ಯವು ಭಿನ್ನವೆಂಬುದನ್ನು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಜರುಗಿತು. ಅದು ಅಧಿಕಾರ ಇರುವ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ನಿರೂಪಣೆ. ಅಧಿಕಾರವೆನ್ನುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರ ಎನ್ನುವುದು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಗಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವಾಹಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿತು. ಅಂದರೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮುಂತಾದವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ. ೧೮೨೦ ರಿಂದ ೧೮೭೦ ರವರೆಗಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಕಾಲಘಟ್ಟವೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಇದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮುಂಬೆಳಕಿನ (Enlightenment)

ಯುಗವೂ ಹೌದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಹೊಸ ಚರ್ಚೆಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಷಿದ್ಧವೆ?' 'ಸತಿ ನಿಷೇಧ' 'ಆಧುನಿಕತೆ' 'ಪ್ರಗತಿ ಪರತೆ' 'ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ' ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವು ಸಂಪ್ರದಾಯಶೀಲರ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕರ ನಡುವಣ ವಾಗ್ವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಯುರೋಪಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭುತ್ವ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಯಿತು. ಮೂಲತಃ ಇವು ಆಧುನಿಕ ಯುರೋಪಿನ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಆಧುನಿಕ ಯುರೋಪಿನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೇರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿನ ರೂಪುರೇಷೆಗಳ ಮಾದರಿಗಳೇ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಯಾವುದನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಯುರೋಪ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿತೋ ಅದು ಭಾರತೀಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ರೂಪಗಳಾದವು. ಅದು ಚರಿತ್ರೆ; ವಿಜ್ಞಾನ; ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಓದಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನ ಯಾವುದು? ಯಾಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಕರಗಳು ಬೇಕು ಎಂಬುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಜ್ಞಾನ' ಮತ್ತು 'ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ'ವೆಂಬುದು ಭಿನ್ನವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ವಿಷಯನಿಷ್ಠವೆಂದೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ 'ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ'ವೆಂದು ಕಲಿಸಲಾಯಿತು. ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯನ್ನುವುದು ಜ್ಞಾನ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯೆಂದೂ, ಪ್ರದಿಪಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕಲಿಕೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಅದುವೇ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ 'ನಾಗರಿಕತೆ'ಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯ ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಾ ಮರೆಮಾಚಲಾಯಿತು. ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಜರುಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಜ್ಞಾನದ; ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಹೇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಮಸ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ರೂಪಿತವಾದವು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ. ತಿರುಮಲಾಂಬರಿಗೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರಾಜಕಾರಣವೆನ್ನುವುದು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ; ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಲೇಖಕನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬೇರೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಿಂತ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಭಿನ್ನ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ; ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮ; ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದವು. ಉದಾಹರಣೆ; ಯಕ್ಷಗಾನ; ಹರಿಕತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಅದು ಜನರನ್ನು ತಲುಪುವ ಬಗೆ ಬೇರೆ. ಅದರ ಸಂವಹನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭವೆರಡಕ್ಕೂ ನೇರವಾದ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂವಹನದ ರೀತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಇದಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಭಜನೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಬೇರೆ ರೀತಿಯದು. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಿದ್ದರೆ ಯುರೋಪಿನ ರೊಮಾಂಟಿಸಿಸಂನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವಾಗ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನೋಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು ಮತ್ತು “ಸಂಸ್ಕೃತಿ”ಯ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಾಗಿ ನೋಡಲಾಯಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬರಿಗೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರೊಮಾಂಟಿಸಿಸಂನ್ನು ಬಂಡವಾಳವಾದಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ನೋಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕಾದ ರೊಮಾಂಟಿಸಿಸಂನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಬೇರೆ ಮಾದರಿಯದು. ಅದು ಪರಿವರ್ತನಾಶೀಲ ಆಶಾವಾದದಿಂದ ಕೂಡಿರುವಂಥದ್ದು. ಭಾರತೀಯ ರೊಮಾಂಟಿಕ್ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬಂಡವಾಳವಾದಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುದ್ರಣ ಬಂಡವಾಳದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ದೇಶೀಯತೆ, ಸ್ಥಳೀಯತೆ, ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವತಾವಾದ ಮುಂತಾದ

ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರೇರಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನವೋದಯವು ಬರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಚಳುವಳಿಯ ಅಂಶವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ.

೮ : ೧ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣ

ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ದೇಶೀಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲೆಗಳು ಪುನರ್ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದವು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕೂಡಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶ ಮಾತ್ರ. ದೇಶೀಯ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಪ್ರತೀಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭೂಮಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೂ ಒಂದಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರತೀಕವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾ ಆಂದೋಲನದ ಜೊತೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವಂಥದ್ದು. ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಹೆತ್ತ ಭೂಮಿಯು ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅಭೇದವಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಲಯದ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಸೂಚಕವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಈ ಅಂಶವು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಲಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನಕ್ಕಿರುವ ತಾಯ್ತನದ ವೈಭವವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಈ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಎದುರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಮಕ್ಕಳೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಪ್ರತಿ ಪಾದಿತವಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿಗಳು ಮೊದ ಮೊದಲಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಗಳು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ-ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳ ನೆಲೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಕುರಿತು ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು :

೧. ಸ್ತ್ರೀ-ದೈಹಿಕವಾದ ಸ್ವರೂಪ ವಿವರಣೆ, ಲಿಂಗಭೇದವು ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. - ನಭಾ

೨. ಸ್ತ್ರೀತ್ವ- ಇದು ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ. - ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೨. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ-ಸ್ತ್ರೀಪರವಾದ ಯೋಜನಾ ಕ್ರಮದ ಬಿಂಬ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ವಿವರಣೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ದೇವತೆ ಮತ್ತು ಮಾದರಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತಷ್ಟೆ : ಜಮೀನುದಾರಿ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಋಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀನು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪುರುಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಜಮೀನುದಾರಿ ಸಮಾಜ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಗಳು ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಫಲವು ಕೇವಲ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆಯು ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಭಾದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ “ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಎನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಯು ಬಂದಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನೋಡುವ ಕ್ರಮವು ಬದಲಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮೂಡಿದವು. ಆದರೂ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಗಳು ದೈನಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸದೆ ಮೊದ ಮೊದಲಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಪ್ರತೀಕವು ನವೋದಯದ ಬಹುತೇಕ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಖಾಸಗಿಯಾದ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉತ್ಸಾಹದ ಪ್ರತಿಮೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಅಂತರಂಗದ ಕೀರ್ತನೆಗಾಗಿ ಕವಿಗಳು ಬಳಲಿಕೊಳ್ಳದೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವಿಸ್ತೃತ ಮತ್ತು ಬಹುಮುಖ ಶಕ್ತಿಯ ಆಯಾಮವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ತಾಯಿ ಮಗನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ನಿರ್ವಚನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಗನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಳುವ ನಿರ್ವಚನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ”^೧ ಎಂದು ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ನವೋದಯದ ಬಹುತೇಕ ಕವಿಗಳು ಭೂಮಿತಾಯಿಯನ್ನು ದೈವೀಕರಿಸಿ ನೋಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

^೧ ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್, ಶಕ್ತಿ ಶಾರದೆಯ ಮೇಳ, ೧೯೮೭, ಪುಟ. ೫೨.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಮನಸ್ಸು ರುಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರ ಗುಂಪು ಐದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಜೌರಿತ್ರಿಕ ವಿಭಾಗೀಕರಣ ಅಷ್ಟೆ : (ಈ ರೀತಿಯ ವಿಭಾಗ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.)

೧. ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು

೨. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯರು

೩. ನವ್ಯಕತೆಗಾರ್ತಿಯರು

೪. ಬಂಡಾಯ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯರು

೫. ಜನಪ್ರಿಯ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯರು

ಈ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರಿಗೆ ಇದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಬೇರೆ. ಮೊದಲ ಈ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಕತೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೇರೆ. ಹೊತ್ತಿನ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯರ ಕತೆಗಳು ಅನನ್ಯತೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆಯು ಮುಖ್ಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ, ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮ ಮೊದಲಾದವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆಯು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭವು ತಳೆದ ನೈತಿಕ ನಿಲುವು, ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಹಟ ಈ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಅಂಶಗಳಿಲ್ಲದ ಮೊದಲ ಹೊತ್ತಿನ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯರು ಎದುರಿಸಿದ ಮಾನಸಿಕ ಲೋಕದ ಸಿದ್ಧತೆಯು ಬೇರೆ ಬಗೆಯದು. ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಅನನ್ಯತೆಯು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದ ಬದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ರಿಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಿದು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಬರಹಗಳನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ—ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನೈತಿಕತೀರ್ಮಾನಗಳಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು

ಆಂತರಿಕ ಲಯದಿಂದ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತೀವ್ರ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕಿಂತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕಿಂತ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ವಿಕಾಸವಿದು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ವರೂಪವಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧವೂ ಈ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯರಿಗೆ ಸರಳ ರೂಪಿಯಾದುದು. ಪಿತೃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವ ಈ ಕ್ರಮವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಕರುಣೆಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕರಣನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆನೋ ಎಂಬಷ್ಟು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಲೇಖಕಿಯರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೇಖಕಿಯರು ಚರ್ಚಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಲಯಗಳ ಒಳಗುಟ್ಟುಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ :

೧. ಇವರು ಬರೆದ ಕತೆಗಳ ನಾಯಕಿಯರು ಆದ್ರತೆವುಳ್ಳವರು. - ಉದಾ: ನಭಾ

೨. ನಾಯಕಿಯರ ಮನಸ್ಸು ಸರಳ ಸ್ವರೂಪದ್ದು. - ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ

೩. ಮದುವೆ, ತ್ಯಾಗ, ವಿಧವೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇವುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. - ವಿರಾಗಿಣಿ

೪. ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯು ತೆಗೆದುಗೊಂಡಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆ. - ನಭಾದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೫. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ. - ವಿರಾಗಿಣಿಯು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವ ದೊರತಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಉದಾರವಾದಿ ನಿಲುವು ಈ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದೆ. ಈ ಕತೆಗಳ ನಿಲುವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿವೆ. ಪುರುಷ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಈ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಪಾವಿತ್ರೈ'ದ ಬಗೆಗೆ ತಳೆಯುವ ನಿಲುವು ಗಾಂಧಿವಾದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ ಬಗೆಯದು. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನೀತಿಯಿಂದ, ಪ್ರಗತಿಯು ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನರಾಯ್ ಅವರ ವಿಚಾರವಾದ ಈ ಕತೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಭೂಮಿಕೆಯಾಯಿತು.

ದೊಡ್ಡರಾಜಕಾರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ನಿಲುವು ಇದು. ಸ್ತ್ರೀತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂಶವನ್ನು ಕಾಣುವ ರೀತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಡಾ. ಹೀಗಾಗಿ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ತಾಯ್ತನವನ್ನು ಅಲೌಕಿಕಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುವುದು ಚಿಂತನೀಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ನಭಾ ಕಾದಂಬರಿಯು ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಲೌಕಿಕ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೆರೆಹಿಡಿದ ಭೌತಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಪುರುಷ ಲೇಖಕರು ಪತ್ನಿ, ತಾಯಿ, ಪಾವಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅಂತಸ್ಥ ಅರ್ಥಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಉದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾದರಿಗಳು ಕೇವಲ ಸ್ವೀರಿಯೋ ಟೈಪ್ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸರಳದ್ವಂದ್ವ ವಿನ್ಯಾಸಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೆಲೆನಾ ಸೆಕ್ಸಸ್ ವಿವರಿಸುವ ದ್ವಂದ್ವದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ನಿಸರ್ಗ, ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ತಲೆ-ಹೃದಯಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಭಾವಗಳು ಕೂಡಾ ಸರಳ ದ್ವಂದ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಅರಣೋದಯದ ಕೃತಿಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸಿಲ್ಲ. ವಿರಾಗಿಣಿಯ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ನವೋದಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ-ಮಗುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದುದು. ತಂದೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಭಯ : ಅವನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ನರಳುವ ಮಗುವಿನ ಅಂಶಗಳು ತಾಯಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಮಮತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಳವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವತನಕವೂ ಅಧಿಕಾರವು ತಂದೆಯ ಕೈಯೊಳಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಅಂತಸ್ಥವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಭಯ ಪ್ರಚೋದಿತ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ತಾಯಿಯ ಆರಾಧನೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಹೆಣ್ಣು ಭೂಮಿಯಾಗಿ, ತಾಯಿಯಾಗಿ, ಚಂದ್ರನಾಗಿ, ನಿಸರ್ಗವಾಗಿ, ಸಹಜತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಆರಾಧನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಜ ಅನುಕ್ರಮ. ನವೋದಯದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿ ಈ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ನವೋದಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ, ಜಗತ್ತಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು. ತಲೆ ಹೃದಯ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ಒಪ್ಪಿತ ಮಾದರಿಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಕುವೆಂಪುರವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿರುವ ಸಹಮತ

ಸ್ವರೂಪವು ಈ ಒಪ್ಪಿತ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆಗಳಾಗಿವೆ. ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ನಿಲುವುಗಳು ಕೂಡಾ ಒಪ್ಪಿತ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಬದಲಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅಗತ್ಯ ಬಂದಿರುವುದು ಹೊರಗಿನ ಒತ್ತಾಸೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ಜೊತೆಗೆ ತಳೆದ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ಉದಾರವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ನಿಲುವು ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪು ತಳೆದಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಧೋರಣೆಯಂತೆಯೇ 'ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ' (ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮನ ಪುನರ್ವಿವಾಹ) ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಇಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗೆಗಿನ ಉದಾರವಾದಿ ನಿಲುವು ಕೂಡಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರಿನ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗೆಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡುಕೂ, ಈ ರೀತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ತಳೆದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಎರಡು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಕೇಡು ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯು ವಿನಾಶಕಾರಿಯೂ ಆಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾದರೆ, ಸಗೃಹಿಣಿಯು ಕುಲವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವೂ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಇದು ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ನವೋದಯದ ಕೃತಿಕಾರರು ವಾಸ್ತವದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದಾಗಲೂ ಮೇಲು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನದ ಜೊತೆಗೆಯೇ ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಉದಾರೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವ ನವೋದಯದ ಬರಹಗಾರರು, 'ಗಾಂಧಿ ಮಾದರಿ' ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೊರೂರು, ಆನಂದ ಮೊದಲಾದವರ ಪ್ರಯತ್ನವು ಈ ಬಗೆಯದು.

ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿರುವ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಂಶವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೌಲ್ಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಲಯವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿತು. ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅನನ್ಯತೆಯೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅನನ್ಯತೆಯೂ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಮೂಲದಿಂದ ಹೊರಟಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಸ್ತ್ರೀ ಅನುಭವದ ವಲಯವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ರಚನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನಾಕ್ರಮ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಧಿಸಿತು. ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಹಾರ ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ.

ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಕತೆಗಾರ್ತಿಯರು ಕೂಡಾ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿರೂಪಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬರೆದರೆ ಪುರುಷರು ಕರುಣೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ತಿರುಮಲಾಂಬರಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ನವೋದಯದ ಸಂದರ್ಭದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮಾತುಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

೧. ನವೋದಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

೨. ನೈತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಇಲ್ಲಿಯ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. – ವಿರಾಗಿನಿ

೩. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿಗಳು ಈ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. – ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.

೪. ಅಧಿಕಾರದ ರಾಜಕಾರಣ. (Power politics) ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣವಾಗದೆ ವಿಸ್ತೃತ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಅಧಿಕಾರವೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಜಗತ್ತು ಮಾತ್ರ.

೫. ಸೀತೆ-ಸಾವಿತ್ರಿಯರ ಮಾದರಿಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ. – ನಭಾ, ವಿರಾಗಿನಿ.

೬. ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಒತ್ತು ನವೋದಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

೭. ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ, ಸ್ತ್ರೀ ಆದರ್ಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಮಬಿಂಬಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಎರಡೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

೮. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ನವೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

೯. ಸ್ತ್ರೀಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ದುಡಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

೧೦. ಪಶ್ಚಿಮದ ಜೊತೆಗಿನ ಮುಖಾಮುಖಿಯು 'ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ವೈಭವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರವಹನಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಕಾರಣಳಾಗುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯು ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಕೇಂದ್ರಿತ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಸುದೀರ್ಘವಾದ 'ಮೌನ'ವನ್ನು ಒಡೆದ ಮಹಿಳೆಯರು ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ೧೯೭೦ ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಬರವಣಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ನವೋದಯದ ಲೇಖಕಿಯರು ಎದುರಿಸಿದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಇವರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾನಂಥ ಲೇಖಕಿಯರು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾನಂಥ ಲೇಖಕಿಯರಿಗೆ ಅದೇ ತಾನೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೭೦ ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ 'ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ', 'ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ'ದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರು ಆಲೋಚಿಸುವಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿಬಂತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲ 'ಸಮಾನತೆ' ಎನ್ನುವುದು ಯಾರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸತೊಡಗಿದವು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದೆನಿಸತೊಡಗಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಕವಾದ

ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ;ಯಾರಿಗೆ ಬಂತು, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು ನಲವತ್ತೇಳರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಲೇಖಕಿಯರು, ಈ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ'ವೆಂಬ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಕೇವಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧಿಕಾರದ, ಕೇವಲ ನಾಡು-ನುಡಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಭಾರತವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ದೊಡ್ಡ ಮಾದರಿಯೆಂದು ಕರೆದರೆ, ಅದು ಭಾರತದ ಪೂರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೆಹರೂರವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಅಂಶ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಚಿತ್ರಣವೆಂಬಂತೆ ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಅವರ ಒಂದು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೀಗಿದೆ 'ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ' ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಭಾರತೀಯ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ದೇಶದ ಒಂದು ಚಿತ್ರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಅದು ಅನೇಕ ಭಾಷೆ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅವಸ್ಥಾಂತರದ ಧ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು 'ರಾಜಕೀಯ'ದ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಹೊಸದೊಂದು ರೀತಿಯ ಅರಿವಿನ ಸ್ಫೋಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ತಿರುಮಲಾಂಬರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಕಂಡ ವಿಷಯಗಳು: ೧) ಶಿಕ್ಷಣ ೨) ವಿಧವೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆ ೩) ಕುಟುಂಬ ೪) ಮಹಿಳೆಯರ ಪುನರ್ವಿವಾಹ. ೫) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಕೃತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಮರ್ಶೆಯು ನವೋದಯ ಲೇಖಕಿಯರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನವೋದಯ ಲೇಖಕಿಯರು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ; ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ; ಕುಟುಂಬ; ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು.

ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನರಾಯ್‌ಯಂಥವರು ಸತಿಪದ್ಧತಿಯ ನಿಷೇಧದ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಸತಿಪದ್ಧತಿಯ ನಿಷೇಧ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹದಂಥ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡವು. ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಆಂದೋಲನದ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವೀಯ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆ-ಎರಡೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತಾತ್ವಿಕ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

“ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಪುರುಷರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಿಂದ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.”^೧ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನವೀನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಲಿಕೆಯರು ಯಾವುದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ? ಅವರಿಗೇನು ಕೊರತೆ? ಗಂಡಸರು ದುಡಿದು ತಂದುದನ್ನು ಆಯವರಿತು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಒದಗುವಂತೆ ಗಳಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆ, ಮಾರು, ಮಠ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಶಕ್ತರು, ದಿನಗಳೆದವರು, ಆರ್ತರು ಇವರ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ, ದುಡಿದು ಬೇಸತ್ತು ಬರುವ ಗಂಡಸರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೋಮಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, “ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಲ್ಲಾ ನೆರವೇರಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ”^೨ ಇದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಮಾದರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ರೀತಿಯದು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿದೆ. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾದರಿಯಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉನ್ನತಿ ಅವನತಿಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಮತವು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಭಿನ್ನಮತವು ಪುರುಷ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್ಸು ಅಂತಃಕರಣಗಳ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರಚನೆ, ಸ್ವಭಾವಗಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿಯೂ, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿಯೂ, ಅವರ

^೧ ವಿಜಯಾದಿಪ್ಪೆ, ಹಿತ್ತೈಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಪುಟ. ೧೧೦.

^೨ ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೨೫.

ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಅಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವಾಗಿರುವುದು ಹಿತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ವಿವರ.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮವೇ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವವಾದವು. ಅವರು ಪತ್ರಿಕೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವು ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕಿಯರು ಯಾಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು? ಬಹುಶಃ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ತಾತ್ವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಆಡಳಿತ ನೀತಿ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಮಸ್ಯೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಹೊತ್ತಿನ (ಅಂದರೆ ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದ) ಮಹಿಳಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಮುಂದಿರುವ ಆಯ್ಕೆಯ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ಪಶ್ಚಿಮದ ಮಾದರಿಯು ಬೇಡವೆಂಬುದು ಅವರ ಖಚಿತವಾದ ನಿಲುವು. ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣ. ಅವರ ಜೊತೆಗಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯೇ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ಗಾಯತ್ರಿ ಸ್ವಿವಾಕ್ ಅವರ ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅಂಥವರು ಬರೆದುದೇ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಬರಹಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಂವಹನವಾಗಿವೆ.

‘ಸತೀ ಹಿತೈಷಿಣೀ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ’ಯಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಮ್ಮನವರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳು ಕುರಿತು ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಲೇಖನವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ತಿರುಮಲಮ್ಮನವರ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿದ್ಯಾವತಿಯರಾಗುವುದು ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಓದು ಬರಹ ಬರುವುದು ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇವರೂ

ಎಣಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಾಸ್ತಿಯವರು ಹೀಗೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಟ್ಟು ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ನಿಲುವು ಕೃತಿಯ ಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ರಾಜಕಾರಣವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ಮಹಿಳೆಯರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೌನ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೌನವು ಮಹಿಳಾ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಒಂದು ಔದಾಸೀನ್ಯ ಅಥವಾ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವಂಥದ್ದು. ಲಿಂಗ ರಾಜಕಾರಣವೆಂದರೆ ಕೃತಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಶೋಧನೆ, ಕೃತಿಯೊಂದರ ರಾಜನಿಕ ಏಕತೆಯೆಂದು ಕೆಲವು ವಿಮರ್ಶಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. “ಇಂತಹ ನವೀನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಲಿಕೆಯರು ಯಾವುದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ? ಅವರಿಗೇನು ಕೊರತೆ? ಗಂಡಸರು ದುಡಿದು ತಂದುದನ್ನು ಆಯವರಿತು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಒದಗುವಂತೆ ಗಳಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆ, ಮಾರು, ಮಠ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಶಕ್ತರು, ದಿನಗಳೆದವರು, ಆರ್ತರು ಇವರ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ, ದುಡಿದು ಬೇಸತ್ತು ಬರುವ ಗಂಡಸರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೋಮಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಲ್ಲಾ ನೆರವೇರಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ”^೪ ಇದು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಮಾದರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ರೀತಿಯದು. ಈ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿದೆ. ಆದರೆ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾದರಿಯಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉನ್ನತಿ ಅವನತಿಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಮತವು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಭಿನ್ನಮತವು ಪುರುಷ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್ಸು, ಅಂತಃಕರಣಗಳ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರಚನೆ, ಸ್ವಭಾವಗಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿಯೂ, ಸಾವಿರಾರು

^೪ ಅದೇ; ಪುಟ. ೭೨೫.

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿಯೂ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಅಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತವಾಗಿರುವುದು.(೧೯೨೦).

ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನಿಲುವಿನ ಮಾನದಂಡ ದೈಹಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ. ದೇಹದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಗುಣ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆಯೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರ ಬರಹವನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ತ್ವವಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಡುವೆ ಅವರಿಗೆ (ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದು) ಲಿಖಿತ ರೂಪವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮೌನವನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದೇ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಮಾದರಿಗಳು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವಣ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ರಾಜಕಾರಣಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

“ಸಮಾಜವೆಂಬುದು ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದಾಗಿರುವುದು. ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತಿಯೆಂದರೆ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗೃಹಗಳ ಸುಖ. ಆದುದರಿಂದ ಪುರುಷನು ಸಮಾಜವನ್ನು ಅಥವಾ ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವವನಿದ್ದರೆ, ಗೃಹಿಣಿಯು ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುವವಳಾಗಿರುವಳು. ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥತೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚ ಧೈಯದಿಂದ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಪುರುಷನ ದೇಶದ ಆಳ್ವಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಮಹತ್ವಕಿಯದ್ದಿದೆ. ಬಾಲಕರನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ, ಅವರು ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿ ಅಧೋಗತಿಗಳಿಯದಂತೆ ಗೃಹಿಣಿಯು ಎಚ್ಚರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು. ತಕ್ಕ ಬೋಧೆಯನ್ನೀಯುವಳು. ಪುರುಷನು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ ಅಪಾರ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ದುರ್ಗತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯು ಅವನಿಗೆ ನೆರವಾಗಲೆಂದು ಅವನಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುವಳು. ಅವನನ್ನು ದೇವಲೋಕದಡೆಗೆ ನಡೆಸುವಳು. ಅವನಿಗೆ ಇಹಪರಗಳ

ನಿಜತ್ವವನ್ನು ಅರುಹುವಳು. ಅವನ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ತಾರೆಯಿಂದ ತಾರೆಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಳು.”^೫

ಗೃಹಿಣಿಯರು ಮತ್ತು ಗೃಹ, ಗೃಹಿಣಿಯರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದು. ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದು ಗೃಹಿಣಿಯರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ವಿವೇಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಸತಿಪದ್ಧತಿಯ ನಿಷೇಧ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹದಂಥ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡವು. ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಆಂದೋಲನದ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಉದಾರವಾದಿ ಮಾನವೀಯ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆ-ಎರಡೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತಾತ್ವಿಕ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅದು ಬಿಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಬಂದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಆಗ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅನೇಕ ರೂಪಕಗಳು ಇದ್ದವು. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅದು ಬಲಿಯಾಯಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಸಮಭಾಗಿಗಳು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವೇ ಹೇಳಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ವೈಚಾರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು ಕನ್ನಡದ ಮೊದ ಮೊದಲನೇ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಮತ್ತು ರಾಜಾರಾಮ ಮೋಹನರಾಯರು ೧೮೨೪ ರಲ್ಲಿ ಸತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಆ ಎಳೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದವರು ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯವರು,

^೫ ಲೋಲಾಕ್ಷಿ.ಎನ್.ಕೆ (ಸಂ) ನವಯುಗ, ಗೃಹಿಣಿಯರ ಗೃಹರಕ್ಷಣೆಯ ಮಹತ್ವ, ೧೯೩೮. ಪುಟ. ೭೧.

ಜಸ್ಪಿಸ್ ರಾನಡೆಯವರು ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು. ಆದರೆ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಕಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಎಲ್ಲರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಹಜವಾಗಿ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು. ೧೮೬೦ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಕೋರ್ಟುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಬಾಲಕಿಯೊಡನೆ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವದು ದಂಡನಾರ್ಹವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಜೀವಾವಧಿ ಹದ್ದು-ಪಾರು ಮಾಡುವ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ೧೮೯೧ರಲ್ಲಿ ಆ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ೧೨ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಕಾಯಿದೆಯ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೀಡಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಯಿತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕಾಯಿದೆಯ ಮಾನತ್ಯ ದೊರೆಕುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಾಯಿದೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದೊಂದೇ ಉಪಾಯ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ವರುಷಗಳ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರವಿಲಾಸ ಸಾರಡಾ ಅವರ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾಯಿದೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿದೇಶೀಯರ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ಧರ್ಮದಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ವಿದೇಶೀಯರ ಅಥವಾ ವಿದೇಶೀದಾಸರಾದ ಕುಲಗೆಟ್ಟ ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟ ಸ್ವದೇಶೀಯರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಚಾಚುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲವೆಂದು ಆಚಾರವಾದಿಗಳು ವಾದಿಸುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಆಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿವೆ. ವಿದೇಶೀಯರ ಸಂಪರ್ಕವ ತಪ್ಪದೆ ಅವು ಹೋಗಲಾರವು. ಅಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಚಾರಶೀಲರು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರುವರೇ? ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಲೌಕಿಕರು ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ವೈದಿಕರಲ್ಲ. ಲೌಕಿಕರು ವೈದಿಕರಂತೆಯೇ ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಲಾರರು. ಸ್ವಧರ್ಮವೆಂದರೆ ವೈದಿಕರು ಅವರವರ ಶಾಖಾಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವರು. ದೇಶ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸ್ವಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವು ಸುಧಾರಕರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಮತಶಾಖೆಗಳ ವಿಶೇಷಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರೆಲ್ಲರೂ ಕುಲಭ್ರಷ್ಟರೆಂದೂ ಜಾತಿಹೀನರೆಂದೂ ಆಚಾರಶೀಲರು ವರ್ಣಿಸುವರು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತಧರ್ಮವು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ದೇಶವು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವುದೆಂದೂ, ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವಿಧರ್ಮಿಗಳೂ, ನೀಚಜಾತಿಯವರೂ ತುಂಬಿರುವ ಸರ್ಕಾರವು ತಿದ್ದುಪಡೆ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳದ್ದಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವೂ ಸಂಸಾರದ ಆಯಕಟ್ಟು ಒಡೆದು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಆಚಾರಪಕ್ಷದವರು ವಾದಿಸುವರು. ಆದರೆ ಭಾರತ ಚರಿತ್ರೆಯೆಲ್ಲವೂ ಈ ವಾದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಮುಖವಾಗಿ ನಡೆದುಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಕಲ ಮತಾಚಾರ್ಯರೂ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸರ್ವಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಹೆಸರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದಿಸಿ ಕಾರ್ಯತಃ ಒಡೆದುಹಾಕಿರುವರು. ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಂಪರೆಯಾದ ತಿದ್ದುಪಡೆಗೆ ರಾಜಕೀಯಕಾರಣಗಳು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದುವಾಗಿವೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರವು ರಾಷ್ಟ್ರತೀತವಾಗಿ ಇರಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಅದು ತನಗೆ ಸೇರದ ಸೀಮೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ, ತನಗೆ ಸಹಜವಾದ ಸೀಮೆಯಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಮತ ಧರ್ಮವು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ವಿರಮಿಸಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕವೂ ಏಕಾಂತವೂ ಆದ ನೀತಿಶಕ್ತಿಯೂ, ಧೈಯಾಗಾರವೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಭೋಧವೂ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಆಚಾರಶೀಲರು ಏಕಾಂತವಾಗಿ ನಡೆಯಗೊಡರು. ಶಾಸನಿಕ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಮತಧರ್ಮವು ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದು. ಹಿಂದೆ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಈಗ ಪಡೆದಿರುವ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯು ಈಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಪ್ರಸಾದಿತವಾಗಿ ಶಾಸನದಿಂದ ಕಲ್ಪಿತಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ನ್ಯಾಯಶಾಲೆಗಳು ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವು ಶಾಸನಮುಖೇನ ವಿಧಿಸಿದೆ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡೆ ಮಾಡಲು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೇ? ಅಚಾರಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅತಿ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯಶಾಲೆಗಳು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಅವರ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಶಾಶನಸಭೆಯು ಮಾಡುವುದು ಅಸಾಧುವೇ? ಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಜನಾಭಿಮಾನವನ್ನೂ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ಆಚಾರಪಕ್ಷದವರು ಈಚೆಗೆ ಹಲವು ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶೀ ಭಾರತ ಶಾಸನಸಭೆಯು ತಮ್ಮ ತಂಟೆಗೆ ಬರದಂತೆ - ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನರು ರಾಜ್ಯಾಂಗಶಾಸನಮುಖೇನ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವರು. ಶಾರದಾ ಅವರ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿರೋಧಕಶಾಸನ (ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು)

ಕಾರಕೂನರ ವರ್ಗವು ಉದಯವಾಯಿತು. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಲಸೆಯು ಶುರುವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿದ್ದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬವು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾದವು.

ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಪಾತ್ರವು ಬದಲಾಯಿತು. ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯೂ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ದುಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ವಸಾಹತು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆರಡೂ ಒಂದೇ ಆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಜಮೀನು, ಆಹಾರ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಬ್ರಿಟೀಷರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬದಲಾದವು. ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು, ನೈತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಯಿತು. ಸ್ವ-ಅರಿವು ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮ ಎಂಬುದು ಶುರುವಾಯಿತು. ನೆಹರೂರವರ ಅನೇಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಬೇರುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಬ್ರಿಟೀಷರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಿಮದ ಜಾತಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳು ಬದಲಾದವು. ಬ್ರಿಟೀಷರು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾಲಘಟ್ಟ) ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಖ್ಯ ವಾಗ್ವಾದದ ಬಿಂದು.

ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ವಿದೇಶಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಕೂಡದೆಂದೂ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ನಾವು ನಾವೇ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಕೆಲವರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಆಚಾರ ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರೌಢವಿವಾಹವೇ ಮೊದಲಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೊರಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರಾದಿ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಗಲಭೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವರು. ಸುಧಾರಕರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಯಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ನಡತೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸುಧಾರಣೆಗೆ ವಿರೋಧವಾವುದೂ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದರ ಕಲ್ಪನಾರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿರೋಧವು ಇರಲಾರದು. ಬರಬರುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಶುದ್ಧ ಸ್ವಜನಮಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಚಾರ ಪಕ್ಷದವರು ಸುಧಾರಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವರೆ? ಶಾರದಾ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷದವರು ಕಾರಣರು. ಆಚಾರ ಪಕ್ಷದವರು ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳೆಂದೂ ಹೇಳಲಾದೀತೇ? ಆಚಾರ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಏಕಾಂತವಾದ ಮತವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ನ್ಯಾಯಶಾಲೆಗೆ ತಂದೊಡ್ಡಿ ಗೋಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಕರೂ, ಮದ್ಯಪಾನಿಗಳೂ ವಿದೇಶೀಯರೂ ವಿಧರ್ಮಿಗಳೂ ಆದ

ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸರ್ವದಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರುವರು. ಈ ವಿದೇಶೀ ನ್ಯಾಯಶಾಲೆಗಳು ಆಚಾರಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಸುಧಾರಕರು ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರದೆ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭವುಂಟಾಗಿದೆ.^೬

ವಿದೇಶೀ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸ್ತ್ರೀ ಮಾದರಿಯ ಸಂಕಥನ (Feminine Discourse). ರೀತಿಯ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿದೆಯೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. “ಜೀವನವೇ ದೇವತೆಯಾದ, ತ್ರಿಪದಿ ಛಂದದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಈ ‘ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನ’ ಋಷಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂಗಿಯರು, ಅಮ್ಮ-ಅಕ್ಕಂದಿರು, ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು. ಹಾಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರದೇ ನಿಜವಾದ ಕಾವ್ಯ. ಉಳಿದುದು ಕಾವ್ಯದ ಛಾಯೆ. ಕಾವ್ಯವು ಕಾಂತಾ ಸಮ್ಮಿತೆಯೆಂದು ಹೇಳುವರಷ್ಟೇ? ಕಾಂತೆಯರ ಮಾತಿನಂತಿರುವುದೇ ಕಾವ್ಯವಾದರೆ, ಕಾಂತೆಯರ ಮಾತೆ ಕಾವ್ಯದ ಮಾತೆಯಲ್ಲವೇ?” (ಬೇಂದ್ರೆ-ಗರತಿಯ ಹಾಡು ಕಾಂತಾ ಸಂಹಿತೆ). ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಕಾಂತಾ ಸಂಹಿತೆಯೆಂಬುದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ವಾದ. ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಭುಸಂಹಿತೆ, ಮಿತ್ರಸಂಹಿತೆ, ಕಾಂತಾ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಾಂತಾ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೌಖಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕಾಂತೆಯರದು ಮತ್ತು ಅದುವೇ ನಿಜವಾದ ಕಾವ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಕುತೂಹಲದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಹಿಳಾ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯದ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಧ್ವನಿತಾರ್ಥವಾಗಿದೆ.

^೬ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು - ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ (ಸಂ) ಶಾರದಾ ಅವರ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿರೋಧಕ ಶಾಸನ, ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ. ಪುಟ. ೯೪.

೮ : ೨ ವಿವಾಹದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಶಿಕ್ಷಣ - ಮಹಿಳಾ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆ

“ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಿರುವ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯೆ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದಲ್ಲದೆ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹದ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವೇ ಕಾರಣರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ಆದಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ವಿವಾಹ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಗಂಡಸರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಿಷ್ಟೇ ವರುಷದೊಳಗೆ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವು ಏಕಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರುಷರಿಗೇನೂ ಈ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ.”^೨ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉದ್ಧರಿಸಬಹುದು? ೧೮೪೯ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಬೆಮ್ಮಾನ ಕಾಲೇಜ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ.

ಮೊದಲಿನ ಕೆಲವು ಮಹಿಳಾ ಪದವೀಧರರ ಹೆಸರುಗಳು ಇಂತಿರುವವು:

ಕಲಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ಚಂದ್ರಮುಖಬಸು ೧೮೮೪.

ಮದ್ರಾಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ಮ್ಯಾನರೀಶಿಯಾ ನಾನ ಪಿಚೆಂಟ

ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ಕಾರ್ನೇಲಿಯಾ ಸೂರಾಬಾಜಿ ೧೮೯೧.

ಅಲ್ಪಾಬಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ಸೋಫಿಯಾ ಡಿ., ಅಬ್ರಾನ್ ೧೮೯೧.

ಪಂಜಾಬ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ಆಲ್ ದಸರತ್ ೧೯೧೩

ಬನಾರಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ವೈಜಕುಮಾರಿ ಹುಕ್ಕಾ ೧೯೧೮

ಅಲೀಗಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ- ಪಾಶಾ ಬೇಗಮ್ ೧೯೨೪

ನಾಗಪುರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ-ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಬಿ. ಸ್ಯಾಮುಯೆಲ್

^೨ ಲೋಲಾಕ್ಷಿಎನ್. (ಸಂ) ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಮಲಾದೇವಿ, ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು, ಪು.೧೦೯.

“೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಲೇಡಿ ಹಾರ್ಡಿಂಜ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಮದ್ರಾಸಿನ ಲೇಡಿ ಮಿಲಗ್ಡನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲ ಆ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷಣವೀಯುವ ಎರಡನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆ. ಮಹರ್ಷಿ ಧೊಂಡೊ ಕೇಶವ ಕೊರ್ವೆಯವರಿಂದ ಪುಣೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಹಿಂಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ.ಟಿ. ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.”^೮ ಇವು ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಒಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸುವುದನ್ನು ರಾಜಕಾರಣವು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಕಾನೂನನ್ನು ಅದು ವಿವೇಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣವೆಂದರೆ ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವರು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಗವು (ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ವರ್ಗ) ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂರಚನೆಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ‘ಲೈಂಗಿಕ ರಾಜಕಾರಣವು ಲೈಂಗಿಕ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ’ ಎಂದು ಕೇಟ್ ಮಿಲ್ಲೆಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಪುಕೋ ಕೂಡ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. “ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಅಧಿಕಾರದ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅಧಿಕಾರವೆನ್ನುವುದು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ಯುವಕರು, ಮುದುಕರು, ಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ನಡುವೆ ಹರಿಹಂಚಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ”. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಗಂಡು ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಕೇತವಾದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಶೋಷಿತ ವರ್ಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವೆ ಇರುವ ರಾಜಕಾರಣವು ಕೂಡ ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಗತಿಗಳ ನಡುವೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯು ಗುಲಾಮ ಶಕ್ತಿ (Labour power)ಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ರೂಪವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕಾರಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂಬಂತೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜಗತ್ತು ಎರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಮಾನಸಿಕ

^೮ ವಿಜಯಾದಿಷ್ಟಿ (ಸಂ) ಸಾರಸ್ವತಿ ಪು.೨೦೨-೨೦೩.

ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ಪಿತೃರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಉನ್ನತ ದರ್ಜೆಯವನೆಂದು, ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕೆಳದರ್ಜೆಯವಳೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ತರತಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ತಾರತಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾದರಿಯ ನಿರ್ವಾತಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಯೆಂಬ ಪ್ರಕಾರವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ? ಬರಹ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಮಾದರಿಯಾದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರವೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೌಶಲಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲುಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿಯರು 'ನಾಕು ದೇವರ ನಾಮ' ಹಾಡಲು ಕಲಿತರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಅಡುಗೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಅದೇ ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಮಹಿಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು 'ಮನಕೇಂದ್ರೀತ' ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೂಡ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ಜಮೀನುದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಸಮಾನಾಂತರ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವವರಲ್ಲ. ತಿರುಮಲಾಂಬರು ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

“ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ನಮ್ಮ ನುಡಿ, ನಮ್ಮ ಬರಹ ಇವು ಕೆಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವುಗಳು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಇವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ತಂದಿವೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಪರದೇಶಿಯರ ಆಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಜಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಮಾತೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಹುಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವೇಶಭೂಷಣಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿರುವರು. ಮದದಿಂದ ಮತ್ತರಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ದೈವವನ್ನೂ ಮರೆತು, ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಿಗೂ ಪಾಲಿಸತಕ್ಕ ಪತಿಗೂ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಹೋದರೆ, ಅಂತಹ ತಾಯಂದಿರನ್ನೇ ಆದರ್ಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಡೇನು?”^೯ ನಭಾ ವಿರಾಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನಿಲುವಿದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

“ತಾನು ಬರೆಯುವುದು ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೇ ಬರೆಯುವರು ಬರೆಯುವದನ್ನು ಓದುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಮಹಿಳೆಯರು ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಿಕ್ಕ

^೯ ಲೋಲಾಕ್ಷಿ ಎನ್.ಕೆ., ದೂಂತಿ ನಾರಾಯಣಶೆಟ್ಟಿ, ಸ್ತ್ರೀವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ೨೦೦೬, ಪುಟ. ೧೫೨

ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹಾಳುಹರಟೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಅರಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಾಚನಾಲಯಗಳು ಜ್ಞಾನದೇವತೆಯ ಪವಿತ್ರ ಮಂದಿರಗಳು. ಮಹಿಳೆಯರ ಭಕ್ತಿಭಾವ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಈ ವಾಚನಾಲಯಗಳತ್ತಲೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲವೋ ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ವಾಚನಾಲಯಗಳು ಮುಂದಾಗಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಸಂಚಾರೀ ವಿಭಾಗಗಳು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಕದಲಲಾರದ ಮಹಿಳೆಯರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮುಂದಾಗಬೇಕು. ಮನೆಮನೆಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳ ಪಠನ-ಶ್ರವಣ ಹಿಂದಿನವರ ವೇಳೆಯ ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು. ಬಲಗೊಂಡ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಇಂಬಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಅದರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಲಸ್ಯ ಆಕ್ರಮಿಸಬಾರದು. ಅನಭಿರುಚಿ ಆಕ್ರಮಿಸಬಾರದು. ಸತ್ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಆ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂಬುಗೊಳ್ಳಲಿ. ಅದರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಳಾದ ಆಕೆಯ ಜೀವನ ಮನೆಯ ಪಾವಿತ್ರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಚನೆಯಷ್ಟೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಪೋಷಣೆಯೂ ಅಗತ್ಯ. ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುವ ಆಕೆಯ ಉಳಿತಾಯದ ಹಣ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಡುಪಾಗಲಿ.

“ಮಹಿಳಾ ಜೀವನದ ಯಥಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಬೇಕು. ಯಾವದೇ ಹೇಯ ಮನೋಭಾವ ಅದರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಕೃತ ದೃಷ್ಟಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದನ್ನು ವಿದ್ರೂಪಗೊಳಿಸುವುದು. ಅದರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ಬಳೆಯುವುದು. ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದಷ್ಟೇ ಈ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ತಡೆದು ಮಹಿಳೆಯರ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಾಯಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ತನ್ನ ಬಗೆದುಂಬಿ ಬಂದುದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಸಾಹಿತಿ ಸ್ವತಂತ್ರ. ಆದರೆ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪರರಿಗೆ ಉಪಕಾರಿಯಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಪಕಾರಿಯಾಗಬಾರದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿಬಳೆಯುವ ಹೀನಕೃತ್ಯ ಅವನದಾಗಬಾರದು. ಅವನ ಕಷ್ಟ ಕೈಗಳ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಧವಲಕೀರ್ತಿ ಮಸುಕಾಗಬಾರದು. ಈ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ತಮ್ಮ ಗೌರವ ರಕ್ಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾದಿದೆ. ಭರದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ಗದ ಅಲ್ಲಿಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಶುದ್ಧ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಕೃತಿಯ ಬೀಜಬಿದ್ದು ಮೊಳೆಯಬಾರದು. ಬೇರೂರಿ ಬೆಳೆದು ವಿಷ ಫಲ

ನೀಡಬಾರದು. ಈ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರಾವೃತ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕು ಸರಕಾರದ ಶಾಸನ. ಉಗ್ರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಅಂಥ ಕೀಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಓದುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೇಲೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಗಮನ ಇರಬೇಕು.”^{೧೦} ಸ್ತ್ರೀ - ಓದು - ಬರಹದ ನಡುವಣ ಅಂತರ್ಗತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗೆಗೆ 'ಸಾರಸರಸ್ವತಿ'ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ

“ಆ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಅವಳದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಧಾನ ಅವಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತಿರುವ ಹೊಗೆಯ ಜಂಜಡದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೇವಲ ಮನೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗದೆ ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಕಾಲಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸರಿಸಿ ಜೀವನದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಬದಲಾದವು. ಕುಟ್ಟುವ ಬೀಸುವ ಕೆಲಸ ಯಂತ್ರಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಆ ಪದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವೂ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಸುಧಾರಣೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೋಬಾನದ ಸುವಿದ್ಯೆಯ ಪದಗಳು ಕೇಳದಂತಾದವು. ಮಕ್ಕಳ ಲಾಲಿಯ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳುವದು ಕೂಡ ತಾಯಿಗೆ ಮರೆತು ಹೋಯಿತು. ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನ ಈ ಜೇಂಗೊಡದ ಜೇನು ಹೀರಿ ಬರಿದುಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹಳೆಯದನ್ನು ಬಿಸುಡುವ ಕೈ ಹೊಸದನ್ನು ಹವಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಈ ನವೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಚನೆಗಾದರೂ ಕೈ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಕ್ಷರ ಶತ್ರುವಾದವಳು ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಲದಿಂದ ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನ ಅನುಪಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದಳು. ಓದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಆಕೆಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿಯಬಾರದು. ಅವಕಾಶ ಹಾಗೂ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದವರು ಬೃಹದ್ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚನೆಗೆ ಕೈಹಾಕಲಿ. ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಚುಟುಕು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ನಿರ್ಮಿಸಲಿ. ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲಿ. ಜೀವನದ ನೈಜ ಅನುಭವ ಅನುಭವ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲಿ. ವಚನ ವಾಚ್ಯಯ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದ್ದನಿ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಬಿಂಬಿಸಲಿ. ಸದ್ಧರ್ಮದ ಹೊಂಬೆಳಗು ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಳಗಲಿ! ಲಘುಕಥೆ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಜೀವನದ ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆನೆಳಲು ಮೂಡಿಸಲಿ. ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ತೊರೆದು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೇವೆ

^{೧೦} ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ, ಸಾರಸರಸ್ವತಿ, ೧೯೯೬, ಪುಟ. ೨೧೨-೨೧೩.

ಮಾಡಲಿ. ಬಾಲಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಮನೋವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾಗಲಿ. ಮಕ್ಕಳ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳು ಕಳೆಯುವ ತಾಯಿಯ ಸಹೃದಯತೆ ಸಜೀವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ನಿಷ್ಣಾಂವತಳು. ಆ ಅನುಭವ ಆಕೆಗೆ ದಾರಿತೋರಲಿ.”^{೧೧} ಅಡುಗೆಮನೆ ಅದರ ಹೊಗೆ ಇದರ ಜಂಜಾಟದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವುದು. ಸ್ತ್ರೀ ಬರವಣಿಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ.

ಪೌರಾತ್ಯವಾದ ಚರ್ಚೆಯು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಕಾಲವನ್ನು ಪುರುಷ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನಿರ್ವಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಚರ್ಚೆಯಂತೂ ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜನಾಂಗ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಒಂದೇ ಛತ್ರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬಂದವು.

೮ : ೩ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಚರಿತ್ರೆ

ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದ್ವಿವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಗಂಡಸರ ಯಜಮಾನಿಕೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಂಡಸರಿಂದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

೧. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ-ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆ, ಈ ಆಡಳಿತವು ಕೆಳವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ನೇರ ಅನುಭವ ಜನ್ಯರೂಪವಲ್ಲ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ರೂಪವು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಅಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಮಾದರಿಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹೌದು. ಅಧಿಕಾರ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ

^{೧೧} ಅದೇ; ಪುಟ. ೨೧೨.

ಅರ್ಥವಾಗುವ ಮಾದರಿಯದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಿನ ಸ್ಫೋಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವವೆನ್ನುವುದು ಎರಡು ಅಲಗಿನ ಕತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಂದು ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು? ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದೊಂದು ಕತ್ತಲ ಲೋಕದ ಜಗತ್ತು.

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾಲದ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರಬಹುದು ಎಂದು ಶಂಕಿಸಬಹುದು. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಅಧಿಕಾರ ರೂಪದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನೇಕ ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮಿಶನರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಕ್ರಮವು ಮಾತ್ರ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ್ದು ಆಗಿತ್ತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತವೇ ಒಂದು ಶೋಷಣೆಯ ರೂಪವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಎರಡನೆಯ ರೂಪ ಯಜಮಾನಿಕೆಯು ಸ್ಥಳೀಯರಿಂದಲೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮೇಲು ವರ್ಣದ ಮತ್ತು ಮೇಲು ವರ್ಗದ ಗಂಡಸರು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಶೋಷಕರೇ ಆಗಿದ್ದರು.

ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹೆಂಗಸರಿಂದಲೂ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶೋಷಣೆಯು ಯಾವ ಬಗೆಯದಿತ್ತು ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಕೆಳಜಾತಿಯ ಗಂಡಸರಿಂದ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶೋಷಣೆಯೂ ಕೂಡಾ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

'ಈ ರೀತಿಯ ನಾಲ್ಕು ಮಾದರಿಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತರೇ ಆಗಿದ್ದರು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಪಶ್ಚಿಮದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಪಶ್ಚಿಮದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳ ಕಿರುಚಾಟವು ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹೊರಗಿರಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ: ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಭಾರತದ

ಹೆಂಗಸರು ಬಡವರು, ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿರುಮಲಾಂಬಾರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ವಿಮುಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತಾಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಲೀ, ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಪರಿಚಿತವಾದುದಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯು ಯಾರಿಗೆ ಎಂಬುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ವಸಾಹತು ಅನುಭವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ತಾತ್ವಿಕತೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯ ಪಿತೃಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ತ್ರೀತ್ವವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾವಾದವೆನ್ನುವುದೇ ಸಣ್ಣ ರೀತಿಯ ಸಂವಾದವೇ ಆಗಿತ್ತು; ಹೊರತು ಬೃಹತ್ ಸಂಕಥನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬರಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆಯೇ ಇದೆ.

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ-ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ; ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆನ್ನುವುದು ಬಹುಮುಖತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ ನಿಜವಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶೀಕರಣಗೊಂಡ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಜ್ಞಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪುರುಷರನ್ನೇ ಸಂಕೇತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಜ್ಞಾನದ ಅಧಿಕೃತತೆಯು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಟ್ಟು ಮಾನದಂಡ ಬೇರೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಒಂದೇ ರೀತಿಯದು ಅಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮಾದರಿಗಳು ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಭಾರತದ ಉದಾರವಾದಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಸಕ್ತಿಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮೌನವನ್ನು ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗೆಗೆ ತಳೆದಿವೆ. ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತ ವಿವರವು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುರಿತಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ವಿರಾಗಿಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಮಿತಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯು 'ವಸಾಹತು'ವಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರ ಕಡೆಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಆದರ್ಶದ ಒಳಗಡೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಣ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದು ಆಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರ ಮುಖ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮಾತ್ರ ಉಂಟಾಯಿತು. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯೆಂದರೆ ಆಗ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಉದಾರವಾದಿ ಚಿಂತನೆ: ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೇ ಇರುವಂಥ ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಈ ರೀತಿಯ ಉದಾರವಾದಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಪರವೆನ್ನಿಸುವ ಆಶಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಸತಿನಿಷೇಧ: ವಿಧವಾ ವಿವಾಹದಂಥ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಆಗ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವಾದವಿವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದೇ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿ: ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಳುವಳಿ (ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಷೇಧ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಪರಿಭಾಷೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದ್ದಂತೆ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾವಣೆಯು ಬಂದಂತೆ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೊದಲ ಹೊತ್ತಿನ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವು ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೋರಾಟದ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿತು. ಇದರ

ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿತೇ ಹೊರತು 'ನಿಜವಾದ' ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಿಜವಾದ 'ಸ್ತ್ರೀ'ಯರು ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಧಾನವಾಹಿನಿಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ 'ನಭಾ' 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಪ್ರಾಶಸ್ತವಿದೆ.

“ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಗಂಡಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಇದು ಪರಂಪರಾಗತ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ರೂಪ, ಅವಳು ಪ್ರಕೃತಿ, ಈ ರೀತಿಯ ನಿರ್ವಚನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳೆಯ ರೂಪವು ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಯಿತು”.^{೧೨}

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹಗಳನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವ ವಿಫಲ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ.

^{೧೨} ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ೨೦೧೦, ಪುಟ ೪೦೧.

ಅಧ್ಯಾಯ : ೯

ಸಮಾರೋಪ

ಅಧ್ಯಾಯ : ೯

ಸಮಾರೋಪ

ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಕಿಯಾಗಿರುವ ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕೊಡುಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಅವರ ಸಾಧನೆಯು ಕೂಡಾ ಅತ್ಯಂತ ಗಮನಾರ್ಹವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಅವರ ಅನೇಕ ಸಮಕಾಲೀನ ಲೇಖಕರು ಅವರ ಬರಹವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಏನಿದ್ದರೂ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗೌಣವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದ್ದು. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಕಾದಂಬರಿ, ಕಾವ್ಯ, ಲೇಖನ, ಸಂಪಾದಕೀಯ - ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೊದಲು ಬರೆದುದು ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಅವರ 'ಸುಶೀಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯು ೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು 'ನಭಾ', 'ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಸಂದರ್ಶನವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಬರಹವು ಹೇಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕಿಯ ಸಮಗ್ರವಾದ ಪರಿಚಯವು ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಜೀವನವೇ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ಬಹುತೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು.

ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನದಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಲೇಖಕಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತೆಯಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಂತೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯು ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವು ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರು ಬರೆಯಲು ತೊಡಗಿದ

ಸನ್ನಿವೇಶವು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಹಿಳೆಯರು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಓದುವುದು ಎರಡೂ ಒಪ್ಪಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರವಿದ್ದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರು. ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಲು ಅರ್ಹವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕೃತಿಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರೂಪ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಸಹಾತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದಾರವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸರಿ - ತಪ್ಪುಗಳ ಅಂಶ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಅದರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ, ಉಚ್ಚ-ನೀಚವೆಂಬ ಬೇಧವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾರತೆಯಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಮಾದರಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಗೊತ್ತು - ಗುರಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ - ಬ್ರಿಟೀಶ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮತ್ತು ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬರಿಯ ಭಾರತೀಯ ಕಾರಕೂನರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅದು ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ: 'ನಭಾ', 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಅಲೆಯು ಎದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನುವುದು ಒಂದು ಜೀವಂತ - ಸಾಮಾಜಿಕ -ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಸೂಳೆ ಸಂಕವ್ಯ, ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಮುಂತಾದವರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖೇನ ಸಂವಹನಗೊಳಿಸಿದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಅನನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು

ನಿರೂಪಣೆಗಳಿವೆ. ಅದಕ್ಕೂ ನಾವೀಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ವೈಷಮ್ಯವೆರಡೂ ಇವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಬರಹಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಬರಹಗಳು ಮೂರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರೂ ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ಕುರಿತ ವಿವರಗಳೇ ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅಂಗವಾದ ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲ ಘಟಕಗಳಾದ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ನಿರೂಪಣೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಬಹುತೇಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಕವಿತೆ, ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಛಾಪು ಇದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕೃತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸದೊಳಗೆ ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಸಾವಯವ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮದ ಚರ್ಚೆಯು ಮಹತ್ವದ್ದನ್ನು ಕರುಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಆದರ್ಶದ ಅಕ್ಷರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕ್ರಮವೂ ಕೂಡಾ ಪಕ್ಷಿನೋಟಕ್ಕೆ ದಕ್ಕುವಂತಹದ್ದಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಕೃತಿಕಾರ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಆಸೆಯ ದಿವ್ಯ ಕ್ಷಣಗಳು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆ ನಂಬುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಧಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ನಡುವೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಂಕಥನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದು ಏಕ ಮುಖವಾದುದಲ್ಲ. 'ನಭಾ' ಮತ್ತು 'ವಿರಾಗಿಣಿ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ

ನಿರೂಪಣೆಯು ಹೇಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕುರಿತು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಮಿತಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯು 'ವಸಾಹತು'ವಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರ ಕಡೆಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಆದರ್ಶದ ಒಳಗಡೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಣ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದು ಆಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರ ಮುಖ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮಾತ್ರ ಉಂಟಾಯಿತು. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯೆಂದರೆ ಆಗ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಉದಾರವಾದಿ ಚಿಂತನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೇ ಇರುವಂಥ ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಈ ರೀತಿಯ ಉದಾರವಾದಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಪರವೆನ್ನಿಸುವ ಆಶಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಸತಿನಿಷೇಧ: ವಿಧವಾ ವಿವಾಹದಂಥ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಆಗ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವಾದವಿವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದೇ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳುವಳಿ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಷೇಧ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಪರಿಭಾಷೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದ್ದಂತೆ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾವಣೆಯು ಬಂದಂತೆ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೊದಲ ಹೊತ್ತಿನ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವು ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೋರಾಟದ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿತು. ಇದರ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು

ಯತ್ನಿಸಿತೇ ಹೊರತು 'ನಿಜವಾದ' ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ನಿಜವಾದ 'ಸ್ತ್ರೀ'ಯರು ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಧಾನವಾಹಿನಿಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು:

೧. ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇದೇ ವಾದವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವು ಇದೆ.
೨. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಆ ಕಾಲದ ಲೇಖಕಿಯರ ಜೊತೆಗೆ ತೌಲನಿಕವಾಗಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀವಾದವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವೂ ಇದೆ.
೩. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಬರಹಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವು ಇದೆ.
೪. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಯ ಲೇಖಕಿಯರ ಜೊತೆಗೆ ವಿವರವಾಗಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು.
೫. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.
೬. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಮತ್ತು ಮಣಿಮಾಲಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯಗಳಾದ ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮದ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
೭. ತಿರುಮಲಾಂಬರ ಕಾಲದ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಕನ್ಯಾ ಮತ್ತು ವಿಕ್ರಮ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಕಿಯರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಂಬ ಒಬ್ಬರು. ಅವರ ಬರಹಗಳು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧಗಳು

ಮೂಲಕೃತಿ

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಭಾಷಾಚಿತ್ರಗಳು

ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು

ಮೂಲಕೃತಿ

೧. ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ, ಹಿತ್ತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು (ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಾಚಿಕೆ), ೧೯೯೨, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು.

೧. ಅರ್ಜುನಪುರಿ ಅಪ್ಪಜಿಗೌಡ., ನಂಜನಗೂಡು ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ೧೯೯೫, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.
೨. ಅಮೂರ ಜಿ.ಎಸ್., ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾದಂಬರಿ, ೨೦೦೬, ಸಪ್ತ ಬುಕ್ ಹೌಸ್.
೩. ಆರ್ಯಾಂಬ ಪಟ್ಟಾಭಿ (ಪ್ರ.ಸಂ.) ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ೨೦೦೪, ಸಂವಹನ ಪ್ರಕಾಶನ.
೪. ಆಶಾದೇವಿ.ಎಂ.ಎಸ್., (ಸಂ), ಸ್ತ್ರೀ ಮತವನುತ್ಪರಿಸಲಾಗದೆ, ೨೦೦೬, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸಾಗರ.
೫. ಕಮಲಾಕ್ಷಪಿ., ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಇತಿಹಾಸ, ೧೯೯೪.
೬. ಕವಿತಾ ರೈ., ಮಹಿಳೆ : ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಂಕಥನ, ೨೦೦೫, ಪ್ರಗತಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
೭. ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ - ಜ್ಞಾನಗಂಗೋತ್ರಿ ಕಿರಿಯರ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಸಂಪುಟ-೫, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಹಕಾರಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರ, ೧೯೭೩.
೮. ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿಷಯ: ಕಾದಂಬರಿ, ೧೯೯೬.
೯. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣ, ೨೦೦೦, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

೧೦. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಸಂ ಹಾ.ಮ.ನಾಗಾರ್ಜುನ, ೨೦೧೦, ದೇಸಿ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೧೧. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ೨೦೦೮, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
೧೨. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ೨೦೧೪, ದೇಸಿ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೧೩. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ೨೦೧೩, ದೇಸಿ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೧೪. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುಭವ, ೨೦೧೧, ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.
೧೫. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಶಬ್ದರೇಖೆ, ೧೯೯೮, ಧಾರಣಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
೧೬. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ೨೦೧೩, ದೇಸಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೧೭. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ೨೦೧೩, ದೇಸಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೧೮. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ೨೦೧೪, ದೇಸಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೧೯. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ನೀಲನಕ್ಷೆ, ೨೦೧೨, ಗೀತಾಂಜಲಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.
೨೦. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಪಡುಮೂಡು, ೨೦೧೩, ಸೃಷ್ಟಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
೨೧. ಕೇಶವಶರ್ಮ.ಕೆ., ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ, ೨೦೧೩, ಗಾಂಧಿಯಾನ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
೨೨. ಗಾಯಿತ್ರಿ.ಎನ್., ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಯ ಮಜಲುಗಳು, (ಪ್ರ.ಸಂ) ರಾಮಕೃಷ್ಣಜಿ., ೧೯೯೮, ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ.
೨೩. ಗಾಯಿತ್ರಿ ನಾವಡ., ಮಹಿಳಾ ಸಂಕಥನ, ೨೦೦೩, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೨೪. ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ, ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವತಾವಾದ, ೧೯೮೮.

೨೫. ಗೀತಾ ಪ್ರಸಾದ್, ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ೨೦೦೯, ಪ್ರಕಾಶಕರು ಎಂ.ಮೀನಾಕ್ಷಿ ರಮೇಶ್ ಧಾತ್ರಿ ಪುಸ್ತಕ.
೨೬. ತೇಜಸ್ವಿನಿ ನಿರಂಜನ, ಸೀಮಂತಿನಿ ನಿರಂಜನ, (ಸಂ), ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ೧೯೯೪. ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜ್, ಕನ್ನಡ ಸಂಘ.
೨೭. ನಾಗಮಣಿ.ಎಸ್.ರಾವ್., ಲೇಖಾಲೋಕ-೨, (ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಒಂದು ಆತ್ಮ ಕಥಾನಕ) ಸಂ, ೧೯೯೯, ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘ.
೨೮. ನಾರಾಯಣ.ಪಿ.ವಿ., ಹಳೆಗನ್ನಡ ಪದಸಂಪದ, ೨೦೧೦, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರು.
೨೯. ನಾಯಕ.ಹಾಮಾ. (ಸಂ), ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ (ಸಂ ೫), ೧೯೭೨, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು.
೩೦. ಪ್ರೀತಿ ಶುಭ, ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನದ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳು, ೨೦೦೨, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಹಂಪಿ.
೩೧. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ.ಬಿ.ಎಂ., ಸಂಶೋಧನೆ ತಾತ್ವಿಕ ಆಯಾಮಗಳು.
೩೨. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ., (ಸಂ) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆ, ೧೯೯೩, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.
೩೩. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ., (ಸಂ) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುನರ್ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಮಾಲೆ, ೧೯೯೩, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.
೩೪. ಮಂಗಳಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ.ಡಿ., ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ೨೦೦೭, ಹಂಪಿ.

೩೫. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಮುಖರ್ಜಿ., ಮೊದಲ ಭಾರತದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು.
೩೬. ಯರಿಸ್ವಾಮಿ.ಈ., ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣಿಕರಣ (ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ).
೩೭. ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನೆ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರ.
೩೮. ವಿಜಯಾ ದಬ್ಬೆ., ಸತಿ ಹೀತೈಷಿಣಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ೧೯೯೨, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೩೯. ವೀಣಾಶಾಂತೇಶ್ವರ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆಲ್ಲಿಗೆ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ೨೦೦೯, ಹಂಪಿ.
೪೦. ವೀರಣ್ಣ.ಸಿ., ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ-೧ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಜಸತ್ತೆಯ ವೈಭವದ ಕಾಲ, ೧೯೮೬, ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ.
೪೧. ಶಾಂತ ಇಮ್ರಾಪುರ (ಸಂ), ನಿರ್ದಿಗಂತ (ಸಂ-೧), ೨೦೦೯, ಸುಂದರಂ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ.
೪೨. ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕಲ್., ನಾಡು-ನುಡಿಯ ರೂಪಕ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಆಧುನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ೨೦೦೧, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮಂಗಳೂರು.
೪೩. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.ಜಿ.ಎಸ್., ಕಾವ್ಯಾರ್ಥ ಪದಕೋಶ, ೧೯೯೯, ಕೆ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ ಕಾಮಧೇನು, ಬೆಂಗಳೂರು.
೪೪. ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಚ್.ಎಸ್., ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ೨೦೦೩, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
೪೫. ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಚ್.ಎಸ್., ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ೨೦೦೬, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
೪೬. ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಚ್.ಎಸ್., ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೇಶಿಕ, ೨೦೦೯, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಹಂಪಿ.
೪೭. ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಚ್.ಎಸ್. (ಅನು), ಸಿಮೋನ್ ದ ಬೋವಾ - ದ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸೆಕ್ಸ್, ೨೦೦೭, ಬರಹ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

೪೮. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್.ಎಸ್.ವಿ., ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ, ೧೯೮೯.

೪೯. ಹರಿಕೃಷ್ಣಭರಣ್ಯ., ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ, ೧೯೬೦.

೫೦. ಹಾಲತಿ ಸೋಮಶೇಖರ್., ಮಹಿಳಾ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ೨೦೦೭,

ವಿಸ್ಮಯ ಪ್ರಕಾಶನ.

ಕರ್ತೃತ್ವದೊಡನೆ
ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು

ತಿರುಮಲಗಾವು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿ

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲಮೇಲಮ್ಮ

ತಿರಮಲಾಯ ಕಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳೊಡನೆ

ಕಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ವಿವಿಧ ತಲೆಮಾರುಗಳೊಡನೆ ತಿರಮಲಾಯ

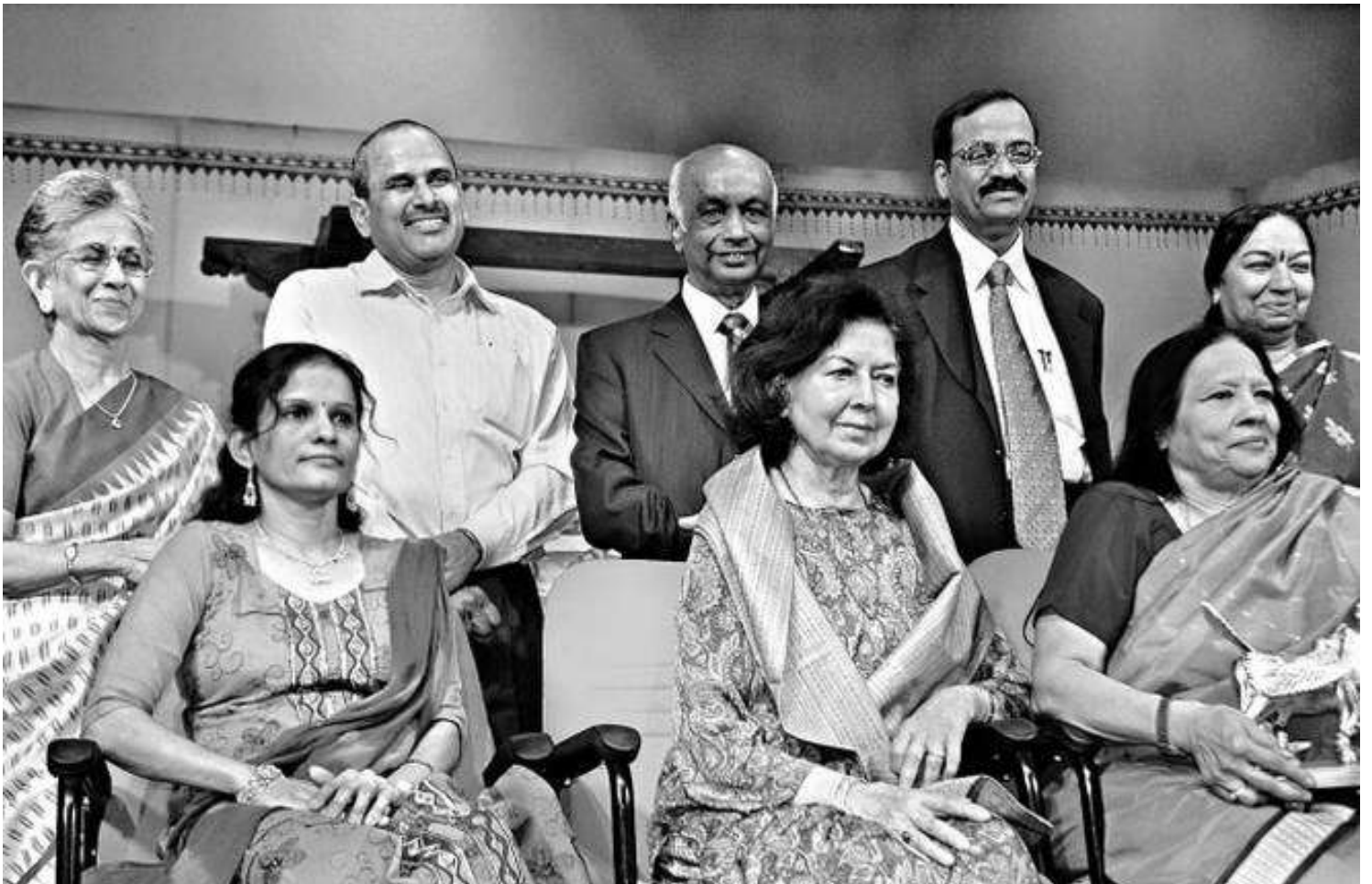
ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರು ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ
ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ

ತಿರುಮಲಾಂಬ ಅವರನ್ನು ಚಿ. ನ. ಮಂಗಳಾ ಅವರು ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಿರುವುದು

NATIONAL

Shashwathi Nanjanagudu Tirumalamba awards presented to four writers

SPECIAL CORRESPONDENT

BANGALORE., JANUARY 29, 2011 00:00 IST

UPDATED: JANUARY 29, 2011 04:09 IST

They are Sushma Kulshreshtha, Uma Maheshwari, Sughra Mehdi and Nayantara Sahgal

Nanjangud Tirumalamba

Nanjanagudu Tirumalamba (1887-1982) was the earliest new age Kannada author, newspaper editor, publisher, and printer who strived for the upliftment of women. She was born on March 25, 1887 in Nanjanagudu of the erstwhile state of Mysore under British India. Her father, Venkatakrishna Iyengar, was a lawyer and her mother was Alamelamma. Like the Srivaishnavas of their time, her mother tongue was Tamil. She had a special predilection towards Kannada language which was the language of the city in which she lived. She knew Kannada, Tamil, and Telugu languages.

Contents

Early life

Teacher

Writer

Publisher

Newspaper Editor

Death and legacy

Awards, Honours, Reception

Tirumalamba Award

Works

Novels

Drama

See also

References

Early life

At the custom of her time when child marriage was common, Tirumalamba was married at the age of ten. At the age of fourteen, she felt bereavement for her husband.^[1] Venkatakrishna Iyengar was a bibliophile who had a large heart, ensured that his daughter received the best of works that he read to his daughter. And so, books were their companions. Apart from Ramayana, Mahabharata, Bhagavatha, they read plays named Nanjanagudu Srikanta Shastri, Bellave Somanathayya, M. Venkatadri Shastri and others widely. Without paying heed to her tragic personal life, reinforcing her inner self with reading books, Tirumalamba walked ahead in life and relentlessly worked towards solving problems of the world.

Nanjanagudu Tirumalamba

Born	Nanjanagudu Tirumalamba 25 March 1887 Nanjanagudu, Mysore State, British India (now in Mysore, India)
Died	31 August 1982 (aged 95) Nanjanagudu, Mysore State, India
Occupation	Kannada Writer, Political activist, feminist, poet-writer, Publisher, Newspaper Editor, Printer
Parent(s)	Venkatakrishna Iyengar, Alamelamma

Teacher

In her spare time, Tirumalamba started teaching children from the cross borders of her house which over a period of time became a school in itself. Not only the children, but women from her neighborhood started learning from Tirumalamba after finishing their household chores as early as possible. Thus, her home came to be known as “Mathru Mandira”. For her favorite students, Tirumalamba started a newspaper called “Sanmargadarshini”.

During the course of her studies, Tirumalamba had the habit of jotting down notes of her likings as a habit. Using the thoughts that came to her from her notes, Tirumalamba extended the range of ideas to drama, fiction, stories, and songs. Her “Mathru Mandira” always provided an endearing audience for her writings. In this direction, Tirumalamba started writing more and more to deliver the much awaited audience.

Writer

Once a monthly magazine from Mysore called “Madhuravani” organized a story competition to which Tirumalamba sent in one of her stories. The editor of “Madhuravani”, Mr K. Hanuman came looking for the writer of such a wonderful story to Tirumalamba’s house. There, he saw a treasure of several such beautiful pieces of writing. He found several stories, novels, plays, essays and a variety of articles in that house. He got influenced by a writing named “Vidhava Kartavya” and published the same in “ Madhuravani”. In times of untouchable society where child marriage was rampant, and widowed women were secluded, Tirumalamba received criticisms from a lot of her counterparts. Undeterred in her precedent, Tirumalamba continued to do what she felt was right with confidence. To all of this, Tirumalamba had the blessings and best wishes of her father. In the near future, Tirumalamba started writing “Sathi Hitaishini”, a publication house.

Publisher

From the publication house of “Sathi Hitaishini”, Tirumalamba’s first novel “Sushile” was published on 1913. The book was so popular within a short time that it saw four editions, and sold more than 7000 copies.

The “Sathi Hitaishini” publication house did not only publish Tirumalamba’s novels alone but superior books such as “Sanmarga Granthavali”, “Sanmarga Grantha Malika”, “Nandini Granthamala”, (by Panyam Sundarashastri, Saraguru Venkata Varadacharya respectively), book that spoke about aims, and features called “Science of Decoration” (by Dr. S. N. Narasimhayya), books called “Suksmayurveda Chikitsa Prayoga”, “Sarala Unipathi Chikisakata” (by Dr. Srinivas Murthy) were published. Tirumalamba possessed such a great attitude. During 1913-16 Tirumalamba’s eleven books including “Nabha”, “Vidyullatha”, “Harina” were published. Not excluding stories, novels, short novels, detective novels, essays, poems, plays, the total number of books that Tirumalamba wrote was approximately 28. 1939 saw Tirumalamba write her last novel titled “ManiMala”.

Newspaper Editor

Next, Tirumalamba started a monthly magazine called “Karnataka Nandini”. “I am a common woman with very less cognition who did not know the scent of knowledge. I do not have the sophistication of the urban civilization nor do I have a clue about the knowledge that the urban people seemed to possess, however, I do want to help the sorority as much as possible which is the idea that I cannot let go” were the words uttered by Tirumalamba who gave this special gift of monthly magazine to the woman kind. One of the writers who sent a poem to be published in “Karnataka Nandini” who died in the whirlpool was Udupi Tulasi Bai. Kademgodlu Shankara Bhattaru regularly sent some of his works to “Karnataka Nandini”. Within the magazine, there was a column called “Kannada Rannagannadi” which was reserved for people who fought for Kannada. Tirumalamba invited educated women to contribute to “Karnataka Nandini”. Since there were very few writers whom you could count on your fingers, Tirumalamba herself assumed different pen names to fill the columns of the magazine. Owing to which, Tirumalamba could not sustain the magazine and had to shut down the magazine.

Death and legacy

In the meantime, her father’s death shocked Tirumalamba immensely. Thus she turned more and more introverted and set her attention philosophical writing. Unable to write more, Tirumalamba’s mind returned to silence.

At the age of ninety five years on 31 August, 1982, Tirumalamba died.^[1]

Awards, Honours, Reception

Literary works that came out of the publication house “Sati hitaisini” such as “Matrunandini”, “Chandravadana”, “Ramanand” received prize from the Madras School Book and Literature Society. Karnataka’s Vidyavardhaka Sangha honored the works “Ramananda” and “Purnakala”. Mysore, Madras, Bombay governments rewarded several works of Tirumalamba. In the year 1980, the Rajya Sahitya Academy honored Tirumalamba.

Since 1917, for almost two decades, Tirumalamba’s works became text books in schools of Madras, Mysore, and Bombay states.

Tirumalamba Award

To immortalize Tirumalamba, C. N. Mangala founded the “Shaswathi” institution that confers “ Tirumalamba Award” to one of the good woman writers.^{[1][2]}

Works

Novels

- Sushile
- Nabha
- Vidyullata

- Viragini
- Daksakanye (spy)
- Manimala

Drama

- Savitri Charitre
- Janaki Kalyana

See also

- Indian literature
- List of Indian writers
- List of Indian women writers

References

1. "*Media don't portray the realities of women's lives*" (<http://niemanreports.org/articles/media-dont-portray-the-realities-of-womens-lives/>). *Nieman Reports*. Retrieved 2016-8-4
2. "Shashwathi Nanjanagudu Tirumalamba awards presented to four writers" (<http://www.thehindu.com/todays-paper/tp-national/shashwathi-nanjanagudu-tirumalamba-awards-presented-to-four-writers/article1135882.ece>). *The Hindu*. 2011-01-29. ISSN 0971-751X (<https://www.worldcat.org/issn/0971-751X>). Retrieved 2016-09-05.

Retrieved from "https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Nanjangud_Tirumalamba&oldid=815556234"

This page was last edited on 15 December 2017, at 15:34.

Text is available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike License; additional terms may apply. By using this site, you agree to the Terms of Use and Privacy Policy. Wikipedia® is a registered trademark of the Wikimedia Foundation, Inc., a non-profit organization.